

Generatio & generatio laudabit opera tua

et potentia tuam pñciabunt scribit. ps. cxliiii. Cum nō sine multa diligētia sanctorū patrum studia/tēporū decursus supputarūt. nō dubiū quin magna vtilitas ecclesiasticis viris et pñcipue illis q̄ ecclesiasticam policiā gubernare habēt: idē pueniat nec vlli statui hoīm hoc pax prodesse credendū est: si tēporata mente ad rerū gestarū historias quas ob dūrnā memoriā studiosi viri p̄scripserūt oculos leuēt. q̄uis pleriq̄ id min⁹ p̄spectāt. Decet nāq̄ viros virtuosos p̄cedētū facta ad memoriā reuocare vt bonis exēplis discāt dignis opibus insistere. vt in malis valeāt p̄ditionis scopulum declinare. Verū nisi p̄ciosum a vili separet: stulta cōcupiscentia se tētare nō valens in tenebrarū voraginē precipiti cursu mergeret. Ob hoc sancti doctores vidētes q̄ ad intellectū sacrarū scripturarū et ecclēie regimē/historiarū decursus ex parte necessari⁹ esset: simulq̄ oīm gestarū cōgeries iutlis: tum pro sui magnitudine/ tum pro supfluoꝝ et viliū factorū repetitione superuacua quas dā nobis historias canonizarunt amputatis fabulis superstitionis ac genealogiis interminatis q̄ ad rē nō p̄tinent. Sicq̄ factū est p̄ maximos eorū labores vt pene si mul tota tēporū historia breuissimo studio a quolibet intelligēte iā nedū sine labore immo cū cordis oblectatione possit incorporari. Decuit q̄q̄ ad ornatū scripture vt hac pulchritudine nō careat q̄ oībus gētib⁹ tanq̄ lucerna p̄fulgida in obscuro loco pponenda fuit. Ingeniū insup humanū q̄ magnifice plura cōprehēdere facilliter potest. hoc delicioso p̄ato diuerzorū florū priuari nō debuit: in quo variā virtutum exēpla reperiēs facitq̄ reproba eque cōsideres. illa carpere hec p̄terire moneret. Videre em̄ supramodum est delectabile. qualiter p̄mī nostri parentes ex q̄bus originē duximus instituti fuerūt a summo oīm gubernatore deo. deinde q̄s decursus eorū. quōbeseit et p̄fecit ratio nabilis creatura in sapiētia/virtute/potētia/sanctitate/longeuitate/ et sic de aliis. et in oībus hiis diuinū regimē admirari q̄ sit de⁹ mirabilis in creaturis suis. q̄ nunq̄ admistrare cessauit illis q̄s cōdidit. quāta creatoris longanimitas et misericordia/ et q̄ inscrutabilis diuinorū iudiciorū abyssus: hec et infinita alia puolās humana industria penitis q̄busdā interne p̄replatiōis non solū p̄terita et p̄sentia sed etiā futura metit. dū ex si milib⁹ ad silia p̄gredit̄ cui si bona volūtas adiuncta fuerit: tedio q̄dam incolat⁹ huius in deū surgit ad laudandū et regatādū et cōtemplandū: cupiēs dissolui et esse cum xp̄o in eternum. Incepit ergo hec cōtemplatio in iocūda p̄templatione creaturarū et finiuit in feliciori tedio earūdem et appetitu creatoris. iuxta illud ps. Quid em̄ michi est in celo. et ate qd volui sup terrā. Michi autē adherere deo bonū est. hoc forte in p̄sumpto verbo idē psalmista nobis psuadere nitit̄ dicēs. Generatio et generatio laudabit opa tua. et potētiā tuā pñciabunt. quasi dicat. per oīa q̄ in mundo casura cernim⁹. ad te q̄ nunq̄ deficiis tendere debemus. Quē utiq̄ snia valde accōmoda est ad p̄positū nostrū. Cum em̄ teste augustino plura in sacra scriptura p̄memorent̄ que nichil significāt. et tamē necessaria sunt. p̄pter ea q̄ aliqd significāt necesse est talib⁹ ita vti. quib⁹ sterilia sunt sicut illa q̄ fecunda deuotiōe imēdiate in deū mentē nostram sub tollunt. alioq̄n nō recte scripturā legim⁹ in qua spūs sanctus loq̄ credendus est. Sunt ergo arida quo ad supficiem literē: sed grauis quo ad spūalem itelligentiā. q̄ autē ita aliena sunt vt nequaq̄ spūitu aliter intelligi possunt. aut nō expedit oīni tamē veneratiōe digna sunt. p̄pter finem in quē ordinant̄. qui est scire et diligere deum. Et de hoc genere videt̄ esse supputatio annorū q̄ in sacra hystoria diligētissime annotata cōtinet̄. De qua vt idem augustin⁹ testat̄ hoc certissime tenendū esse q̄ tanta est diuina auctoritate roborata vt oīno falsissimum

Prohemium.

sit qđd ab ea discrepat. vt cū ea oīno p̄cordari nō possit. q̄ cū ita sint mīrri valde vīdet. cur sc̄e scripture tractatores de hac materia itantū sunt diuersi ī plurib⁹ locis vsq; hodie. vt aut oīno aut vix neq; an p̄cordari. Et redit illa antiq̄ z famosa questio de translatione. lxx. iterpretum an potius ei standū sit in supputatiōe annorū an textui hebreorū. quē moyses ille m̄ximus z p̄mus legis p̄mulgator edidit. Hic cōtriuēunt sancti doctores ingenia sua. z quilibet p̄ capite suo dixit qđ sensit. Et qz p̄iculosum est de magistroz ecclie iudicare sentētiis. vt dicit hieronym⁹ sup danielē. z nimis laboriosū est oīa rectepere. ideo beda post alios q̄ studiosi⁹ in hac materia sudarūt. elegit modū orosii q̄ satis cōcorditer cū hieronimo z eusebio z aliis magis autēticis de hīs loquitur. Et dicit eccliam hunc modū tenere. l3 alios nō reprehēdat. q̄re actū vīdet vt hec supputatio magis vulgata sit in libris plurimorū postea scribentū. Augustin⁹ etiā in. xv. libro de ciuitate dei multa de hīs tractat. l3 satis dissēnit a positiōe bede. qz seq̄bat exēplaria q̄ tūc magis vulgata fuerūt. vt etiā patet ī omeliis suis. z max. me sup psalmos. Positio aut orosii et bede h3 qz a creatiōe mundi vsq; ad natiuitatē abrahe fluxerūt āni. iiii. m. c. lxxiiii. scđz septuagita. hebrei min⁹ hnt. m. cc. xxxvi. qz scđz biblias correctas iuxta hebraicā x̄itatē ab adā vsq; ad natiuitatē abrahe sunt āni tm̄. m. dccc. xlviii. deinde satis cōcordāt cū hebreis. lxx. iterp̄res vsq; ad destructionē tēpli. q̄ vocat cōiter transmigratio babilonis. Sequētia ip̄a non habent ex canonica scriptura. sed ex aliis hystoriis tā gentiliūq; iudeorū. Et iterum ibi est diuersitas. sed nō nimis magna. Silr̄ igit colligēdo scđm Bedā a mūdi creatione vsq; ad xp̄i natiuitatē veniūt āni. v. m. cxcix. et hic est modus ecclie. vñ x̄sus. Unū tolle datū ad millia qnq; ducētis. Nascenti dño beda dat a p̄thoplausto. ¶ De vltiori discussione hui⁹ q̄stionis vīde si placet augustinū vbi supra z hieronimū z alios locis suis. Hic aut qz breuitati studem⁹ p̄lixitas ip̄a nobis multū vitāda est. Colligere nāq; disposuim⁹ iuuāte dño ex plurib⁹ libris fasciculū quēdā tēporū a mundi creatione vsq; ad p̄ns in quo tam sacrarum scripturarum q̄ diuersarum aliarū hystoriarū facta tanq; in memoriali quodā cōpendiose religabim⁹. Faciā proinde iuxta sentētiā florū. qđ solent qui terrarū situs in breui q̄si tabella depingunt ita totam humani generis imaginē. temporūq; decursus in pauculis foliis complectar. Nec mihi p̄cius suz aliquid me posuisse qđ nō in fide dignis hystoriis habeat. aut aliis libris eccliaficorū doctorū. siue qđ nunc ex eorū dictis apte sequat. Vbi autē dubiū fuerit an sic vel aliter hoc ip̄m etiam ita vt repperi parī modo ānotauī. Et ne ip̄a sup̄ficies hystorie deuotis tediosa esset: p̄sepe sentētiās quas dā floridissimas applicauī ex sanctorū dictis q̄ deuotionē redolent pariter ac doctrinā. Auctoritatē ergo dantes hīs qui ante nos laborauerūt. nos p̄ modulo nostro in labores eorūz intrauimus. sparsim hinc inde carpentes quod potuim⁹. Et vt sc̄iat q̄ ordine eos securi sumus. p̄mo totūz tps̄ veteris testamētī. v. m. c. lxx. annorū in quinq; etates distinctum repetimus in quodam libello q̄ ysidoro ascriptus vīdebat. vbi multū artificialiter p̄cedit deducēdo annos mundi vsq; ad ip̄a sua. s. erachii. qui cepit regnare circa ānos dñi. dc. xii. sed supputationē suā nō ordinauit scđz erā xp̄i. sicut nec orosius. Et hunc seq̄mur in duabus p̄mis etatib⁹. Silr̄ z in duabus sequētib⁹ exceptis paucis. qz textus scđz hebraicā x̄itatē a natiuitate abrahe vsq; ad captiuitatē babilonicā apud nos magis est correct⁹ z diligētius explanat⁹. z ideo seq̄mur eum parū tñ refert. In quā etate maiorē laborē habuim⁹ p̄pter nimiaz diuersitatē hystoriarū. z veniā p̄cor. qz iam vnū iam aliūz put melius putauī secur⁹ sum An autē debite singulos annos supputauī lectoris iudicio cōmitto. Lineā autē assyriorū z romanorū et aliorū ex diuersis hystoriis laboriose satis coaptauī. rogans vt si

cui trāscribere placuerit diligenter obseruet spacia et numeri correspondētem. ne longius aut strictius ponat q̄ exemplar habz altoq̄ et labor peribit. et fructū nō reportabit. eritq̄ opus eo mēdosi⁹ et cōpēdiosi⁹ nisi hoc studeat diligēter obseruare. Si autē debite qd facile arbitramur hec incorporauerit nō modicam ei prēbebit illuminationē ad intelligendā sacram scripturam et libros augustini et hieronimi et orosii et aliorum et c. si vera sunt que in pluribus libellis scripta reperim⁹. Porro in sexta etate sequimur chronica Martini et Vincentii q̄ cōpēdiose pcedunt vsq̄ ad tpa sua. Post eos per ānos se re. cc. sequor notabilē librum quēdam cuius auctore nescio: qui pene vsq̄ ad tpa sua extendit. Que autē de post acta sunt memorie digna sicut audiui⁹ et vidim⁹ fideliter pōribus supposuimus. Que oīa in sequētibz summa breuitate patebūt. Modus autem pcedendi planissimus est. et grossitudini rusticane adeo amicus vt in pariete qdem depingi eo q̄ illico sine omni difficultate ituentib⁹ se offerat. Depicti igit in medio folii circulos cum nōibus personarū debitis p quolibet tempore. et infra et supra lineas duas: quarū supior cum numero suo descēdit ab adam vsq̄ ad xpm iuxta seriem predictorū significans vt quicqd ex aduerso illius numeri scriptum siue superi⁹ siue inferius etiā circa illa tpa factum verisimilr credat. Scda linea. i. inferior retrosum ascendit a xpi natiuitate vsq̄ ad mundi creationē. vt eadem facilitate vnico numero inspecto sciatur quot annis. hoc aut illud factum sit ante xpi natiuitatē. Quod ideo sic ordinauimus: qz hec era magis sollēnis est apud nos. et citius solet req̄ri. Post xpm simul ambe descēdūt ad tpa nra paulatim crescēdo. ita vt supior semp ostendat etatē mundi. et inferior etatem christi. qd planissime patebit locis suis. Et qz ex multis libris mēdose scriptis modum hunc nō leui labore ad lineam veritat⁹ correximus obsecram⁹ pro xpo lectore ne inciuiliter manum ad corrigēdum hanc annoz supputationē apponat. nisi pri⁹ opere toto p̄specto. Quod non ideo dicimus quasi nullibi erraui⁹. sed ad auisandū de nimia diuersitate doctorum in hac materia. et frequēter positio vnus est inuolutio alterius. Vbi autē errorem inuenerit clemēter ignoscat et corrigat ex predictis quos seqmur. Facile em̄ in numeris errat. et sepe negligenter describūt. et negligētius emendant. vt dicit augustinus. xv. libro de ciuitate dei.

¶ Finis prologus.

¶ De numero qui in sequentibus per litteras exprimitur. hec considera.

¶ I monos. v. q̄ng. x. denos. du. xx. vigenos. xl. duplat idē. triplicat. lx. l. quoq̄ sola.

¶ Quinq̄ginta facit. sed nonaginta xc.

¶ Dat. cētenos. sed q̄ngētos dat tibi. d.

¶ De. sexcentos. m. mille. c. si p̄sit aufert.

¶ Centū. sic numerū debes p̄scribere totū.

i.

ii.

iii.

iiii.

v.

vi.

vii.

viii.

ix.

x.

xi.

xii.

xiii.

xiv.

xv.

xvi.

xvii.

xviii.

xix.

c.

cc.

ccc.

cccc.

d.

dc.

dccc.

m.

mccc.

m.

M.

ii. M.

iii. M.

iiii. M.

v. M.

vi. M.

vii. M.

viii. M.

ix. M.

¶ Pro cōcordantiis sentētiarū est diligēter notādum qz caracteres manuū mutuo applaudunt: crux vero crucem insequitur. et hoc immediate.

A. ii.

fascicul⁹ t⁹m oēs ātiquoz ch⁹ronicas plectēs icipit felicit.

Dies. i. In quo deus fecit lucē et diuisit lucē a tenebris.

dies. ii. In q fecit deus fir mamētuz. et diuisit aquas ab aquis.

dies. iij. In quo pgregauit de⁹ aquas i vnum locū rappuit arida

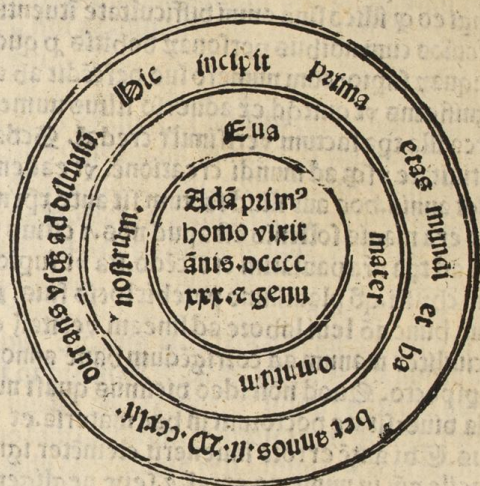
dies. iiii. In quo fecit deus solem et lunā z stellas et posuit eas in firmamento zc.

dies. v. In quo deus fecit pisces et volucres z cete grandia ex aqua.

dies. vi. In quo deus fecit bestias et hominem.

dies. vii. In quo requseuit deus ab vni uerso opere quod patrarat.

In pncipio creauit deus celū et terrā. Dicit bñs augustin⁹. sup gen. q maior est huius scripture auctoritas q̄ oīs hūānū īgeniū pspicacitas. Et quia de tpe hīc pncipalr itēdim⁹ pncipiū t⁹pis breuīt tāgere placuit. Cū ē aduertēdū scōz doctores q̄ q̄tuor coeq̄na in pncipio creata sūt a deo ex nihilo. in q̄ relucet creatori sūma potētia. hec aut sūt. celū ēpyreū āgelica natura. materia q̄ tuor elemētōz. z t⁹ps. Et hoc vocāt opus creationis qd̄ factuz fuit ante omnē diem. Post sequit opus distīn-

Anno mundi.

it. xxxii. filios z totidem filias.

XIXCOWA

Anno primo mundi die sexta formauit deus Adam in agro damasceno z euā de costa eius. collocās eos in paradiso vt operarentur z custodirent illum. preceptiq̄ eis ne de fructu ligni gustarent sub pena mortis. Eodem die cum peccassent. statim eiecit eos de paradiso in terrā maledictiōis vt in sudore z erūna viuerēt donec morerent⁹ zc. vt ptz gen. pmo. c. **Humanū genus** ideo deus ex vno homine instituit vt cōmendarent q̄ ei grata sit in pluribus vnitas. q̄ consideratio multum electis pdest sanctis angelis in eterna pace sociandis. Cū tāta imānitate peccandi defecerunt homines vt tutius atq̄ pacatius inter se bestie viuerent. Neq̄ enim vnq̄ inter se leones aut iter se dracones q̄lla homines bella gesserunt. Cūculum cōcordie diligit deus. Hec augustin⁹ de ciuitate dei.

Ciuitas terrena ab homicida Cayn incepit vsq̄ ad homicidam Lamech.

Adā vir sanct⁹ cūctis dieb⁹ vite sue pphetie spū claruit. penitētia magnam z diu turnā fecit. filiis suis pcepta iusticie dedit. pci- **delboza** piēs vt a pfortio cayn ac **Abel.** filioz ei⁹ oīno abstinerēt nec cū eis mīrimonia iungerēt. Hic p⁹ n⁹ parēs **Cayn.** vno pctō a paradiso nos expulit. sz scīā puerfatio ne sua ac penitētia exē- **calmana** plū nob⁹ dedit ad regnū celestis gaudia remeādi qui autem hoc nōn sequitur. Ipe primo iuste cōqueri non poterit.

Gozi
del
foror
z vfor
mūdi

actionis in quo relucet summa creatoris sapia. qđ factū fuit in tribus diebus p̄mis. Deinde sequitur opus ornat⁹ in q̄ relucet summa creatoris bonitas qđ factū fuit in tribus diebus sequētib⁹. vt p̄t̄z clare gen̄. i. Septia autē die requeuit ab oī ope qđ patrarat. nō quasi operādo lassus s̄z nouā creaturā facere cessauit. cui⁹ materia vel similitudo p̄cesse- rit. Qđ autē dī iobis. v. pater me⁹ vsq; modo opat̄ z ego operor: intelligit̄ de p̄tinua vni- uerse creature administratiōe qz qđ cōdidit p̄tinere z gubernare nō cessat. z in hoc re- lucet creatoris summa p̄fectio. qz sibi soli sufficit. nec eget creaturis s̄z potius ecōtra. qz vīr⁹ creatoris est cā subsistēdi oī creature. z hoc est qđ septia dies vesp̄rā non h̄z. De hīs plent⁹ vide maḡm. ii. sniay z doctores desup copiose scribētes. Porro sequēs t̄ps s̄z deū nobis oñdat qđ ad hoc q̄tuor p̄dicta. s. sumā potētā sapiam bonitatē. z p̄ p̄ns sum mā p̄fectionē: tñ sp̄alius oñdunt diuinā miām z iusticiā. iuxta illud ps. Misericordiā et iudiciū cātābo tibi dñe. z itēz vniuerse vie dñi miā et veritas. Misericordiā tñ scriptū tenet. qđ diu viatores sum⁹ qđ nulli petenti veniam negat.

¶ Eras plurimas diuersorū regū gentiū. aut operū magnificorū aut p̄sonarū sublimiūz h̄tincinde annotauit. q̄bus vtunt̄ astronomi in suis calculatiōibus ab adā vsq; ad alphon- ciū. Et nota qđ era est tēpus famosum alicui⁹ gētis vel secte incipiēs ab aliquo effectu qđ est nobilis bonitas vel malicie. Et vulgari⁹ pōt dici datū. iuxta qđ publice p̄scriptio- nes fiūt. Uñ z sc̄t̄s leo bui⁹ noīs p̄mus frequenter hunc termino era vñt̄ in suis eplis. ¶ Historia vt Cicero dicit est testis t̄pm. lux veritatis/magistra vite/nūcia vetustas. Utilissimum ergo est historias plures nosse atq; in hīs versari. vt aliorū exēplo vti- lia sequi noriaq; vitare possemus.

CXXV.

CCCCXXXV.

DCXXV.

Anno xpi.

III. M. LXXIIII.

III. M. DCLXXIIII.

V. M. LXXI.

¶ Iste seth natus est. cxx. anno ade q̄rū moyses p̄ter- misit. c. q̄bus luxit abel i. val- le ploratiōis p̄pe ebzon. Ip- se etiā p̄ oleo misericordie impetrādo paradisu⁹ adiit. Iste abel p̄m⁹ martir eccl̄az inchoauit qz in ḡra mortuus fuit. Si enī ab adam ichoa- ta fuisset: non foret p̄tinuata.

hic sc̄dm augu. ciuitatē dei p̄didit. cuius p̄mus ciuis fuit. et qz iustus fuerat deus eius oblationē acceptauit.

¶ In hoc enoch cayn suam dedicauit ciuitatem. s̄z vix q̄tuor viros scriptura dicat tunc fuisse. quia non omnes numerauit qđ tunc esse poterāt: s̄z illos tñ nominare necesse putauit. quos susce- pti opis rō postulauit. Iste cayn sceleratus primo ciuitatē p̄didit terrenā in q̄ suos po- suit p̄pter timorē. eo qđ rapinas z violentiā exercebat. vñ suspicat sibi talia reddēda qđ lia faciebat. iō in tuto se recepit. hic fratrē suū abel p̄pter inuidiam occidit. z punit⁹ est a dño vagus. zc. a Lamech occiditur.

A. iiii.

Prima etas

Adam

¶ Mūdi etates silitudinarie accipiunt scdm etates hoīs. ⁊ a diuersis diuersimode as-
signant rōnib⁹ multis astruunt. q̄re sic vel sic pueniēt⁹ inchoent vlt terminēt. de q̄b⁹ nū-
chil ad p̄s. s̄z q̄tū nūc sufficit est aduertēdū q̄ sex sunt etates mūdi quaz p̄ma incipit a
mūdi creatiōe. ⁊ durat vsq; ad diluuiū. q̄bz scdm hebraicā x̄itatē annos. M̄dclvi. Sc̄bz
lxx. inter p̄tes sicut dicit isidor⁹ ponit ⁊ alii plures q̄s hic seqmur h̄z ānos. ii. m. cclxii.
⁊ sic differūt in ānis. olxxxvi. q̄s hebrei min⁹ h̄nt in hac etate. ⁊ iuxta hūc cōpūtū matu-
salē mortu⁹ est aū diluuiū. eodē tñ anno q̄ diluuiū fuit. Sc̄da etas incipit a diluuiō ⁊ du-
rat vsq; ad natiuitatē abrahe. ⁊ h̄nt scdm hebreos ānos. ccxcii. scdm. lxx. dcccclxii. ⁊ sic
differūt in ānis. dcl. q̄s itez hebrei min⁹ h̄nt. Que aut sit rō tātē diuersitatē inuenire nō
potui. Tertia etas incipit a natiuitate abrahe. ⁊ durat vsq; ad initium regni dauid. h̄is
sc̄bz hebreos. an. dcccclxii. sc̄bz. lxx. dcccclxii. Quarta etas icipit a p̄ncipio regni dō: ⁊ du-
rat vsq; ad trāsmigrationē babilonis. ⁊ h̄z annos. cccclxxxiii. scdm hebre. s̄z scdm. lxx.
cccclxxxv. Quinta etas incipit a trāsmigrationē babilonis. s̄. q̄n hierl̄m destructa fuit. ⁊
tēplū in ea incēsum. ⁊ durauit vsq; ad b̄ndictā natiuitatē xp̄i. h̄is ānos scdm hunc modū
p̄actū quē hic seqmur. d̄xc. et sicut p̄dictū est grādīs est alcatio de supputatiōe annoꝝ
hui⁹ etatis diuersi diuersimode p̄putāt. s̄z nō min⁹ multū differūt inter se. Eligat q̄d si-
bi placuerit q̄d nobis visum est posuim⁹. Sexta etas incipit a xp̄i natiuitate ⁊ durat vs-
q; ad finē mūdi. cui⁹ terminū solus de⁹ nouit. ⁊ hec dicit senect⁹ siue hora vltima.

¶ Adam mort⁹ sepeliturq; in ebion.

Anno mundi.

DCCXCV.

DCCCCXX.

M.CXXII.

IIAXXT'W'III

XXXXV. W. III

IIIICCCC'W'III

¶ Curiositas. Hora q̄ oēs artes vlt scie sc̄la-
res liberales siue mechanicē vlt phisice hūane
curiositati deseruiētes a filiis lamech legunt
inuenite. et sic filii adulteri in p̄mū subtiliores
aliis fuerūt. et q̄ timebāt futurū periculū di-
luuii ⁊ ignis. ⁊ iō tubal easdē artes in duabus
colūnis scripsit. vna lateria ⁊ alia marmorea.
¶ Iste enoch iust⁹ placuit deo ⁊ ppter
nimā sc̄ritatē suā trāstulit eū dñs in pa-
radisum vbi cum helya viuit in magna
cōp̄is ⁊ sp̄s trāquillitate vsq; ad anti-
xp̄i aduētū. tūc enī eribūt ppter p̄forta-
tionē ele. toꝝ. et martyrio coronabunt.
enoch scripta reliquit.

¶ Iste iabel portatoria pastorum primus instituit. ⁊ ten-
toria fecit.

Concupiscētia aurium.

¶ Iste tubal p̄r canētū in citha-
ris ⁊ organis ⁊ musice artis inuē-
tor p̄portiones q̄q; sonoz ex mala-
leorum sonitu perpendit.

¶ Iste lamech p̄m⁹ ⁊ naturā ⁊ mores bigamiā i-
stituit adulteriū cōmittēdo. Ipse etiam cayn occidit. nō tamen voluntarie.

Concupiscētia oculorum.

¶ Iste tubalcain fuit p̄m⁹ malleator ⁊ faber in cūcta opa-
eris ⁊ ferri. et inuentor artis sculpture.

¶ Iste noema inuenit artē varie diuersēq; textu-
re lanam ⁊ linū in fila traxit. et pannū texuit ppter leuitatē. nam antea pellib⁹
bestiaz pro vestibus utebantur.

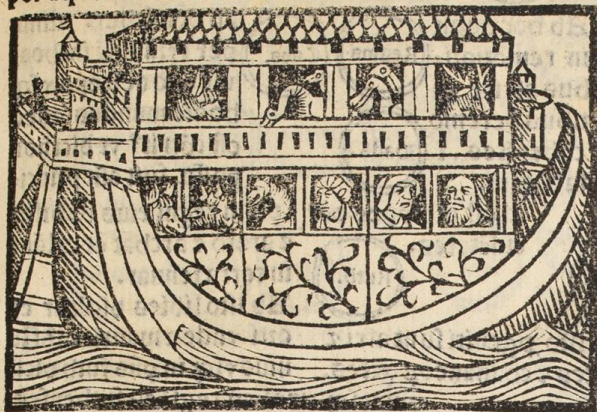

**Hoc signū federis qđ do iter me
z vos z ad omnē aīam. gene. ix. c.**

T Arcus pluuiialis siue iris duos
colores principaliter habet qui duo
iudicia representant. Aqueus dilu-
uium preteritū figurat ne ampli⁹ et
meat. Igneus futurū iudiciū si-
gnificat. per ignē vt certitudinali-
ter expectet.

Jonich? filius noe.

Archa noe habuit in longitudine
ccc. cubitos. in latitudine. l. cubi-
tos. ⁊ in altitudine. xxx. ⁊ in sūmita-
te vnum cubitū. Gen. vi.

m.cclxxxvii. m.ccccliii. ii. m.ccxlii.

Mathusalem
vixit annis

Docccclix.

Lamech vixit
an. DCCXXV

Tempus
diluvij.

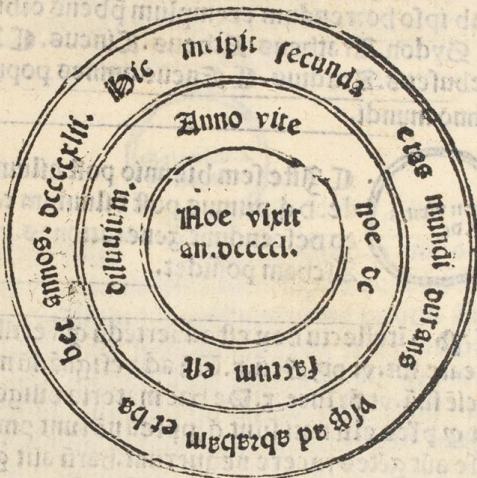
וּשְׁמֵי כָכֶם אֲנִי וְנֹתַן שְׂמִי לְכָל הָאֱלֹהִים

¶ Hic matheus alē se-
uitūm? quo ad multi-
tudinē annorū oīm q̄s
scriptura cōmemorat
cū enī. d. ānos h̄ret dī
xit ei dñs. edifica do-
mum s̄vis. qm̄ adhuc
d. viues an. r̄ndit. pp̄
tā illū ip̄is nō edifica-
bo domū. ⁊ sub arbo-
ribus ⁊ circa vepres

¶ Ameth cū iā se
nuisset ⁊ caligas=
sent oculi ei^a pu
ero ducebat. qut
putans q̄ feram
vidisset: indicauit
ei vt sagittaret. ⁊
sic ipsuz cayn trās
fixit. ¶ Un ob hoc
puerum verberib

ribus ⁊ circa vepres dormiuit vt prius cōsueuerat.

¶ Hec vir iustus grām inuenit corā dño. Cū em̃ iā esset annor. d. genuit sem cham z iaphet. Archā de mādaro dñi edificare cepit. camoz in. c. annis p̃fecit. Cētesimo ergo anno iam archa p̃pleta iterū dominus apparuit ei mādans vt cū vxore sua et filiis/ conuocaret archā intraret. z cū aialib⁹ zc. z statim diluuiū inūdauit. Stetitq; aq̃ sup altissimos mōtes cubil. xv. gen. vii. Et nota q̃ eodē die dñico in maio in q̃ ingressus fuit āno reuoluto cū vniuersis q̃ ibi erāt egress⁹ est. post diluuiū accidit ip̃i noe illā famosa ebrietas cui⁹ occasiōe ip̃e fili⁹ .i. sem z iaphet p̃ honore p̃fno z honesta verecūdia hūdirit. filio x̃o suo chā p̃ trissione z irreuerētia maledixit. z hoc scōz aug. fit p̃ma mētio de seruitute. z p̃ oppositū de nobilitate. nec putādū est q̃oēs de chā descēdētes fuerūt ignobiles z ipotētes. cū ip̃i ceperūt p̃mo eē potētes sup terrā. vt p̃z de nemroth z regib⁹ chanaā z afroz zc. nec oēs de sem z iaphet fuerūt x̃tuosi siue nobiles aut potētes. cū pene oēs in idolatrie crimē ceciderūt z ab aliis oppressi sepe fuerūt sz hec maledictio z bñdictio vicia z virtutes respicit que vel q̃s hō veraciter dicūt nobilis

Secunda etas

noe.

Ab isto chus
ethiopes pbi
bēt pgeniti.

Ab isto mesrayn
egyptii sunt ex-
orti.

Ab hoc sabel.
id est arabes.

Iste nemroth gigas x. cubitoꝝ cepit esse
potēs in tra et erat robust⁹ venator corā
oño. hic miserabile viciū dñandi libi-

Ab hoc getul
in remotiori-
bus africe p-
tibus heremo-
coherētes. i.
sabatani.

Ab hoc sabel. dñis
per tyrānidē inchoa-
uit quo deiceps vsq
hodie mundus adeo
est cōtrit⁹ vt dici non
possit. fuit aut princi-

id est ethiopes oc-
cidētales.

pium regni eius babilon
z arath z archat et calāne
in terra sennar.

Cham afri-
cam obtinet

xxx. gñatiōes.

Iste cham
vidēs verēda
p̄tis nūciauit

Canaā.

Ab isto pgeniti sunt afri z
senices z chananeoꝝ gētes.

Ruth.

Ab isto libies dicūtur ex
orti. vnde z mauritan⁹ flu-
uius vsq in p̄tis futh dicūt
omnesq circa eū regiōes futhenses.

dēs eū ob qd maledict⁹ fu-
it ab ipso horrendum exemplum p̄bens oībus derisoribus.

¶ Sydon. Aratheus. Etheus. Cīneus. ¶ Amore⁹ samarites. Bergeseus. amathe⁹
Jebuseus. Aradius. ¶ Eneus omnes populi noī.

Anno mundi.

Sem v̄ritatē
nis. dc.

Iste sem biennio post diluuiū genuit arphaxat. et fert fuisse melchise-
dech q primus post diluuiū cōdidit urbem salem ipsa est hierlm. Et ab
eo descendunt generationes. xxvii.
Ascham possidet.

¶ Po itellecū boꝝ est aduertēdū q verissime de istis tribus filiis noe. lxxii. gētes p
create sūt. vt p̄tz Gen. x. Cū ad designādū mysteriū hoc oñs ies⁹. lxx. discipulos misit aū
faciē suā. vt dī. luce. x. De hac materia diligēter tractat aug⁹. xvi. de ci. dei. z iter cesa dī
cit q p̄les alii nati sunt q p̄p̄ea nō sunt p̄me morati. qz gētib⁹ altis nascēdo aficesserunt
ipse aut gētes facere neq̄uerunt. harū aut gētū vocabula p̄ti māsē. ita vt hodie appā-
reat vñ fuerit deriuata sic ex assur assyrii. z ex heber hebrei. p̄tim t̄pis vetustate mutata
sūt. ita vt vix hoīes doctissimi antiq̄s p̄scrutātes. hystorias. nec oīm sz aliq̄rū ex istis ori-
gines gentiū rep̄ire potuerūt. z si oīa p̄siderēt p̄la mutata q̄ manētia nota apparēt.

Japhet euro-
pā habet.

Iste japhet a patre bñdic⁹
est p̄pter ingenū nobilitatem
ollationemq̄ ei imprecabāt. et
ab eo descenderunt gñationes.
xv. Hos. vii. filios habuit Ja-
phet. et. vii. genera-
tiones fecerunt.

Elomer.

Ab isto descen-
derunt galite z
post gallia. edi-
ditq̄ gñatiōes
tres.

Magos.

Asseneo.

Ab isto sarmate vene-
runt quos greci regi-
os vocant.

Riphat.

Ab hoc
peffa-
gones.

Togoma

Ab isto scite z go-
thi traxerūt origi-
nē sc̄bz hieronimū
¶ Ab isto frigēs.

¶ vel ignobilis. Habuerunt tamen quedam specialia priuilegia adeo p̄pter meri-
ta patris ac benedictionē.

C Ex istis tribus filiis noe. s. Sem cham iaphet ipso adhuc viuente iuxta philonis histo-
riam. xliiij. m. z. c. viroz nati sunt. extra mulieres z paruulos hñtes sup se tres princi-
pes videlicet nemroth iectam z suphene.

Ab hoc arā pgeniti sunt cyri quorū
metropolis damasc. vñ z in bebreo
syria dicit aram.

Iste draconitidis z damasci prin-
cipatus tenuit. vnde z iob fuit de
terra bus.

De his egressi
sunt philistim:
et capturi. alii
ignoti sunt no-
bis.

Iste asur qz nolebat re-
bellare dñi in edificatiōe turris babel
cū nemroth. ideo fugit de terra sannar ad
altam regionē lōginquā pu^o non
habitatā q ex ei^o noie vocat assy-
ria. z edificauit ciuitatē q postea
vocata ē niniue q fuit metropol^{is} toti^{us} regni

Isti. lxxi. fuerunt filii sem tra-
tres arphaxat.

Ab hoc elamite principes perfidis:

Iste ppl^{us} semp crudelitas ifamiā hñt.

III. CCXLIII.

II. M. CCCLXXIX.

Arphaxat. vi.
pit. ā. cccxxv.
vii.

Sale vicit. ā.
ccccxxij.

II. M. DCCCXXII. II. M. DCCCXXII.

Iste ionichus fuit filius noe de quo moyses tacet sapiēs primo post di-
luuiū astronomiā inuenit. z quedā futura puidit z maxime de ortu qtuor
regnoz z eoz occasu. Cūqz pater dedisset ei munera: iuit in terrā ethā et
habitauit ibi gentē pstituēs. Hic fertur pñlium dedisse nēroth quō regna-
re posset.

Augustinus libro. xvi. de ciui. dei dicit. Post bene-
dictiōe filiorum noe vsqz ad abrahā nulla sit mētio aliquoz iustorum. nec eos tamē de
fuisse crediderim. sed si omēs cōmemorent nīmīs lōgum fieret. z esset hac magis histo-
rica diligentiā qz prophetica prouidentia.

Ab isto me-
di venisse pu-
tantur semp
potentissimi.

Ab hoc
ioues q
z greci
pgeni-
ti sunt.

Tubal.

Moloch.

Thiras.

vnde z mare iouinum dictum est.

Ab hoc hñ-

Ab hoc capa

Ab illor a-

pani licet quisdam ex eo z italos suspicantur.

berī qz hñ-

doces. vñ et

ces vel ira-

Ab hoc eli-
zū tpost eo
lides.

Ab hoc ci-
lices vbi
ē ciuitas
tharsus.

Cethim.

ab hoc
cethei
i. cipri

Dodanym.

Ab hoc rodi

Secunda etas

noe.

Turris babel.

Nemroth pñ
ceps d cham

Synhene dñ
ceps d iaph.

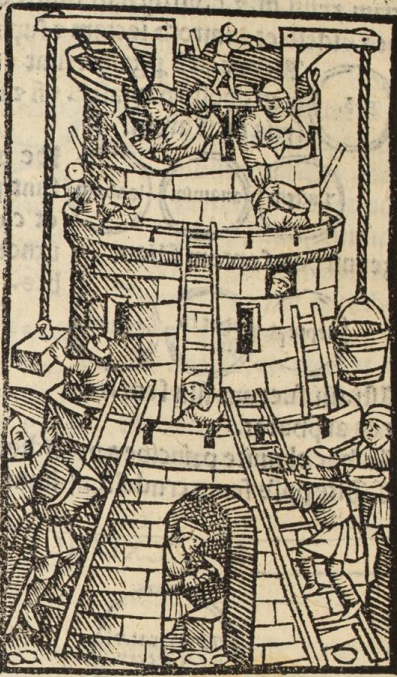
Iectā frater
falec de sem

De malicia huius nemroth pleni sunt libri forte diuino iudicio actum est. ut nero in eius vocabulo plane se offerat quod silem infamiam habuit. nam post confusionem linguarum ad persas abiit et eos ignem docuit colere babilone relicta filio suo belo qui ei successit et sic deinceps posteritas eius regnum illud obtinuit usque ad quartum chiliadum secundum methodium. sed augustinus dicit eum fugatum inde. et quod filii assur illud regnum obtinuerunt. et tenuerunt usque ad annos. M. cccv.

Isti tres principes cum populis suis conuenerunt in campum sennar formidantes diluuium iterum posse inundare. dixeruntque edificemus turrem cuius altitudo peringat usque ad celum. **gen. xi.** Videns autem deus stultitiam illorum miraculose in penam peccati confudit linguas eorum. et sic dispersi sunt per totum mundum. Ab illo heber hebrei notati sunt. nam in domo illius in diuisione linguarum sola hebraea lingua remansisse describitur quod ante humana dicebat qua omnes communiter utebantur.

Anno mundi.

II. M. DLIX.

Linea christi.

Heber vixit
a. cccc. lxxij.

Hic secundum hebreos dicitur spiritum prophetie habuisse. Et habuit duos filios scilicet Iectan et phalech.

Phalech vixit
an. cccc. xix.

II. M. DCXC:

II. M. DLXI.

Iste Iectan exemplo nemroth accepit principatum super filios sem. Et habuit filios. xiiij. quod omnes fecerunt generationes principales. Sed populi isti secundum Hieronimum. non sunt nobis noti vel propter terrarum longinquitatem vel propter mutaciones populorum et nominum. vel contriti guerris et subuersionibus vel aliis de causis.

Elmodab. Deda. Salech. Hebal. Arsmoth. Abimael. Jare. Saba. Adburā. Jophir. Jazal. Eiula. Jobab populi ignoti.

Iste phalech filius heber sic dicitur quod est quod diebus eius facta fuit confusio linguarum. quasi ipse diuisus sit ab aliis. quod in domo sua permansit lingua pristina. Unde secundum augustinum. in hoc non paruus iusticie vestigiū apparuit quod ista domus liberata fuit ab hac pena. qua

si non fuerit particeps in culpa. Et nota secundum eundem quod numerus linguarum fuit secundum numerum generationum. lxx. Dicitur autem est numerus gentium multo amplius quam linguarum. Nam in una lingua plurimas gentes nouimus.

Mobilitas circa hec tempora sepe introducta. Et nota quod pluribus de causis instituta fuit prima fuit necessitas. Crescente enim humano genere cum homines ad malum putarent esse oportuit prohibere insultum prauorum aduersus bonos. et ideo eligebatur aliquis vir bonus. iustior ceteris atque prudentior qui cōitati prouideret. stultos promoueret/mediocres defenderet et malos

Hoc regnū scitay lz sit vetustissimū. tñ qz barbaroy est iter
 principalia regna minime pputat. **U**n ppt il- **Scitay** regnū orit p **Amazo**
 lius ppli iēptitudinem pe da nū.
 siue grossitiē. regio illa nubis.
 semp dicta est barbarica. **E**t
 est magna valde. qz meotidis paludibus
 incipēs int danubiū z oceanū septērio
 nalem vsqz ad germaniā porrigit. z est pri
 ma pars europa. in q primū regnauit **Ta**
 nus de stirpe saphet. **G**othi. i. vngari sunt
 de hiis et dani. zc.

In sacra scriptura. z durauit vsqz ad augustinū.
 assyrioy. et d: a quibusdam saturnus qui in obscuro regnasse phibetur. qz parū habuit
 dominū. **E**t iste fuit primus quē error populi deum fuisse putauit. **U**n diuerse gentes
 diuersimode eū noiant. s. bel. baal. baali. beelphegor. beelzebub zc. **E**t stetit hic enor
 mis error in gñe humano vltra. ii. m. annorum.

II. M. DCCCLXXIII.

II. M. DCCCLV.

IAXXCCCC. M. II

premiu igt dñs ouuq

IIIIIXCC. W. II

Coherceret. hic dict est nobilis. qñ stute pre aliis notabilis. vñ hiero. **N**il aliud
 video in nobilitate appetendū nisi q nobiles quadā necessitate cōstringant. ne ab an
 tiqnoz pbitate degenerēt. **S**ecunda cā fuit discolia plebiū q rectū iudiciū ignorabat.
 lz tñ inter se pacate viuerēt. **N**ā adeo ebetes fuerūt q nichil magis impēdere potuerēt
 nisi q vulgari opinioē celebrabāt. **U**n expediebat p eaz pace pseruāda vt ex natalibz
 nobiliū principes haberent. **T**ertia causa pcessit ex aliq fortitudine singulari. **N**ōnūqz
 enī cōitates grauare ob incurfus hostiles tale edictū sanxerūt. vt qcunqz patriā a tali
 bus liberaret ius nobilitatis p se z heredibz suis hferet hoc mō p plures nobilitati legūt.
Quarta cā ex abundātia diuitiaz sumit. aliqñ enī populares nimia penuria victualium
 attenuati tradiderūt se z sua alicui diuiti. vt hoc pacto malū inopie tentarēt: et eum de
 inceps velut nobilē z dñm recognoscerēt. **I**nveniunt etiā quedā nobilitates p diuinuz
 oraculū institute lz pauce quaz aliq pmāserūt. vt i dauid aliq cito defecerūt. vt in saul
 z Jeroboā z quorūdā alios. **P**lurime qz legunt nobilitates p violentiā z tyrānidē in
 troducte: quaz silt aliq cito destructe z penitus delete fuerunt: aliq stabiles permāse
 runt. **E**t nota q scdm veteres historias raro aut nūqz in paganismo nobiliū stirpes ppe
 tuate fuerunt ppter tyrānidē z supbiā. multe etiā apud xpianos ppter eādem causā de
 lete sunt scbz illd eccl. x. **S**edes ducū supboz destruxit dñs. z sedere fecit mites p eis
Ite nota q nemo vnqz nobilitatē odio habuit. qz ē bonū p se appetibile. sicut vltz aut
 religio. sz multi scfi eā fugerunt ob grāde pculuz qd in ea latet: ppter difficultatē ma
 ximā ipsi annexā. hoc saul in scō. ppheta dauid apparuit. quē spemet deus tā peculiarit
 elegit. **R**elinquit ergo q vix paucissimi ad tantā sublimitatē idonei fuerūt.

Era pncipalis eu
 sebi z gētiliū. q anti
 qora tpa pmemorāt.
 hic inchoant cōiter.
Hoc regnū pene nū
 qz pacatum fuit.

hic o

rit re

gnū as

syrioz

Belis. i. rex assyrioz. a. lv.

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

fuit primus rex

Secunda etas

noe

¶ Sichoniorum regnum hic oritur.

¶ **Iste** agialius fuit primus rex sichonior. Nota sicut dicit augustinus. xviii. de ciuitate dei. Regnum sichonior admodum paruum erat de quo doctissimus varro velut antiqui temporis exorsus est. puenit tandem ad athenienses. deinde ad latinos. deinde ad romanos. Huic successit europs scilicet rex sichonior. et durauit usque ad tpe hely sacerdotis et iudicis israel.

¶ **Iste** 3oroastes dicitur fuisse Cham filius noe. hic secundum augustinum dicitur risisse quando natus est. nec aliquid boni monstruosus ille risus predebat. cum omnibus consue sit flendo hunc mundum intrare. Artem namque magicam inuenit. et a nino in bello superatus est qui eius libros combussit. Augustinus inter plurima regna terrarum in quibus terrene cupiditatis vel utilitatis est diuisa societas. quam huius mundi ciuitatem in uersali vocabulo nuncupamus: duo regna cernimus longe puenisse clariores. assyriorum primum: deinde romanorum ut temporibus ita et locis inter se ordinata atque distincta. Illud prius in oriente: hoc postea in occidente surrexit. In fine illius initium fuit huius. Regna cetera ceterosque reges velut appendices dixerunt.

Reges assyriorum.

Nino scilicet rex moarcha primus regnauit. a. lxxx.

III. M. XXXV.

Anno mundi.

III. M. CXIII.

Linea christi.

Nachor vixit an. cxiij.

Thare vixit an. ccv.

II. M. CLXIII.

II. M. LXXXV.

¶ **Iste** thare post mortem filii sui aram exiuit de vtriusque chaldeorum. et peregrinatus est in charram cum filiis suis et nepotibus suis. Fertur quod propter iniurias illatas sibi a conturbulibus suis eo quod nollet adorare ignem recessit. Et dicitur ab hebreis communiter quod nemroth regnauit ibi. qui dictus fuit alio nomine Amraphis rex Sennaar. quem diu post hec abraham superauit et percussit. ut dicitur genesis. xiiii.

¶ **Idolatria** oritur. Nota quod si bene reuoluas historias reperies quod tria principaliter homines ad idolatriam induxerunt. scilicet affectio circa mortales: timor et adulatio apud reges: et diligentia artificum circa sculpturam. Demones autem in idolis latentes et responsa dantes hunc errorem confirmauerunt nimis. Ita ut capitali pena plecteretur absque dilatione qui ei se confirmaret. Accessit insuper fraudulenta poetarum laudatio: qui miseros damnatosque homines in celum compositis carminibus extulerunt. Et pulchre eodem tempore cum demones loqui hominibus cessarent: misit clemens dominus angelos suos: ut quibusdam electis suis visibiliter loquerentur: ne simul tota humanitatis massa errore pessimo deperiret.

¶ **Tempora** grossa et rudia in quibus humanus genus nimis defecit a perspicuitate naturalis luminis. Et ideo necesse fuit institui leges positiuas ut earum admiculo homo rediret ad pristinam et naturalem intelligentiam. Unde super hoc doctor sanctum in prima secunda. Nota quod multe inique leges ab hominibus institute fuerunt contra dictam recte rationis et multi homines qui ceteris siue in potentia siue prudentia et. praestantiores erant diu putabantur. Omne enim quod erat insolitum reputabatur quasi diuinum.

C Hanc ciuitatē magnā Ninus ampliāuit. et ex suo noīe nīnue appellauit que est metropolis assyriorum.

C Iste melchisedech vulgariter dicebat rex iustus ppter eximīā scitā rem panē et vinum obtulit abrahe in magnū mysterium. fuit em̄ sacerdos dei altissimi. gen. xiiii.

C Iste nīnus libidine dīandi p̄motus vt latius regnare posset finitimis. i. vicinis suis bella intulit. Et qz ppl's ad

huc rudis fuit nec bellandi nec armorū periciā habuit. cito pene totā asyā sibi subiūgauit. Factusqz ē p̄m^o monar cha oīm oriētaliū. Cū nimis doleret de morte p̄is sui be- li. fecit sibi in solatiū suū imaginē ei^o: cui tantā reuerētiā exhibebat vt qbuscūqz reis ad ipsam cōfugiētibus parceret et penā indulgeret. hui^o exēplo plures suis caris mor- tuis imagines dedicare ceperunt. Vidētes autē maligni spūs curiositatē ppl'i intus la- tuerunt et respōsa dederūt. deos esse dixerunt ac diuinos hoīes sibi fieri decreuerunt. Sicqz hoc ifelicissimū idolatrie crimē introductum est. diuine maiestati p̄maxie nociuū. et intū hec vesania creuit: vt capitali snia plecterē q eos hoīes fuisse affirmaret.

III. M. CLXXXIII.

C Magnus iste amicus dei abrahā nasci- tur anno. xliii. Nini regis.

·AX·VII

C Iste aram mortuus est añ- thare p̄em suū in vr chal- deor. i. i loco qui vr dicebat. Quod autē dī q in ignem pie- ci^o fuerit cum abrahā. et c. fa- bule sunt iudeorū scđz magi-

genuit

strum in hystoriis et alios.

Loth.

C Iste loth cuz exisset de sodo- mis genuit duos filios de Moab. p̄r moa- bitarūz duabus filiabus suis ebr̄us factus fuit.

hic vtr sanctus fuit qui etiam angelicam meruit vīstrationem sicut abrahā.

C Ista melcha fuit filia aram vxor vero na- chor genuit Hus Bus Batuel cuz aliis qn- melcha. genuit. qz. vt patet genesis. xlii. sed de vno scilicet Batuel sit p̄secutio propter Rebeccam vxorē ysac.

Iste est pa- ter amon- tarum.

Amon

Zya.

C Iste nachor exiuit cum patre suo de chal- dea et venit in charrā mesopotanie et permā- sit ibi.

De hoc descendit Job secundūz quos- dam.

genuit

De hoc descendit Balaan et he-

Iste batuel fuit filius na- chor quē peperit ei melcha. hic mansit post mortē pa- tris in charrā et posteritas eius.

vxores Jacob.

Nachor filius thare fr̄ abrahā.

Hus.

Labā.

Bus.

Rachel.

Rebeca.

Batuel.

Tertia etas

Abraham

Treueris extruitur in almania sup mosellam fluium ciuitas antiqua.

Ante romam treueris fuit annis mille trecentis.

Abrabā q̄tuor reges pcussit ppter loth. qz ceperāt eū vt pz gen. xliii. quoz vn^o dicit fuisse Hēroth. z dī hic amraphlis. **H**oc tpe p̄mum sc̄i angeli in forma humana appa-
ruerūt hominibus. **R**eges assyriorum.

iq.
Semiramis.

Ista semiramis relicta vxor Rini fuit q̄ priā post mortē regis aggressa est idos z obtinuit eos z sic p totā asyā regnū assyriorū dilatātū est ciuita-
tē maximā babilonie instaurauit z muris circū-
dedit. **H**ec a filio suo nino dī infecta eo q̄ ipm ad illicitū cō-
cubitiū ausa fuerit puocare. sicut recitat aug. xviii. de ciuitate dei. **M**aḡ i historia dicit

tiū.
Ninus.

Iste nīn^o filius magni semiramidis fert mrem p-
paz occidisse

Telexio

q̄ p̄prio filio nupsit. z ex eo filium genuit q̄ babiloniā caput regni instaurauit. **I**ste telexio sicbionioz q̄nt^o rex fuit q̄ regnāte adeo ibi mitia z leta ipa fuerūt
vt eum defunctuz velut deum p̄mitus colerēt sacrificādo z ludos celebrādo.
huic successit thauriacus cui idem fecerunt.

Anno mundi.

III. M. CCXXXIII.

III. M. CCLXXXIII.

ysaac vixit an-
nis. cxxx

Hic incipit illa dulcis et deuota hystoria patriarcharum no-
strorum qui verum deum coluerunt; et colendo predicauerunt.
Uide gen. xii. vsq̄ ad finem.

·I·A·X·I·C·C·C·C·I·X·I·

·I·C·X·C·C·C·C·I·

Nota diligēter q̄ anno abrahe lxxv. de magnifica glia sūmi dei elapsū est x̄bū mie
sup būanū gen^o. qz tunc ceperūt oracula p̄missionū dei apparere. **Q**̄suaue x̄bū. vide
augustini. xvi. de ciui. dei. **I**te gen. xv.

Sarah vxor
Abraham.

Ista sarai diu sterilis tandē gra-
tia diuina fecūdata parit ysaac no-
nagenaria mulier sancta nomie di-
citur iesca.

Cethura p̄n-
bina, abrahe.

Hac abrahā post mortē sa-
re duxit in vxorē.
de q̄ ori sunt plu-
res filii z gentes
vt patet genesis. xxv.

Madā.

Sodoma z gomorra ppter pctā horribiliter subuertunt hoc tēpore.

Agar egypti-
aca famula.

De hac agareni. Et fuit
concubina abrahe.

Madā.

Cedar.

Ismael.

nabathoth

lis repente conuersa est magno cōmouit sacramento neminem in via liberationis pre-
terita desiderare debere.

Hic orit regni argiuoy siue gre-
mach^o. coru vbi pmo inach^o regnauit et
durauit vsq ad tpa delboze.

colit a stultis plebibus. **I**upiter fabulaf cu yside pcuruiffe ex q diuina qda ples orta
putat a grossissimis plebibus. hoc studiū fuit quidā maleficoy taliter sua aut potētū stu-
pia excusare.

Iste or qntus
v. Arrins.
rex assyriorum
sub q nat^o ē y-
saac scd^o aug.

Hic or xerxes a-
vii. Xerxes.
tiqu^o q bale^o vo-
cat sub q nat^o est
Jacob regnante
tunc apd sichten-

Hic est scd^o au-
viii. Armamire.
gu . octau^o rex
assyriorum sub q
de^o apparuit y-
saac pmittens

nios thurlaco. quem qdam thurimachū scribūt.
ei q pmis erat patri
etius regnāte apud sichtenios leocippo etiā octauo rege. **I**stis trib^o pmetheos fra-
ter athlāris pmo dicit^o est fecisse hoies. tū q de rudib^o doctos fecit. tum q legif fecisse
hoim imagines q s arte quadā de ambulare fecit. Etā primus anulū inuenit in q gēma
inclusit. et qrtio digito portari iussit ppter venā cordis q illuc tendit.

III. M. CCCXLIII.

III. M. CCC CXXXIII.

Abraham moritur z
sepelitur in ebron.

Jacob vixit
an. cxxxij.

Judas filius ia
cob. iij.

Ab hoc tribu s
regia descēdit.
et tandem xps
dn̄s.

II. M. DCCCLVI.

anno ante xpi natiuitate

II. M. DCCCLVI.

Iste esau vdi
dit primogeni-
tafratri. s. yz-
cob. ipse est pater ydumeoy z montē seyr
possedit. et prim^o equos asinis iunxit. Un-
de orti sunt muli.

Esau

Ruben.

tribū facit
z pdidit p
mogenita.

Bala fa. raz
hel zcu. iacob

Dan.

tribum facit
de q sanfon
natus est.

neptali.

tribum facit

Simeon

tribū fa-
cit.

zelsa fa. mula
lye zcu. iacob

genuit
hos.

Sad.

tribū facit.

Leui.

sacerdota
lem tribum legimus ab hoc
descendiisse.

Affer.

tribū facit.

ysacar.

tribum fa-
cit.

Duplicem tri-
buz facit pri-
mogenita sūt
eius.

manasser

zabulon

tribum
facit.

Rachel vxor
iacob genuit
hos.

Joseph

tribum facit.

Effrain.

Dina.

filia nō facit tribuz in
israel. Nec cū exiret videre mulieres regionis cor-
rupta est a sichen.

Beniam

tribum facit.
de qua paul^o
natus est.

Beniam

Ista lita litta oculis ge-
genuit sex filios zynam
filiam.

Nota q a natiuitate y-
saac vsq exitum de egypto fluxerunt anni. cccc. vide lyram Genes. xv.

Tertia etas

Abraham

Phoroneus **C** Iste phoroneus in grecia instituit iudicia legesque descripsit. hic habuit fratrem quem menses et annos docebat observare. et sacella constituit ad colendos deos propter quod a rudi populo iter deos numeratus est. et ei boues imolabantur. dictus est phagaos.

Cochines rodum condiderunt.

Diluvius in achaia tempore regis elusine. Reges assyriorum.

ix. Belocus. **C** Sub isto beloco locus est dominus ad iacob repromittens ei que promiserat patribus suis que sunt hec duo. scilicet possessio terre promissionis. id est chanaan et benedictio omnium gentium in semine ipsius quod est christus dominus noster.

minerua **H**ec apud lacum triconidem post illud diluvium primo apparuit et plures artes invenit ibi et precipue lanificium et dea facta est scilicet errore gentiliu.

Anno mundi.

III. M. CCCCLV.

Serapis **C** Iste serapis tertius rex arguorum fuit dictus apud cum in egyptum navigio venisset. et ibi mortuus fuisset factus est a ceca gente omnium maximus egyptiorum deus. tunc etiam mirabilis superstitio incepit de boue discoloris quem apud vocabant: eo quod viri colerent. et illo mortuo demones vitulum silem ibidem procurabant ad decipiendum rudem populum inde venit quod filii israel sibi delirabant. quid hac stulticia miserabili in homine naturali.

C Sub isto mortuus est ysaac. regnante tunc apud sychonios mesappo. ix. rege.

pharao. **C** Iste pharao rex egypti a nephes suscepit ioseph et exaltauit eum propter sonorum interpretationem.

Linea christi.

Phares.

M. DCCCLV.

Her. **C** Iste her et homa filius iude nequam percussus est a domino.

thamar **H**ec ab her et homa filiis iude viduata genuit ab ipso iuda geminos filios scilicet.

Sue. **C** vxor iude hos tres

homan. **Isaac morit**

sara

cxixiii. **Cathā.**

C Iste sela filius iude cum adhuc paruulus esset non dedit eum iudas thamar. sed eam viduam remisit in domum patris sui. cum autem crevisset timuit dare ne occideret sicut fratres eius. Unde et thamar simulans se meretricem cepit in hiuis de iuda. et genuit phares et sarā. ut patet genesis. xlviii.

Linea pontificum. Venit ab hoc leui grandem honorem sacerdotalis dignitatis adepti sunt propter Moysen et Aaron. ex hiis etiam christus descendit propter affinitatem tribuum huius et iude et propter ministerium. quia christus summus sacerdos et rex eternus sic debuit nasci et nobis innotescere.

C Iste ioseph vir sanctus et gloria domus israel filius iacob natus est anno eius christi. Et cum esset annorum. xvi. venditus est. Anno autem. xxx. stetit coram pharaone interpretans somnia eius qui sublimavit eum. Et quia castus fuit et timoratus: ideo a domino vbi ipse dirigebatur.

Athlas magn⁹ astrolog⁹ hoc tēpore fuit. qui z celū humeris portasse dicitur ppter peritiā astroz. Mercur⁹ multar⁹ artū peritus claruit q̄s hoibus tradens deus credebāt. **O**mogirus p̄mus ad aratrum boues iunxit.

C Corinthus conditur.

Argus.

Iste argus quartus rex argiuorū fuit ex cuius nomine illud regnū nomen accepit. hic post obitū de⁹ haberi cepit tēplis z sacrificiis hono-
tus. Hoc tpe grecia seteges habere cepit. delatis aliū de seminibus.

Iste fuit duodecim⁹ rex assyriorū. sub qn⁹ mortuus est Joseph re-
gnante sīchioniorū plemio rege vndecimo.

Amithus.

Appollo delphicus clarus habet. z post mortem eius habitus est. hic
etiam dicitur phiton z artē illam magicā inuenit que dicitur phitonica
de qua fit mentio in sacra scriptura.

Jacob patriarcha sanctus vidēs diē mortis sue imminere vocauit omnes filios suos annūciās eis q̄ futura erāt
aperteq; de christo prophetat dicēs. Non ause **A**monophis ignorabat ioseph
retur z c. mortuus q̄sepelitur gloriose in ebron **pharao** Et iulit pueros submergi. vt
a Joseph. Genes. xlix. habetur Exod. i.

Memphis conditur ciuitas egypti.

III. M. DXLIII.

III. MD. XCIII.

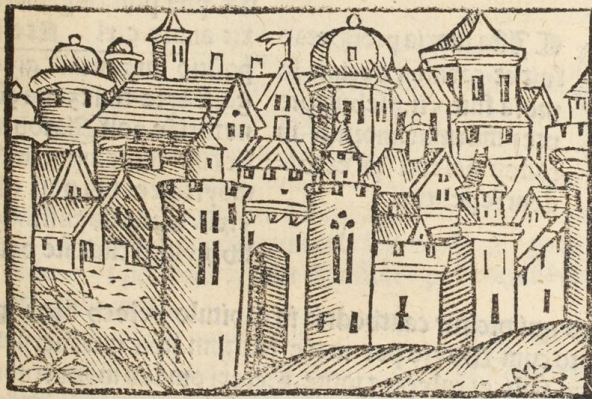
Esrom.

M. DCLV.

M. DCV.

Anno ante christi natiuitatem.

Athenas Licrops condidit. z ex minerva nomē
accepit. ibiq; Licrops p̄mo regnauit. Nec ciuitas
nutrix liberaliū artū z multoz philosophoz fuit: ta-
men ludificantibus demonibus sup̄sticiosa est effecta. in egypto circa ista tempora
Vide Augustinū. xlii. de ciuita. dei mirabilē historā.

Joseph moritur anno
rum. c. xx. z p̄ditus aroma-
tibus reposit⁹ est in loculo
in egypto circa ista tempora
incipit historia lib. Exod.

Amram viri
en. cxxxvj.

Iste amra fuit fi-
lius caath filii leui.
hic accipiens vxorē
rem stirpis sue ge-
nuit ex ea in egypto

Aaron Moysen. et Ma-
hebron riam.

Oziel.

Seruit⁹ israelitici po-
puli incipit durās annis.
cxlvi.

Tertia etas

Abraham

Hic oritur regnum
atheniensium

cicrops. i. rex
atheniensium

Iste cicrops fuit primus rex atheniensium. Hic
multas superstitiones ibidem. instituit nunquam antea
in grecia visas. Ab hoc primum iupiter deus pre-
dicatur. ei que bouem offert.

Bos in egypto exit de flumine in festo serapis. et eleuatur in aere. et rursum intrat et
non comparet. et pro deo colitur a stulta plebe.

Reges assyriorum

Safus

Iste safus fuit. xiiii. rex assyriorum.
sub quo natus est Moyses in egypto. re-
gnante sichionorum. xii. orthopole. et ar-
giuorum quinto criaso.

Diluuium deucallionis fa-
ctum in thessalia et phetontis
fabularum incendiis. Et vo-
catur ideo deucallionis. quia in
eius regno maxime fuit.

pharaobor-
choris.

Iste pharao nonus a nefre non audiuit vo-
cem domini nolens dimittere filios israel.
quare decem plagis attritus postea cum suis
in rubro mari submersus fuit

Anno mundi.

III. M. DCXIII.

Linea christi.

Aaram

ATCWE

Filii israel
fuit in magna
eruitute et tri-
bulatione.

moyses.

primus iudex. an. xl. nasci-
tur et ponitur in aqua. vixit
autem annis. c. xx.

Job vir sanctus.

Iste Job patientie
speculum circa hec tem-
pora nascitur de linea
nachor filii thare fratris
abrae. Vixit annis mul-
tis. quia post flagella vi-
xit annis. c. xl. Et est
positus augustini. gre-
gorii. lyre et c. scilicet tria ge-
neratione post Jacob. et
sic fuit contemporaneus
moysi. licet diu post eum
vixit. Unde augustinus.
lib. xviii. de ciuitate dei.

Baron.

nascitur ante moy-
sen annis tribus

maria.

Ista maria prophetas
fuit et carmen cecinit. le-
prosa fuit. vii. diebus pro-
pter murmur. moritur in
cades deserti syn et ibi-
dem sepelitur.

Rabi solomon expositor in libro qui dicitur canthedin in capitulo belech dicit
de. dc. M. qui egressi sunt de egypto cum Moysse per mare rubrum non intrauerunt
terram promissionis nisi duo tantum. scilicet caleph et iosue. Ceteri omnes mortui sunt
in deserto propter peccatum murmurationis. Filii vero eorum obtinuerunt eam. Sed
et ipse Moyses ipsam quidem vidit. sed intrare non meruit.

folium

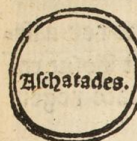
r

Lacedemō conditur.

Nota q̄ secundum Augustinum circa hec tempora multa mendacia ⁊ fabulosa annotantur a grecis hystorographis que communiter multo minora sunt q̄ fama iactantur. de modico negotio magna predicant.

Liber pater vinum inuenit primo in grecia. Et archos condidit. Ipse est dyonysius Bacchus filius semele regis thebeorum. ⁊ p̄ deo cultus est.

Hercules antheum vicit. Nam secundum Augustinū plures fuerunt hercules et liberi patres quos indoctrus vulgus aut putauit. aut. voluit deos fuisse.

Sub isto moyses eduxit populū de egypto. Rexit autem tunc apud si. hionios. moratus apud argiuos triopas nouissimo tempore. Licropis athenien. regis primi.

Aptheros rex crethe p̄mo mellis colligendi vsū inuenit. huius filia ex incestu concepit. de quo mirabilia narrantur. Et post ibidem filius regnauit. Et dictus fuit audis. Leges fecit. Et bones aratro primus iunxit.

Iste aminadab p̄mus post Moysen fide plena ingressus est mare rubrum altis trepidantibus. propter quod regalem stirpem meruit procreare.

III. M. DCLXXXVIII.

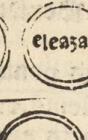

da in deserto.

IXD'W

uore m̄p̄u m̄p̄u azus ouu B

Iste aaron a deo vocatus digne summum sacerdotium sibi. assumpsit. et testamentum eternum. sibi ⁊ filiis suis statuitur. Moritur annoz. cxxiii. ⁊ sepelitur in monte hor. Filiusq̄ eius eleazarus in pontificatu succedit.

cxxiii.

Balaam propheta ⁊ occiditur.

Isti duo offerentes ignem alienū percussi sunt a domino.

Iste moyses de cuius laude resonat celum ⁊ terra omnium prophetarum et hystorographorum excellentissimus fuit. Deum vidit facie ad faciem clare quod de nullo aīo preterq̄ de paulo apostolo scriptura testatur in hac fragili carne. Rationem v̄trobq̄ eandem. quia sunt duo patres familias. ille circūcisionis. iste in prepucio dantes testimonium de diuina essentia. ⁊ docentes vnum deum colendum esse. Ergo isti duo tanq̄ p̄micerii debebant p̄us videre. vt postea legitime testificare possent. alii autē in figuris. Iudicauit israel quadraginta annis.

Lex datur in monte sina.

Liber leuiticus scribitur.

Liber numerorum promulgatur.

Tabernaculum preparatur.

Chore cum. ecc. viris perit.

Datham ⁊ abiron viui absorbentur.

Multa millia p̄sternuntur p̄pter murmur.

Deuteronomium scribitur.

B ii

Tertia etas

Circa istud tempus incepterunt reges in ytaliam regnare. et multo-
tens nomina variarunt. ex quibus
Romanorum propago clarius de-
ducitur

Janus primus
rex in italia

Abraham

Ciste Janus primus omnium regum
ytalie dicitur fuisse filius noe. qui pla-
tium extruxit quod dicitur iaculum.
et post pro magno deo habitus fuit.
duas facies ei figurantes. et in princi-
pio anni eius festum celebrantes qua-
si esset finis preteriti et principium fu-
turi anni. Unde Ianuarius mensis sic
dictus.

Reges assyriorum.

amice.

Ciste amictus fuit octauus rex assy-
riorum. sub quo mortuus est Josue re-
gnante apud sichonios Corace rege.

xvi. apud argiuos decimo donao apud athenienses quarto erictonio.

Eri-

tronius quartus atheniensium princeps primus quadrigiam iunxit in grecia.

Anno mundi.

III. M. DCCXXV.

Linea christi.

Salomon
Raabeus
v. 102.

III. XXX. T. CCCC. W

Chystoria libri Josue hic incipit. in qua mirabilia bella israelitici populi. describun-
tur et distributio terre promissionis.

Chic secundum quosdam textus hystoria destructionis Benjamin. et ciuitatis gaba-
on propter stupri crimen. etc.

Pontifices.

Eleazarus.

Ciste eleazarus secundus pontifex cum Josue di-
uisit israeli terram promissionis. et ab eo descendit po-
ntifices usque ad christum paucis exceptis.

Judices. A Josue usque ad aloth
anni. xl

Josue.

Ciste iosue vir bellicosus fuit primo in de-
serto amelech vixit post mortem Moysi. ipse
a deo iudex constitutus fuit super israel. ut ter-
ram populo diuideret. Cuius bella et opera
et religiosa mens in libro suo scripta sunt.

CMoyses moritur. **C**Jordanis siccatur.

CJerico capitur.

CSol in celo immobilis stat ut filii israel hostes persequerentur.

C Italus rex iuxta albulam fluium. id est tyberim ciuitatem condidit. vbi post Roma condita fuit. a quo tota italia nuncupata fuit.

C Troys in dardania regnat. et troiam condidit. Fabule multe a grecis annotantur.

C Sibila erithrea in babilone orta multa pphetat de regno iudeorum et troia subvertenda. et de christi incarnatione. et beata virgine Maria.

C Iste saturnus de creta insula dicitur venisse in Italiam. et ibi regnasse. quem delyri idolatre mira cecitate hominem fuisse negant. cum tamen eum regnasse dicant.

Et primus stercois sup agros plicere docuit. quare etiam stercois dicitur et Romani stercois. am post dicti sunt. et etiam saturniani affir-

C Cathinus pdidit Thebas regnans ibi. et litteras grecas inuenit.

C Fenix venit in Tyrum et sidone. et regnauit ibi. et vsum litterarum tradidit eis. et coloris fenice quo capitalia facerent.

C Sibila samia semonoe dicta apte pphetat de christo et de paupercula eius matre.

C Rachab de quo descendit stirps valde religiosa hoc tempore fuisse creditur. Ipse autem de Betro cognato moysi descendit. et conuersus fuit ad iudaismum.

III.M.DCCLXXV.

III.M.DCCCXXV.

Booz filius
de Raab.

Booz.

IIII.XXCCCCW

IIII.XXCCCCW

IIII.XXCCCCW

C Ista raab cum esset meretrix recepit nuncios filiorum israel. qui ad explorandum Iherico missi fuerunt. et abscondit quapropter ipsa cum domo sua saluata et vxor salomon effecta genuit ex eo Booz.

C Historia libri Iudicum hic incipit.

C Iste phines cum adhuc iunior esset zelauit pro domino transfugans luxuriantes et ita placatus est dominus.

De iuda.

De bentamin.

C Iste othoniel frater caleph iunioris liberauit israel de oppressioe regis Measpotamie. quem percussit. ipse accepit aram in coniugem que petiuit irriguum supius et inferius de pre suo Caleph. iudicu. i.

anis. lxxx.

ay.
aioth.

C Iste aioth percussit Eglon regem moab et liberauit isrl. fuit enim vir fortissimus et tra q manu p dextera utebat. post hunc fuit sangar q percussit de philistinim. dc. viros vomere. iudi cum. iii.

C Historia de idolo Michese cundum expositores comuniter dicitur accidisse post Josue in illis. vii. annis. sed hebrei dicunt q tempore Othoniel.

B. iii.

Raab.

C Hic fit saltus per euangelistas vsq ad Booz et Obeth. quia ad minus inter eos fluxerunt anni. cclxxii. quod tempus ad vnu hominem referri non potest. et ideo hic ponit. v. magis ad denotandu tps q rem gestam dicit tñ Nicolaus de lyra q iuxta historiæ veritatem fuerunt ibi viri.

sangar.

Tertia etas

Abraham

C Occasio troianor belloy orit q̄ tāq̄ scintilla minima fuit. eo q̄ Laomedō nō recepit Hercule z Jasonē cū honore debito. z ex tātillo tot creuerūt mala. caueat sibi q̄sq̄ ait comicus.

C Sibilla delphica ante Troiana bella vaticinata est de verbi incarnatione absq̄ maris coitu. et si hec vera sunt tunc gentibus aptius q̄ iudeis reuelatum est misterii incarnationis. quod valde mirum videt. Similiter dicendum videt de Job.

Reges assy-
riorum.

Thauranus

C Lacedemon rex Troie occiditur. z ei⁹ filia Exiona capta. z in Greciam ducit. ppter que secuta sunt bella grauissima z mala horrendissima. Unde hytonā Troianam.

C Iste thauranus dī fuisse. xxiij. rex assyriorum. exciditq̄ Troie sub ipso factum fuisse aliq̄ affirmāt. sed forte p̄me et non secunde. hoc etiam tempore Thola iudicauit israel.

C Hercules illū vastat. i. Troiā cū Jasonē. q̄ statim a Priamo reedificata fuit. Idem Hercules. xii. facta pegit agone oliptaci p̄stituit. multa bella p̄fecit. z plurima mēdacia de ipso p̄fecta sunt. tandē postq̄ multos supauit. ipse morbu ferre nō valēs quo laborabat. sed ab eo supatus flammis se iniecit. z mortuus inter deos translatus est.

Anno mundi.

III. M. DCCCLXXV.

Linea christi.

Booz.

IIIIXXCCCV

Booz appellatis vicissim succedentes. quod q̄ ex canonica scriptura non patet p̄ solido astruere nō audem⁹. hoc tñ certissimū est q̄ iter p̄ncipiū iudicat⁹ Josue qm̄ Salomon accepit Raab q̄ genuit Booz vsq̄ ad natiuitatē Dauid fluxerunt anni circiter. ccclxxvii. vbi tamen nisi tres ab euangelistis generationes ponuntur.

Pontifices.

albitus

De effraim.

De tribu manasse.

De manasse.

vi.

vii.

viii.

Judices.

delbora

sedeon

abimelech

annis. xl.

annis. xl.

annis. xxxiij.

C Ista delbora fuit mulier. z ppter gratiaz pphetie delatus est ei honor vt iudicaret israel. vbi de mandato vocauit Baruth vt percuteret hostes israel. z inuenerunt filii israel cōtra Gabim regem Chanaam. z Charam p̄ncipem milicie eius. z deleuerūt eos.

C Iste percussit. liij. reges scilicet Oretb Zebee. Zeb. z salmana z humiliat⁹ est madiam coram israel. iudicum. vi. 2c.

C Iste abimelech filius naturalis Sedeon/ non vocatus a dño. sed maliciose ingressit se ad principatum occisus. lxx. fratribus suis quare etiam mala morte vitam finit. Iudicū. xi. homē enim regis sibi inique imponi iussit.

C Sibylla frigida fert vaticinata fuisse Anchise. et de flagellatiōe potētū terre. et de de-
scensu dei de Olīmpo. **C** Anchises ex dea Venere generat Encā q̄ regnavit in Ita-
lia. Nec ficticia deceptoris rudiū p̄p̄loz p̄fixerūt q̄bus sua stupra et adulteria palliarūt

Latino.

C Armentis filia Euanōri litteras latinas inuenit.

C Ex hoc regnum latino:um dīci cepit. et Laurentum defecit.

C Helena capta a Paride filio p̄ami. ipa aut regina fuit vxor menelai regis.

C Priamus rex Troie filius Laomedōis postq̄ ciuitatem mirabiliter extruxerat
bellum inchoauit contra Grecos in malum suum.

C Hector primo genitus Priami totus legalis/prudens/fidelis et incōparabilis for-
titudinis et strenuitatis.

athanio

C Troianū bellum decennale famosissimū.
C Sub isto bella Troiana facta describunt regnāte apud Atheniēses Mne-
steo. apud Sychionios polifide.

C Amazones sunt mulieres ferocissi-
me/q̄ arma sumpserunt et horredissima mala p̄ centū annos ppetrarūt. tam in asia q̄ in
Europa. vrbes delendo.

C Agamenon rex frater Menelai regis totius exercit⁹
Grecorū urbē bellat p̄tra Troiā. et tādē cepit traditorie et scādalosissime. **C** Carthago
p̄mo et dīa a Carcedone ibirio. Ipam sepe destructā ferunt et iterū reedificatam.

III. M. DCCCCXXV.

III. M. DCCCCXXV.

C Troia destruit.

Anno ante christi natiuitatem.

Bocci.

De ysa-
char. ix.

De ga-
laad. x.

De ga-
laad. xi.

thola. a.

xxiii.

Jairan.

xxv.

Iepte

an. vi.

Sine iudice annis. xxviii.

C Iste thola
reduit ad p̄sti-
nū modū. s. q̄
iudices perāt
p̄ modū directi
onis p̄siliū ma-
gis q̄ dñi.

C Iste iayr habuit. xxx. filios quos p̄ncipes. xxx.
ciuitatū p̄stituit. q̄ ipa bona in silētio et pace tran-
seunt q̄d patet in diebus istoz duoz. israel dño ad-
hesit. et ideo cūcta p̄spere aduenerūt.

Post mortē iayr fi-
lii israel pctis vere
rib⁹ addiderūt no-
ua. et traditi sunt in
manus philistim.

et filioz amō. xviii. ānis et opp̄si valde p̄fecerūt ydola. et clamaue-
rūt ad dñz. tunc iepte facto sup se spū dñi p̄cussit regē Amon et se-
diciosus de mōre Effraim filiāq̄ vnica stulte immolauit. Iud. xi.

B. iiii.

Tertia etas

Abraham

¶ Greci pereunt miserabiliter post captā Troiā tā in mari q̄ i terra repatriādo z pdi-
tores affligūt. Infelicissimū porro fuit hoc bellū. vbi nemo laudē oēs dñū reportarūt
¶ Ulixes vir facundissimus post multa maris pericula ad vxorem suam Penelopem
castissimam peruenit.

¶ Reges ytalie. Eneas. ¶ Iste enneas post deletam
Troiam a grecis relegatus
venit ad italiā cū xx. nauib?
z plurima bella constituit. Hic fertur in cōiugem
habuisse filiam pami Eleusinam z deus factus er-
rore vulgi. de hoc etiam enea dicuntur descendisse
Iulius cesar z Octavianus augustus.

ascant. annis. xxviii.
¶ Iste ascanius filius
Enee de creusa albam ci-
uitatem condidit z regnavit illic
vnde ipse dictus est rex albanoꝝ
et consequenter posterī sui dicti
sunt albani. Hic albanorum pri-
mus. z latinoꝝ tertius rex fuit.

¶ Reges assyriorum.

¶ Fabule stultissime de Dyomede z circe. Vide Augustinum. xviii. de ciuitate dei.
Qualiter fuit deceptus homo.

¶ Troia vastat atrociter tradita per Antenorem z Eneam victiosissime fracta fide.

¶ Era grecorum principalis propter hanc victoriā greci byssorias z alia facta con-
scripserunt Anno primo vel secundo post captam Troiam. ipse est tertius annus ab-
don iudicis israel.

¶ Lacedemoniorum regnum primum oritur vbi primum Mnestheus regnavit.

¶ Corinthiorum regnum oritur vbi primum Alees regnavit.

Anno mundi

III. M. XXV.

Linea christi.

Booz.

Obeth.

III. XXIX. W

Historia libri Ruth.

Ruth.

¶ Ista ruth moabitidis vxor Booz genuit Obeth
patrem Jesse.

Pontifices.

Ory.

¶ Iste ozi de semine Aaron per lineam Elezari pōtifex fuit
quo mortuo nutu dei transit pontificatus ad lineam de Itha-
mar. annis. cxx. in qua Hely primus summus sacerdos fuit ab
ythamar vltimus.

Judices.

xij. Abello.
an. vii.

xij. alhialo.
an. i.

xij. Abdon.
an. viii.

xv. samson.
an. x.

¶ Iste dicit fuisse booz
qui Ruth in coniugem
duxit.

¶ Sub istis tribus
tēpora quēta fūerūt
z ideo nihil notabile
tunc actū est in israel.

¶ Iste samson fortissimus fuit z li-
beravit israel de manibus philisti-
im. et propter mirabilem eius forti-
tudinem putabatur fuisse Hercules
eius miserrabilia opera Vide iudi-
cum. xiii.

¶ Et nota q̄ istum Albialon. lxx. interpretes non habent. ne etiā tēpus sine iudice su-
ppositum sed ista tempora assignat Josue qui non habet tempus specialiter distin-
ctum secundum hebraicam veritatem. Et ideo concordat supputationem annorum se-
cundum quemlibet alioquin errabis.

Anglia q̄ olim albiō nunc circa istud tēpus britānia nuncupari cepit a bruto romano vel poti⁹ italico obtinet. ipe em̄ fugat⁹ a suis ad Troiā fuit collecto exercitu de reliq̄s Troianorum. Post grandia bella filiam regis grecorum accepit uxorem. Deinde per maria vagando locum apu⁹ q̄rentes casu venerunt in anglia insulam optimam ubi delectis paucis gigantibus tempore Hely sacerdotis deinceps tenuerunt vsq̄ ad tēpora sergii pape; circa annum domini .dc. xc.

Siluius.
an. n. r. r. r.

Ab hoc siluius Enee de lauina filia latini reges sequētes dicti sunt siluii. Fuit enim silua nutritus ⁊ venatione. hic natus est post mortem pr̄is sui. vnde postumus Enee dicitur. quia post humationem ipsius natus iuxta illud virgilii. tu postuma proles ⁊ cetera.

neus.

Iste oneus est vicesimus rex assyrior. sub quo cessauit regnum sichthonior quod stetit annis. dcccclviii. regnante athenis Melamcho. xvi. tēpore Hely.

Codrus rex Athenientisium seipm volūtariē morti tradēs pplm suum liberauit. dignum exemplū paucis aut nullis imitandū p̄ncipibus reliq̄. vñ ob hāc miram fidelitatem a sc̄is doctoribus allegari solet. quasi q̄dam figura xpi in eo p̄cessisset

Francus ⁊ turc⁹ troiani fugientes duo regna p̄stituerūt. lōge tñ post Amelech deletur p̄ saul. ⁊ desinit eē ppl̄s. sicut p̄dixit Moyses. Exo. xvii. Iul⁹ fili⁹ ascanti a q̄ iulioz familia originē ⁊ nomē traxit. Hectoris filii tanq̄ veri heredes illū receperūt. id est troiam expulsis nestoris.

Liber Regum primus hic incipit.

III. M. LXXV.

esse vel
ysai pater.
David.

III. X. C. M.

in aram iheru iheruq̄ eius ouuq̄

Iste iesse fuit binomius. quia etiam dictus fuit ysai pater david. de quo multonēs fit mentio in sacra scriptura. quia christus ab eo descendit.

Saul prim⁹
rex israel.

Iste saul primus rex israel regnauit anno. i. vel. xl. cum samuel. et fuit de tribu Beniamin. qui ante susceptum regnum electus et bonus erat. sed post miserabiliter defecit. Eius opera vide. i. Regum. ix.

sarafa.

Iste ⁊ etiam tres sequentes nō fuerunt summi sacerdotes p̄pter causam dictā sed sadoch de eis descendit. quē Salomō cōstituit summū p̄ntificē sc̄dm verbū dñi in manu Samuelis. relecto pr̄i Abiathar de sacerdotio q̄ fuit. vltimus de linea ithamar. vt pater. iiii. Regum. ii.

ophni.

mera
ioth.

xyi. hely

an. xl.

Iste hely fuit iudex ⁊ pontifex. ⁊ habuit hos duos filios. ⁊ quia non sufficēter eos corripuit pariter cum illis punitus est a domino.

samuel.

xvii. cū Iste sc̄ssim⁹ vt fuit samuel de sterili matre nat⁹. ministravit coram saul an dñō a pueritia vsq̄ ad senū optime conuersatus. non tamē fuit pontifex. q̄ nō erat de semine Aaron. sed Chore. vel sc̄dm August. in libro retractionū fuit de Aaron. sed nō fili⁹ sacerdotis. Iudicauit israel cūctis diebus vite sue. q̄ de fidelis p̄pheta dñi fuit oib⁹ amabilis. Reges vixit duos scilicet Saul primo. deinde David. non tñ vt statī regnaret. sed qñ dñs dīx.

phinea.

Quarta etas

David

Carthago iterum cōdita dicit a Didone regina. qz iam fort e destructa fuerat.

filii² annis. xxi. filii² annis. i. filii² annis.

Reges
italie.

ENERG.

Iste enneas fili⁹ p^r
 dicti siluii postumi

latinus.

Iste latinus
filii regna=

Alba.

Yste alba fili² ru
itenece filii. hsc

regnauit ānis. xxxi. tpe Saul. uit ānis. i. tpe David. edificatā albam ciuit

¶ Gienette ⁊ Padua extruunt à reliquiis Troianor.

¶ Homerus hoc tpe fuisse putat q̄ multa mēdacia cōscri-

psit. sicut sibilla Erithrea pphetavit. alii dicunt q tpe Acham

regina sabba audita fama Salomōis venit videre eū. Et qz fuit pphetissa sibilla dice
bat qz pphetauit de ligno sc̄te crucis. ⁊ de excidio iudeoz fuit enī cultrix vni⁹ veri dei.

¶ **3**ste David rex. ii. isrl vir scdm cor dei elect⁹ i regē vnc⁹ est i adolescentia p samue
lē. post mortē saul regnavit aut āvis. xl. cur⁹ opa plurima i pmo. z. ii. libris regū scripta
sunt. 3pe deniq qī i qdā stupor in hūano relucet gñe. In q vnq̄ hec cōenerūt. Tanta
sublimitas z hūilitas tāta. tāta strēnuitas. tāta mititas. tā grādis sc̄lariū cura. tēmpu

ra ⁊ deuota spūaliū contēplatio. tot hoies
perimere. tot lachrymas fundere.

Anno mundi. III. M. CLXV.

Bad. *Itures pphes*

Matthā tabant tempore

Asaph. David filius fra

tris david. 7 ad=

optius ysaï.

•IIIIXXX•W

¶ Salomō iste rex pacis ex domo dei singularē habuit excellentiā ultra oēs q̄ in mūdo fuerūt. ī sapiētia/divinitis/delictis ⁊ gl̄ia ac familiaritate cū deo. Itē ⁊ si moyses ⁊ dauid/petrus/paulus/hieronimus/ ⁊ augustin⁹. et ceteri cōsimiles eū in sapia et sc̄itate excellerūt. nō tñ gl̄ia ⁊ divinitis.

Pontif-
ices.

Item quis augustinus et ceteri quidam anteibant illi
in glia pte et diuitiis. non in sapia etc. Et sic oia
ista pucti talis nemo scit ipse habuit. et hic tate

ferab iliter defecit.

Judices.

achitob

acht
melech

abíatar

Iste abiatar

fugit ad david.

et fuit gloriosus cum

¶ Este sadoch qz nõ

peclinant ad pte ado

nie, s; fuit cū pat. ā p

¶ Iste achitob fili⁹ phinices filii hely
fuit pat^r achimelech. quē percussit saul cū
oī domo sua ppter dauid. vt ptz. i. regū. ix

T Secunduſ liber reguꝝ incipit a tpe Dauid qñ
cepit regnare.

¶ Poneret. Sic solus et Moyses leguntur orasse pro inimicis in toto veteri testame-
ro. Unde euangelicam perfectionem probatur impleuisse. etiam ante tempus xmul-
gationis eiusdem. Ultra ipsius vide in principio. et consequenter primi libri regum.

Era principalis huius hystorie sacre hec est. scilicet foundationis templi. Ipse est. annus quartus regni Salomonis post egressionem de Egypto. cccclxxx. vt patet. iii. regum. vi.

Achis filius annis. xxiii.

Iste alio nomine dictus fuit Eglopus. et regnauit tempore Roboam.

De templi dedicatione ac ceteris festis Iudeorum est norandum q̄ primo habuerunt septem festa scilicet sabbatum in qualibet septimana Memoria in principio cuiuslibet mensis. Pascha. xiiii. luna Aprilis. Penthecosten/ quinquagesima die post Pascha. in memoriam dare legis. Festum tubarum prima die septembris in memoriam liberationis Israel. Festum propiciationis vel afflictionis decima die septembris. Festum xenophegie quod fictione tabernaculorum sonat. xv. septembris. Postea circa hec tempora superuenit festum encenic. hoc est dedicationis templi. deinde tpe Hester festum furim. i. sortium. Et hec notula valet ad intelligentiam scripturarum diuersarum.

Reges iuda incipiunt.

III. M. CCV.

Israel in flore. et nec post nec ante fuerunt huiusmodi dies in israel.

Roboam regnauit annis x. ij.

III. CX. CCCC.

Reges iuda incipiunt.

Iste roboam successit Salomoni patri suo in regno. sed in sapientia non ita. Deceptus namq̄ in consilio iuuenum amisit. x. tribus eo q̄ imprudenter respondit populo. vt patet. iii. regum. xii. et ii. palipp. x.

Hystoria tertii libri Regum incipit a tpe q̄ David mortuus fuit. et Salomon regnare cepit. Unde ibi opa magna et multa ipsius usq̄ ad ca. xii. et a principio secundi libri palipp. usq̄ ad ca. x.

Achias sylonites perdidit Ieroboam q̄ sit regnaturus super israel.

Scemias clarus habetur qui postea cō-

Iste fuit fili-

Reges israel incipiunt.

perdidit roboam ne pugnaret contra Ieroboam et scripsit gesta eorum.

Achis sadoch. vt patet p̄mi palipp. vi.

Abdō ppheta clarus habetur. qui post p̄tra vitulos pphetauit.

Iste Ieroboam fuit p̄mo de familia Salomonis et bonus sed factus rex pessimus idolatra factus est. peccare fecit israel inducendo populum ad idolatriam. et multa mala secuta sunt. imo totius populi destructio. ipse fuit figura Machometi. vt patet loco suo. sicut antiochus antichristi. Opera etiam Ieroboam et duricia mentis eius patent. iii. regum. xii. et sequentibus capitulis. Et nota q̄ istud exemplum perniciosissimum fuit posteris. Et usq̄ hodie est et in futurum erit. Quia plures

Ieroboam effraeus regnauit super israel annis. xxij.

Nota q̄ sicut dicit aug. xvii. de ci. dei. Salomon bonis initiis malos exitus habuit. Quippe secunde res q̄ plerunq̄ sapientum animos fatigant magis huic obfuerunt q̄ profuit ipsa sapientia. Etiam nunc et deinceps memorabilis. Et tunc longe lateq̄ laudata. Et in reuelationibus beate Virginit legi q̄ Salomon et Aristoteles non sibi sed aliis didicerunt.

Quarta etas

Dauid.

De sanctorum exemplis qui iuxta decursum temporis fuerunt vicissim et non simul dicit Gregorius in moralibus quod mira dispensatione diuinitus actum sit. et quicquid ad illuminandum noctem presentis vite. velut astra in hoc mundo radiarunt donec verus lucifer id est redeptor humani generis surgeret. Nam ad ostendendam innocentiam actionis venit Abel. ad docendam mundiciam venit Enoch: ad insinuandum longanimitatis spei et operis remunerationem: venit Noe. ad manifestandum obedientiam: venit Abraham. ad demonstrandum coniugalis vite castimoniam venit Isaac. ad insinuandum laboris tollerantiam: venit Jacob. ad rependendum pro malo bona retributionis gratiam: venit Ioseph. ad ostendendum mansuetudinem: venit Moyses. ad informandum contra aduersa fiduciam: venit Iosue. ad ostendendam inter flagella patientiam venit Iob. Et sic patet quomodo in praeteritis temporibus admodum paucus fuit numerus perfectorum. Sed circa haec tempora prophetarum valde creuerunt scripturarum exempla. quoniam etiam plures martyrizati fuerunt pro fide veri dei. Ecce quod fulgentes stellas in celo cernimus ut in ostensio operis pede iter nostre nobis ambulem. Sefag rex egypti prospera in multis. et gressus bello superat. et contra Roboam ascendit. et post in hierusalem. Azarias filius Obed. propheta clarus habet. et de captiuitate praedixit. ii. palipp. xv. Anani propheta hic increpauit a sa. et ideo incarceratur.

Anno mundi.

III. M. CCII.

III. MCCXXV.

Linea christi.

Abia regnavit annis. ii.

Afa regnavit annis. xli.

IIIA XXVCCCC

IIIXXVCCCC

Iste Abia mixtus erat. quod alii quoniam bene se habuit. ut patet in bello et xxxvi. annis valde bene ambulavit sicut dauid. et per sermone longo contra exercitum cussit ethiopes contra se venientes. et abstulit idola. Sed israel. in victoria diuinitus data aliqui pessime quod idolatravit post haec inivit sedus cum rege syrie Benadab propter baasa regem israel qui incepit ascendere contra se. quod displicuit domino. unde misit ad eum prophetam Anani. quem statim in pontifices. ingratitude per carceravit. et ideo voluit pedes. quia podagricus ractus a domino percutus est et plagatus eadem pena qua prophetam vexavit obiit regnavit. ut patet. iii. regum. vt patet re. xv. et. ii. palipp. iii. et. xv. et. xvi. ca. ix. et. ii. palipp. xiii. annis. ii. annis. xlii.

Reges israel.

nadab.

Iste nadab

baasa.

incepit regnare anno. ii. afa regis iude et fecit malum sicut pater eius. et percussit eum Baasa. et regnavit pro eo. ut patet. iii. regum. xv. Iste baasa incepit regnare anno tertio afa. et ambulavit in peccatis Jeroboam. cuius omnem domum percussit rat de mandato domini. nec audiuit bene prophetam ut rediret. iii. re. xv. Querentes occasionem dominandi retrahunt sub ditos a iugo fidei. diversum et alienum cultum instituendo. ut patet per praedictum Machometum. et sequentes suos. Similiter greci volentes recedere ab obedientia ecclesie scienter lapsi sunt in varios errores novum modum in diuino assumptis officio. et ob hoc miserabiliter sepius exterminati sunt.

Circa hec tēpora sanctorū doctorū scripta q̄ vīdī gētiliū hystorias non cōmemorāt. et puto illā fore causā q̄ ad intellectū sacre scripture nihil conferāt. Vñ vsq; ad sardana

Ciste re gnauit in italia tem pore iosa phat.

Carpentus
filius. annis
xxxij.

pallū vltimū monarcham
assyrioz nullā mentionē
faciunt de aliis interme
diis. Et nota q̄ quibusdā
imperitis mirum valde

Tyberius
filius. annis
ix.

Ciste tyberius sub
mersis in tyberi que di
cta fuit albula. ideo ab
eo nomen accepit.

videtur q̄re sancti viri sic diligenter scrutati sunt hystorias gentiū. cum tamen in scri
pturis suis moneant nos sursum cor habere et terrena fastidire iuxta illud. Non loqui
tur os meū opera hominū. Et illud laudē dñi loquet os meū. Pro quo est aduertendū
q̄ multiplex necessitas eos ad hoc coge bat. Fuerunt enī q̄dam heretici et gentiles q̄
sacram scripturam calumniabant q̄si falsa esset. eo q̄ indebite assignaretur de cursum tē
porū. et multa dixerunt facta esse aliis tēpibus q̄ ipsa narraret. Sed postq̄ hyeronimus
et alii intelligētes applicassent simul hystorias paruit ignavia eorū. eo q̄ optima cōcor
dia fuit. sic factum est. vt sacre scripture nouus testimoniū accederet de inimicis quod
firmissimū est. quo tamē nō idiguit. Quis vtile fuerit ppter impfectos. Alia ne

CHeu filius anani ppheta mittit ptra baasa regē israel. et martyrio coronat ab eo p
pter verbū dñi. vt patet tertii regum. xvi. ca. **C**Numerus bellatoz in iherusalem
M. cclx. exceptis illis quos posuit rex in vrbibus iuda. Omnes hi ad magnum regis.

III. M. CCXL.

III. M. CCLXVI.

Josaphat re
gnauit annis
xxx.

XT DCCCC

IIII XXXCCCC

MCMXCVI

CIste iosa phat satis bon^{us} fuit. et glōsus diues et deuot^{us} in vīa dñi. nec aliqd mali de
ipso legi nssi q̄ impiis regibus israel qñq; p̄buit auxiliū. et q̄dam parua alia. et ideo dñs
fuit cū illo et pacē dedit. et pugnavit p eo. vt pz. ii. palip. xvii. cū trib^{us} aliis ca. sequentib^{us}

CIste fuit fili^{us} achazias. Porro. i. paralip. vi. vbi ponit catalog^{us} pōntificum.
azarias. **C**Iste azarias genuit ioannā. Et regū. iiii. d. q̄ ioiada isti successit. forte hi
nomen^{us} fuit. vel est viciū scriptoris. **C**Samaria occidit. Jerico extruitur

CIste hela āno. xvi. asa regē iude cepit regnare percussit eū zāmri cū oī domo p̄ris sui. iiii.
regū. xvi.

hela. ā.
ij.

zāri. d.
vq.

CIste deleuit domū
baasa et statim percussit
eū amri. et regnavit

amri. ā.
xii.

CIste cepit re
gnare annis
xxi. regē asa.

achab.
xxij.

CIste
cab fuit fi
lius amri.

pro eo. et fecit malū sicut aīcessores sui.

paup^{er} ho

mo et totus deus valde instabilis pueriliter mitis. et furiose strenu^{us} incipit regnare
xxxviii. anno asa. et sup omnes qui ante eum fuerāt inique egit. si habuisset semp bonā
directionē multa mala non fecisset. sed impia Iesabel plus regnabat q̄ ipse. et impul
sit ipsum vt sequeretur se. et c.

CIste benadab filius thabremon filius ofion regis syrie inuit fedus cū ha
sa et rupto federe illo percussit fedus cum asa rege iuda et ex tunc turbauerūt
reges syrie regnum israel. iiii. regum. xv.

benadab.

Quarta etas

David

cessitas idē experit ppter idolatriā destruendā. qz em̄ sūt tota gētilitas falsos deos coluit. necesse fuit idagare originē illi⁹ erroris vt manifeste possit iprobati cultus ille vanissim⁹ demonū sicut late ptz p augu. i li. de ciui. dei. vbi lucide pbat qz doctores gē

Reges italie. agrip pa silu⁹ ter nimis z grosse pcedūt ita vt etiā philosophi z ce-
 annis. xl. teri xtuosiores vtriusqz sex⁹ boies eos xbis et scri-
 ptis redarguerēt. Tertia cā eqz necessaria fuit vacilloz adhuc i fide tpe pmitiue ecclie
 qz seducti sept⁹ fuerūt a paganis dicētib⁹ qz meli⁹ esset colere idola qz xpm. qz tpe xpia
 nitatē semp fuerūt i disfortunia. z tpe cultus deoz magna pspertitas. qd oīno falsūz fuit.
 vt patet ex pptis eoz hystoriis. sicut orosius luculēter pbat. z etiā aug. sūt z ābrosi⁹.
 qd oēs clare ostēdunt qz tēpora christianitatis fuerūt multo gratiosiora qz idolorūz siue
 crudeliū demonū vt infra patebit in locis suis. Simuliter z alie plures cause qz ex par-
 te supra tacte sunt. z quedam infra dicentur. Clērū in omnibus est bonā reperiūe con-
 templationē. z pia mens vbiqz pficit. eo qz diligentibus deum omnia in bonū cooperē-
 tur. De hac materia vide plentius in libris pallegris.

Helias tesbites ppheta magn⁹ claret scitrate vite z miraculoz glia. hic regū mal-
 leus fuit qz etiā in paradysum curru igneo subuectus est. vt ptz. iii. regū. xvii. Ipe dicit
 duplicē spm̄ habuisse. s. pphetie z miraculoz. qui etiam requieuit sup heliseum.

Anno mundi.

III. M. CCXCI.

III. M. CCXCIX.

Linea christi.

Micheas ppheta pdixit
 moriturū achab. iii. re-
 gnum. xxi.

Jorā regna-
 uit an. viij.

Ochozias vel
 azarias. ā. i.

III. M. CCXCI.

III. M. CCXCIX.

Iste ioram pellim⁹ fili⁹ de bono pre occi-
 dit frēs suos z ābulauit i viis regū isrl. z
 ideo miserabiliter plagat⁹ in oibus iufe-
 liciter obiit. ii. palip. xxi. athalia vxor ei⁹
 fuit filia achab naturalis z amri modo lo-
 quendi cōmuni. qz auus eius fuit.

vixit annis. cxxx.

Iste ochozias fecit. malū corā dño sicut
 p̄ ei⁹. z statim occisus est a Jēu cuz oī do-
 mo acab. athalia xō mīr ei⁹ audies mortuūz
 filiū suū surripuit regnū z occidit oē semen
 regū z regnavit sex ānis. z septimo anno
 ioiada pōtifer. fecit eam interfici. iiii. regum.

xi. z. ii. palip. xxi. z. xxi.

Pontifices

ioiada.

Iste ioiada iclit⁹ fuit. z āmonuit athaliā ne regnaret sup iudā. con-
 stituitqz ioas filiū iorā p ea. iiii. regū. xi. z. ii. palippo. xxi.

Reges isrl.

Ochozias.

ānis. ii.

Jorā an-
 nis. xij.

Iste solus post moysē legi vixisse. c. xxx. an-
 nis Josabeth soror ioram vxor eius fuit.

James ma-

Iste fuit fi-

loco fratris sui ochozie. hunc obsidebat benadab in
 gna i isrl iuxta li⁹ achab qd mī samaria. z diuinitus meritis helizet fuit liberatus. iiii.

Abū helie.

sit ad beelzebub

regū. vi. z. vii. quia secut⁹ fuit peccatum ieroboam
 Reges syrie. deū accarō psu- z interfect⁹ est a Jēu cū cūmi domo patris sui. ix. z. x.

lendu si posset sa capt. vbi supra.

nari. ppter quod obiit iuxta verbum helie. iiii. Regum. i.

Ihesabel filia regis sidoniorum vxor achab quidem. totius malicie pdigium pphes-
 tas domini occidit. z sanctum nabath. z alia multa fecit. zc.

Quarta etas

David.

C Iste auentinus filius. xxx. annis regnauit. Ab hoc mos auentinus nomen accepit in quo se pulius fuit. huc dicit aug. li. xviii. de ciuitate dei. etiam inter falsos deos annumeratus a multis gentibus.

Reges italie.

C Notabile quoddam factum acretu dignum hoc tempore in britania fertur accidisse. Fuit ibi rex quidam Leyr nomen filius carens sed tres pulchras filias habens quibus regnum diuidere cogitabat. Ut tamen sciret cui potius pariter daret a singulis interrogauit quidam ipsum diligerent. Prima se scire responderunt sibi sub iuramento quod plus quam proprias animas. Tertia autem videns lenem blanditiam credere. seriosius respondit. quod ipsum ut patre diligeret. neque ut amplius interrogaret primus subiunxit. Quantum habes tantum vales. tantumque diligo. Gratus pater duabus regnum diuisit. Tertia autem exhereditauit. Quam tamen propter nimiam pulchritudinem rex Francie sine omni dote in coniugem accepit. Senescens autem Leyr. a duabus filiabus ac earum maritis regno priuatus. et intantum despicitur quod vix cum vno famulo ab ipsis teneretur. Recordatur igitur pristine glorie et iniurie quam iuniori filie fecit. que sibi veritatem dixit. cum fleu in hanc vocem erupit. O filia quam vera sunt dicta que mihi respondisti. Quantum habes tantum vales. tantumque diligo. Num igitur habui quod dare potui visus sum eis valere qui non mihi. sed donis meis amici iuerunt. Interi dilexerunt me. Sed magis munera mea. quam ab eis muneri.

Anno mundi.

III. M. CCCXLVI.

Linea christi.

IIII. XXXX. CCC

C Iste amazias bonis incitis malum habuit finem. quod commune satis visum est hodie in potestatibus apparere. Multorum namque officium destruxit. etiam notabiliter probos. cuius exempla sunt hic plurima. hic etiam deos seorsum adorauit. et. paralip. xxv.

Zacharias filius ioiade.

Pontifices lapidatur et glorioso martyrio coronatur. ii. paralip. xxiii. increpauit eum ioas quod dereliquisset dominum.

C Heliseus mortuus est et ossa eius prophetarum. quod mortuus suscitatus est eorum contactu. et tres victorias habuit israel pro syros meritis eius. **C** Iste azarias bonus pater filius. titulum laude dignum promeruit. quod pro zelo legis posteritati restitit. Ozie regi iudae volenti sacrificare. ii. paralip. xxvi.

Reges israel.

C Iste iohaas valde attritus est cum tota gente sua ab azabele rege syrie. et ideo deprecabatur dominum. et paucillum releuatus est. iiii. regum. xiii.

C Iste ioas percussit syros tribus vicibus iuxta verbum helisei. et tulit vires de manu benadab filii azabelis. et restituit regno suo. Ipse etiam affixit amazias militauit. iiii. re. xiii. Et cepit regnare. xxxvii. anno ioas regis iude.

Reges syrie. Et cepit regnare. xxxiii. Anno ioas regis iude.

C Iste benadab fuit filius azaelis. et debet scribi per d. secundum hieronimum.

C Procha illo regnate. Sydon arguius et mēsuras et pōdera repperit. Cum apud hebreos Haran^o i iudea et Jeroboā i israel regnarēt **C** Monarchia est assyriorum illa

C Hic procha filius Auentini regnavit annis. xxxiii. Siluius. ānis. xxxiii.

C Tempore Ozie regis iude. Unde vīrgilius laudes eius extollit in hoc versu. Proximus ille prochas; romane gloria gentis.

C Reges assyriorum.

C Iste Sardanapalus tor^o viciosus fuit pulvinaria prim^o repperit. habitu muliebrī indutus. iter mulieres deli-

ciis vacavit. Ob hoc indignati vassalli eius noluerunt amplius sibi obediētiam servare. Aggressi etiam ipsum debellarunt. quod cernens seipsum concremavit. Fuerūt tamen reges assyriorum potentes sine monarchia vsq; ad destructionem Ninive.

C Huius et ipsi abierunt. Tandem cum nō haberet quod comederet aut indueret ab ipsa iuniorē filia clementer suscipitur. regnoq; gloriose restituitur. Similia plura resperies. Nota plerūq; dulciloquos fidelitate fideles dulciloquio carere.

III. M. CCCLXXV.

IIII. XXX. CCC.

prophetia iheronimi

C Nota q; regnū iudee post mortem Amasie fuit tredecim annis sine rege quod similiter oportet accipere ex collatione annorū regum israel et iuda. quia Amasias cepit anno secundo Joas regis israel. et Ozias filius Amasie cepit anno. xxvii. Jeroboam regis israel quod tempus extendit se ad. xl. annos a quo subtrahere annos amasie. et sic manent. xiii. quibus Ozias paruulus erat. nec adhuc ad regnum aptus. Hoc autē. lxx. et multe alie hystorie non habent. sed alibi hoc suppleunt. Et secundum hoc oportet concordare eos. alioquin errabis quo ad supputationem annorum.

C Jonas ppheta filius amachi clarus habetur. et multa p̄dixit que non sunt scripta. hic post hec mittitur ad Ninivem. vt patet in eius libro. Dicitur autem q; ipsum Helyas suscitauerit a morte adhuc puerum.

C Iste ieroboam cepit regnare anno. xv. Amasie regis iude. Hic satis bel-

licosus et victoriosus fuit. et contriuit regem Syrie et restituit regnum israel sic ut prius. Insuper et Damascum iuxta verbum pphete. Attende q; sit instabilis stat^o regnorū. Israel contritus vsq; ad nouissimum humiliatus est valde. Syri tam eleuati ab infimis miserabiliter deprimunt. Sic qui fuit supra: fit infra. et ecōtra qui fuit infra ascendit supra vt post descendat infra. Hec est rota volubilis huius temporis. et ideo non est mirum q; pauci electi ad hoc assumunt a domino. et q; viri sensati huiusmodi in stabilitatis negocium totis viribus fugere contendunt. Vide Augustinum de ciuitate dei in pluribus locis. Si boni regnant multis. p̄sunt. si mali econtra.

Quarta etas

David

Reges italie.

arbatuſ p^m
reymedoru.

Iſte arbatus viciſit ſardapalum dominum ſuum. ⁊ mo-
narchiam eius p^mus deſtruxit ⁊ ad medos traſtulit ſpe-
magis q̄ re. quia Darius hoc fecit.

Reges aſſyriorum.

phul.

Iſte phul ⁊ ſequētes recupare volentes monarchiam
non modice turbarunt terram. ⁊ aſcendit etiam ad iſrael
⁊ cepit Therſan. et factus eſt Manahen rex iſrael ei tri-

butarius. liii. Regum. xv.

Iſte Ozias qui et Azarias duplici nomine. et vno quidem atq̄ eodem tempore. Eſayas
Ozee Jobel ⁊ Amos pphetaſe ex rebus que ponuntur in titulo cognoscimus q̄ pnci-
pium verbi domini fuit in Ozie filio Beri. Amos autem pater Eſaye nō vt pleriq̄ au-
tumāt tertius duodecim pphetarum eſt. ſed aliis diuerſisq̄ apud Hebreos ſcribūt lit-
teris. Iſte quidem p^mam ⁊ extremam litteram habet Aleph ⁊ Sade. ille vero Haym
⁊ Jamech. Tradunt etiam Hebrei Osee ⁊ Amos ⁊ Eſayam ⁊ Jobel ac Jonam iſde
pphetate temporibus. videlicet in diebus Ozie Joathan Achaz ⁊ Ezechie ⁊ regum
iuda. ⁊ in diebus Jeroboam filii Joas regis iſrael.

Anno mundi.

III. M. CCCLXXXVIII.

Linca chriſti.

Ozias vel aza-
rias anis. liij.

IXCCCC

Iſte ozias fecit quod bonum erat coram domino. nec aliqd mali de eo ſcriptum eſt
niſi q̄ adolere voluit incenſum ſuper altare thymiamatis. prohibente eum ſacerdote
Azaria. ppter quā inobedientiā pcuſſit eum dñs lepra. vt patet galipp. xxvi. ca. Etiam
tunc tremotus factus eſt. ⁊ cineres altaris effuſi ſunt.

Pontifices.

Ozee ppheta p^mus de. xii. mittitur contra decem tribus.

Jobel. ii. de duodecim pphetat de iuda ⁊ futura eius ⁊ tribulatione.

Amos tertius ptra gētes multas pphetat. ⁊ ſpāliter ptra decē tribus

Reges iſrael. Abdias quartus de duodecim pphetat contra Edom.

Hic regnum iſrael fuit ſine rege
annis. xxxiii. quod patz ex collatione
regum iuda ⁊ c.

ſine re-
ge.

anis. xxxiii.

zachari-
as.

menſibus. vi.

Reges ſyrie.

Iſte Zacharias fuit
filius Jeroboa. ⁊ cepit regnare āno. xxxviii. Ozie regis iude ⁊ fecit malū ſicut pdeceſſo-
res eius. Et hic eſt quartus poſt Jebu. ⁊ percuffit eum Sellum. ⁊ regnavit pro eo. qui
ſtatim percuffus a Manahen. regno ⁊ viſta caruit. vt patet quartis Regum. xv.

Macedonũ regnum
hic oritur.

charan⁹ pri⁹
macedonum
rex.

Eiste **L**baranus rex **M**acedonũ fuit filius arbari
regnavit annis **xxviii**. **D**e hoc regno descendit **A**lexā
der magn⁹. **D**estruxit autē tpe **O**nye pōtifcis. **vii**.

¶ Lacedemonioꝝ reges deficiunt.

siluius annis. xliiij.

C Lidoꝝ incipiunt.

Parvuli 9.

A Ille armilius filius regnavit annis. xlii. Et fratre suum Numitorem de re-
gno eiecit. et post ipse a Romulo et Rhemo fratribus geminis occisus est et nu-
mitor restitutus fuit in regnum suum. quia fuit avus eorum.

¶ Spartani ipsi sunt Lacedæmones p annos .l. cū atheniēsis⁹ crudēissima bella cōmit
tunt. vbi semp victoria i creta fuit Terra maris pugnatiū est.

Teglarphaz-
lasar.

Tiste teglatphalasas cepit terrā theptalim ⁊ galilee. ⁊ eos q̄ trās ior-
danem erant trāstulit in assyrios. post etiā ob rogātum achaz obsedit
damascū. et rasyn interfecit. ⁊ sylos transtulit in lyrenem vt patet.
iii. regū. xv. ⁊. xvi. ca. Thonos cōcoleros qui vocatur grece sardanapa-
lus. xxxvi. assyriorum rex. Ebarsim atq; anchialem cōdidit. ⁊ in p̄lio vi-
ciis ab arbato medo. semet incēdio cōcremauit. vsq; ad id tempus fuisse reges assy-
riorum hystoria refert. ⁊ sunt anni simul. M. cxcvii. Omnes autem anni regni assyrio-
rum. a p̄mo anno hini supputantur. M. ccxl.

III·M·CCCCXIII.

DCCLXXXV.

Anno ante christi natiuitatem.

Elayas nobilis ppheta p̄mus de quatuor p̄ncipalibus claret. q̄ euāgelista magis d̄
ppheta d̄ a sc̄to Hieronimo ppter euidentia pphetie sue Sic milus est a dño cū Iza-
rah filio suo in occurſu Achaz. vt diceret ei. ne timeret a duab⁹ istis caudis Titronū su-
migantium quos vocat Rasyn ⁊ Phacce eo q̄ in ipsis esset finiendum regnum Syrie
id est Damasci ⁊ regnum Samarie. i. x. tribuum que
alio nomine dicebat Efraym.

amarisae

CJonas mittit ad Ninivitas qui audierunt eum. sed israel nec multis credidit.

Bellum

menſe vno.

manahē

annis decem

faceia:

H.Ü.

¶ Iste manafhen cepit regnare anno. xxxix.
ozie regis iude. fecitq; malū corā dño. ⁊ tra-
didit eū dñs in man⁹ regis Assyriorū q̄ indi-
xit ei talera argenti mille. liii. Regum. xv.

3ste phaceia fuit filius Manahen fecit
malum. et percussit eum Phacee. regna-
uitq; p eo. Cepit regnare. l. anno Ozie
regis Jude.

22

Ciste rasyn rex Syrie vastauit iudeam tempore Achaz propter quod obse-
dit eū Teglatphalasar in Damasco. ⁊ cepit ciuitatem ⁊ ipm interfecit. Et irā-
tulit populum.

E. ff.

Quarta etas

Dauid.

¶ Rheas filia Numitoris in templo Dee veste seruauit. que post admisit amastus et eo cepit. peperitq; gemellos. Romulus et Remus. Ob hoc ipsa uia sepulta fuit ppter incestum infantes pie cri sunt foras et mirabiliter a Lupa nutriti referuntur.

¶ Iste numitor restitutus in regnū statim post a Romulo et Reges italie. cibus fuit. ut Drosius testatur.

¶ Porro ob reuerantiam Romanorū dixerunt poete q; Mars deus belli concubuerit cum ea stuprum totaliter aut palliantes / aut excusantes vel honorantes Reges assyriorum.

¶ Sibilla erithrea omnium altarum Sibillarum clarior. Hoc tempore quidam dicūt q; vixerit. Alii q; eius carmina circa hec tempora sunt inuenta. Ipsa autem ante bella Troiana vaticinata sit apertissime de christo et pulchre. Vide augustinum. xviii. de ciuitate dei.

¶ Olimpias p̄ma a grecis instituitur. Et hec est era famosissima tam latinorū q; grecorum. Et scdm Hieronymū olimpias vna quattuor annos completos continet. Et secundū istū p̄potū anno. xl. Ozie vel circa ista era incipit. s. anno m̄ di. iiii. m. ccccxxviii. Secundū septuaginta interpretes circa. l. annū ozie. Et nota q; Christus nascit olympiade. cxciii. que faciunt annos. dclxxii.

Anno mundi.

III. M. CCCCL.

III. M. CCCCLVI.

Linea christi.

DCCIX.

III. DCCIX

¶ De hoc Joathan nichil mali scribit nisi q; excelsa more aliorum nō abstulit. ut patet. ii. Paralippo. xxvii. ca.

¶ Micheas ppheta sextus de duodecim pphetat contra Hierusalem et Samariam. Pontifices.

¶ De hoc Achaz nichil boni habet. Dere liquit dominū et derelictus est etiam ipse ab eo. Et percussus cum populo suo valde a regibus israel et syrie. ii. galis. xxviii.

¶ Haum propheta septimus ppheta recepit contra Ninuem.

anis. xx.

nis. viii.

ut supra.

¶ Iste phacee cepit regnare anno. lii. Ozie scilicet fecit factū est ei. quia Ozee coniurauit contra eū. et iter fecit eum. Regnauitq; pro eo. Fecit etiam pactum cum Rasin. et uastarunt iudam et ideo teglat phalaras oppressit eum et trāstulit quasi tres tribus in assyrios. iiii. regū. xv. c.

¶ Iste ozee ultimus rex israel cepit anno duodecimo Achaz regem iude et fecit malum etc. Anno. ix. regni eius captus est a Salmanazar et israel translatus est in assyrios ut habetur. iiii. Regum. xviii.

C Nota q̄ orosi^o de isto romulo multa mala scribit. s. ffr̄is sui z aus. z alioz pbatissimoz viroz iniquā mortē z violētias tyrānidesq̄ ples. Cōgregauit enī pastores z latrōes zc. cū q̄b^o ciuitatū extruxit. z p illā vi alios opp̄ssit circū circa potētes. Post q̄ creuit ele git. c. senes p filio q̄s appellauit senatores z mille pugnatores q̄s milites appellauit pfectiq̄ i sublimē. tandē ob demerita sua inter deos cōnumeratus est. eo q̄ pcussus a tonitruo nūq̄ sparuisset. Hoc enim ad cumulū sue dānatio nis accessit vt eo magis tormētaret apud iferos q̄ in terris eius memoria celebrior haberet quā virtutib^o nō meruit s̄ falsa vulgi adulatiōe aut ve ānis. xxxiii. (ra deceptiōe adept^o est. Predicti senes post mortē Ro muli regnauerunt anno cum dimidio expectantes si forte rediisset.

Romulo p̄m^o
rex romanus

salmana
sar.

C Iste salmanasar obse dit samariā anno. ix. Osee regis isrl. cepit eā z regē misit in carcerē z isrl^l trasfuit in asy rios z cessauit regnū israel q̄s stetit an nis. cclxxii.

senna
cherib.

C Iste sennacherib ascēdit i iudeā ptra Ezechia virū sc̄m z pcussit dñs exercitū eius sc̄z clxxxv. M. viros bellatores. Ipse aut turpiter fugiēs puenit in Ninuē z afflixit iudeos z Thobia tandē a suis oc cisus est. iiii. regū. xix. z. ii. paralip̄. xxxiii.

assarando fili
us sennaar.

III. M. CCCCLXXII.

Ezechias re
gnauit annis
xxix.

C Sol. x. lineis reuertit. Et sic illa di es erat longior altis decē horis. O ma gnum portentū strages hostium addi tio annorum.

DCCXXVII.

Anno ante xpi natiuitatē.

C Iste ezechias optim^o fili^o de penimo p̄re achaz ābulat co. ā dño corde pfecto excel sa abstulit z domū dei istaurauit. nec filis ei^o fuit añ eū in regib^o iuda. z ergo dñs glori ficauit eum. iiii. regum. xviii. xix. z. ii. paralip̄. xxx. xxxi.

C Era pncipalis Romanoz Orosii martini z alioz. ipe est ann^o. xii. Ezechie sc̄m l̄e b̄eos. secundum. lxx. vltimus achaz.

C Urbs romana p̄dit āno mūdi. iiii. m. cccclxxiiii.

Anno ante xpi natiuitatē. dccc. Roma i mōte palātino a gemel lis cōdita est velut sc̄da babilonia Verum tpe paup̄tatis nūq̄ alter loc^o ea sanctior nec bonis exēplis ditior fuit. et quāto rerū minus ha buit tāto min^o cupiditatē habebat Post diuitie auariciā z luxuriā induxerūt. Cōditionē vrbis Tir liu^o p. xliii. decades. i. cxi. libros psequit. s̄ hodie nō oēs reperit̄ tur. De ipso facit b̄tus hieronim^o mētionē in eplā ad paulinū. z sene ca in vltimī declamationum lib̄i plogo.

C Tu regere i perlo pp̄los romane mem̄to. De tibi sint artes: paci q̄ iponere mores Parcere subiectis z debellare superbos.

C. iii.

Quarta etas

David

C Nota scdm Augustinu. x. viii. de ciuitate dei q Cicero magnis laudib⁹ romuli ascribit q nō rudib⁹ z idocis tpb⁹ quādo facile hoies fallebant meruerit honores diuinos sed tam eruditis z expolit⁹. Qñ patet van⁹ idolatraz error. qz z si in his tēpōib⁹ doctis illuminati sunt q sit ineptuz q antiqui leuibus motiuis decepti. hoies mortuos deos factos putēt. z ob hoc ip si amplius neminē inter deos ascribendū decreuerūt nō tamē cessarūt a cultura talium falsoz deoz. sed morem antiquū seruātes et augētes. quod dictis vetant factis approbāt. vñ pstat eos nō esse excusatos imo aplo te de heredi. i. vltima. ste plus illos peccare.

Reges romani.

Reges babilonie incipiunt.

Magistrum in hystoria.

C Thobie hystoria deuotissima z tota exēplaris hic textitur. **C** Tales milesi⁹ clarus habet qui post theologos. i. poetas philosophi dicti sunt. i. sapientes. **C** Iste etiam tales primus potuit pdicere defectum solis.

Septem sapientes.

C Periander. z lune. vt dicit augusti. viii. de ciuitate dei.

C Eleobolus.

C Bias.

C Pitacus.

Anno mundi.

III. M. DI.

Linea christi

III. M. C. C. C. D.

C Iste manasses pessimus filius optimi patris fecit malū super omnes q ante ipm fuerunt. z sanguinem innocentē fudit plurimū. ppter quod rex assyriorū vastauit iudam. z ipm Manassem cepit. z in carcere misit. Postea ad cor rediens z dñm deprecans exauditus fuit. z in regnū suū restitutus. Oia q ante fecerat destruxit. z in via dñi recte ambulās nō sine grādi admiratio- ne oīm q eū añ nouerāt vitā beatā duxit. vt patz in libro regū. xxii. z paralip. xxxiii. ca.

Cathina.

Pontifices

Ciste numa maximus idolatra fuit. et urbē adeo simulacris repleuit vt ipse sibi locū reperire nō posset. Hoc modo Augustinus stulticiā eius deridet. quasi magna iniuria sibi facta sit q̄ ipse nō sit inter deos ascr̄ipt⁹ q̄ deorū cultū sic pmouit. Hic Ianuarium ⁊

Februariū anno addidit. mirū supra modum est q̄ bi viri p̄cellētissimi in-
genii in cunctis pene que sub sole gerunt tam acute differebant ⁊ in agnī-
tione veri dei sic delirabant. Gratias agamus domino deo nostro.

C Nota sc̄dm Augustinum lib. iiii. de ciuitate dei q̄ ab urbe condita vsq̄
ad augustinum tam cōtinue pugne extiterunt vt p̄ miraculo habitū sit. vt
vnus annus post p̄mū bellum punicū sine bello transierit. exceptis. xlii. annis nune q̄
bus pax continuata fuit. **C** Romani populi statū ⁊ decursum luculenter ⁊ breuissime
describit Florus luci⁹ per annos septingētos quattuor ei dās etates. Unde ait si quis
magnitudinē imperii cum annis cōferat etatem vltra putet. Ita enī late vbiq̄ in orbe
terrā arma circuntulit vt q̄ res eius legunt non vnus ppli sed totius generis huma-
ni facta discant. Nam tot laboribus piculisq̄ iactatus est vt ad p̄stituendū ei⁹ imperiū
cōtendisse virtus ⁊ forma viderent. Itē ait. Tanta in virtute fiducia est vt ille rudis il-
le pastorius populi⁹ vereq̄ terrester ostēdit nihil interesse virtutis. equis an nauibus/
terra an mari vīmicare. Itē o populum dignū orbis imperio/dignū omni feruore et
admiratione hominum ac deorum compulsus ad vltimos metus/ab incepto non desti-
tit: sed absens simul p̄sensq̄ pugnabat.

III. M. DXXVIII.

DCII.

uicentū quinquaginta annis

C Iulias martyrio coronat cum multis aliis eo q̄ regis opa pessima rep̄hēdebat.

C Sibilla samira sc̄dm quosdā his dicī fuisse tēporibus. Et nota q̄ sc̄ti doctores non
vtunt dicis sibillay ac aliorū gētiliū ad cōfirmationē fidei sancte xp̄iane. sed ⁊ eas nec
p̄pheticū spū claruiss: sed arreptitias fuisse dicūt. Cū Augustin⁹ cōtra Manichēi di-
spūtas dicit. Si qd̄ veri de deo sibilla vel orpheus alii ve gētiū vates aut p̄hilosophi
dixisse p̄hibent. valet quidē aliqd̄ ad paganorū vanitatē reuincendā nō tamē ad istorū
auctoritatē cōplectendā. Quātum enī distat de xp̄i aduentu inter p̄dicationē angelorū
cōfessionē demonū/tm̄ distat inter auctoritatem p̄phetay ⁊ curiositatē sacrilegorū.

C Calceus vir iustissimus leges cōdidit/ ⁊ inter cetera decreuit: vt
q̄ adulteriū crimē cōmitteret: vtroq̄ oculo p̄uaret. Quod cū fili⁹ eius
cōmisisset iussit ipm̄ execrari. Cērū tora ciuitas aliqd̄ reluctaba-
tur ei. Tandem victus instantia populī lex sic condita violaret suo p̄us. deinceps filii
oculo eruto vtrīsq̄ vsum videndi reliquit. Sicq̄ mirabilis equitatis temperamēto se
inter misericordiā patrē iustū legīslatorē p̄titus est. Disce o xp̄iane quanta diligētia de-
beas sc̄iā dei tui p̄cepta custodire. si sic maluit paganus puniri p̄ iusta lege sua q̄ eam
inultam relinquere. Hec ⁊ multa similia oportuit in populo carnali obseruare cū sum-
ma seueritate. quatenus timore pene a prauis cohiberentur.

C. liii.

Quarta etas

Dauid.

Constantinopolis conditur que postea Constantinopolis dicta est.

Reges romani.

annis. xxxiii.

Ciste Tullius alio nomine Hostilius non ferens tempus pacifice transire ob turbationem quam suscitauit vicinis suis post longa quietis tempora merito hostilitatis nomen sibi acquisiuit. Et quod dissipat gentes deus qui voluit bella. ipse cum ex domo sua a fulmine percussus interiit. De isto etiam Tullio sic dicit Valerius libro. iii. ca. iiii.

Hunc in cunabulis primo accepit agreste tugurium. eiusque adolescentia in pecore pascendo fuit occupata validior etas iperium. sed senectus eius in altissimo maiestatis fastigio fulsit.

Ciniue destruitur per regem Medorum. Et regnum assyriorum penitus cessauit. Sicut praedixerat Naum propheta et Tobias.

Anno mundi.

III. M. DLVI.

III. M. DLVIII.

Linea christi.

Amor regna
uit annis. q.

Josias regna
uit annis. xxxi.

DCXLI.

DCXLIII.

Ciste anno secundum textum hebreorum duobus tantum annis regnasse phibet. sed secundum. lxx. interpretes annis. xii. et ita suppleant hic. x. anni a. lxx. de illis xiii. supra sine rege. Et secundum hoc apte de sunt bystorie alie que contra sequeuntur. lxx. Hic idem rex fecit malum coram domino. et percussus a seruis suis sine penitentia obiit.

Ciste Josias optimus filius de puero patre gratia singulari puerus adhuc in pueritia requisitum dominum. et usque in fine perseueravit laudabiliter. In quibusdam excessit Ezechiam pauulum suum. et ideo dicitur non habuisse similem in regionibus iuda. Etus religiosam vitam et opera sancta plurima videtur. regum. xxi. xxi. et. li. palis. xxxiii.

Pontifices.

azaras

CTobias moritur annorum. cxx. vir sanctus plenus operibus bonis filius elchie fuit. et prophetie spiritus clarus. Propheetauit namque de destructione hierusalem et templi quasi iam factum esset. cum tamen adhuc

futurum esset propter certitudinem prophetie. statim post eius mortem vxor eius mortua est. et egresso Tobias iunior cum filiis suis Ciniue destructa fuit.

CSophonias prophetauit destructionem hierusalem et reedificationem.

Colda prophetissa vxor Sellum prophetauit iosie regi.

Chieremias sanctus de maioribus prophetare incepit adhuc puer. xiii. anno iosue regis contra hierusalem et templum. et prophetauit annis. xlii. propter illud quod prophetauit in egypto. Grandis duricia populi. et grandis plaga que punit eum.

uq. anc.

C Hste ancus fuit qrtus romanorū rex. hic p-
mum pontē trans Tyberim iter mōtē auentinū
annis. xxxiii. z ianiculū fecit z hostiā ciuitatē condidit supra mare decimo

C Hostiēsis ciuitas cōdit
cui⁹ epus bñdicit papam.

Nabuchodo
nosor monar

C Hste nabuchodonosor bellicosissim⁹ fuit z victoriosissim⁹ per oīa eo q
eilet virga furoris oñi vt puniret pctā pp loz multorum hic pmo erat rex
cha babilonoz. babilonie z postea obtinuit regnū assyrioz. quod de
structū est a Medis. z fact⁹ est monarcha. Et scdm hoc diuersimode cō-

putant anni ei⁹ qz diu regnauit. Multipliciter de ipso scriptura loq̃tur. tā bona. tā mala
q diligēter sc̃i exposuerūt. Placet tñ qbusdā q ppter penitētiā illā magnā q scribit in
Daniele sit saluat⁹. z qz scriptura vitā ei⁹ pcludit i laude z p̃fessione vni⁹ veri dei. Idē
sentit Nicolaus de lyra. danie. liii. Dicit doctores qdam q de⁹ inspirauit sibi: vt vindi
caret se de inimicis suis. sed ipse instinctu isto abusus fuit p supbiā z iuidiā. z sic nō me
ruit p hoc q istrumētū fuerit dīne iusticie. Forte de oib⁹ post penituit meritis danielis

C Erias ppheta occidit a Jeconia re-
ge iuda. z Hieremias incarceratur.

Abacuc ppheta ptra Nabuchodonosor
z babilonē. sunt tñ opiniones q tpe fuerit

III.M.DLXXXIÆ.

III.M.DC.

Joachas re
gnauit mē. iij.

Jeconias v
el iachim v
el iachim

annis. xi.

Joachim v
el iachim mē. ij.

Sedechias re
gnauit an. xl.

DCX.

DC.

Quinto ante xpi natiuitate.

C Hste Joachas statim
post mortē p̃ris p̃stitutus
fuit rex i hierl̃m sz qz nō
fuit secut⁹ exēplū p̃i pa-
tris sui Josie. id pharao
nechora cepit eū z duxit i
egyptū. liii. regum. xlii.

Hic etiā fuit fil⁹ Josie
frat⁹ ioachas z p̃stitut⁹
a pharaōe rex i hierl̃m
z vt daret mulctā zc. z
qz fecit malū nec audī
uit pphetas. ascendit
ptra eū nabuchodono-
sor fact⁹ est ei seruus

Hste Joachim fuit
fili⁹ ieconie z fecit
maluz. z iō statū a-
mor⁹ est ne regna-
ret z vincit⁹ trāslat⁹
est i babilonē mul-
ti cū eo trāslati sūt
iiii. regum. xlii.

Hste sedechias
terti⁹ Josie fili⁹
z mal⁹ nō audī-
uit hieremiā p-
phetā z ideo pe-
riit miserabilī
z oī iuda cū eo
z eruti sūt oculi
eius. regū vltio
z hieremie. lii.

tribus ānis. Cūq rebellaret venit iterū rex ba-
bilonis cōtra eū. z vincitū duxit in babilonē. nō q illuc duct⁹ sit. sed
immutatū fuit concilium Nabuchodonosor. z interfecit eum in hie-
rusalē. z piccit corpus ei⁹ extra murū iuxta pphetiam hieremie. xxxii. Et tulit secū va-
sa dñi. z posuit ea in templo suo. Paralip̃. vltimo.

C Iustum saraiam interfecit Nabuchodonosor rex in Rabata cum aliis con-
siliatorib⁹ Zedechie. regum vltimo. hic fuit filius azarie.

C Daniel adhuc iuuenis Susannam liberat. et in conspectu regis cum sociis
stat. zc. et postea interpretat somnium regis. z in sublime tollitur Danielis pmo.

C Ananias.

C Azarias.

C Misael.

C Ezchiel pphetat in chaldaea trāsmigratis destructionē hierl̃m: z tādē martyrisat.

C Mardocheus.

C Omnes hī cum ioachim ducti sunt in babilonē adhuc pueri.

C Baruch propheta.

Quinta etas

Transmigratio

Iste piscus ludos instituit et circū rome edificauit. Capitoliū fabricare cepit. Et di-
ctū est capitoliū q̄si caput solū. q̄ in fūdamēto iuentū fuit caput sine corpore. q̄si pphe-
tia futuri. q̄ ibi postea senat⁹ resedit q̄si vnū caput totius orbis.
Reges romani. piscus. tarq̄nus ānis. xxxvii.

Reges babilonie.

Nabuchodo-
nosor.

Iste nabuchodonosor filius nabuchodonosor ma-
gni fuit hic ortū q̄ iuspēlis dī maximis expensis vxori
sue fabricauit / multa magnalia pēgit. ita vt Herculē
trāscedisse actū magnitudie mēore. et de manubiis
hostium templū belis magnifice decorauit. Astrages
rex Medoz vnica habuit filiā quam cuidā militi plebeio tradidit ne ex ea nobilis fili⁹
nasceret. ppter causam quā magister recitat. ne scz pelleret a regno a nepote suo sicut
p̄dixerāt sibi plectores. Et q̄d verebat ei accidit. nā ex ea nat⁹ est Tyr⁹ q̄ ipm supauit
Templū salomonis incēdit a chaldeis et hierlm destitit. Et hec est vna de principa-
libus eris hui⁹ sacre hystorie. Stetit nāq̄ hoc tēplū. ccccxl. ānis. s. a fūdatione ipsius
inchoādo que fuit facta anno. iiii. salomo-
nis. Et ab hac destructiōe vsq̄ ad destru-
ctionē que facta est per Titum. s. xl. anno
post christi passiōē fluxerunt anni. dclxii.

Tres pueri plicunt in fornacē succen-
sam. et miraculose liberantur a deo. **Uide**
Danie. iii. ca.

Hieremias in egypto pphetauit et re-
gib⁹ egypti p̄dixit q̄ eorū idola subuertere

rentur cū vīrgo pareret et ex hoc in secreto tēpli loco imaginē vīrginis cū puero adora-
uerunt. Oratione de terra serpētes fugauit et. Tandē zelans p̄ populo increpauit ido-
latriā populi sui et lapidat⁹ est ab eis. Sed egypti gloriose sepelierunt martyrem san-
ctum in sepulchris regum ppter beneficia sua.

Pontifices.

iosedech

Iste iosedech filius Saraye egressus est q̄n trāstulit dñs
iudā et hierlm p̄ man⁹ Nabuchodonosor regis. vt patet. i. pa-
ralip. vi. et ductus est cum aliis captiuis in babilonem. **Discit**
aliqui istum fuisse Esdram scribam et sacerdotem aut forte frater ipsius fuit.

Ezechiel post multa q̄ gloriose gessit etiā p̄cipibus suis aquas chobar cōdensauit vt
filii isrl ambularēt p̄ eas. Chaldei autē submersi sunt. Tandē pcussis impiis q̄bus dā a
serpētibus quos redarguit. ceteri exacerbat i p̄m eqs distraxerūt. et p̄ crepidines sa-
porum excerebrauerūt eum / martyrem dñi gloriosum facientes.

Abacuc ppheta Danieli prandium attulit dum in lacu leonum esset apud babilonē
secūdm Hieronymum. **Uide** in libro ipsius.

C Ludus scacorum reperit a Ferse philosopho p correctione Euilmerodach tyrāni qui suos magistros et sapientes occidere cōsuevit. et ex hoc solatio indirecte attractus fuit ad emendationem.

C Iste seruus tullius seruilius pditionis fuit ex pte mris q ancilla captiua fuit. sz nobilis. hic laudes hz ab hystoriographis magnas q in oi statu fuit. et vbiq an. xliiii. notabiliter se gerebat. Tres montes vbi addidit. et fossas iuxta muros duxit.

C Iste euilmerodach fuit regular. fabular. baltasar fuerunt filii Euilmerodach qui successiue regnauerunt. et Balthasar fuit vltimus rex babilonie. qui interfectus fuit a Dario et Cyro. Non enim habebat filium. et soror Darii fuit mater eius. ideo poccupauit regnum Darius cum adiutorio Cyl. Nec audiuit dñs ipm quia vasa scia indigne tractauit. Danielis qnto ca.

III. M. DCXXXIII.

III. M. DCLIX.

Salathiel.

sorobabel.

.XV. D

.XV. D

.XV. D

C Iste salathiel fuit filius ieconie regis iude quē genuit post transmigratiōē babilonis vt euangelista Matheus dicit.

C Daniel vir desiderioꝝ sanctus et electus clarus habet cuius etiā opera de eius miraculis glorioſis approbavit.

C Esdras sacerdos de stirpe Aaron claret scititate vite et sapientia. cuius grādi industria et labore totus iudaicus status in melius reformatus fuit.

C Babilon destruitur.

C Babilon illa magna capitur et aufertur potestas eius sicut pcedixerunt pphete sancti. Hec fuit prima et maxima ciuitas totius orbis de qua incredibilia scripta sunt et hec tanta una nocte desecit vt ostēdatur q ad iram dei omnis potētia puluis sit et fauilla. Dñs xissime q eā humano ope extruxit vel humanis viribus destrui potuisse pene incredibile videbatur. ynde grāde spectaculū euidens q exemplū mundus haberet si in formam posset seu etiā veller.

Quinta etas

Transmigratio

C Sibilla cumana de xpo pphetat. et Tarqno. lx. codices attulit. in qbus erat scripta decreta romanor.

Reges romanorum.

C Sibilla helespōtia de agro troiano nata btis dicit fuisse tpibus. et pphetauit sic de christo. Iesus xps nascetur de casta. &c.

Tarquini^{us} perbus.

C Iste tarq^{us} supbus seruiō iterfecto meliore se arripuit regnū. hic p^{ri}m^o oim tormētorū genera excogitauit. et post de regno expulsus est ppter stuprū Lucretie a filio suo pmissuz. Et noluerūt āmodo romani hēre reges ppter tyrānidē eor.

Dari^{us} p^{ri}mus monarcha persarum.

C Iste darius fuit consobrinus astragis quē in filiū adoptauit. qz nō habuit nisi vnicam filiam. et dedit regnū. qz cyrus ptra eum pugnauit. et tamē ambo victi sunt a cyro. sed tanq̃

cyrus regnauit annis. xx.

nepotes eos tractauit benigne. qz auo sczastregi regnum hircanorū pcessit. et Dario medorum.

C Hystoria libri Esdre incipit.

C Iste rex persarū fuit p^{ri}mo et de post trāstulit monarchiam ad persas. Hic ex parte patris plebeius fuit sed mater eius erat filia regis Astragis. De isto pphetauit Esayas. et babylonem vicit balthasar iterfecit. Danielē magnificauit. et israel remisit in iudeā vt tēplū reedificaret. vt p^{ri}us Esdre. i. ca.

Anno mundi.

III. M DCLXXXIII.

Linea christi.

AXC

C Templum fundatur.

C Aggeus et Zacharias prophetant confortantes templum et prouocantes ad edificandum templum.

Pontifices.

Iesus

Iste iesus filius iosedech sacerdos magn^{us} tanq̃ regens et Zorobabel tanq̃ dux post redituz ppli i^{er}us de babilone p^{ro}uerit

Et iste modus vsq̃ ad Herodē seruat^{us} est. vt sacerdotes summi essent pncipales et duces substituti. Semp^{er} tñ duces erat de tribu iuda iuxta pphetiā Jacob. Et sub hoc regimine sacerdotali optimo nō legi^{us} ppl^{us} declinasse a fide dei sicut a^{nt}. qz tpe iudicū et regum sepius ad idolatriā corruit. Et nota qz iudei isti q̃ hic redierūt et postea dissi^{si} sunt in oēm terrā. iuxta pphetā David. Disperge illos psal. lviij. f^{er}erūt oēs de tribu iuda bēiam et leui et pauci de decē tribub^{us} q̃ aufugiētes l^ouerūt se i^{er}is. Illi autē q̃ in mōribus caspiis relegati sunt nunq̃ redierunt secūdm^{us} Hebricos.

C Cyrus post multa bella tandem cū ad Scitas declinasset a regina Thamisris capit et cū toto exercitu suo ad. cc. m. occidit. Caput eius p^{ro}sum in v^{er}tem humano sanguine plenum piecit dicens. Satia te sanguine quem sitisti.

C Arpharat post mortem Cyri p^{ro}vim obtinuit regnū Medor. et edificauit ciuitatem grandem Echathanis. et disposuit rebellare contra Nabuchodonosor. id est Cābisen et tamen ab eo victus fuit. vt patet Iudith p^{ri}mo.

C Salaris sicut tyrannus multos innocētes depopulatur. Hic quendam periculum artificem qui thaurum ereum fecit ad puniendum homines in eundem ipm p̄ecit primum vt experiretur quod fecerat et clamor eius p̄ os thauri sonuit horribiliter quasi boatus bestie. et sic tyrannus iniustus inuenit aliquādo quē iuste puniret. Istud factuz dicit orosius anno ante urbem conditam. lxiij. vel circa. xc. Et vt dicit sicilia semper nutrit tyrannorum fuit. **C** Lucretia femina nobilis et honesta a filio regis violenter oppressa seipsam stulte gladio iteremit. Hec in exemplum castitatis allegari solet. sed non excusatur ab homicidio vt dicit Augustinus. l. de ciuitate dei.

C Babilonia noua in egypto conditura Cambise qui totū illud obtinuit regnū. **C** Iste cambises filius cyri. et secundus magnus varie nominat a diuersis. apud esdram arthaxerses dicitur vel assuerus

In hystoria Judith que sub eo texta fuit vocatur. Nabuchodonosor. Hic potenter interdixit ne hierlm aut templum reedificarent. et pater eius tantūmodo p̄cepit ne ciuitas extrueretur. et etiam tūc p̄ncipes Cyro ignorante impedierunt opus domus dñi. Hic quendā iniquum iudicem iunum excoari fecit. et filium sup pater nam curē sedere fecit. vt hoc modo scelus vitaret. et recte iudicaret.

III. M DCCIX.

C Iste ere-neides tertius magnus duxit filiā regis in uxorem et nō diu post mortē. Pan-taptes filia cambisi fuit his duobus successiue in conjugem sociata secundum Hieronymum super Danielem libro tertio.

·X·T·C·C·C·

·u·a·r·e·m·p·u·e·u·i·p·p·q·a·m·u·s·o·u·u·e·

C Hystoria Judith hic textur. ipsa autē exemplar totius pudicitie ponitur.

C Holofernes princeps milicie Nabuchodonosor Cambisis multas terras dominio suo subiugauit. et tandē venit ad bethuliā et ibi a iudith muliere interficitur. vt patet Judith. li. et. xlii. c.

C Pythagoras p̄mus philosophus.

C Nota q̄ gentiliū sapientia que totaliter de creaturis fuit. p̄mo incepit a diis quādo adhuc tempora grossa fuerunt. quia tunc qui paulo plus aliis sciebant. a populo rudiori putabant. Post hec creuit prudētia. et tunc Theologi venerūt. ipsi sunt poete antiquiores qui de falsis diis multa mendacia finxerunt urbano sermone. Si isti ante venissent p̄fecto dii putarentur. sed tempus obfuit eis. Post hos venerunt sapientes. i. philosophi qui mira iactātia gloriā suā celebrarūt. Nec tamē diuinū aut theologicū bonorem meruerūt p̄pter tempus. quia iam melius sciebant malam tamen cōsuetudinem cum ceteris cōtinuare. licet nouos deos fieri p̄biberent. Demū philosophi clauerūt quorum iste p̄mus fuit. eo q̄ humiliter respōderet se non sapientem fore: sed amatore sapientie. Hi cōmuniter cōtradixerūt idolatris. et plures trucidati sunt plures timore fecerūt sicut alii. Peiores fecerūt qui munerib⁹ acceptis etiam cōtra p̄p̄tiam cōscientiam cultum sacrilegū extulerūt. Vide Augustinum de ciuitate dei.

C Dano et phisios discipuli Pythagore hanc sectam cōtinuauere. vbi q̄ quinquēniū silentium seruabatur. et post eruditi loquebantur.

Quinta etas

Transmigration

Anno. ccxlii. ab urbe p̄dita Romani loco regū ordinauerūt duos p̄sules q̄ p̄vni annū r egerēt: ne ex mora ip̄s in sup̄biā erigerent. ⁊ vt vn⁹ alterū corrigeret si erraret aut excederet.

Scipio. Consules incipiunt.
Primus consul.

Lucius. tyrannidem.

Leonida rex spartanorū cū. ii. m. hoīm. lxx. m. p̄saz pene trucidauit. Mirabile dictū ait suis. Prædete hic tanq̄ apud iferos cenaturi. ⁊ ita factū est q̄ ex fatigatiōe ceciderunt super mortuos. ⁊ mortui sunt cum illis pariter.

Reges persarum.

Darius itaspia
iii. magus.

Iste darius fuit vnus de septē magis et subtiliter regnū acq̄sivit. hic recuperauit regno Persarū assyrios ⁊ Babiloniā Asiā. et Macedoniā perdomuit.

Cūq̄ regis scitaz filiā in uxore desideraret. ⁊ ei dare nollet. ob hoc cum. dcc. m. contra Scitaz venit. nō veritus p̄ vnus hoīs libidine tot millia viroz mortis periculo exponere. quod vtiq̄ sciatū ⁊ crudele ⁊ iustissimū fuit. vñ turpiter fugat. lxxx. m. amisit. tādē cū residuis a paucis Atheniēsisibus. puta. xi. m. supatus. cc. m. Persaz amisit. Volēs autē se post fugā vindicare: in ip̄so apparatu cōcidit. Et scdm̄ quosdā bona spes est de ip̄o. q̄ habuit fidem vni⁹ veri dei. cui tēplum ⁊ sacrificia fieri p̄cepit. ⁊c. vide **Lyram** sup. c. vi. **Esdre.**

Democrit⁹ phīs seipm̄ excecavit. ⁊ de diuite se pauperē fecit ob amorē sapientie.

Anno mundi.

III. M. DCCXXXIII.

Linea christi.

Abiud.

Iste fuit fili⁹ **Zorobabel**. sed de ip̄so ⁊ aliis p̄sequētib⁹ vsq̄ ad **Ioseph** nichil habet in scripturis. nisi q̄ a **Matheo** numeratur. Et ideo nec tempus eorū debite sciri potest.

AD XXXX

Nota q̄ scd̄z magistrū **Dari⁹** iuniorē **Zorobabel** iussit resumī opus dom⁹ dei. p̄cipiens p̄ncipibus suis ne aliquo modo ipe dīrent sed iuuaret. Vide etiā **Esdre**. v. ⁊. vi. c. De hac era ambigū est p̄pter diuersitatem doctoz.

Aggeus ⁊ **Zacharias** anno secundo **Darii** icrepauerūt pp̄lm̄. p̄pter negligētiā eoz ad edificandū domū dñi. ⁊ sollicitabāt **Zorobabel** vt loq̄ret sup̄ hoc regi. ⁊ annuit rex et accēsum est cor ppli vt edificaret tēplum. vt pater **Esdre**. vi. ca.

Tēplū perficit anno septimo **Darii**.
Pontifices.

Joachis

Iste scd̄z **Iosephū** cognominat⁹ ē **Iosedech**. sub quo ciuitas hierl̄z ex tructa est vt dicit etiā **Eusebi⁹**. sicut etiam pater. **Reemie**. xii.

Aggeus de hoc tēplo p̄phetauit. q̄ gloria ei⁹ maior erit q̄ p̄mi. q̄ est itelligēdū sp̄ia liter. q̄ x̄ps dñs desiderat⁹ cūctis gētib⁹ hoc cor- porali p̄sentia sepius ingrediēdo magnifice glorificauit. ⁊ oblat⁹ fuit i eo i dñe purifica- tionis **Marie**. alioqn̄ nō potest stare v̄itas p̄phetie. q̄ istud scd̄z q̄si nichil fuit respectu p̄mi. **Augustin⁹** hic fortissimū sumit argumētū cōtra **Iudeos**. q̄ hec auctoritas necessa- rissime intelligat de ecclia q̄ est domus dei ex viuis lapidib⁹. q̄ hoc tēplū nec vnq̄ ha- buit parē gl̄iam. taceo maiorē. vide **Augu**. xix. de ciuitate dei.

His quoq̄ tēporib⁹ **Pithagoras** philosophus claruit qui samo oriundus crotone cegult. **Mouissime** metapontū adiit. ibiq̄ sepultus est.

Iste dictator creatus fuit vt cōsules preiret potētia contra inīmicos.

Iste dictator creatus fuit vt cōsules preiret potētia contra inīmicos.

Iste dictator creatus fuit vt cōsules preiret potētia contra inīmicos.

Iste dictator creatus fuit vt cōsules preiret potētia contra inīmicos.

Quintus repertus in rure ab aratro sūptus est. et in dictatore creatus est. Hic romā iam pene desperatā ppter aduersos casus magnifice cōsolatus est triumphis suis.

Xerxes filius Darius regis Persarum.

Iste Xerxes multitudine populoz quos collegerat terras mouit et vndas. et tamē pene nichil ei pspere successit. Amisit q̄ppe in breui tempore decies nouies cētena millia

Iste Xerxes multitudine populoz quos collegerat terras mouit et vndas. et tamē pene nichil ei pspere successit. Amisit q̄ppe in breui tempore decies nouies cētena millia

Iste Xerxes multitudine populoz quos collegerat terras mouit et vndas. et tamē pene nichil ei pspere successit. Amisit q̄ppe in breui tempore decies nouies cētena millia

Iste Xerxes multitudine populoz quos collegerat terras mouit et vndas. et tamē pene nichil ei pspere successit. Amisit q̄ppe in breui tempore decies nouies cētena millia

Et bellū videntū atrocissimū fuit.

Iste Xerxes multitudine populoz quos collegerat terras mouit et vndas. et tamē pene nichil ei pspere successit. Amisit q̄ppe in breui tempore decies nouies cētena millia

Artabanus rex Persarum.

Iste artabanus non ponitur in cathalogo regū Persarū q̄ parū pfectū. In hieronymus videt eum numerare sup danielē lib. tertio.

Iste artabanus non ponitur in cathalogo regū Persarū q̄ parū pfectū. In hieronymus videt eum numerare sup danielē lib. tertio.

III. M. DCCLIX.

Elia chin.

De hoc nichil habetur in scripturis nisi Matthei pmo.

TXCCCC

TXCCCC

Esdra vir sanctus atq̄ doctissimus velut alter Moyses in populo venerandus habuit. Hic p̄mū de Babilone cū ceteris venit sed iterū paterna sollicitudine motus rediit vt plures lucrificaret et secū adduceret. Tēpore autē isto legē ceterosq̄ libros sanctos reparauit. quos p̄buserāt chaldei. Felix testimoniū oibī relinques nouos et faciliores apices inuenit. Quo feliciter in spūs cōto pacto venit iterū hierlm cum multitudine magna. regalibusq̄ p̄uilegiis vt doceret pplm. Esdra. vii. Obiit in senectute veneranda. sepultus ibidē. **M**alachias p̄pheta claret sic dicit. i. angelus ppter optimā vitā et deoz aspectū. Aut q̄ ore eodē quo p̄phetauerat. angelus dñi apparēs eadē iterabat.

Anaxagoras philosophus claruit. hic habuit successore qui dicebatur Archelaus magister socratis.

Heracitus cerebrosus.

Hostilius tragediarum scriptor.

Snias hōp floridas vide i speculo vicētiū.

Pindarus poeta. Sophocles.

Euripides. Socrates nascit.

Herodotus hystoriarum scriptor.

Empedocles et plures alii claruerūt tempore Xerxis.

Ipocras et alii plures fuerūt tunc notati viri quorum labores p̄manserunt.

Parmenides et alii philosophi notabiles maxime in moralibus claruerunt.

Socrates philosophus. hic hz magnas laudis p̄rogatiuas. q̄ etiā beat hieronim⁹ sibi i exēplū pponit et aliis fuit enī mire patētē. et semp equanimitas. et subtilius de p̄mo ente. i. deo fertur sensisse. pro quo tandem venenum in carcere bibbit.

Plato discipulus eius.

Quinta etas

Transmigration

¶ Virgilius filiam ppriam gladio transfigit ne seruituti traderetur. et ob hoc tribuni insignia deponere coguntur. vide Titum liuium de conditione vrbis. libro. iiii.

marcus

¶ Lex. xii. tabularum Rome instituta est. Decem enim tabule a Grecis de-

tribuni

¶ Decem viri instituti fuerunt loco consulum. quia nimis consulum.

Romani.

ignus.

Romanis anno. ccc. ab vrbe condita ipse est annus mundi. iiii. m. dccc. lxxiii.

¶ Crebas de pueris regimine consulum. etc.

Reges persarum.

artaxerxes
longinianus
an. xxi.

seres mēss
bus. ij.

Segdian^m mē
sibus. vij.

¶ Isti duo parū presue-
rūt nec pfe-
cerunt.

¶ Iste artaxerxes est sub quo Esdras venit hierusalē. et Reemias fuit pincerna eius. quē post misit ad edificandū muros ciuitatis.

¶ Roma in conculcatione incensa. et muri eius destruci. Nam senones Galli cum Romanis pugnat et capta est vrbs pter capitolium quod etiam perdidisset si pugil aser ex lassitudine pugne dormientes Romanos non excitasset. Quapropter ambrosius ex

probando eis ingratitudinem christiane prosperitatis. dicit eos magis sacrificare anseribus debere quā diis. ¶ Idem augustinus. Os inferni in medio vrbis horribiliter apparuit. De cuius exaltatione plures interfecti fuerunt. Vbi cum se Marcus curius armatus piceisset. Cessauitq; plaga impiorum demonum.

Anno mundi.

III. M. DCCLXXXIII.

Linea christi.

•A•X•O•O•O•O•

¶ Ebdomade Danielis hic incipiunt. De his est grandis altercatio inter doctores. et Labyrinthus maximus. Vide hieronimū sup danielē et Lyra et Ulicū lib. v. c. iiii. porro Beda cōputat p annos lunares. et incipit vigesimo anno Artaxerxes.

¶ Reemias vir benignissim^{us} ac deuotione p̄cipuus. fuit pincerna artaxerxis regis persarū. Hic vigesimo āno ei^{us} iuxta dei volūtātē missus est ab eoyt instauraret murū hierusalē et edificauit eā in angustia t̄poris. expleto ass̄ ope miraculose ignē sanctū receperūt. et murū dedicauerūt. Deinde rediit ad regē. et itē reuerſus est hierlm. et mortuus est. ibiq; sepult^{us} iuxta murū quē edificauit. Vide i libro ei^{us}. Et hic finit hystoria librorū q̄ sunt de canone. ¶ Hierlm reedificat a Reemia et aliis filiis israel. et h̄ tres habitatiōes. Prima habitatio est cōis ppli. s. artificū laborantiū in mechanicis. Scda habitatio est nobiliū et pphetarū. Tertia habitatio est regis et sacerdotū. Itē h̄ sex portas quarū p̄ma dicit^{ur} vallis iosaphat. secūda porta sterq̄liniū. tertia porta ver^{itatis} vel iudicialia. q̄rta porta pisciū vel dauid. q̄nta silos vel aquarū. sexta gregū vel pbatice piscine.

¶ Chratinus p̄mus comicus qui sub specie localitatis aperte vicia redarguit.

¶ Archita tarētī^{us} magister Platonis. ¶ Abribiades socratic^{us}. ¶ Eudorus astrologus. ¶ Epicurus vorax. ¶ Dyogenes alexandro diti^{or} et potēti^{or} fuit eo q̄ quicquid dare potuit contempsit. quicquid auferre vel inferre non expauit.

Ludi scenici instituuntur ut pestilentia cessaret rome. De his augustinus multa tractat diligenter: improbando deorum fallitatem quod talibus ludis placari poscebatur. Ita turpiter isti exercebantur ut nedum honesti viri et femine interesse non vellent, sed nec vel de longe intueri. Quod sacrilegia deorum quibus nouella romanorum indoles ad tanta crimina prauo trahebatur exemplo ita propellenda temporali peste corporum accersitum est perpetuum morbus animarum.

Tribuni loco consulibus instituuntur. verum hec mutatio magnam perniciem rei publice inuexit eo quod singuli cum imperatoribus insignibus processerunt donec primum coacti hominum fastum deponeretur et tyrannidem. nulla autem restat iam spes tranquillitatis adipiscende romanis. nisi per solam patientiam. quam vera dei sapientia christus docuit.

Iste dardanius grauem manum misit contra athenienses. unde tandem contriti sunt quod supremi fuerunt iuxta morem mutabilitatis humane. Sub eo egyptus recessit a peris. Hic habuit fratrem nomine cyrum bellicosum. Vide orosium lib. 10 scdo.

Mediolana ciuitas condita. sic dicta: quod ibi tunc apparuit sus qui pro media parte portabat lanam pro pilis. Hoc modo omnia gloriosa mundi a paruulis et pene villibus ortum habent. et in idipsum tandem reuertuntur.

His temporibus athenienses. christi. iherusalem uti ceperunt cum antea. christi. tamen iherusalem haberent.

III. M. DCCC. IX.

·OXCCC

·mactam mactam mactam mactam

Bella atheniensium famosissima quasi scda troiana circa hec tempora fuerunt et consumpta sunt miserabiliter. et in seruitutem redacti. Quod perierunt qui dominabantur populis?

Plato philosophus diuinus nominatissimus claret quem Augustinus extollit. quasi de diuina scriptura aliquid senserit. Aristoteles discipulus eius fuit.

Iste Heliasz vel eliazaphat successit

Joachim in pontificatu. ut dicit Eusebius. Et vltimus contra doctores sequuntur iosephum ut dicit magister. quem se etiam eusebius sequi testatur.

Dyonisius siculus tyrannus pessimus de sicilia expellitur. Hic erat discipulus platonis: sed non imitator. Quodam tempore vidua quedam paupercula per ipsum dies imolabat obsecrans quatenus diutius viveret. ipso retro stante secretius et admirante. Completo autem sacrificio accersit interrogans ait. Cur sic per me oras quod semper tibi molestum fuit. Illa respondit. Domine auius vester tyrannus fuit. et vaccam michi unam abstulit. et non retinuit nisi tres. rogauitque deos ut moreretur: si forte ipso defuncto filius eius patrem vester michi restitueret eam. sed ille peior nedum illam retinuit. imo unam similiter abstulit et remanserunt michi solum due. Iterum precatus sum contra eum ut moreretur sperans a vobis michi restitui vaccas meas. vos autem pessimus omnium nichil michi reddidistis. insuper etiam afflictam afflixistis: unam auferendo. Tamen mihi ergo ne post mortem vestram adhuc crudelior veniret quod hanc similiter auferat. et fame moriar. ideo deos exorauimus pro vita vestra infelicitate expta quod pene continue res in deterius dilabuntur. Hec sunt verba vetera et noua predicta cuius experientia non omnes equaliter aduertunt. qui autem hec patiuntur a risu continere se nouerunt.

Quinta etas.

Transmigratio

Ciste camillus furius dicitur extitit q afflicte reipublice magnifice subuenit expugnā do. f. veniētes q p decē annos p̄tinuos valde romanos attriuerāt. hūc tñ vix postea in grata ciuitas dānauit. **C**rosi⁹ dicit hāc victoriā magis vtilē q̄ nobilem fuisse quia sine

Romani.

dictator.

Camill⁹

vlo digno romano stutis testimonio clādestina obreptioe facta fuit. Nec ob hāc iniuriā destitit qn rediret itez de ex illo. denuo patriā defendēs. Et hoc magnum est exempluz patientie chustianis secundum Augustinum.

Reges persarum.

Assuer⁹ vel
artaxerxes
an. xl.

Ciste assuerus cognominatus est minenon. darsi⁹ z perisatidis fili⁹ a. lxx. ab hebreis aut assuer⁹ dictus Et habuit fratrē noie **C**yrum quē post mortē patris in bello supatū occidit. qz nisi p letale belluz libido

dominādi neq̄b at mitigari cum tamē tot terras possideret q̄ merito plus q̄. c. regētib⁹ suffecissent dominia earū. Hic p̄mo vasti reginā pulcherrimā duxit in vxorē. quā tamē post abiecit. z hester vir ginē de stirpe Benjamin loco vasti sumpsit. z **M**ardocheu patrum ei⁹ sublimauit. **A**mon p̄us suspēs o. hic videt homo pacificus fuisse. sed nimis luxuriosus. vt patet in libro **H**ester. i. z. ii. Fertur etiā filios habuisse. ccc. e quib⁹ darsi⁹ quē in regē sublimauit. z. xl. alii nobiliores p̄rauerūt vt eū iter ācerēt tam senē vt sic licenti⁹ regnarēt. Quo p̄p̄erto oēs fecit occidi. quia p que quis peccat p hec punit.

Anno mundi.

Linea christi.

Azor.

C Hester hystoria hic terit scdm doctores latinos. vide **L**yrā hic. z etiā **D**anielē. c. ix.

Mardocheus iudeus vir sc̄tus clarus habet. Et p̄mus post assuerū in toto regno p̄ farum semp tamen humilis z deuotus cultor dei z fratru amator. Et secundū hāc computationem **L**atinorum tempore exaltationis sue fuit annorum. cclix. vide **L**yrā.

Sammites medii sunt inter p̄cenum **C**ampaniam z **A**puleiam.

Pontifices.

Aristoteles audiuit platonē. xviii. annū. gerēs. hic post fuit magister alexandri

Demostenes orator fuit.

Pseusippus post platonem achademī cam tenuit.

Senocrates successit mortuo pseusippo.

Lobares philosophus q̄ ait. In suo negocio q̄sq̄ ebetior est q̄ in alieno.

Hermes tremegistus q̄ z mercurius dictus est fuit circa hec tempora.

Senocrates grauissimus philosophorum z castissimus fuit.

Lacedemones ipsi sunt spartani expugnantur. z in seruitutem rediguntur quorum improba dominandi cupido infinita mala suscitauit.

Apuleius et hermes discipuli platonis in tēploz locis z porticibus versantes nichil aliud q̄ de virtutibus cogitabant qui oculos effodisse legunt. ne per eoz v̄sum a cōtemplatione sapientie auerterent.

Manli^o torquat^o pugna^m ichoauit atrocissimā cū Gallis p^{er}ussosq^{ue} gallo q^{ui} eum ad singulare certamē puocauit. torquē aureā de collo eius tulit z suo iposuit. vñ ipse z posteri eius dicti sunt torquati.

Sub hoc gaio facta est pugna tuscor^{um} quorum octo millia capti fuerunt.

Iste quinti^o dictator cru-
entissima pgregatione bellū

a manlio ichoatū pfecit. z victor fidelis factus in eadem paup^{er}tate pman^{er}uit si-
cut ante. quattuor iugera suis manibus colens. Hunc in exēplum adducit Au-
gustinus de ciuitate dei cōtra auaros z sup^{er}bos christianos quosdam.

Iste ochus qui ex artaxerxis egyptum
reuocauit ad imperiū Persarū nectanabo
rege in Ethiopia pulso. et plurimos iudeo-
rū in transmigrationē egit. z iuxta mare ca-
spium collocauit qui nimis creuerunt ibi.

Hic etiam misit vagosum pncipem trās flumen q^{ui} tributa p^{er} Esdras dimissa repetiit. s.
septimi āni ppter sabbara t^{er}re. M^o est quō hic vt putat fili^{us} b^{er}ster ita fuit iudeis ifest^{us}.

Marcovalerio teste: Eutropio euenit victoria p^{er}tra Gallū siue gallos ppter coruū
qui insidens eis brachio eruit oculos Galli cū rostro. ex quo postea cognomē sumpsit.
Marcus valeri^{us} coruin^{us}. **A**ristoteles famosissimus z omnium philosophor^{um} sub-
tilissimus claret. sectamq^{ue} peripateticorum cōstituit.

III. M. DCCCXXXVIII.

Sydon delet ab Ocho rege psarum
Erubescet syon ait mare.

•AETIOO

•p^{er}uip^{er}u i^uda d^{omi}n^us o^{mn}i^um

Vagosus pfect^{us} Ochi tēpluz supbe irat z spoliat. z tributa ministris dei iposuit p^{er}
pter dissensionē pōtificis cum fratre suo Ihesu quē occidit. **P**hilippus rex Mace-
donum pater Alexandri putatū^{us} p^{er} xxv. annos tyrannidē exercet fractis sacrificiis ita
elatus vt licere sibi omnia que cogitauisset putaret. tandem dolose occiditur.

Iste iudas vel iotade filius eli-
zaphar fuit summus sacerdos tem-
pore Mardochei. cui idem episto-
las misit de obseruatione dierū furim. vt patet
b^{er}ster. ix. capitulo.

Iste Jobānes filius iude ha-
buit fratrem q^{ui} dicebat Ihesus z
aspirabat ad pōtificatū quapro-
pter familiaritatē vagosi pfecti trans
flumen sibi cōparauit. Cōfusus autē
sup hoc altcare cum Jobāne cepit in tēplo z ideo incitauit fratrē vt eum occideret.

Sabaci^{us} vir digne memorie nulla potuit idustria Pyri regis a romana ciuitate di-
uelli pmissa etiā quarta parte regni tādē pyrus ait. hic ille sabaci^{us} q^{ui} difficili^{us} a vir-
tute q^{uam} sol a cursu suo auerti potest. **Q**uintus curti^{us} philosoph^{us}. hic p^{er}tra Alexandrū
multis rationib^{us} seriose disseruit eum increpando. Si deus es iquit: bñficia largire nō
auferas. Si homo semp id cogita aliis postpositis. **C**alistenes philosoph^{us} cōdisci-
pulus alexādri sub Aristotele ab eo occidit q^{ui} eum p^{er} deo nō adorauit. z multas tyrāni-
des siles idem alexāder p^{re}fecit magis ductu. pprie cōplacētē q^{uam} recte rōnis. q^{ui} valde
cōmune est apud potētes. Indignāter accipiunt: si q^{ui}s p^{re}ferat vel faciat q^{ui} eis non pla-
cent q^{ui} p^{er}iculosissimum est z sibi z aliis.

D. ii.

Quintaetas

Transmigrationio

C Minutia virgo vastalis ppter incestū vsua sepulta est. hec et similia allegari solent in exemplū xpianis q̄ legaliter et districte vicia etiā apud gentiles puniebant.

Romani **Marcus** Iste marcus cum **manlius** vi. m. rōanis pugnavit. Iste duo psules p̄ latinos pugnātes decius occisus fuit et manlius triūphavit. Sed qz p̄ priū filiū occidit. solitas laudes nō habuit. **Valerius** gnauit p̄tra gallos q̄s in fugā vertit et grauit **Decius** trucidauit. Ille nāqz filiū p̄tra imperiū cōsulū pugnavit p̄tra hostes et q̄uis victor extitit. tñ ppter iobediētiā vīrgis cesus et capite punitus fuit. hoc in laudē patris Augustin⁹ allegat.

Darius an. xxiij Iste darius potētissimus ausus est a grecis tributa expetere que fuit occasio destructionis totius monarchie persarū que hic trāslata fuit ad grecos iuxta pphetiam Danielis. Ferē q̄ amiserit quinque decies cētena millia bellatorū quos oēs alexāder de psis occidit. Circa hec tēpora dicit orosius q̄ nox vsqz ad plurimā diei partē p̄tēdi vīsa est. et sapea grādo. s. verī lapides de nubibus descēdentes terram feriunt.

C Dedicatio primā apud romanos. Nota q̄ romani vsqz ad ista tēpora nusqz se capi p̄ mitte bāt vel in seruitutē redigi sed aut vici aut occidi maluerūt. sed circa hec tempora hec eorū animositas sedata fuit a samnitibus. Uerū papirius hoc scandalum amouit. qñ post samnitas vicit l̄z maius de decus. s. piurū tunc roma cōtraxit.

Anno mundi.

III. M. DCCCLIX.

Linea christi.

TXCCC

C Alexander nascitur ex olimpiade vxore philippi regis macedonū adultera p̄ neptabum nigromāticum regē egypti qz per incantationes illudebat ei quasi deus amon concubisset cum ea. hoc colludius potentum adulteria et stupra solebant excusari aut etiā honorari. sed pauperū capitali pena feriebatur.

C Exercitus dāris primus. dc. m. Pontifices.

C Secundus. xxx. m. peditū. et centū millia equitum. Tertius. cccc. m. peditū. et centū millia equitum. Et in hoc tertio cōgressu dārius letaliter vulneratus cum fugeret miserabiliter solus in viā derelictus obiit alexandro presente. quē l̄z inani misericordia tñ regali eū honore sepeliri iussit.

C Iste iadus irato alexandro occurrit pontificalibus indutus et placatus subito rex de equo descendēs venerabat anfractu. et cum pace et gaudio intrauit ciuitatē. fecitqz sibi afferri codicem. Danie. et exponi pphetiā q̄ de ipso loquitur q̄bus pacis gauisus est valde qz oīa que p̄ somniis ante viderat debito ordine p̄plebant. Et visum est sibi q̄ ipse esset de quo hec pphetata fuerūt. et maiore

ex hoc sumpsit audaciā pugnādī cōtra dārium. oblatoqz sacrificio iussit petere iudeos que vellēt et p̄cessit vt suis legibus vterent. et q̄ septimus annus esset absqz tributo ppter sab. terre. Vide sanctum augustinū.

C Meander comicus.

C Scentippus philosophus.

C Antiochia. Edissa. ciuitates cōdunt.

C Seleucia.

C Ptolemon philosophus.

C Menodemos philosophus.

Iste papirius cū adhuc puer esset prudētissim⁹ fuit. ⁊ pulchri mēdaciū finxit. vt ma-
tri celaret secretū p̄sulat⁹. Cū autē vir fact⁹ esset adeo bellicosus fuit vt alexādro cui⁹

papiri⁹

aduentū romanī formidabāt: merito oblice

philip-
pus.

ret. nec q̄cūq; de diis curabat. sed augures

isauitā p̄dicētes deridebat: ⁊ i hoc magnā

ei⁹ laudē referūt doctores sc̄ti. q̄ i hoc se virū prudētem ⁊ magnanīmū ostēdit.

Reges egypti.

Alexander
magn⁹ moar-
cha grecorū
an. xii.

Iste alexander magnus
dictus ppter mirabilem vi-
ctoriā quam habuit de toto

ptolomeus
rex egypti.

an. xl.

antigo-
nus

Non fit hic p-
secutio de hoc i
prophetia Dab.

ergo nec sancti doctores
intromittūt se de vltorio-
ri annotatione.

mūdo quasi in breui tpe. qd̄

euidens fuit iudiciū ire dei cōtra p̄ctōres illius t̄pis.

Am aliqua miracula ostēdit sibi deus adiunādo manus eius q̄ mare p̄aphilicum sibi
diuisum fuit. sicut olim mare rubrum iudeis quādo p̄sequebant Dārīū. Etiam oratiōe
fusa montes Caspij clausi sunt. ⁊ iudei q̄dam p̄uersi inclusi sunt. Tandem in babilone
hausto veneno morit⁹. Anno etatis sue. xxx. anno monarchie. v. Macedonum. xii. et hoc
modo multe hystorie concordant.

III. M. DCCCLXXIII.

Sadoch.

De hoc nichil habetur nisi q̄ cum
alijs numerat. Math. i.

.VCCO

Anno ante christi natuitate.

Nota q̄ defuncto Alexādro cū. xii. illi q̄bus regnū diuisit inter se nō possent p̄corda-
re infinita bella surgunt. ⁊ multiplicata sunt mala sup̄ terrā vltra modū. Tandē p̄tritis
alijs isti. l. f. Antigonus rex assyriorū / Ptolomeus lagi filius rex egypti / Philippus
rex macedonū. ⁊ Seleucus rex syrie obtinuerūt potestātē. iuxta p̄phetiā Danielis. vi
de Drosiū. De regno vero egypti p̄ncipaliter hic fit p̄secutio: q̄ iudeis quādoq; infe-
sti. quādoq; ifauorabiles fuerūt reges ipsius qd̄ ideo euenit q̄ reges syrie pene semp
cū egyptiis pugnabāt. Israel autē in medio eorū iugiter affligēbat q̄cūq; se verteret iā
ab hoc / iā ab illo. Et p̄mo iste ptolome⁹ eos grauiter afflixit. eosq; captiēs dolose vendi-
dit. Et hac occasione p̄spsī sunt in nationib⁹. vt p̄z actū. ii. Ip̄e autem impunitus nō
euasit. vide Drosium.

Reges syrie.

Tempora horredissima. vndiq; vox sanguinis ⁊ clamor pugne M̄ra dei patientia.

seleuc⁹

Iste seleucus vel nichanor filius antiochi post multa bella cū babiloniā
deuicisset. toti⁹ Asye dyadema sibi imposuit āno. xii. post mortē alexandri. Et
ab hac etate scriptura Machabeorū regnū grecorū enumerat vt dicit Eusebi⁹

Exercit⁹ Alexādrī vt dicit Drosi⁹: fuit peditū. xxxii. m. ⁊ eqtū. l. m. naues. clxxx.
actā parua manu vniuersum terrarū orbem. vtrū admirabilius sit. q̄ vicit. an q̄ aggre-
di ausus fuerit incertū est. Summa occisorū de persis ab exercitū Alexādrī ad modū
paruo fuere quinquies decies centena millia. Hic idem. Alexandrie. xii. ab alexan-
dro condite sunt. s. quolibet anno regni eius vna.

D. lii.

Quinta etas.

Transmigration

C Horu consulum tempe territi sunt romani: quia. iiii. populi italie contra eos in vnu fedus coierunt. quos tamen subtiliter paulatimq; vicerunt. Vide Dioscorum.

Romani.	Horuz tepore	Iste cu romanis ptra	Iste tertio bele
	c. viii. m. roma	taratinos iustissimum	lum ptra Epira
	noruz a gallis	belluz egit auxiliu fe	tos gessit. et ce
	occisa sunt ne	rete taratinis pir	lis. xliii. m
	appareret qn	ro rege grecoz.	Pirruuz su
	romani iustuz	Bellatu est oltra	gavit.

bellum habuerunt.

quatuor annis. tandem victo Pyro et in patria redeunte miserabiliterq; moriente taratini cum cartaginensibus fedus ierunt. Ex hoc punica bella ichoata fuerunt. **C** Pestilentia grauis Rome fuit que semper breues inducias sibi habere consuevit. verum hec nimis magna fuit praesertim in mulieribus et pecoribus. ita ut in vtero communiter necarentur. animaliumq; genus defecturum putaretur.

C Iste philadelphus rex deuotus et vniuersi veri dei cultor valde gratus iudeis erat quorum. clxxx. m. soluit a captiuitate. et libertate praestita plures exaltauit. Hoc autem fecit ut placet et sibi deus israel cuius mirabilia audiuit et legem habere desiderauit. nec potuit transferri in aliam linguam nisi a deuotissimis et dignis eius debita reuerentia et sollertate. Quidam quod attulerunt eam iherosolimitam in hystorias suas quod diuina plaga tergit donec peniteret. hec homo misit ad eleazar et doctos et idoneos viros sibi destinaret quod liber

Anno mundi.

III. M. DCCCCIX.

ter fecit.

Linea christi.

Achim.

XCC

C Hoc tpe Romani faminitas post multa damna opprimerunt. Proprium enim eis fuit: nihil prospere secum agi. nisi post diuturnos labores et pericula. Unde dicit augustinus quod multo viris felicius romani si deposito fastu dominandi more simplicium sectati essent.

Pontifices.	Onias.	Iste onias	Hic propter scitatem vite singulari fuit iust
		fuit filius Jo-	ppo cognoscatu/ qd frequenter ptingit pluri
		sadi.	bus aliis/ hic onias adhuc puerum reliquit.

C Olimpias mater Alexandri magni mulier tyrannide plena occidit. et morte impetrata suscepit sine omni signo muliebris pauoris. sicut filius eius fortissime mortuus fuit. Mira constantia in feminino sexu propter humane laudis extollentiam.

C Ab hoc antiocho qui erat sceleratus rex syrie post Alexandrum magnus omnes sequentes reges syrie dicti sunt Antiochi. **C** Crisippus philosophus hic de syrie. citatur quod stultus nulla re scit vti. ut ergo ei nulla re opus est. **C** Sosstratus pharus in Alexandria construxit in mari. Est autem pharus turris maxima passus. xx. habens fundata in mari super. vii. sacros vitreos. Unus de septem mirabilibus mundi. Fulgor rationis circa hec tempora cessauit sceleratus iosephus. quod appropinquante sole defecit aurore. i. christo qui ineffabilem veritatem doctorum prime veturo figuralis praesentio terminata est. vide magis super eo.

C Iste argi-
uoz vrbē ce-
pit z legione

C Iste aduer-
sus picētes bel-
lavit. et fra tre

C Iste ap-
pius syracu-
sanos et pe-

C Iste fraude
circūet hā
nib al iter se

militūz romanorū rome mi-
sit qui oēs virgis cēsi z se-
cūri pūssi sunt a ciuib⁹ in
medio fori qz non legitime
se habuerūt. ita stricte tūc
rome iudicabāt vt nec etiā
victorib⁹ parcere si in mo-

muit q̄si sangui-
nē fundēdū hor-
reret accipe: et

C Iste ap-
pius syracu-
sanos et pe-

nos supera-
uit et mul-
tā iposuit:

C Iste fraude
circūet hā
nib al iter se

pene oēs ab vtraq; pre-
corruēst paucī rōanis
q̄si victorib⁹ exceptis.

C Iste ap-
pius syracu-
sanos et pe-

viam appiā stra-
uit aq̄s claudi-
as inducit.

C Iste fraude
circūet hā
nib al iter se

cr⁹ est ab eo
hic totū ex-
ercitū hān-
balis pterēs
eū i fugā cō-
uertit.

C Prodigia magna rome fuerūt. Fulgura edes muros menta zc. cō-
buserūt. Flāma scilla biatu terre eructata quinq; iugera exussit. Item non longe post
fontes versi sunt in sanguinem. z lac de celo visum est manare.

C Iste euergetes fuit filius philadelphi z totus victoriosus. Hic post
vastatam syriam z siciliā z partem asie inter innumera spolia que ce-
pit etiam deos eorū quos cābises in persas trāsueperat reuertit. ideo
euergetes dicit quod reuersionem sonat.

C Hānibal senior p̄mum bellū punicum inchoauit. q̄ semel z iterum supatus a roma-
nis. tandem ab exercitu suo lapidibus obrutus mori. infortunatus fuit.

III. M. DCCCCXXXIII.

ADXX

TXXX

Septuaginta interpretes legē trāsferunt de hebreo in grecū cum grādi miraculo tot

virī in septuaginta dieb⁹ totā sacram scripturā interpretati sunt cū summa zcordia spū-
scō oīa p̄sidēte zc. Vide augustinū. xvlii. de ciuitate de i. pulchre. Hieronim⁹
non p̄ omnia concordat. vt patet in eius plogo sup bibliam.

C Iste fuit frater symonis z misit
ad interpretandū legē. de qualibet
tribu. vi. Qd autē dicunt. lxx. tñ vsus sacre scri-
pture obtinuit. q̄ quādoq; subsciet parū nume-
rū exrescentē sup aliquā summam.

C Iste onias fili⁹ symonis iusti ze-
lo legis vel potius ex avaricia tri-
buta negauit Euergeti. ppter qd
quod tota iudea pene fuisset pericli-
tata. vt dicit iosephus qui eum inho-
norium fuisse testatur. zc.

C Iste antiochus pugnam grauissimam habuit cōtra philadelphum regem
egypti. Et qz non potuerunt in concordiam bellando puenire per alium mo-
dum pacificati sunt. accepit enim Beronicem filiam regis egypti in vxorem
iuxta pphetiam danielis. Vide Hieronymum ibidem.

C Crates thebanus auri pondus p̄iecit in mare malēs submergere diuitias q̄ ipse
submergi ab eis.

C Herasistratus consul z clarus habetur.

D. llll.

Quinta etas

Transmigratio

Ciste regulus p̄mū totus victoriosus tres reges vicit. z. lxxiii. ciuitates subegit. ser-
pentē maximū. cxy. pedū extirxit. Tandē cū ni-
Romani. **regul⁹.** mis rigidus esset p̄tra hostes nolēs pacē da-
re nisi sub magno tributo. ipsi desperati cō-

gressi sunt cum eo. z. contrito exercitu cepe-
runt eum z. adhuc libenter pacē habuissent.
attrit⁹. sed vir fidelissim⁹ maluit mori in magnis pe-
stabil⁹. berare vene-
rūt. sed nihil p̄
fecere.

nīs q̄ p̄niciosam pacem dare. Eius laudes Augustin⁹ valde extoluit. Narrat Valeri⁹
libro. iiii. q̄ ab aratro accersiebant vt p̄sules fierēt. Unde refert attyliū quē semē asp̄-
gentem viderant q̄ missi erant a senatu ad eū accersendū z. ad imperium populi susci-
piendum. sed illo rustico ope attrite manus salutē publicam stabiliuerunt. z. ingētes ho-
stium copias possederūt. Quisq̄ more arātium boum iugū repperūt triumphalis currus
habenas retinuerūt. Nec fuit hīs robur eburneo scepro deposito agrū ferre stipem
ab aratro repetere. Patrie enī bona nō sua vnusquisq̄ agere p̄perabat paup̄q̄ in di-
uite q̄ diues in paupere versari ma-
lebat. Et hīs virtutibus olīm roma-
Reges egypti.

na idoles pollebat quare nō īmerito
toti⁹ mūdi monarchiā meruerūt.

Ptolomeus
philosopha-
tor. an. xviij

Ciste fuit fili⁹ euergetis. z. pugna-
uit p̄tra duos f̄fces. s. seleucū z. antio-
chū magnū. z. superauit. deiciēs multa
millia z. tamē non p̄ualuit. vide Dile-
ronymū sup̄ Danielelem.

Anno mundi.

Linēa christi.

Elud.

C Josephus legatus ppli iudaici etiā īuito onīa irā regis mītigauit. z. ab eo constitū-
tus est dux iudee z. finitimarū nationū. Hic habuit filiū paruulū nomine Hircanum: cu-
lus stupende ingenii pater pulchre explorauit. dādo sibi. ccc. iuga boum sine lorīs vt
araret z. seminarēt in deserto. At puer non puerile cōsiliū excogitauit nā. x. iuga occi-
dit z. carnes operantis dedit. z. de pellibus retinacula fecit.

Pontifices. **Symō.** **C**iste symō onte filius magnas laudis p̄rogatiuas h̄z. ecclesia
stici. l. q̄ tēplum in melius reformauit. z. ciuitatem noluit amplifi-
care. z. religiosus totaliter fuit.

Nemo gloriētur etiā si a deo aperte ad officia. p̄moueat cū nesciat quid in occulto dei
tremendo iudicio de se diffinitum sit.

Reges syrie. **anthio-
cus.** **C**iste antiochus dict⁹ galleric⁹ erat filius antiochiteos de p̄-
ma vxore Lodice q̄ virum suum veneno extinxit. z. heronicē cū
filiis suis occidit. istumq̄ gallericum filium suum p̄ patre regna-
re fecit. z. p̄pter hoc euergetes horribiliter vastauit syriā. Porro iste gallericus duos
filios reliquit. s. Seleucum z. Antiochum magnū qui ambo regnauerunt.

C Ptolomeus philopator iudeos vicit. occisis. lx. millibus armatorum. Et nota q̄
iudei diuina permissione quasi continue affligebantur ne in idolatriam caderent sicut
olīm solebant.

¶ Iste p multa bella z
crebras victorias adeo
cōtrivit Carthaginēses

lucaci^o

sempro
nius.

Annus pacis hoc tpe fuit post p
mū bellū pūticū. z quasi p mira
culo reputatū est qz in cccxli. an

Fulvius

vt pacē peterēt quam etiā ma
gnis pactis consecuti nō diu ser
uauerunt.

valeri^o

nis nūq pacē bubuere romai. ¶ Iste tpe ptra
saliscos z gallos varia sorte bellatus est. post q
p vnum tantū annū viscera romana sanguinem

non fuderunt. ¶ Iste fulvius iliricos vicit. cui^o tempore hamulchar dux cartha
ginensium pater Hannibalis ab hispanis occisus est. ¶ Portenta quedam romanos
terruerunt quasi pphetando eis mala ptime ventura ab Hannibale.

¶ Cleopatra filia antiochi magni erat vxor eius quam accepit dum esset annor. xlii.

¶ Iste epifanes fuit fili^o philopatoris z mortuo patre suo fuit quattuor
annor. quare antiochus pugnavit cōtra duces eius z tulit offita de manu
eius pter egyptū. Cū aut esset annor. viii. respondit ei filiā suā in dolo. cō
fentiēte Epiphane filio suo. i. antiocho nobili. Mortuo aut antiocho ma
gno fili^o ei^o antiqū doli psequit. z istū ptolomeū epiphane soccidit do
lose in iuiuo. sed nō obtinuit egyptū. qz egypti fortiter resistētes turpiter fugarūt eū

¶ Collosus corruit ppter terremotum. ¶ Plaga grandis ex aqua et igne vr
bem consumpsit quasi.

¶ Fuit enim imago erea fusilis. cxxvi. pedum.

III. M. DCCCCLXXXIII.

·AXCO

·māre mīreū iyyiqz dūz ouūz

¶ Iste sydrach librum ecclesiasticum edidit quem panarethon vocant. a pan quod est
totum. z arethon quod est virtus quasi totus virtuosus.

¶ Iste onias ppter tyrānidem antiochi aufugit cū multis iudeis in egyptū
simulans se velle implere pphetiā ysaie. xix. videlicet edificando templum.
sed in hoc peccavit supstitiose agēdo. Rex autē epiphanes gratiosē suscepit
eum tradens ei terram beliopeos. z templum extruxit.

¶ Reges syrie.

¶ Iste seleucus serānes dict^o
fili^o gallerici occidit āno tertio.

antioch^o

¶ Nota qz isti duo fratres scilicet se
leucus z antiochus volētes vindica
re sanguinem patris sui et auie quos

interfecit Euergetes rex egypti exercitum magnum ducunt contra philopatrem fi
liū Euergetis. sed ante cōgressum Seleucus morit. z tunc antiochus psequit bellum
z totum exercitum pdidit: vix aufugiens ne caperet. Rursumq congregans populum
venit ptra epiphane filiū philopatoris adhuc puerū quattuor annor. z habuit secū phi
lippū regē macedonū z mltos alios. z palmā obtinuit ptra duces ptolomei. i. pueri pdi
cti. fugauitq Scopam ducem eius. et iudeā cum multis aliis acquisiuit ciuitatibus. et
oniam grauauit adeo vt surgeret. Et quia armis egyptum capere nō poterat. dolose
respondit epiphano filiā suam Cleopatram cogitās. vt sic quasi amicus regnum in

Quinta etas

Transmigratio

Romani. **Lucius** hic cōsules robur to-
ti italie pgregantes
habuere in exerciti-
bus suis. dccc. millia
armatorū ppter timorē
gallozum quos valde
timebāt. tandē Galli cōtriti sunt.
Scipio pū occurrit. et cesus est pene sibi romanus exercitus.
Post simpsoni sūp. deide flāmini occidit cū exercitu. xx. m.
Reges **Philometor** filius Epifanis ex Cleopatra fuit hūc dū ad-
egypti. **annis. xxxvii** huc puer esset valde oppsūt antiochus nobilis multis dolis et in-
sidiis. sed romanis miserūt legatos q̄ mādantes antiocho ne vl-
tra ifestus esset amicis eoz causam bellī terminauerūt. Marcus
nāq̄ publius circūlū fecit in circuitu antiochi dicēs. Senatus po-
pulusq̄ romanus p̄cipiūt tibi ne egrediaris de hoc circulo donec respondeas. Uides
ergo ipius q̄ tyrannidē cōtinuare nō posset ait. Et sic visum est senatui et p̄p̄o romano
recedēdū est. Dimissa ergo obsidīe alexādrīe furibūd ad paupculas iudeoz reliq̄as
diuertit. vīdicās i eos qd nō potuit in potētiōres se vt patet in libro Machabeoz. i.

Anno mundi.

V.M. XXXIII.I

Linea christi.

Eleazar.

AD 30

**Templum dñi in egypto extruit ad instar Hierosolimoz qd pmanit vsq̄ ad Elaspā-
sianū. et tunc fundit dirutū fuit.**

Plautus eloquens fuit.

Jason. **menelaō** **alchimi.** **Titus** liuius tragediaz scriptor floridissimus.
**Isti tres quis de genere sacerdotali fuerūt non sunt po-
nendi in linea pontificum ppter idolatriā et opa pessima. nec
debite intrarunt. vt patet in multis locis libri Machabeoz.**

Ponti **Symon** forte ples fuerūt sic vocati.
**Iste symō filius onie ponti-
ficatū tenuit post fugam pa-
tris sui.** **Onias.** **Iste onias dictus pius vlt san-
ctus fuit deo grat et hoib⁹ neduz
bonis sed etiā discolis. Tandē iniu-
ste occidit ab Andronico. ii. Macha. iiii. c.**

Reges syrie.

† traret ad spoliandū. sed nō pualuit qz res innotuit eis. tandē cū p̄sidiū hānibali fer-
ret ptra Romanos supatus est. et tributari⁹ fact⁹ romanis nichil post fortunū visus est
habuisse. nā cū supiores puicias puagaret et in p̄sidē venisset. deceptus a sacerdotib⁹
tēplū Manee intrauit cū paucis. et ibidē miserabiliter occisus est. et mēbratim diuisus.
vt p̄z. ii. Macha. i. Et reliquit duos filios. s. Seleucus q̄ p̄mo regnauit. et Epifanē. hī
ambo sic pessimi fuerunt q̄ in eoz comparatione nichil honestatis putabāt habuisse.

Proverbiū notabile sciπōis affricani fuit romanos nō extollī ī p̄speris nec deficī in aduersis. Itē nunq̄ min⁹ suz q̄ cū solus sum: nec min⁹ ociosus sum q̄ cū ociosus suz

Iste gloriosissim⁹ adolescens annos nact⁹. **I**ste bellū macedonū cū p̄fecit supatoq; p̄bi lippo rege pacē dedit et regnum macedonū cessat. vicit etiā lacedæmones. et vēditos romanos collegit.

Scipio. xxiij. quasi sc̄bs machabeus miserante deo statim romane reipublice etiā plapsuz p̄tra spem in spem erexit. **H**ānibalē fugauit: superauit **H**yspaniā. **A**ffricā deuicit. **A**ntiochum magnum in seruum redegit. **A**siā tributariam constituit. hic tant⁹ ab ingrata patria exul moritur.

Therentius comicus clarus habetur.

Hānibal atrocissimus penoz. i. **A**ffricanorū rex cū esset annorū. ix. iurauit patri suo aras. q̄ in odiū romanorū sibi succederet. q̄ fidelissime impleuit ip̄e infidelissim⁹. nam romanos pene in exterminū deleuit. **U**rbē etiā vsq; ad solū deduxisset. si nō diuinit⁹ ī peditus fuisset. **N**obiliuz romanorū tot vnā vice pemit. vt tres modios anuloz e digitis eoz extraheret. Itē in flumine quodā de corporib⁹ romanorū q̄si pōtē fecit. vt exercitū suū trāsduceret. **T**andē a sciπione vict⁹ sepeq; fugat⁹ miserabiliter se veneno pemit. **A**cies ignee videbantur in aere sup hierusalem diebus quadraginta. **E**t sequitur plaga. ii. **M**achabeorum quinto.

Heliodorus intrauit tēplum ad spoliādum eararium. sed diuinitus p̄cussus vsq; ad vitā rediit. orante p̄ eo **O**nia. vt ptz. ii. **M**achabeorum. iiii.

·waxetjnteu jyrqz dñs ouuqz

Triūphi romē tres celeberrimi circa hec t̄pa fuere simul. s. **A**ffricani ex affrica **A**ndarisc⁹ q̄ p̄ pseudo philipp⁹ an currū muniti ex corintho ante currū signa **E**nea et tabule picte. et alia vrbis insignia sunt p̄clara.

Iste vir sc̄tus et omni laude dignissimus p̄cussit zelo suo p̄ctōres. p̄fusus in domino deo israel vt patet. i. **M**achabeoz. ii. **E**t habuit filios qnq; eiusdem zeli

Uerum ip̄e nō erat pontifex sed tres filii eius.

Iste seleuc⁹ iners fili⁹ antiochi magni. paup̄ homo grossus et despect⁹ / idign⁹ bonore regio pessim⁹ fuit sicut pater eius: et parū regnauit. qz frater eius regnū fraudulenter arripuit. hic etiā **H**eliodor⁹ misit ad solidandū tēplum qui bene corrept⁹ vacuus rediit. vt patet. ii. **M**achabeorum. iiii. **A**cta q̄ occasione huius sc̄ismatis multa mala oriuntur quousq; regnum **G**recorū. i. syrie p̄ romanos in puīciam redactum fuit.

Iste antioch⁹ dicit⁹ ep̄sanes. i. nobilis fili⁹ antiochi magni a capite vsq; ad pedes intus foris totus nequam fuit. et ob hoc figura antichristi dicit⁹. **H**ic martyres plures fecit crudelissime. **D**olose egyptuz intrare dīposuit sicut pater ei⁹. sed nō p̄fecit qz romani posuerūt frenum in naribus suis. **T**andē sine manib⁹ cū inuili penitētia cōtritus est. **E**i⁹ opa pessima. et quomodo obses fuerit romē. et q̄liter p̄phetia **D**anielis cōpleta sit in eo. vide ī libris **M**acha. et doctorib⁹ sup̄ **D**anielem.

Quinta etas

Transmigratio

¶ Hierusalem destruit z penitus desolat ab Antiocho epifane. templū incēditur sed paulatim p iudam z fratres eius reformatur.

Romani. Marc^o. ¶ Hōrū tēpore lex illa que sub applo tribuno lata fuerat ne qua mulier aliā q̄ seminiā auri haberet. z ne diuer si coloris vestimento nec vehiculo per urbem yteretur abolita est.

tyberi^o. ¶ Isti byspaniā ex pugnaverunt bellis horridis.

Cathol. ¶ Statius cecili^o comediarū scriptor.

graccus

Reges egypti. Euergetes an. xxviii. ¶ Hic fuit fili^o Philometoris z frater Cleopatre vxo ris alexātri regⁱ syrie. de quo habet. i. Machabeorū. x. c. ¶ Aristobolus iudeus peripatetic^o philosophus qui ad philometorū explanationē i moysen scripsit cōmētarios.

¶ Bella cōtinua z plurima fuerūt adeo vt tedet docto res tā gentiliū q̄ xpianorū ea ad memoriā reuocare. In q̄bus mirāda est p̄stātia roma norū vel duricia q̄ nulla tribulatio nullus met^o eos terrere potuit q̄ aliqñ se subdidis sent q̄tūlibet potētissimo regi. sed oībus se sine intermissione opponētes varias fortu ne mutatiōes expti sunt. Amor nāq̄ libertatis z appetit^o laudis cū obseruatiōe nichilo min^o honestas sc̄aris districtissima ita medullit^o trāsuxit eos. vt p b̄lis res z substātiā z tādē ipam vitā dare patissimi fuerit. Et ob hoc machabei desiderabāt eorū societate.

Linea chusti.

Anno mundi.

¶ Templum purgat a iuda z fratribus eius postq̄ tribus annis pphanatum erat. vt patet. i. Macha. iiii. z. ii. Machabeorum. x.

¶ Septem machabei cum matre fidelissima martyrisant. ii. macha. vii.

¶ Cleazarus cum multis aliis glorioso martyrio coronat. ii. macha. vi.

Pontifices. Judas ¶ Hic est ille noianissimus triumphator in israel q̄ nec simile habuit añ se nec post se. Et opera glorioza z magnifica vide i libris macha. Post ea i bello strenue stās p legib^o sc̄tis martyre se dño offerēs. Et

Reges syrie. Antioch^o successit ei frater ei^o ionathas q̄ creuit in glia. z fideliter stetit i testamento. Tandē dolose occidit a triphone cū duob^o filiis suis

¶ Iste antioch^o eupator filius Epiphanis adhuc adolescens tuto: em habuit Vissam z cum gloriosum exercitum contra eos duxisset: non longe post ambo a suis occisi sunt ppter timorem Demetrii filii Seleuci. vt patet. i. Macha. vii.

Demetri^o uo. ¶ Iste Demetrius filius Seleuci tanq̄ verus heres intrauit regnum syrie. z occiso eupatore semp iudeis infestus fuit. Tandem pugna inita contra Ale xandrum filium Eupatoris occubuit.

Tpe horꝝ ꝑsulū bellū macedonicū fuit in quo ꝑmo romani succubuerūt. deinde ite
rū cōflictū est. ⁊ partē clade vtriusqꝫ partis in bibernio. i. hieme descisus est. tertio lu-

Publius
Lucinius

Lucius
emilius

cius regem ꝑcit. qꝫ postea apud albā in custodia defecit. ⁊ fi-
lius eius iunior didicit opus manuale rome ob tollerādam

Longus

Paulus

inopiam. Scipio nasica prudētissimus romānoꝝ inter cetera duo val-
de notabilia dedit ꝑsilia memorie digna. primo ne carthago

Reges egypti qꝫ per hāc
lineā ꝑnuant sēp habu-
erūt societate cū Romanis.
⁊ tādū regnabāt qꝫdū ip̄s
fidelitate seruabant.

dia ⁊ fortitudo ꝑpetua. ꝑpter cōtinuū exercitiū apud ro-
manos ꝑseuerarēt. Scōne in vrbe aliquo mō theatrū
ꝑstituerēt. qꝫ inimici simū hoc eē dixit bellatoꝝi ꝑꝑlo ad
nutriēdā desidīā lascīnieqꝫ cōmētū. Qm̄ sapiēter hec cō-
suluerit seqūtia tꝑa declarast. Elide aug. 8 cī. dei. ⁊ oro.
lib. ii. Mirabile remediū viciōꝝ. Hora qꝫ nulla alia cau-

sa fuit qꝫ sic creuit ꝑtās romanōꝝ sup̄ alios nisi virtutes qꝫ exuberabāt i eis mīcabāt et
ꝑcipue iusticia quā sūme colebāt. Et qꝫdū seruauerūt modestiā ⁊ dilexerūt iusticiā in
viciis sēp vbiqꝫ māserūt. Corrupti hō vbiqꝫ faciliē deuicti legunt. In quadā etiā re
uelatiōe diuinitus facta beate brigide habet qꝫ dñs testimoniū ꝑhibet ip̄s antīqꝫ
romanis qꝫ nūqꝫ hōies in mūdo et puris naturalibꝫ iusti vixerūt. qualia autē lumina
ria ex eis tꝑe xp̄ianitatis resplēderunt in sequētibꝫ patebit.

V.M.LIX.

TXO

uadentem in ip̄is qꝫ dñs om̄ibꝫ

Cecero arꝑimis nascit. matre vele
na patre equastri ordinis ex regio vol-
scorū genere.
ditur a genere suo. vt ꝑtꝫ. i. machabeo. vlti.

simōan.
vij.

Iste symō vir prudētissimꝫ ab adole-
scētia sua vsqꝫ in senū optime ꝑuersatꝫ
sēp victoriosus. tandem nequiter occi-
ditur a genere suo. vt ꝑtꝫ. i. machabeo. vlti.

Alexander filius epifanes sēp
gratiosus fuit iudeis. ⁊ apparet eū me-
liorē fuisse inter oēs reges syrie de qbꝫ
pauci virtuosa aut nulla referunt. hic cleopa-
trā filiā regis egypti accepit in vxorē. verum
rex egypti inique egit cōtra eū. ꝑpter qd rex
arabū timens ipsum alexandrū decollauit. vt
patet machabeoꝝ. x. ⁊ xi.

Alexan-
der.

Antioch.

Iste antiochꝫ filius alexan-
dri adhuc puer suadenti Tri-
phone aliqd mollitꝫ est ꝑo re
cuperatiōe regni sed parū ꝑfecti iuxta
illud. semē impioꝝ ꝑeribit. qꝫ statim ab
eo occiditur.

Tripho autē cū pessime se in om̄ibꝫ
gereret: omnis exercitus eum
dereliquit. factusqꝫ ꝑfugꝫ nul-
libi tutū repperit locum.

Tripho.

Iste Demetrius satis creuit in breui ꝑpter regem egypti qui alienauit se
ab alexandro et refauebat sibi. Et quia ambo statim sunt mortui post dissēn-
tionē. ideo quicūqꝫ terra paulisper in cōspectu demetrii. tandem capitur a re-
ge ꝑside ⁊ incarceratur.

Demetri-
us.

Quintaetas

Transmigratio

Anno ab urbe condita. octi. inchoatum est tertium bellum punicum tempore horum consulum et finitum anno quarto.

Romani. Lucius Lucinus.

 Lucius Caelius.

 Servius Sulpicius.

In hoc tempore puer ex ancilla nascitur quadrupes quadrimanus oculis quatuor.

 Aulus.

 Marcus.

 Flaccus.

Ethiopia mors ignis flamas euomit horribilis et loca vicia vastauit.

Scipio Numancia deleuit.

Reges egypti.

 Ptolemy socer. annis. xvii.

In huius tempore Cicero Varroque nascuntur.

Carthago illa nobilissima metropolis Africae deleta Scipione et consulibus. Arsit per xvii. dies continuos. Miserum spectaculum multi venditi sunt. Multi se flammis tradiderunt. Corinthus similiter vastata eodem anno a Romanis.

que opulentissima fuit toti orbi nota.

In hoc tempore Celtiberi Romanos triuerunt. et Scipio Publius in Africa iuit. ibique multas gentium strages dedit. Sergius autem Galba a Lusitanis victus amisso exercitu vix aufugit.

Seruile bellum in Sicilia ubi conspirauerunt. lxx. m. seruorum. huiusmodi bella periculosa sunt ceteris: quia crudeliora. nec curant de patrie salute.

Anno mundi.

V.M.CIX.

Linea christi.

✠

Nunc signum infallibile: quoniam scilicet militaris celsitudo bellum delectabiliter appetit et occasione querit. tunc sequitur finis coiter miserabilis iuxta illud propheta. Dissipa gentes que bella volunt. Nam dum plerumque fortes fortiter pro fortes agere voluerunt. pariter cum fortibus in quos impigerunt ceciderunt. est siquidem miserabilis victoria quoniam victor paucos aut nullos milites retinet. Unde audacia plurimum nocet quoniam prudentia non gubernatur.

Pontifices.

 Iohannes an. xxi.

Hic profuit annis. xxvi. v. e. xxxiii. propheta religiosus et strenuus dux ptolemeum socerum suum fugauit. samariam captam solo equauit. Tandem rebus optime administratis mortem vicinam sentiens cum quoniam filios haberet quorum nullus ad regimen populi valeret uxorem suam disertissimam iudeis preceperat et filijs. Clerum nichil pietatis in filiis fuit.

Reges yrie. Antiochus. Antiochus. Antiochus. Antiochus. Antiochus. Antiochus. Antiochus. Antiochus. Antiochus. Antiochus. Antiochus. Antiochus.

Bella socialia oriuntur quorum hec prima causa siue origo fuit. Gracchus notatus a nobilibus cepit causa querere protrahe eos contra eum populum nitebatur ad se trahere dicens quod agri deberent dividi equaliter. et etiam pecunie etc. et ob hoc tumultus suscitatus in quo ipse occisus est. et multa secuta sunt. vide Dioscorum.

Lucius metellus

Celsus

Fabius

Marius

Iste fabius cum parvo populo regem armenie superavit et interfecit clxxx. m. armatorum in rhodano.

Quintinus deleuit Gallos qui sub radice alpium siti fuerunt qui nunc sabaudi dicuntur.

His presidentibus iussa est carthago restitui. et romanorum famulis repleta est. et in urbe iterum bellum vertitur atrocissime.

Ptolomeus alexandri.

Iste regnavit annis. x.

Eius tempore Lucretius poeta nascitur. qui postea sese armatorio furore interfecit.

Mithridates rex ponti et armenie per annos. xl. gessit atrocissima bella contra Romanos non modico sanguine fuso. Sepe victor sepe victus tandem proprios filios pemit: haustusque veneno uxores pellices ac filias secum extinxit. sicque miserabiliter periit qui infinitos pemit. Sic ut orosius testatur maximum nobis augmentum sue sententie reliquit. Cum enim omnium superstitiosissimus fuerit. in fine exptus est quod falsos deos coluerit. Sic non agit nobiscum deus noster cui si fideliter servimus nequaquam mala morte nos perire sinit. Vide pulchre libro sexto.

... ..

Regnus iudee restituit. quod interruptum fuit annis. cccclxxv. a tempore ezechie usque ad aristobolum.

Aristobolus

Alexandrus

Iste aristobolus primus rex et sacerdos uno tantum anno presuit et dyadema sibi imposuit nec fuit contentus de testamento patris. ideo matrem cum filiis incarceravit. propter quod miserabiliter perierit cum fratre suo Antigono qui eum iunxit. etc. Vide magistrum in hystoriis.

Iste alexander vel ianneus presuit annis. xxvii. vel. xxxviii. et totus tyrannus fuit quibus primum modestus appareret. Officium enim fecit notum qualis intus fuerat. Fratrem occidit et in. xii. annis circiter quinquaginta milia interfecit qui facinora eius detestabantur. Tandem moriturus duos filios reliquit scilicet Hierocanum et Aristobolum. Utrumque uxorem regnare presuit quia gratiam populi habuit.

Philippus

Iste philippus ultimus rex syrie a romanis superatus est. et cessavit regnum grecorum. i. syrie quod stetit annis. clxxiii.

Antigonus frater regis invidia regine occiditur. ut dicit Iosephus per certum documentum prebuit. Omnem benivolentiam in seque nature criminatibus cedere nullamque optimarum rerum afflictionem tantum valere ut invidie perpetuo possit obistere.

Quinta etas

Transmigratio

C Hori tpe rex numidiarū valde romanos attriuit sed ipse tandē
Scipio nasica **(Publi⁹)** super est. Ita tūc romana igennitas defe
Romani. **(Salus.)** cit vt diceret **O** vrbē venalē z mature perit
cafurni⁹. **(maulius)** turā si emptorē inuenit. q. d. fides in te perlit.
Tempore hōy theutonici z germani et cimbrī adunati sunt z q̄s romani p̄liarūt. sepe victi tādē eos suparūt subtilit̄z deleti fuerūt. clx m. z innumerabiles seipsos occiderūt. z statim post iterū intestinuū bellū rome fuit qd̄ Mauius consul sedauit.

(ptolome⁹ cleo p̄re filius.) **Reges egypti.** Iste regnauit annis. viii. sub quo salusti⁹ historiographus nascitur.
(ptolome⁹ dio nifius.) **Iste** regnauit ānis xxx. eodē tpe virgili⁹ et oratius poete nascunt.
Bella itestina extremaq; circa hec tpa intantū pualuerūt vt p magno miro habitū est q stat⁹ romane reipublice penit⁹ nō perierit. vñ ptz q nichil potuerit bellic⁹ labor ad pacē pcreandā nisi a sūmo deo illud bonū largiat. nō a fallis diis quib⁹ tota roma vltra annis mille seruiuit. Eūde orosii ad longū de hīs bellis
Virgili⁹ maro in pago qui arides dicitur. haud pcul a mātua nascitur. dehinc Cre mone studiis cruditur.

Anno mundi.

M.C.

V.M.CXXXIII.

Linea christi.

Jacob.

TAXI

Iste iacob fuit pater ioseph naturalis. sed hely pater eius legalis fuit. Hūc mathe⁹ illū lucas cōmemorat. Hoc tēpore multa pdigia insolita terruerūt romanos. z statim post in diuersis prouincis deletus est romanorū exercitus.

Pontifices.

Varro marcus doctissimus claret. q̄ tam multa legit. vt aliqd ei scribere valuisse miremur. tam multa scripsit quanta vix aliquis legere possit. vt dicit The rentius.

Hec alexādra fuit vxor alexātri p̄dicti. z p̄fuit ānis ix. z fecit tyrānides plures lz prius simulata sanctitate religiōis famaret. z hircanū in sacerdotē pmouit z vt post se regnaret instituit. hec in linea pontificum ponitur ppter supputationē annoz. non q̄ officium pontificale exerceret qd̄ non licuit.

Heretis phariseorū circa hec tempora oritur. Et nota q̄ tres erāt secte in iudea. s. phariseorū zaduceorū z esseorum. hī omnes a cōmuni vita reliquorū iudeorū distincti multis erroribus implicati ppter asperitatē vite sanctiores se aliis dixerūt. Eūde magistrū in historiis circa baptisimum iohānis. Item adhuc due secte a q̄busdā asserunt. s. arbōnei z genuste.

Simbria illū vastat id est troiam antiquā romanorū. sed illa statim eam restaurauit.

Cicero marcus tullius maximus rhetor claret.

Julius.

Cesar
post
scdus.

Silla.

Isti duo psules ptra se fute bellā-
tes pnum ciuille belluz inchoarūt
cuius occasionem ⁊ pgressum mise-

Popei.

Isti duo cōsentien-
tes sil' restiterunt
iulio. ⁊ ob hoc scd⁹

Lucius.

Syllus.

tabilem Drosius psequit. tot quot
occisi sunt vt ille diceretur. Cum
quibus tandem victuri sumus. In

Mare.

bellū ciuille oritur
āns qtuor durās.
in quo totū mundū

bello armatos: in pace inermes occidim⁹. Ex tunc pscriptio (pcurrisse cōtra se bre-
instituta est. uiter dixerūt. iādē Popei⁹ supat capiteq; plex⁹ paulatim mitescit.

¶ Huic Julius egypti regnum dedit monens vt magis amicitia romanā
q̄ arma experiri studeret. Tercio aut̄ āno hui⁹ Cleopatre iulius sumpsit
imperiu. Et sic finit hic calculus latinorū per hāc lineam descendentiū ad
xpm. Et sequit supputatio annorū per lineam romanorū. Bella ciuilia inci-
piunt q̄ cōtinuata fuerūt p annos. xl. ⁊ adeo attrita fuit vrbis vt necessario
regimē ipsius mutaret. lz ad multos ānos optime rexissent psules. Infelix proisus cō-
ditio mūdani stat⁹ q̄ nūq̄ in delictis durare potuit ⁊ glia: q̄uis hec summo studio q̄rat.
Quāte demētie ē hoc sēp sudore ⁊ sāguie q̄rere qd cū adeptū fuerit nullo pacto retine-
ri pōt. Prudentissima illa roma hoc nō potuit ⁊ tu valebis. xpm se q̄re ne peat labor tu⁹.

Cleopatra
annis. xx.

¶ Popeius semp victoriosus. xlii. reges subegit. tandē postq̄ tēplum pphanasset nū
q̄ postea dī: pugnasse qn vinceret. silr nō lōge post crassius p̄ses tēpluz i p̄te etiā ausus
est spoliare qd popei⁹ nō fecit. ⁊ ob hoc auro os eius fuso iterit. Sic peant inimici tui
dñe. Multa exēpla de hiis inueniunt q̄ nō timent diuinaz clerum dehonēstare. q̄ iuxta
vulgar e dicū mala morte p̄ire solent. Hoc apte etiā pphetauit Moyses Deutero.
xxxiii. Percute dorsa inimicorum eius. i. leui. et q̄ oderunt eum non cōsurgant.

¶ Iste hircan⁹ fuit filius alexandri q̄ mortua matre in regno successit in quo
modicū p̄speritatis habuit ppter partialitates ppli nam statim a matre supā-
tus est. ⁊ post itēp restituit⁹ auxilio arabum. tandē factus tributari⁹ romanis in
pace aliquantotpe regnauit. sed non nomine regis. Nouissime miserabiliter obiit de-
ceptus fraude Parthorū quos antigonos ptra eū duxit. Vide plene magistrū de hiis.

¶ Cathilina famosus tyrannus coniurat contra patriā in vrbē. in Ertytia vero extin-
guis occiso ibi Cathilina rome conscii cōiurationis occisi sunt.

¶ Virgilius excellentissimus poetaz clarus habet. ⁊ mira fecit.

¶ Rome numerati sunt. cccc. m. ⁊. lxiiii. m. hominum omēs incole ciuitatis.

¶ Libraria. cccc. m. librorum comburis in Egypto. Unde patet quanta fuit antiquit⁹
diligentia in libris colligendis. Erubescant q̄ nunc librorū copiam nō comparāt: cum
quasi exiguo precio colligi possit.

E. i.

Quinta etas.

Transmigratio

Tres soles i celo apparuerūt versus orientē q̄ paulatim in vnū corp⁹ solare redacti sūt. Grāde spectaculū grādīa p̄figurauit q̄si asia affricaz europa sub vna monarchia statim cōiungi deberēt. Itē q̄ dñum Lucii Anthonii z Marci anthonii in vnum redirent. Sed potius notīcia vnus z trīni dei tori orbī futura imminebat.

Oratius flaccus satyricus claret hoc tpe

Salusti⁹ crisp⁹ hystoric⁹. **P**ossedonic⁹ stoye⁹.

Scipio seipsum iugulauit.

Juba rex iugulari se fecit.

Ab hoc ceteri vōcant cesares.

Cesares.

Iste iul⁹ tātē fuit acuitatis vt mēs illi⁹ z man⁹ ad impossibilia ferme suffe-

cerit. lu. vicib⁹ pugnaui solus. marcu⁹ marcellū supgressus q̄ ter cēties nouis es fers pugnaue. Hic pompelo ac ceteris nobilissimis romanis occisis impiū arripuit. Tandē anno q̄nto imperii sui cōspiratione bruti ac cassi dolo occiditur ipse dñator orbis. **P**etretius gladio se pfodit z mīri alii de nobilissimis

Plautus p̄mo rome latinā rhetoricā docuit.

Hetacon stoycus q̄ dixit omne honestum in arduo est. Si vis amari: ama. Queris qd fecerim. amicus michi esse cepi.

Titus liuius hystoricus.

Marcus callidus orator.

romanoz: qz noluerūt iulio subdi. aut timuerūt ab eo occidi sicut plures iā occiderat.

Anno mundi.

Linea christi.

Judea tributaria fit romanis ppter partialitatē duoz fratrum. s. Aristoboli z Hircani. vterqz em̄ inuidentie causa subiecit se romanis vt regnare posset. &c.

Catho notatissim⁹ videns cesarē triūphare cui ipse nō fauebat. apud vticā seipsum occidit. iuxta illud. Maluit catho mori q̄ derogare vrbis honori. sed ppter hoc secundum Augustinū non excusat a peccato.

Pontifices.

Diodorus scriptor hystorie grece.

Quidius naso.

Gayus falcidius.

Cornelius hystoricus.

Marc⁹ varrus. hic ait. nihil magnificum docebit q̄ a se nichil didicit.

Cornelius gallus.

Messalia poeta.

Et multi alii hīs fuere tpsibus.

Iste atigon⁹ fili⁹ aristoboli vbiqz atigon⁹.

infideliter egit. nec romanis obediuit magnā plagā terris iulit. vt Hircano expulso regnare posset. Regi em̄ parthoz. pmisit talēta mille & gines q̄ngētas vt se iuuaret. lysania nepote suo id pcurate. et sic Hircan⁹ electus est. faselus occisus est. z herodes magn⁹. Sed cū herodes romā ventisset senatui cūcta narrasset. August⁹ eū regē iudee creauit. mīrtes cū eo exercitū q̄ hierlm ceperūt z antigonū captū duxerūt ad athoniū q̄ eū securi percussit. et herodes pfirmat⁹ est i regno. cessauitqz ceptū de iuda sicut predixit Jacob.

Ciste Octavianus nepos iulii cum esset adhuc adolescens imperium sumpsit. iuuentutem suam viribus actibusque decorauit. v. m. bella gessit. Et breuiter totum mundum post multa bella in unam tandem monarchiam redegit. Hic est ille vnicus qui scilicet non habuit sub quo periculis orbis terrarum ac propterea obediuit. agere hoc diuina prouidentia ut christi natiuitatem temporalis pax illustraret. Hic gloriabatur se urbem marmoream reliquisse quam latericiam ipse inuenit. Fuit pulcherrimum corpus: ingenio subtilissimus fortunatissimus in omnibus sed vicio carnis non caruit. Ipse est qui fecit describi totum mundum. ut dicitur Luce. xx. Cuius. lii. anno natus est christus dominus saluator mundi qui pacem eternam suis largitus.

Octavianus
augustus mon. ar.
cha romanorum.
lvi. m. vi. d. x.

Imperatores romani per hanc lineam continuantur. qui omnes augusti dicuntur propter singularem huius augusti excellentiam. Iustus equidem est ut ille

omnino nomen tribuat qui cuius viuendi norma et regendi modum prestituit. Tactis quidem in eo probitas ac strenuitas emicuit. ut vix credibile sit quod vnicuique destituta natura humani discursus tale edere potuerit. Quid ultra christum cum benedicta matre sua videre meruit: quasi ipse promiceretur extiterit vocandis gentibus. Nec vnicuique post hoc dominus vocari voluit. Graecum ei primum extruxit humilitatis/clementie/ciuilitatis/patientie/discipline/quod rarissime in tanta sublimitate conueniunt exemplar ipse fuit. Bellum non nisi coactus accepit. Aut enim magnum est dispendium aureo hamo pisces capere: qui hami deperditi damnum nulla potest captura piscium comparari. Detrahentibus sibi ait. In libera ciuitate liberas decet esse linguas.

V. M. CLIX.

Joseph

Circa hec tempora nascitur. post sponsus Marie.

XL.

Chos loquitur arabi. In breui deficient homines quod summa. vel ut quidam libri habent frumenta. Sceptrum de iuda auferetur: et dux de femore eius. quia in primo sanctus sanctorum venturus est. iuxta prophetiam Jacob. Genesim. xlii.

Reges iudee.

Lugdunum in gallia posita a minatio plauto oratore qui fuit discipulus ciceronis

herodes

annis.

Ciste herodes dictus ascalonita ydumeus primum rex alienigena apud iudeos fuit. Et hystoriam magister diligenter persequitur. et refert eum fuisse virum strenuum et fide dignum et in omnibus notabiliter se habuisse. Gratius valde romanis et populis qui pacem amabant. Multa etiam opera memorabilia fecit. Vix in senectute sua cum nimis vellet placere romanis et audisset de ortu christi: timens pelli e regno tanquam alienigena miserabili ter defecit sensu. et antequam probitate amissa innocentes occidit. et plures de filiis suis. Tandem omnino odiosus morbo inualescere flebili morte destituit.

E. ii.

Quinta etas

Transmigratio

C Monarchia romanorū oīm maxia circa hec tpa icepit. Cū em vt testat hieronim^o et alii scri doctores p totū orbē in diuersis puicis bella pullularēt. subito cūcismirātib^o pacata sūt. z romano pncipi colla submiserūt. vt apte dñs de^o hoib^o ostēderet qz illam vniuersalē pacē nō bellic^o labor sz ipse donasset. semp vno finito bello aliud seqbat^r aut pl^a peiorqz scissura seqbat^r. sz xpi natiuitate ppiquāte vrbis deuit z orbis. **C** Sibilla tiburina clara habet q de xpo pphetauit z augusto rñdit ne se deū iuxta stulticiā paganorū putaret. z ostēdit illi xginē pulcherrimā i celo tenētē puez in brachiis z ait. hic pu Imperatores.

(er maior te est: ipm adora.

C milites octari nequaqz aut deliciarū pmitteb at quorum pfectio instituta est ad labore. filias suas i lanificio fecit instrui ppter mutabilitatē tpaliū. nēdī. texēdiqz nō solū artē sz vssū hēbāt. nec ad se nisi cultu maturo siue oīvestiū curiositate accedere pmittebat. Regna q iure belli qsierat pter pauca reddidit aut alienis benigne tribuit testē se i iudicio iterrogari repellē qñissimo aio patiebāt. **C** les hūit sibi maxie familiares q cū meli^o poterāt eū extingere etiā publicis bell^o nitebāt. Alii ter qterqz pūri cū grām poscerēt. vitāz bona ab ipso ipetrarūt. **C** q multi fuerūt q se de tā nobili sāguie pgent Maria nascit^r āno añ xpi natiuitatē. xvi. vel circa. (tos ghabāt. sz mores nō imitabāt.

Anno mundi.

V.M.CLXXIX.

V.M.CXCIX.

Linea Christi.

C Joachim et anna clarē scititate vite q post singulari grā meruerūt pcreare florē toti^o felicitatis Mariā oīm creaturaz excellētissimā q deum nobis genuit.

Anteqz cōuenirēt in uenta est Maria habens in utero de spīritu sancto. vt dicit Matheus.

Anno ante xpi natiuitatē.

XX.

C Burgū diōes ori sūt gēs sep valida sic dicta. qz sup rhenū fluiū burgos hz plures

C Marc^o agrippa gener octauiāni sup rhenū ciuitatē agripinā cōdidit q post dicta est Colonia.

C hystoria euangelica oīm scripturaz sanctissima hic rexitur.

C Anno mundi. v.m.cxcix. ipse est p^m añ xpi natiuitatē cū iam esset desponsata Maria ioseph missus est āgelus gabriel a p^{re} luminū deo toti^o solatiōis ad ipam: vt annunciaret ei q veniret plenitudo tpis p recōsiliatiōe humani generis. z q p ipam dei fili^o hūc mundū

intrare vellet. Hoc igit oīm secretorū secretissimū mirabiliū mirabilissimū salubriū saluberrimū. desiderabiliū desiderabilissimū. misteriorū pfūdisimū. circa hec tpa diu expectata. adpletū est vt de^o hō fieret. Quis audiuit vñqz sile. **C** si sapiat istud in palato mētis nre. Uide deuotissimā hystoriā. Luce. i. **C** Zacharias et Elizabeth fuerūt ābo sancte vite. Et parentes sancti Johānis baptiste.

C Johannes baptista nascit^r quo nemo maior inter natos mulierum surrexit.

¶ Roma in flore. Et numerati sunt eius fines et descripti nonagesies tricēna millia et octuaginta millia.

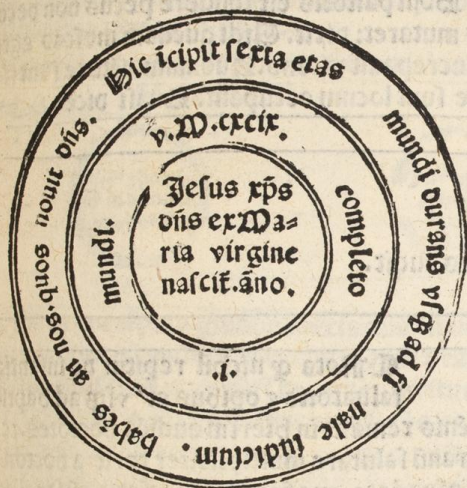
¶ Valerius maximus fuit hoc tempore vir maxime fame.

¶ Nonnulli reges in honore huius cesaris augusti ciuitates cōdebant quas cesareas appellarūt. sicut mauritania et palestina et augusta in almania q̄ vsq; nunc vrbes clarissimę sunt. Et multi reges ex regnis suis venerunt vt ei obsequerentur.

¶ Era xpianoz p̄ncipalissima oim era et notissima celeberrimaq; ipse est annus Octauian. lli. olympiadis cētesime nonagesime tertie. Et scdm Bedam annus mundi. v. M. cxcix. completus. Plus. Unum tolle datū ad millia quinq; ducentis.

¶ Nascenti dño Beda dat p̄thoplasto.

¶ Item ante xpm ducentum minus millia quinq; Et hic tanq; probabilior modus ab ecclesia seruatur. et est magis vulgar. ¶ Sunt et alii diuersi modi supputationū qdam breuiiores vt hebreoz. qdam longiores; vt methodi et alioz. de qbus immensus est labor de singulis tractare: vtilitas vero modica. Vide singula in locis suis.

¶ Natus est circa hec tpa dñs nr̄ de virgine pura nouo ordine scdm pphetica pmissa. et hec est plenitudo t̄pis de quo ap̄ls dicit Quādo misit deus filium suum in mūdum Ob hoc incipit hec sexta etas mundi cuius finem solus deus nouit. Et dicit Augustinus q̄ hec etas dicit̄ senectus q̄ sepe extēditur vltra oēs precedētes etates q̄ plenitudo hominū vsuunt vsq; ad centesimū vigesimū annum aut vltra. Et notum est q̄ sexagenarios senes vocamus. vnde fatuum est velle determinare quotiditatē eius. Plures em̄ hoc attētarunt qui oēs fuere decepti. Sicut pbat doctor sanctus.

¶ Procuratores iudee.

an. ix.

¶ Iste archelaus fuit filius herodis et procurauit annis nouem sub quo dominus rediit ex egypto. Hic propter ferocitatem a iudeis accusatus relegat̄ est in viennā gallie urbem.

¶ Hic loco archelai substitut̄ est.

¶ Sub isto moritur salome soror herodis.

E. lli.

Sexta etas

Christus

De principatu romano sic dicit **Licero** in libro de officiis. Certū est fuisse aliquod tēpus q̄ sine regib⁹ viuebat. At postq̄ iure gētiū posselliōes ceperūt diuidi. nō alia de cā reges sunt instituti nisi iusticie fruēde. Nā cū in initio p̄meret multitudo q̄ maiores opes habebāt: ad vnū aliquē virū pfugiebāt virtute p̄stātē q̄ phiberet iuriari tenuiores. eq̄tatē p̄stituēdo. summos cū infimis pari iure p̄tingeret. Cūq̄ adhuc regnātibus regib⁹ debiliores nōnunq̄ opprimerent. leges p̄stitui placuit q̄ ad iudicādum nō odio

aut grā ducerent. sed tales inopi quales potēti p̄staret au res. Quod fit vt leges nō solū pplm s; regē quoq̄ obliga

Impatores.

re sciam⁹. At si regem contēnere leges: capere bona sub ditoy. violare virgines. stuprare matronas. ⁊ cetera illi- cita facere videamus. nōne illo submisso alius sublimat.

et qui bene gubernare ⁊ legibus nouit obtemperare.

Hic fuit octauia ni adoptione filius. vir magnarū virtutum. ⁊ pius pater in subiectos sibi. Alebat nāq̄ p̄ncipibus qui cupiebant grauari plebem. Boni pastoris est tondere pecus non deco riare. Item cum suaderent sibi vt baliuos mutaret: dixit. Vidī quēdam muscas egrī vulneribus insidentes fugare quem eger increpauit dicens. Quoniam v̄ture sunt s; tibunde vt fugant. Iste tantum quia plene sunt locum occupant. Quasi dice-

Anno mundi.

V.M.CCXI.

doctores audit.

Anno christi.

XII.

Anni christi per hanc lineam cōtinuantur.

Nota q̄ nichil repitur de infantia saluatoris ⁊ opib⁹ ei⁹ vsq̄ ad baptis mū **Johānis** apud euāgelistas: nisi q̄ duodēnis remāsīt in hierl'm audiēs doctores. ⁊c. Hoc autē dicit q̄ erat subditus eis. tanq̄ granū salutare multipliciter terit a doctorib⁹ ⁊ deuotis p̄sonis vsq̄ hodie conātibus psuadere que fuerit cōuersatio xpi in illis xviii. annis. Ille autē liber q̄ de infantia saluatoris intitulat. q̄ iam dū inter apocripha deputatus est nil auctoritatis affert: nec verisimile est q̄ talia diuina opera et glorioſa miracula pueriliter inter pueros fecerit. qui vix tempore debito ad huiusmodi facien da potuit etiā a matre sua b̄ndicta inclinari. ⁊ similiter apostolis ⁊c. Dixit em̄. Nōdum venit hora mea ⁊c. Nō sum missus nisi ad oues que p̄serāt domus israel ⁊c. Igitur oib⁹ credere ⁊ nulli credere eque viciōsum est.

Procuratores iudee.

primus.

annis. xi.

Sub hoc moritur augustus.

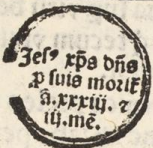
Iste palam vendidit sacerdotiū. Qui plus dedit: ille obtinuit. ⁊ sic plures in breui fuerunt.

Pret. Cōsultius est vt locupletes teneam? q̄ illis amoris denuo tenues dītare co-
gamur. Magnū prudētissimi vīri p̄siliū. taliter em̄ qdā fraudulēti solēt i fidari p̄ncipi
bus vt. s. cōem pplm̄ p̄ eos puocēt. q̄ facto sciāt qm̄ necessari sūt eis cogētes deiceps
eosdē tā p̄ncipes q̄ pplm̄ sicut volūt ac suis astutiis magis magisq̄ iuolūētes: maxima
prudētia p̄ncipū est vt se taliter agāt ne plebib⁹ exosi fiāt: oēs q̄ frīū suadētes ablicere
statim debēt vt famā suā dilātēt q̄ cōitātē diligāt. hoc tā paganorū q̄ sc̄tissimorū viroz cō
siliū semp fuit. Exēpla sunt q̄tidiana zc. Hic etiā Tyberī⁹ bñ de xp̄o sentire cepit z eū
p deo coluit zc. Dicūt qdā q̄ tandē crudelis faci⁹ sit p̄tra potētes. Si hoc vez est: quis
scit q̄ iudicio factū fuerit. Magnū vtiq̄ pietatis augmētū fuit q̄ subiectis z pauperib⁹
semp gratiosus: extitit: pacē etiā habuit cunctis diebus suis. Omnes xp̄i ac xp̄ianorum
cōtradictores sine omni miseratione deleuit. z pylatū exilio dānauit. Morit tandē cum
ingēti gaudio multoz. sed peior eo successit. Elīxit ānis. lxxviii. z ip̄eravit annis. xlii.
C Johānes baptista sanctissim⁹ ab herode decollat⁹ qui arguit eum de adulterio. ille
fuit herodes antipa retrar cha galilee qui p̄pter hoc crimen z tēporaliter z eternaliter
est punitus cum herodiade. zc.

C Super oīa bone Iesu amabilem michi te reddit calix quem bibisti. ait Bernard⁹.

V.M.CCXXIX.

V.M.CCXXXII.

XXX.

XXXIII.

C Circa hec tēpora grande spectaculū mundo inno-
tuit a seculis nō audītū Reuelatio apta beatissime tri-
nitatis. Pater in voce fili⁹ in carne. spiritus sanct⁹ in
specie columbe. Et hic nobis vngit xp̄s verus salua-
tor in lege p̄missus qui est vīa veritas z vita. z p̄ter
quē non est salus. Jam hic text⁹ hystoria trium annorū
doctrīne ip̄s fructifere. cū miraculis plurimis z glo-
riosis qualia nunq̄ visa sunt.

p̄da magna zc. In die penthecostes venit sp̄ritus sanct⁹ super ap̄los. zc. Et hec oīa
nostre salutis eterna sunt sacramēta in quibus deuote mentes quotidianā inueniūt re-
fectionem. Beatus qui versat⁹ in hīs qm̄ fructum percipiet sempiternum.

C Sub hoc Johannes baptista cepit predicare. et dñs passus est quem ip̄se ob timorē
cesaris iniuste dānauit ad mortem crucis. Et ideo post miserabiliter perit seipsum oc-
cidendo. De funere autem huius mirabilia narrantur.

E. llll.

Sexta etas

Christus

Sancta mater ecclesia cōparat ciuitatē de qua glōiosa dicta sunt vt dicit in psal. lxxxvi. qd glōsi⁹ ea esse poterit quā glōrificauit tota simul beā trinitas. quā defendit diuina maiestas. quā illustrat diuina claritas. quā regit diuina bonitas. cui⁹ caput xps iesus verus deus et homo. cuius ciues oēs electi sunt. cui⁹ ministri angeli illi beatissimi spūs excubātes supra muros ei⁹ die ac nocte. Hec est quā edifica uit⁹ vnigenit⁹ dei supra firmā petrā. nec porte inferi puauebūt aduersus eā. hec syō illa dilecta cui⁹ portas diligit dñs sup oīa tabernacula iacob. hec est spōsa illa imaculata. nō hīs maculā neq; rugam quam nō vult clenodio sed p̄cioso sanguine subarrauit dñs. Hec est mater pulchre dilectiōis et agnitōis et sancte spei q̄ filios generat in eternū regnāturos. hanc prenūciauerūt p̄riarche. hāc p̄dixerūt pphete. hanc simul oīs illa veteris testamēti laboriosa seruilibq; obseruatiā dñaz recognoscit. Et qd vltra. Celū terra mareq; cū oībus q̄ in eis sunt: nomē huic famulant ministerio. Igīt glōiosa dicta sunt de te ciuitas dei. Beata tu hierlmi q̄s similis tui. que saluar⁹ in dño. Regabūt te inimi ci tui et tu eoz colla calcabis. Pro patrib⁹ tuis nati sunt tibi filii. nec deficies in sempiterna seculi. Benedic dñe fortitudini eius et opa manuum eius suscipe. Percute porta inimicoy ei⁹ et q̄ oderint eam nō p̄surgant. Audi dñe vocē eius et ad pplm tuū introduce eam. Deus virtutū cōuertere: respice de celo: vide et visita istam vineā et p̄fice eam quā plantauit dextera tua. Fiat manus tua sup virū dextre eius. et sup filium hoīs quem cōfirmasti tibi. Iesum xpm dñm nostrū q̄ tecum vliut et regnat in vnitāte spūssancti deus in oīa secula seculoy benedictus Amen.

Iesum xps verus de⁹ et verus hō vnica proles intemerate ac p̄petue Agnīs Marie scdm humanitatē descēdens de semine abrahe per lineam regalem et sacerdotale spon sus vnicus et caput imediatū sancte vniuersalis ecclesie rex regū dñs dñantū eternus pontifex et iudex viuoy et mortuoy. xxxiii. annis. et mētib⁹. iiii. peregrinari dignatus est in hac lachrimay valle docēs primū opere viā vite. post etiā verbo vt euāgelista testat. Cum autē esset annorū. xxx. a summo patre oīm deo baptisatus iam in iordanis fluuio vnctus fuit nobis in primū ac summū pontificē ac ep̄m aīarū nostray p spm sanctū qui corporali specie tanq; colūba in spiritū descēdens testimoniū sibi p̄buit. qm̄ ipse est de saluator mundi iuxta vaticiniū Esaye pphete magni. Sic elegit discipulos. lxxii. q̄s misit añ facie suā in omnē ciuitatē et locū q̄ erat ipse ventur⁹ dās eis potestātē sanandi infirmos et oēs langores etc. et. xii. ap̄los quos misit in orbem vniuersum ad p̄dicādum euāgelīū. Hec ampli⁹ q̄ hos duos ordines inter discipulos dñi esse cognouimus quoy formā nunc in ecclesia tenent p̄byteri et ep̄i. Nam ap̄lis succedūt ep̄scopi. lxxii. discipulis p̄byteri. q̄bus duob⁹ ordinibus tota ecclesia est cōmissa tanq; ille archis. vt p̄t̄z i de creto damasi pape. et habet. lxxiii. di. c. cor ep̄i. Tandē pius dñs p grege suo morit acer bilissima passione cōsumptus oīm martyrum caput. et ipse martyr. p̄ ostēdē aut a mortuis resurrexit in celum ascendit. et spm̄ sanctum misit. Et tunc primū cult⁹ xp̄iani nominis ī cepit qui ad finem vsq; durabit.

Christus iesus in pphetis p̄missus scdm x̄itatē fidei nr̄e est verus de⁹ et verus homo quā veritatē ex testimoniis sacre scripture cogimur p̄cedere. Similiter scdm eandem veritatē p̄cedit q̄ xps fuit natus de muliere passus mortu⁹ et sepult⁹. Queq; dem omnia de deo p̄cedim⁹ fuisse vera nō tñ inq̄tum de⁹ seu scdm naturā diuinā: s; scdm naturā assumptā et humanā. Sic tñ p̄dicta dicunt de deo scdm verā fidē vt in nullo deroget diuine perfectioni apud eum q̄ testimonia recte scrutat⁹ et sanā habet rōnem.

E Johānes scripsit in asya greco sermone. In pñcipio erat verbum: et verbum erat apud deum etc.

Ego sum lux mudi qui sequit me nō ambulat in tenebris. etc. Ego sum qui testimonium perhibeo de meipso: et testimonium pñbet de me pater. Ego sum pater bonus et cognosco oues meas: et cognoscūt me mee. Ego sum via veritas et vita. nemo venit ad patrem nisi per me. Ego sum vitis vera. etc.

Amen amē dico vobis. celum et terra trāsibunt verba autem mea nō trāsibunt. Qui crediderit et baptizatus fuerit: saluus erit. qui vero non crediderit cōdēnabitur. qđ vobis dico: oibus dico. Quis glare nesciat enim quādo dñs veniet. etc. Sol stenebrabit et luna non dabit splendore suum. et tunc videbunt filium hominis venientem in nubibus celi. etc.

Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporum estote ergo prudentes sicut serpentes etc. Nolite timere eos qđ occidit corpus. aiā aut nō possunt occidere: sed potius eum timete qđ potest corpus et animā pñdere in gehennā. Omnis qđ confitetur me coram hominibus confite. etc.

Marcus scripsit in italia. sermone tamen greco. Intriū euangelii iesu christi.

Lucas scripsit in greca sermone greco. Fuit in diebus herodis regis iudee. etc.

Ego rogavi pro te petre. ut non deficiat fides tua. et in aliquādo cōuersus cōfratres tuos. Qui maior est in vobis fiat sicut minor. Ego autem in medio vestrum sum sicut qui ministrat videre ne seducamini. Multi enim veniunt in nomine meo dicentes qđ ego sum. nolite ergo ire post illos. In patientia vestra possidebitis animas vestras.

Matheus scripsit in iudea hebrayce. Liber generationis iesu christi filii dauid. etc.

Sexta etas

Christus

C Articuli duodecim fidei catholice.

Petrus Credo in deū pa-
trē oīpotētē crea-
torē cell z terre.
Andreas Et i iesū xp̄z filiū
eius vnicū dñm
nostrū.
Jacobus Qui p̄ceptū est de
spū sc̄tō. Mat⁹ ex
Maria & gine.
Joannes Pass⁹ sub poncio
pylato crucifixus
mortu⁹ z sepultus
Descēdit ad infer-
na tertia die resur-
rexit a mortuis.
Philippus Ascēdit ad celos
sedet ad dexterā
dei p̄ris oīpotētis.
Bartholomeus Inde vēturus est
iudicare viuos et
mortuos.
Matthaeus Credo in
spiritum
sanctum.
Jacobus Sanctam
ecclesiam
catholicam.
Symon Sanctoꝝ cōmu-
nionē remissionē
peccatorum.
Thomas Carnis
resurre-
ctionem.
Judas Et vitam
eternam.
Matthaeus Amen.

Jeremias. li. P̄res vocabis me z post me igredi nō cessa-
bis. Exo. xx. Nō hēbis deos aliēos corā me. esa. xlv. Ego
dñs z nō ē alī creās tene. zc. psal. cxlii. De⁹ aut n̄r i celo zc.
Abacuc vi. Ego aut i dño gaudebo. z exul. i deo iesu meo.
ps. ii. Dñs dixit ad me fi. me⁹ es tu ego ho. ge. te. Job. liii.
Ego z p̄vñū sum⁹ Col. i. Qui ē imago p̄ris. ps. xbo dñi. zc.
Esayae. vii. ecce xgo p̄ci. z pa. fi. zc. hier. xlii. Mulier cir-
cū dabit vir Gala. liii. Misit de⁹ filiū suū factū ex muliere.
Eze. xliii. Porta hec clausa erit z nō aperiet. z vir. zc.
Zach. ii. Aspiciēt ad me quē crucifixerūt zc. Esa. l. Tanq̄
ouis ad occisionē duct⁹: vere lāgores n̄ros ip̄e por. zc. et. i.
Petri. Xps semel passus est p nobis iustus p iniustis.
Osee. xiii. Ero mors tua o mors zc. In die t̄ta suscita. zc.
ps. xv. Nec dabis sc̄m tuū videre cor. Ephe. iiii. descēdit
p̄mo i inferiores p̄es tre. Ro. vi. Xps resurgēs ex mor. zc.
Amos. xi. Edificat in celo ascēsiōē suā. dñs nomē illi. ps.
67. I⁹ facite ei q̄ ascēdit sup oecasū. z ibid. Ascēdēs i altū
captiū duxit captiui. Michee. ii. Ascēdit i pādēs an̄ eos
Malach. iii. Ascēdā ad vos in iudicio z ero testis velox. ps.
xcv. Iudicabit orbē tre i eq̄tate z po. i x̄ta. Job. xix. Fugi-
te a facie gladii qm̄ vltor iniquitatis est gladius z scitote zc.
Jobelis. ii. Effundā de spū meo sup oēm carnē. Job. xxvi.
Sps ei⁹ ornavit celos. Sapie. i. Sps dñi replevit orbē ter-
raz. ps. cxi. Sps tuus bon⁹ deducet me in terrā rectā. zc.
David. ps. xxxv. Cōfitebor tibi in ecclesia. Sopho. iii. iuoca-
būt nomē dñi z seruiēt ei humero vno. math. xviii. Si pec-
caverit in te frā tu⁹ dic eccle. qd si eccliam nō audie. zc.
Micheas. vii. Deponet oēs iniquitates n̄ras z p̄ictet in p̄ssū
dñi mar̄ oia. ps. cxviii. Particeps ego sū oīm timētū te z
custo. zc. Eze. xviii. Vivo ego dic dñs: nolo mortē p̄ctōis
Ezechiel. xxxvii. Aperīā tumulos v̄ros z educāvos de se-
pul. ve. Job. xix. In nouissimo die de t̄ra surrectur⁹ sū ei i
carne mea videbo. zc. Phil. ii. Reformabit corp⁹ hu. zc.
Daniel. xii. multi de his q̄ dormiūt i pulue. ter. eul. alii i vi-
tā zc. ps. lxi. Tu reddes vnicuiq̄ iuxta. zc. math. vii. Ibiūt
bii in supplicio eīnū. Iusti aut zc. z. ii. Corin. v. Domū ha-
bem⁹ non manufactam. zc.

Hystoria actuum apostolorum hic textur.

Spiritus sanctus venit super apostolos in linguis igneis.

Et hic oritur cultus christi nominis. scilicet in die penthecostes secundum augustinum.

Stephanus lapidatur et protomartyr inclitus domino consecratur.

Saulus perstrinitur et paulus egregius predicator erigitur qui abundanter omnibus laborauit.

Philo disertissimus cuius libri iter ecclesiasticos computant clarus habet natione iudeus.

Imperatores.

Sais callicula
an. iij. men. x.

Iste galus nepos tyberii erat secundum carnem sed non moribus.

quod totus puerus fuit et tyrannus. Qui ait utinam romanus populus

unam ceruicem haberet. Cuius est sepe et sua tempora pacifica

fuerunt. et bella libenter habuisset: occasiones etiam quasiuit. Tandem a suis occidit consilio senatorum cum magno gaudio uni-

uersorum. et senatus restituere nitetur regimē sicut antea fuit. sed non preualuit.

Beatissimus petrus gloriosus apostolus christi iesu presuit ecclesie catholice sanctus hieronymus. annis. xxvii.

secundum bedam. xxix. tenuit namque pontificatum in partibus orientis annis. v. secundum hieronymum. secundum bedam

vii. Deinde antiochia veniens sedit ibi annis. vii. docens populum viam veritatis. et symonem

magum fugauit. Insup predicaui dispersis ex circumcissione fidelibus qui erant in portho galactia/ca-

padocia/asia/bithymia. quibus postea de roma tanquam per eum conuersis direxit epistolam primam

Audiens autem symonem magum romanos deludere zelo fidei romam adit anno quarto

Claudii. Cum ibidem verbum dei predicaret: et symonis maleficia detegit. et mul-

V. M. CCXXXIII.

Petrus primus
papa.

Iudeus

Hec est series romanorum pontificum per quam fit supputatio annorum

subsequentium cuius principalis era est ipsa christi benedicta nati-

uitas percurrentibus nichilominus annis mundi ut patet aptissime in

huius duabus lineis cum figuris numerorum annotatis.

XXXIII.

Pros ad fide peruertit. Discipulos et per diuersas puicias misit per quos christiana fides gloriose dilatata est. Euangelium marci tanquam ex ore suo scriptum approbas fidelibus tradidit. Ieiunium quadragesimale instituit ante pascha: et ante natale domini tres ebdomadas. et quarta impie-
ctavenerari ab omni populo christiano in memoriam primi et sancti aduentus. Tandem post plura sancti-
tatis insignia cum iam in romana sede annis. xxv. mensibus. vii. diebus. viii. sedisset martyrio
coronatus a nerone. Alia eius opera plura ac miracula stupenda vide in actibus apostolorum et in li-
bro clemētis. et in hystoris tam scolastica quam ecclesiastica. bede quam aliis. **P**aulus apostolus
egregius predicator raptu sublimis qui euangelium non ab homine neque per hominem didicit. sed per reue-
lationem iesu christi. cum esset ferme annorum. xxvi. vel circa atrociter cepit ecclesiam persequi zelo iudaico.
sed mox a domino correptus imitatus. et factus est de lupo agnus. de persecutore fidelissimus predica-
tor. Anno autem. xiiii. peruersiōis sue apostolatū cum barnaba suscepit a spiritu sancto in gentibus ut
dicitur Act. xiii. Anno. xxvi. venit hieronymus ubi capite actum. xxi. anno. xxx. romam venit. act. vii.
anno. xxviii. vel circa cum beato petro a nerone martirium passus est. Hic iter sanctos tam in altitudine
per contemplationis quam in feruore actionis per gratiam obtinuit. quod ultra omnes viatores clari deus vidit
et archana secreta audiuit quod non habet homo loqui. et tanquam totum mundum genuisset sollicitabatur omnes homines
introducere in regnum celorum. Quis sic cucurrit quis sic laborauit greci euangelium exponens
quod sic afflicti periculum infinitis excocit. quod sic gloriari poterit ut dicat. **P**aulus omnibus
laborauit. et in sapientia mundana et scilicet huius mundi: salua omni iusticia et fide. quod sic emicuit ut
etiam amplissimo senatui miranda protulerit. Eius laudes Johannes crisostomus describit

Sexta etas

Christus

¶ Jacobus maior apłs martyrio coronat ab herode agrippa. Et petrus icarcerat ut patet actū. xii. c. Corpus aut beati Jacobi miraculose transferri in Galetia byspanie. ubi est sedes patriarchalis post facta quasi a sinistris respectu rome.

¶ Helena regina abigenorū puerſa ad fidē sustentauit pauperes xpī fideles in hierl'm tpe famis sub claudio.

Imperatores.

¶ Perronilla filia sancti petri virgo fuit.

¶ Prudentiana virgo et praxedis virgo sorores titi et nouati.

¶ Seneca stoicus clarus habet magi Heronis a quo post coactus est seipsum occidere.

¶ Iste claudi⁹ incōstās aīo fuit et tor⁹ obliuioſus et gulioſus. bellādī occasione libēter habuiſſet: ſed parū pugnaui et facile qſdā paucos hoſtes ſupauit. Tādē cum. xxxv. ſenatores occidiſſet: cum. ccc. eqtibus p minimis cauſis veneno mortuus eſt.

¶ Aſſumptio glorioſe virginis marie matris dei facta. xii. annis poſt aſcenſionē do mini noſtri Jeſu chriſti ſecūdum Hieronymum doctorem.

¶ Perſius ſatyricus.

¶ Iuuenalis ſatyricus.

¶ Lucan⁹ poeta patruus ſenece.

¶ Quidius poeta.

Anno mundi.

V.M.CCXLIII.

Pape.

Anno Chriſti.

XLIII.

¶ De pſecutionibus ecclie eſt diligēter aduertendū q ſicut in antiquo teſtamēto inimicus hūani generis ſemp electos multiplicibus machinationib⁹ pſecutus eſt ita imo multo plus ampli⁹ in nouo. hoc eſt tpe grē qñ iā cognitio et cult⁹ veri dei in toto orbe radiare ceperat. Et pmo p gladiū ſicut ptz in pſecutiōe ecclie ſtephani et iacobi ac aliorū innumerabiliū in quo exercebat ecclie patiētia. S. do per falſam doctrinā. et hoc multipliciter. Primo per falſos iudeos q ſunt ſynagoga ſathane. ut ptz in diſputatiōe petri ſtephani et pauli q oēs clare iſormauerunt ſimplices q Jeſus eſt xp̄s in lege pmiſſus p friuolas aſſertiōes puerorū iudeorū. et hec vſq in finē durabit et tpe antiſti grauiſſima erit. Terti⁹ p magos et iſcantatores. Videns nāq antiqu⁹ hoſtis q p xpī nois diuulgationē cultus ſu⁹ abolēdus eſſet: iſpleuit vaſa iniquitatſ ſue. q per magicā artem deciperēt rudes ne in xp̄m crederēt. cum et ipſi ſe pro aliquib⁹ magis iactarēt quaſi filii dei eſſent in ſignis et pdigiis mēdaciis. ut patet in ſymone mago/meādro/aroēs et arphaxat. Quarto p falſos xp̄ianos ſupbie ſpū tumentes qui iſtigante inimico plures hereses ſeminarūt. ut ptz in hebione cherintho. Et qd plura dicit bñs Bernardus q tor⁹ iſte mūdus p̄iurauit p̄ xp̄m. Omnia ergo fidē ipugnāt. ſed firmū eius fundamētū ſtabile pſeuerat: hñs ſignaculū in hoc. Nouit oñs q ſunt eius. Nec eſſet aliqmodo poſſibile q fidei ſacramētū inter tot iſidiatores ſic floruiſſet niſi cultores eius dīna maietas pteſiſſet/dīna ſapia illumiſſet/diuiā bonitas fouiſſet iuxta xpī pmiſſionē firmiſſimā: cum quo eiſdē ſēp fuit: et in finē pſeuerat. hinc bñari⁹ ait. Propriū eſſe ſolet ecclie ut tūc vñcat cū ledit tūc itelligat cū arguit tūc ſecura ſit cū deſerit. tūc obtinet cū ſupata videt.

C Prima persecutio ecclesie fuit Rome iussu neronis in qua beatissimi principes christiani populi. s. Petrus et Paulus martyrio coronati sunt cum aliis plurimis.

C Refert seneca de nerone quod erat naturaliter ab infantia semper clementissimus. et ita gratiosus quod nemo unquam populo Romano gratiores fuit. ita quod in oblivione venerunt ceteri principes propter favoris magnitudinem. Tunc potestas multos probissimos fecit atrocissimos.

C Prodigia plura fuerunt iudeos ante excidium hierusalem. vide mirabilia in ecclesiastica historia. **C** Beatissimus christi euangelista Marcus martyrio coronatus anno Heronis primo ut dicit philo. contemporaneus eius apud Alexandria egypti. ubi episcopus erat constitutus a beato Petro. sepultus ibidem miraculis claruit. et successit ei Amanus vir sanctus.

C Hic nero omnium hominum sceleratissimus fuit adeo ut nomen eius usque hodie per aliquo pessimo ponti soleat. et quod contra optimam christi legem prima suscitavit persecutionem merito antichristi figuram tenuisse describitur. Tandem a senatu hostis pronuntiatus cum turpissime fuge ret seipsum occidit. et letata est Roma.

C Symon magus multas superstitiones Rome exercuit. et quod sile applaudit suo filio. id est pessimo nero spreto philo seneca viri doctissimi hominum pestifer sibi sociavit. tam de utroque post infinita scelera in baratrum damnationis eterne turpissima morte descendit.

V.M.CCLIII.

V.M.CCLXIII.

C Petrus supposito symone mago et infeliciter mortuo iussu Heronis crucifixus est. et in vaticano sepultus ultimo neronis anno.

LIIII.

LXIIII.

C Pax illa universalis totius orbis quam Romani habuerunt per annos ferme. lxx. per paucos bellis exceptis ac puls circa hec tempora propter seueritatem neronis turbata est. et puicie quamdam recesserunt ab obedientia romanorum. quod fide christi persequi cepant. **C** Judea et hierusalem grauissimis persecutionibus et intestinis bellis attrita est propter peccatum illud maximum quod in filium dei commiserunt. Et circa hec tempora etiam in foribus templi ipso festo paschali. xxx. milia necati sunt. et continue duravit dissensio. donec penitus deleti sunt. Barrabam enim petierunt et non Iesum misericordem et humilem. Hiis omnes discipuli sancti petri martirisati sunt sub nerone tyranno et multi alii quorum nomina sunt in libro vite. **C** Marcialis episcopus lemouicensis. **C** Sauinianus episcopus senonensis. **C** Potetianus. **C** Altinus. **C** Flauus presbiter qui et clemens episcopus metensis patrum clementis. **C** Serotinus. **C** Codaldus. **C** Tecla discipula pauli. **C** Eucharis episcopus treuerensis. **C** Meenius episcopus cathalaneus. **C** Domicianus subdiaconus a beato meenio a morte suscitatus. **C** Simisius episcopus suessensis. **C** Epaphras episcopus colosensis. **C** Trophinus episcopus arelatus. **C** Tutus episcopus cretensis. **C** Crescens episcopus galatensis. **C** Onesimus episcopus ephesus. **C** Felix martyr. **C** Prothasius. **C** Nazarius. **C** Celsus. **C** Vitalis martyr. **C** Martinianus. **C** Seruasius. **C** Procellus. **C** Torpes martyr. **C** Felix martyr. **C** Constantia martyr. **C** Jacobus minor apostolus ac hierosolimitanus episcopus a iudeis occisus anno. vi. Heronis. **C** Paulus gloriosus apostolus cum beato Petro eodem tempore sed non eodem loco capite plexus est ad aquas salinas in via hostiensis.

Sexta etas

Christus.

¶ Iste vaspasian^o mediocris paratele obscure q^u nat^o temp^o gloriose triumphauit. Nā sub claudio z nerone quocūq^{ue} mittebat laude digna patrabat Tricesies z bis cum hostib^{us} p^{ro}fixit. p^{ro}clitāte autē republica p^{ro}pter discordiā precedētium impatorū lz inuit^{us} est creat^{us} z rediit tranquillitas p^{ro}stina. Pax insup^{er} in toto orbe p^{ro}nunciata iuxta t^{em}p^{or}a Octauiana p^{ro}pter q^{uod} in immēsum respublica creuit. Mox tandē p^{ro}fluio v^{eteris} stādo. Aiebat em̄. Stantē decet impatorē a terris recedere. Et^o viutes multe sūt diligent^{er} p^{ro}scripte.

Imperatores.

Vaspasian^o
a. ix. m. x.
d. xij.

Isti tres diuersis puictis impare cupiētes in vno anno sese interfecerunt.

Selba. Oche
Vitellius.

¶ Hierusalē destruit anno scdo Vaspasiani a tito filio eius. interfectis. xi. c. millibus veditis q^{ue} lxxx. m. iudeoz. z extunc desecit regnum iudeoz nec p^{ro}surget añ tēp^{or} antixpi. De hac horreda strage mira legunt. vide iosephuz. Nota q^{uod} p^{ro}pter hāc v^{er}lionē legitime factā dicunt doctores q^{uod} in toto mundo christ^{us} pacē tribuit. sicut in natiuitate fecit. ¶ Appollinaris sanct^{us} marty^r occisus est Rauēne vbi episcop^{us} a b^{ea}t^o petro miss^{us} fuit. Et nota q^{uod} nec Vaspasian^{us} nec Titus q^{uod} cōp^{er}tra eccliam fieri iusserūt. sed aliq^{ui} iudices inferiores p^{ro}sequēbant^{ur} fideles p^{re}textu p^{ri}orū mandatorum.

Anno mundi.

V. M. CCLXXIII.

Pape.

Italicus.

XXV Linus.
an. x. m. iij.
d. xij.

Anno Christi.

LXXIII.

¶ Sanctissimus papa Linus tāte p^{er}fectionis fuit vt ecclesiasticaz rep^{re}sentationē etiā adhuc b^{ea}t^o petro viuēte meruit disp^{er}sator ab eodē p^{ro}stitui. Sic statuit vt mulier velato capite eccliaz intraret. Tandē marty^rio coronat^{us}. sepult^{us} est in vaticano iuxta magistrū suum ac p^{re}em beatū Petrum. ¶ Thomas q^{uod} Parthos in sortē accepit marty^risat in India oīm orientaliū apostolus. ¶ Andreas q^{uod} z sichiā accepit in sortē i achaya marty^risat. ¶ Matheus q^{uod} ethiopes sonit^{us} fuerat in ethiopia. ¶ Symō z iudas marty^risati sunt in regionib^{us} Persidis Bartholome^{us} q^{uod} indiā accepit in sortē postq^{uam} p^{re}dicauit lycanie atiq^{ue} v^{er}be maioris armenie marty^risat^{us} est. ¶ Titus dyaconus pauli discipulus apud Paphū q^{ue}uit. ¶ Euodius eps antiochie. ibidem est marty^risatus. ¶ Syleas apud macedoniam marty^risatus est. ¶ Mathias in iudea vel egypto coronat^{us}. De tempe loco z modo marty^rii eius diuerse sunt sententie. ¶ Barnabas coapostolus pauli Cyp^{ri}is occisus est.

¶ Scora gens oritur ex pictis z hyber^{is} i albania q^{ue} est pars anglie. ¶ Lucas discipul^{us} pauli i bichinia migravit ad dominū. ¶ Philipp^{us} p^{ro} sichiā. xx. ānis p^{re}dicās ierapoli q^{ue}uit i d^{omi}no. lz in passionali d^{omi}ni q^{ue} fuit crucifix^{us}. Sol^{us} ipe z Jobānes euāgelista nō sūt martirifati Ceteri ho^{mo} oēs occisi fuerūt

¶ Persecutio sc̃ba eccl̃ie fit Rome iussu Domiciani et pax vniuersalis totius orbis itez p ipsius seuiiciā turbata est. et multe nationes se romanis opposuerūt. innumerabilesq; fideles martyrio coronati sunt. Vide hystoriam cornelii taciti.

¶ Iste Domicianus filius vaspasiani et frat̃ titi. p̃mo qdē Clemēs fuit. et multa Rome p̃struxit. s. p̃atheō. sed mox defecit et fact⁹ est crudelissim⁹ ac sup̃bissim⁹. ita vt tāq; de⁹ colivellet. senatores quosdā iterfecit. In christianos sc̃bam p̃secutionē suscitauit. Tā-

dem omnib⁹ odiosus in palatio a suis occisus est. et cu⁹ de-
decore sepultus.

Titi filius
vaspasiani.
an. iij.

Domician⁹
an. xiiij.

Nerva ano
vno. mēsis.
iij.

¶ Iste titus fuit mire benignitatis et triūphator maximus supra nodū largus toto corde suis se inimicis crebro recōciliavit. p̃rem suū h̃rutib⁹ supans delicie hūani generis dici meruit. mira disp̃satio sup̃ni rectoris. nūc optim⁹/nūc pessim⁹/nūc par⁹/nūc p̃di-
gus. nūc sic/nūc alit̃ iſtitur⁹ ad regni gubernacula p̃uehit. Quis abyſſū rāoz iudicioz
scrutari p̃uealet. Morit̃ titus anno. iij. et tant⁹ luci⁹ in vrbē fuit vt morturos eos parit̃
putares. Meāder samarites sup̃bissim⁹ nigromāticus symonis magi discipul⁹ christū
negauit. et seipsum saluatore mundo destinātū asseruit. incredibilia figmēta cōposuit et
multos nō p̃destinatos decepti cū q̃bus et ipse perit. vide hysto. eccl̃e. libri. iij.

V.M. CCLXXXIII.

Romanus.

mf Cletus
an. xi. m. vno
de. xi.

ex patre emiliano.

LXXXIII.

¶ Iste Cletus p̃mus iuenit̃ scripsisse in suis lris. Sa-
lutē et aplicā b̃ndictionē. Ordinauit p̃sbr̃os. xxi. in ro-
ma vrbē mēse decēbri. pegrinatiōes ad sc̃tōs approba-
uit: dicēs q; validior ē ad salutē sc̃i petri ṽsitiatio q̃ du-
oz annoz ieiuniū. Excoicauit insup q̃ h̃mōi ṽsitiatiōes
impediūt aut dissuadēt. Tādē martyrio coronat̃ sub Do-
miciano. vi. kal. Maii. sepultus in vaticano.

¶ Heresis nicolaitaz qui indifferēter vxorib⁹ vtunt̃
dicētes oia debere esse cōia inter christianos.

¶ Cherit⁹ heresiarcha surrexit turpulosus et libidinōs⁹
torus. a quo dicta est heresis cheritiana. hic dicit lega-
lia esse seruanda.

¶ Hebion heresiarcha a q̃ hebiones heretici dicti sūt
q̃ dicit̃ xpm puz hōiem fuisse. et paulū apostatā legi. etc.

¶ Maria magdalena et soror eius martha.

¶ Marcella eius pedissequa.

¶ Lazarus eaz frater episcop⁹ marsilieñ.

¶ Maxim⁹ ep̃s. aqueñ. hic viaticus dedit magdalene.

¶ Hi migrauerunt ad dñm in p̃tibus marsilie.

¶ Julianus qui et symon le-
profus ep̃s. Lenomañ.

¶ Julian⁹ alius q̃ vtrumq;
parētem nescius occidit.

¶ Aristarc⁹ et p̃isc⁹ martyres.

¶ Paulus ep̃s narboneñ.

¶ Saturnin⁹ ep̃s tholosa.

¶ Marcialis ep̃s zāchdo.

¶ Gregori⁹ ep̃s. beluaceñ.

¶ Austregisil⁹ ep̃s luxuriē.

¶ Lātian⁹ ep̃s. turonē.

¶ Hyrene⁹ ep̃s. lugduñ.

¶ Serūti⁹ ep̃s. b̃nfunctioni.

¶ Eutropi⁹ ep̃s. auriliāñ.

¶ Grōto ep̃s. petragonicē.

¶ Dyonyſius ep̃s. parisien.

¶ Eutropi⁹ ep̃s. artañ.

¶ Hi ṽenerādillimi p̃s̃es so-
cui sunt regiōes fr̃acie a dño
omnes sancti.

Sexta etas

Christus.

¶ Marcus agrippa pfectus vrbis pfas deus est. et ob hoc p̄atheos extinctū est id est templū oīm deoz iussu sibille. ipe etiam agrippinā supra ridenum com pleuit. q̄ antea fuit ab agrippa condita. hec est Colonia secundum quosdam.

¶ Iste traian⁹ optimus dicitur fuisse iter oēs augustos. Hoc solū i eo culpā q̄ zelo falsoz deoz xpi fidē extingere nifus est: arbitrās se i hoc obsequz p̄stare deo. dicit qdē q̄ nō p se sed p suos fideles psequat. forte hoc tps verum fuit. qz p̄stare q̄ aliqui ipemet iussit qdā tormētari et occidi. In fine migravit edictū vt nō occiderēt nisi casu iuvenirent aut se offerret sed parū hoc pfuit: qz iūda plebs p hmoi nichil artata fuit ei⁹ laudes p nichilo ducerē nisi bñs Grego. ei⁹ pietate p̄mor⁹ lachrimas fudisset et eū ab inferno liberasset. An autē sit saluar⁹ vsqz hodie dubiū est et grādis alter

Impatores.

cario doctoz. De hoc etiā diuine reuelatiōes diuina psonaz repiunt q̄ oēs quas ego vidi hoc itendūt q̄ nō velit oīs aliud nisi vt cū timore salutē nrām opemur. et de hmoi curiosis questionib⁹ q̄erī sim⁹ eo q̄ nō sine cā hec et silia eccliam suā vult

¶ Iste nerua senex adoptauit Traianū in filium. p̄moqz edicto oīa fore facta Domiciani retractauit.

¶ Iste idē traian⁹ apud agrippinā gallie insignia imperiū inuitus sumpsit germaniā restituit oriētales puincias. Babiloniā/ Seleuciā/ extremaqz Indie scōs post Alexandrum p̄domuit et. In oībus hīs adeo pius p̄mansit vt cūnib⁹ grātus nulli existeret grauis. quod de paucis legit. et. Hec insignia sunt vere et nō ficta nobilitatis. Ita semp vixit vt imperio dignissim⁹ haberet. ita p̄ncipatū fugit q̄si nullus foret inepior. Anno mundi.

V.M.CCXCIII.

Pape. Romanus.

De regione celic monte
ex patre fastino.
ii. duobus. p.

Anno christi.

XCIII.

¶ Sanctus Clemēs p̄mū a b̄to petro vt d̄ ordinatus fuit sibi successor. s̄z p̄p̄t piculū voluit an se b̄m Linū et Cleum p̄tificarī. ne videlz hoc exēplo plati sub̄stituerēt sibi q̄svellerēt. Sic fecit gesta martyz p̄ regiones cōscribi. s̄l̄r et ipe mltos libros edidit. Stauit etiā vt cathedra ep̄alis i eminētiōri loco poneret. et q̄ baptisat⁹ put citi⁹ poterit p̄firmet. Adē martirisat⁹ sub traiano submersus i mari et de ei⁹ funere mira scripta sūt. Corpus eius tpe Nicolai p̄mi reptū fuit et rome trāslatum.

¶ Taurinus ep̄s eboracē. et Gaugeric⁹ eius frater ep̄s Cameracē. discipulus beati Dionysii.

¶ Iohānes euāgelista adduct⁹ iussu domiciā ab epheso Romā cū sacrificare noller idolis ponit in volū feruētis olei. sed cū nil lesionis sensisset relegat⁹ est i pathmos i sulā. ibiqz apocalipsim scripsit rediēs aut Ephesum tpe traiani in pace deuit.

¶ Dionysius annorum. xc. Ariopagita venerabilis pater. lumen orbis martyrio coronat⁹ in Gallia cum Eleutherio et Rustico vbi missi fuerūt a beato Clemente.

¶ Eutropi⁹ ep̄s rancetē. mf.

¶ Sactinus ep̄s medelē. cuz Anthonio a morte resuscitato discipulus Dionysii.

¶ Iouius atheniēsis p̄biter et martyz discipulus Dionysii.

¶ Caranus martyz carnotē. p̄dicator discipulus petri.

¶ Simō cleophe fili⁹ ff iude ep̄s hierosolimoz. cxx. annoz crucifix⁹ est martyz dñi gl̄ios⁹

¶ Regulus ep̄s arelatē.

¶ Eugenius tholotanēsiū.

¶ Euthices martyz.

Persecutio tertia ecclesie a Traiano exercet in qua pempti sunt infiniti. Tandem cohibita fuit interuentu Plinii secundi sed non totaliter.

Iudei deuastat puincias multas et quasi amates incredibili motu sub vno tpe p diuersas mundi ptes exarserunt: nulli pcentes: ciuitates plures desolauere. nec tamē fualuerunt vt regni adipiscerēt. qz pmo p traianū. scdo p adrianū deleti sūt. Sic xps vii ebriqz vndicat. nunqz em romani ipse psecuti sunt ecclesiā. sed nec vnqz honore aut cimento caruerūt quotienscunqz fideles honorauere. De hoc plenus vide Orōsum.

Thimotheus eps ephesioz discipulus pauli martyrizatur.

Plutarch^o nobilissim^o philosophoz claret. magr traiani cui optimā eplam scripsit.

Ignatius doctor gloriosus eps antiochie discipul^o iohannis martyrio corona tur nobilissimo. Huius cor scissum in se aureis lris hoc dulce nomē Iesus inuētū est habuisse descriptū. Sit em i eplis suis. Amor meus crucifixus. Beata hginē i carne vidit: etqz eplā scripsit i qb^o sic h^o xpsifere marie etc. et illa dulciter rñdit scribens. Ignatio dilecto p discipulo: humilis ancilla xpi veniam ad te. etc.

V.M.CCCIII.

Grecus.

mf Ana
cler^o. a. g.
ii. d. x.

De regione athenē.
ex parte antiocho.

Grecus.

mf Eua
rist^o. a. x.
7. d. ii

CIII.

Iste anacletus bñssimus fideles monuit p eplaz vt psbyteri p oibus honorarent dicēs qz deo sacrificātes nō debent vexari sz supportari atqz ab oib^o venerari et psbyteri qñ sacrificāt testes secū hēant. et maxie epi vt dño pfecte sacrificare pbenf. Itē statuit vt cleric^o nec barbā nec comā nutriat. ipe memoriā bñ petri cōstruxit. Ordinauit etiā. vii. dyaconos cardinales in vrbē. Itē qz eps a trib^o debeat epis psecrari. Itē qz ordinatio clericoz palā celebret. itē duodecimo āno traiani martyrio. coronat sepultus in vaticano apud corpus beati petri.

Plinius scbs orator et philosophus multa scripsit. misit gaudi etiā traianum vt retractaret sententiā latā cōtra xpianos scribens ei qz nihil mali facerent: sed virtutibus insistentes xpm tanqz deum ante lucem surgentes laudarent.

Iste euaristus sanctus martyrizatus vt eps a plebeis non accuset. et septe dyaconos ordinauit vt assisterent epo pdicanti. ppter honorez verbi dei ne ab emulis detraheret epō qz falsa pdicauerit. Itē qz coniuges publice sponsent a parentibus et sacerdote solenniter benedicant. Tandem martyrizatur anno. lli. Adriani. sepultus apud corpus sancti petri.

Domicilla martyriz.

Eufrosia martyriz.

Theodora martyriz.

Sulpicius martyriz.

Seruilianus martyriz.

4. l.

Sexta etas

Christus

Ciste adrianus in multis comendat xpianis satis
gratius extitit. qd dñi nolentes sacrificare puniri ius-
sit et occidi vltis qñ fuit in oī scia. pacē oī tpe habuit
pñ pñe dicitur ē. leges multas pdidit. phibuit etiā ne
xpiani sine pcessu iudiciali dñarent. bierlm fundit
destruit et post restaurauit oīno. phibēs ne iudei in-
tromitterent. sed xpianis iuit ad ipiū
venit et optie rexit. Cūq; senat⁹ obse-

C Imperatores.

craret vt hūi celarez appellaret iusti-
cere inq̃t. debeo vt ego inuit⁹ regnaue-
rim cū nō merear. pñcipat⁹ em nō debet sāguini sed meritis. et iustit. er regnat q rex na-
scit et nō meret. Exercedi pñs sunt virtutib⁹ qui regnare debent. et cum in eis pferat
adeo vt pbentur illos virtutibus antecedere quos debent honoribus. ante ire multa
ti ascendant. et se ciuium suorum votis non subtrahant.

C Eustachi⁹ alio noie placid⁹ et theospita ei⁹ vxor et duo filii ei⁹ agapit⁹ et thesbytes q
rū miri act⁹ legūt circa hec tpa fuerūt q oēs iussu adriani glorio martirio coronati sūt
C Aristhides philosoph⁹ apologeticū p xpianis fecit. quē videns Traian⁹ placat⁹ est.

Anno mundi.

V.M.CCCXIII.

V.M.CCCXXIII.

Pape Romanus.

mf Alexan-
der. i. an. viij.
m. y.

Ex pñe alexandro. de
regione capritauri.
die. ii. Romanus.

mf Sixtus. i.
an. r. m. iij. d.
xvi.

De regione vi-
olata. ex pasto-
re patre.

Anno Christi.

CXIII.

CXXIII.

C Iste alexāder maiore partem senator⁹ conuer-
tit ad dñm. Hic statuit aquā benedictā cū sale asp-
gi in domib⁹ fidelīū. vt de pse. di. iij. aquā in cano-
ne addidit memoriā passionis scz. Qui pñe q̃ pa-
teret. et. Item vinum sit mixtum cū aqua in cali-
ce ppter representādā vnionez xpī et ecclesie. de cō-
se. dist. ii. c. i. et vt oblatio fieret ex modica quanti-
tate. Tandem martirizāt ab Adriano cum multis
quos ad fidem conuerterat. sepult⁹ in via numen-
tana. Postea translatus fuit ad ecclesiam sancte
Sabine.

C Quirinus martir⁹ tribun⁹. **C** Theodolus mar-
tir⁹ dyaconus. **C** Euentius martir⁹ et psbyter.

C Quadratus eps atheniē. discipulus apłorum.

C Hermes pfectus vrbis martir⁹.

C Aquila genere ponticus orator floret q secund-
us interpretes mosaice legis fuit. pmo em fuerunt

lxx. de hebraico in grecū transferentes. scđo iste de greco in latinū pñs int̃pres fuit

C Iste Sixtus statuit vt diceret
Scđus ciūs scđus. et q mysteria sa-
crata nō tāgerent nisi a ministris
de pse. di. i. in scđā. Itē vt corpora-
le non fiat ex serico sed ex purissi-
mo lino ptepto et nō tincto vt mu-
lier sacra vasa altaris et pallas nō
tāgeret. Itē vt qcuq; eps vocat⁹
ad sedē aplicā rediēs ad ecclesiam
suā nō suscipere nisi cū lris apli-
cis. Itē vt missa nō nisi sup altare
celebret. Itē etiā misit pegri nuz
epm genere romanū cū aliis fide-
lib⁹ i galliā. tandē martirio coro-
nat extra portā. Dñe quo vadis.
sepultus in vaticano.

C Galienus medicus p[ro]p[ri]a
me oriundus interpres hi-
pocratis rome claret.

C Hytha marty[rum].

C Calocerius marty[rum].

C Maria marty[rum] et h[ic]go

C Ptolomeus rex mirabilis in mathematicis oim astrono-
moy p[ri]ncipuus plus addidit q[uam] ate se inuentu[m] reperit et plura
scripsit. **C** Credo hereticus hic fuit magister mardonis.

C Iste antoni[us] gener fuit adriani et filius adoptiu[us] vir vti
q[uod] p[ro]pitissim[us] et natura benign[us]. q[uod] no[n] facile i[n] vno ho[m]i[n]e rep[er]it[ur]

Prudetia p[ro]cellentes co[n]ter[re] n[on] s[un]t excellenter benigni et tra[n]q[ui]l

li ex natura p[ri]ncipue. et e[ss]e excellenter benigni s[un]t co[n]it[er] min[us] idustrii. **C** Iste aut[em]

iste i[n] ytrisq[ue] excellenter doct[us] fuit. **O**b hoc multe puicie q[ue] ab his ipato[rum]

b[us] recesser[un]t sub isto volutarie redierat q[uia] h[ic] p[ri]ncipue fuit. oib[us] car[us]. nul

lis acerb[us]. fidelib[us] clemetissim[us] erat. **C** Iste et p[ri]ncipue dicit[ur] est et ab eo sequentes

ipatores appellati s[un]t pii. **A**it em[en]t malo sci p[ro]p[ri]is ex[em]plo vnu[m] ciue[m] seruare

q[uam] mille hostes occidere. q[uod] aut[em] aliq[ui] martyres sub eo coronati s[un]t: no[n] ex suo s[ed] p[ro]p[ri]o ma[n]d

ato p[er]cessit. ita si q[ui]de[m] credulitate aeree p[ro]p[ri]as iudic[ia] plebe[m] p[ro]mouer[un]t vt nec s[un]t im

patores possent ea sedare ad plenu[m]. ita exosus fuit xpianu[m] nome[n] apud idolatras et maxie

apud p[ro]fiteces et sacerdotes teple[rum]. q[uod] p[ri]ncipes et p[ro]p[ri]i p[ro]p[ri]as aduers[us] xpi fideles. q[uia] vi

derit q[uod] stat[us] et q[ui]st[us] diminuebant quidie et ad p[ro]p[ri]u[m] e[ss]e v[er]etur. ita fact[us] eor[um] q[uod] xpiani dice

bant q[uod] idifferet o[mn]es diu demones esset. a q[uod]b[us] tota sil[us] co[n]stas spabat t[em]p[or]ale sil[us] et etna felicitate

et. so[n]d no[n] m[un]d[us] q[uod] etia[m] pacato p[ri]ncipue adhuc inferiores p[ro]p[ri]as xpianos ta[m]q[uam] blasphemos.

V.M.CCCXXXIII.

V.M.CCCXLIII.

mf theles
sphorus. d. ix.
m. iii.

Romanus ex anachorita.

Grecus.

die. xlii.

mf theles. d.
lii. m. ix. d.
vi.

De athenis ex
p[re] philpopho.

CXXXIII.

CXLIII.

C Iste thelesphorus statuit canari h[ic] manu
angelicu[m] et gl[ori]a i[n] excelsis. et euangeliu[m] an[n] sa-
crificiu[m]. et i[n] natali d[omi]ni carari tres missas p[ro]p[ri]as
m[un]das cas[us] et. **I**te q[uod] clerici ieiunare d[omi]neat p[ro]
sept[em] ebdomadas plenas. q[uia] sicut d[icitu]r esse dis-
creta clericor[um] vita. sic ieiuniu[m] etia[m] statuitur
null[us] missa an[n] i[n]tra p[re]sumat canere. ita d[icitu]r mar-
tyrio coronat[us] sepult[us] apud sanctu[m] petru[m]
i[n] vaticano.

C Decemillis marty[rum] crucifixi s[un]t in arme-
nia in monte maximo arath. que p[ro] festu[m] cele-
bre colit. x. kl. iulii cu[m] magna deuotione. q[uia]
multa obtinuer[un]t cultoribus suis a d[omi]no.

C Peregrin[us] eps arisfordensis marty[rum].

C Serapia marty[rum] et nobilis vidua.

C Fides spes charitas cu[m] sophia nobili ma-
trona matre eor[um] martyrisate.

C Iustin[us] p[ro]p[ri]us discipul[us] p[ro]p[ri]i lib[er]os eius
abbreviauit. hic etia[m] lib[er] de xpiana religione
christianis fecit.

C Iste ignius cleru[m] p[ro]posuit gradus di-
stixit. et vt p[ri]m[us] et patrina infantem suscipe-
ret i[n] baptismo. p[ro]firmatio[n]e. et cathedrino
scripsit etia[m] vna[m] epl[ist]a[m] g[ra]uale oib[us] fide-
lib[us] de vno et trino deo. **I**te q[uod] null[us] eps
metropolitan[us] excepto romano p[ro]fite[n]te
audeat suffraganeu[m] suu[m] denare. nisi ca-
i[n] p[ro]p[ri]o puiciali suoy epoy fuerit v[er]itila-
ta ita d[icitu]r martyrio coronat[us] sepult[us] i[n] eccl[esi]a
scti petri. **C** Marcio heretic[us] que poli-
carp[us] dixit esse p[ro]mogenitu[m] diaboli. **C**la-
lertian[us] heretic[us] dixit xpm celeste cor-
pus attulisse. **C** p[ro]p[ri]i trog[us] natione
hispan[us] bystozias totu[m] orbis a nino vsq[ue]
ad octavianu[m] deduxit. **C** Taur[us] nobi-
lissimus p[ro]p[ri]us athenis claruit. hic ait i[n]
publico mos p[ro]p[ri]i i[n] puato nature. ius ge-
tiumq[ue] seruetur.

edidit quem antonio tradidit. et benignu[m]

§ ii

Sexta etas

Christus

Persecutio quarta fit iussu anthoni veri in qua innumerabiles viri q̄ sexus co-
ronati sunt: sed nō ip̄ne. lues em̄ magna id est pestilentia secuta est p̄ totā italiā z reli-
quas puīcias. bella terremotus. inundationes fluminum. agmen locustarum &c.

Item exercitus romanus vbiq̄ consumptus est.

Bellū marcomannicū vt dicit orosius grauissimū fuit. q̄ barbarē nationes exercitū
rudē romanorū in gyro circū dederūt. sed militib⁹ quib⁹ dā xp̄ianis clamātib⁹ xp̄e ad-
iūua nos. ilico fulgura terruerūt barbaros ita vt fugerent. ob hoc xp̄i nomen celebre
factum fuit z imp̄ator nō sibi. sed ip̄si victoriā tribuit et sententiā mitigauit.

Imperatores.

Marc⁹.
Lucius. an-
nis. xix

Antonius verus.

Aurelius commodus.

Isti duo ip̄m sumpserūt post ātho-
nium plium. z extūc binī imp̄are ce-
perunt. sed lucio mortuo anthoni⁹

sol⁹ ip̄eritū tenuit q̄ bon⁹ z victorios⁹ fuisse describit. nisi hoc q̄d xp̄ianis q̄rtā persecu-
tionē iussit iserri. D̄r q̄ tante seueritatis z p̄stantie fuit q̄ ad nullū euētū vnq̄ vultū muta-
uerit siue ex leticia siue ex merore etiā dū adhuc puer esset. rāte fuit humilitatis vt q̄
dā vice cū iā exhausto erario nil hēret q̄ militib⁹ daret. nulli volēs esse molest⁹ magis
elegit vasa aurea z ornamēta vxoris z aliā suppellectilē vendere q̄ senatū vel puīcias
as p̄grauare. sed victoria habita z illa recup̄auit z puīciis tributa relaxauit. **P**a-
pias ioh̄is auditor ierapolitan⁹ ep̄s clariuit. fecit librum explanatiōnū de sermone dñi.

Anno mundi.

V.M.CCCLIII.

Pape.

m̄r p̄.
p̄m⁹ a. 9. m̄
4. d. 21

Italico de ciuitate aq̄leia ex p̄re suo
rusino.

Anno christi.

CLIII.

Hic statuit penam contra negligentias que
accidere p̄nt circa sanguinē xp̄i. vt p̄t̄ de cōse.
dis. ii. si p̄negli. Itē q̄ festus pasche semper in
dominico die celebratur. Item q̄ hereticus ve-
niens de iudeorū heresi recipi debeat baptiza-
ri. Hic fecit orinationes quinq̄ z tandem mar-
tyrio coronat⁹ sepult⁹ ap̄d sc̄m pet̄ i vaticano.
Policarpus ep̄s ephesin⁹ ioh̄is apli disci-
pulus romā venit p̄les ab heretica labe reuoca-
uit. Magn⁹ labor sc̄torū ingēs tristitia tūc erat
q̄n foris materialis gladi⁹. int⁹ serpentinum vi-
rus erroris ecclesiā corrupit. z hec duplex p̄se-
cutio diu durauit. Si q̄nq̄ cessauit gladi⁹. here-
ticorū tñ p̄fidia magis ac magis inualescebat z
multiplicabatur. tādē idē vtr̄ sc̄tū martyrio coro-
nat⁹ fuit sub āto. ho cum aliis. xii. ex philadel.
Hermes doctor fidel̄ p̄la scripsit cui angel⁹

dñi appuit dicens q̄ pascha dñica die
celebretur postea martyrizatur.

Iustin⁹ ph̄s ad fidē p̄uers⁹ multa
scripsit z hereticos z martyrio corōat⁹.

Iust⁹ ep̄s viēnesis martyrizat⁹ est.

Sotinus episcopus lugdunēsi. cum
multis aliis coronatur.

Alexander medic⁹ z Pontic⁹ pu-
er martyres.

Selicitas cum septē filiis passa est
Mirabile spectaculum sicut olim. viii.
machabei cum matre.

Potianus gloriosus martyr.

Glocellius puer martyr.

Symonicus puer martyr.

Mouatus cum aliis. 22.

Praxedis oratione fusa quiseuit in
dño post lōgissimos labores.

Victor miles & cerena vxor eius m^r.
Concordius subdiaconus marty^r.
Marcellus marty^r.
Valerianus marty^r.
Egipp^{us} et libros fecit de hystoriis
ap^{osto}l^{orum} & marty^r v^{er}q^{ue} ad t^{em}p^{us} suum
Atalus de pergamo fundamentū ec-
clesie marty^r. Caius marty^r.

Cathaphrige heretici exort^{is} s^{ed} phrigia q^{ue} dicit^{ur}
se solūmō h^{ab}ere sp^{iritu}m sc^{ilicet}m nec ap^{osto}l^{orum} nec aliis datū
Mōtan^{us} pusca & maximilla autores eoz fuerūt.
Theophilus episcopus antiochie^{us}
Apollinaris ieropolitanus ep^{iscopu}s p^{ro}p^{ri}us et iacinct^{us}
Marcillus p^{ri}archa ierosolimoz de q^{ui}b^{us} mirabil^{iter}
Dionys^{ius} ep^{iscopu}s corinthic^{us} habetur h^{ab}eturb^{is}
Philippus ep^{iscopu}s creteⁿs^{is} storla.

annis. xlii.

Blandina sanctissima mulier passa est
Tertulianus africanus in ecclesia insignis habetur.

¶ Iste comodius filius anthont^{is} veri tor^{tor} infamis &
lubricus fuit et adeo incōmodus vt inimicus humani generis diceretur Interfecitq^{ue}
plurimos senatores et maxime quos animaduertit nobilitate industriaz excellere. t^{am}
te fuit superbie atq^{ue} iactantie vt sepe leonis pellem induens ostenderet se esse regem
hominum sicut leo bestiarum. T^{er}tiū vbi splendet constantia martyrum. t^{er}det amplius
de carnalitate hominum mundanoz sermonem texere

¶ Prima pars ecclesie data est. sed non diu stetit.

V.M.CCCLXIII.

V.M.CCCLXXIII.

Syrus ex patre iohanne
de vico myr.

Cāpanus ex p^{re} Concordio de ci-
uitate fundana.

CLXIII.

CLXXIII.

¶ Iste anicetus plures canones edidit qui
in decretis in diuersis locis habentur. sicut
& alioz sanctorū primū sanguinē suū p^{ro} testa-
mento dederūt. nā ob hoc sancti canones di-
cti sunt. quia primū ab apostolis. deinde a mar-
tyribus et doctoribus sanctis equales pene
omnes prelati in primitiua ecclesia fuerunt &
a sacris conciliis cōstituti sunt. nec humana
adinuentione. sed sancti sp^{iritu}s vnctione ac
iussu dictati sūt. Et qui temerarie eos repre-
hēdit in sp^{iritu} sc^{ilicet}m blasphemare p^{ro}hibet. vt in
c. violatores. xxv. q. i. Multa statuit iste ani-
cet^{us} de statu ep^{iscop}oz ac cōsecratōe. tandē mar-
tyrio coronatus sub anthonio. sepultus in via appia in cimiterio sancti calixti.

¶ Iste statuit vt mōarcha veli portaret
sed pallas sacras nō tāgeret. nec icensū
poneret in ecclesia. Et q^{uia} multa picula so-
lebāt circa m^{on}umētū p^{ro}tigere. iō p^{ro}stituit
q^{ui} legitia non hēat vxor nisi p^{ro} sacerdotē
fuerit b^{en}dicta & a pentib^{us} sollēnit^{er} tradita
& a panymp^his custodita tādē post sc^{ilicet}m
vitā sāctiore morte migravit ad d^{omi}nū co-
ronat^{us} martyrio. & sepeliet^{ur} cū fideles in
vaticano in ecclesia sancti petri & cessa-
uit ep^{iscop}atus diebus. xlii.

Theodocion ter^{ti}us diuine leg^{is} iterpres

in appia in cimiterio sancti calixti.

¶ Nota hīc diligēter q^{ui} scōm doctores imp^{er}iu^m sepi^{us} ē eccliam fortit^{er} egit. sed nūq^{uam} p^{ro}-
deter. vñ cū simul tota cohors sapientū dicat. Mobile vincendi genus esse patiētiā: pa-
tet q^{ui} ecclia p^{ro} patiētiā nobil^{iter} sibi imp^{er}iu^m subegit hoc si q^{ui}dē t^{em}p^{us} ip^{er}atores dixerūt. Nolum^{us}
vt p^{ro}ciptat nob^{is} cū nos vniuersi p^{ro}cipe hēam^{us}. doctores oib^{us} hoib^{us} soli romāi p^{ro}di
¶.iii.

Septa etas

Christus.

¶ Quinta persecutio ecclesie fuit iussu seueri quam illico diuina ultio subsecuta est. ppter ciuilia bella in quibus romani nimis attriti fuerunt.

¶ Camur. postea sine gladio aut fuste cu lōge sustineret ecclesia ad hoc deuētū est vt molestas romani impū sollemniter ac humilī psteret q impiales leges non dedignaretur sacris canonibus obedire. hec est mutatio dextre excelsi. Igitur vincere si vis: olisce pati. Signū pfecte prudentie est imprudentē ac insufficientē se estimare. Ipsa enim tpaliū rez pūna mutabilitas oēm humanā pudentiā deridere solet.

Imperatores.

Clemēs alexādrin⁹ philosoph⁹.

Pāthenus stoycus africanus bystoricus.

heli⁹ pēmar
seuerus. an.
xvii. m. vi.

¶ Alexāder narcisci successor magistri origenis.

¶ Iste helius vir grādeuus inuit⁹ accepit principatū. nūq accepit munera. nūq ad vliscendū seduct⁹ est. sexto mēse iter empir⁹ est a iulio ambigēte impiū. sz nō pfect. et sicut fecit factū ē ei a seuerō. Iste seuer⁹ gñe afer. destitutū ipiū adept⁹ tria ciuilia bella pfect. primū nāq iulianū inuasorē impū expugnādo occidit rome. scō ptra pscenū. tercio in gallia p albinū sociū iuliani cū mltō vtriusq pris sanguie bellauit z vicit. hic natura seu⁹ mlti sp bellis lace sit⁹ fortissime eqdē rēpublicā. sz laboriose rexit. p. **¶**

¶ Simachus quartus diuine legis interpres.

Anno mundi.

V.M.CCCLXXXIII.

V.M.CCCXCIII.

pape

Mar. Eleuther⁹ an. xv.
mē. vi. di. vi.

De oppido nicōpoli
Grec⁹ ex pte habūdo

mf. Victor. i.
an. xi. mē. ij.
di. xij.

Afer ex patre felice.

Anno christi.

LXXXIII.

XCIII.

¶ Iste Eleutherius iuxta ordinationem apłoz cōstituit vt nulla esca vsual repudia ret a xpianis q rōnabilis ēet et hūana. Itē q nullus a suo gradu deficeretur nisi pri⁹ accusat⁹ puinceret. exemplo dñi qui iudā accusatū nō sustinuit z quicqd interim iter apłos egit pro dignitate mysterii tantū pman sit. Itē vt absente eo cuius causa vētī latur sentētia nullaten⁹ pferat. Misit etiā legatos lucio regi britoz q eū cū ppo suo baptizauerūt. tādē martyrio coronat⁹ sepe litur in vaticano apud sanctū petrum.

¶ Leonides pater origenis p xpo decol lat⁹ z martyr efficit. z origenes tūc. xvii. an nox se cuz pte martyrio obtulit. sz ipia matris fraude impedit⁹ totum patrimoniu pdidit eo q xpianus esset zc. Ipse aut docēdo scholares grāmaticā. matrem. z. vii. fratres secum pascebat.

¶ Iste Victor ppter dissensionem de termino paschali celebravit pñium in alexā dria palestine cui ipe interfuit. z narcissus et theophilus z hyreneus zc. viri scī. Ubi statutū est q sp dñico die pascha celebrari debet obseruata luna. xiiii. aprilis vsq ad xxi. qz tantus vel circa est salt⁹ lune z postea reditus. De hoc aut factum est ne iudai zare videat ecclesia. Plures tunc epī asie z orientis cum iudeis postea celebrabant. Item statuit q exigēte necessitate vbq z in omni aqua naturalī possit cōferri baptis ma. tādē martyrio coronat⁹ sepult⁹ apud sanctū petrum in vaticano.

¶ Anglia que quondam britānia dicta est ad fidē cōuertit solēnit rege Lucio pñum baptizato. deinde subiectus populus eius exemplo fidei colla submisit pacifice. Siganus z Damianus quos eleutherius papa submisit pñmo illic pdicauerunt.

Deu heu ubi māsit antiquorū romanorū tā
ta pbitas strēnuitas legalitas ac icōpabi-
lis pudētiaz hōestas. Siqdē hoc tpe impe-
rium ad manus stultorū deuenit.

¶ Hora q̄ stultus si se stultū putat adhuc
aliqd de lumie naturalis intelligentie h̄z.
S̄ si sapiētē se estimat tūc cōpleta est stul-
ticia eius. nec erudiri pōt. s̄ sapiētes pfe-
quit similesq̄ sibi sociat.
Ius enī intelligēs gubernacula possidebit. vt dicif. puer bioz pmo.

Iste anthoni⁹ pfe asplor vixit. libidīs im-
patiētissim⁹ fuit ita vt nouercā suā duce-
ret in vxorem. papinianū iuriscōsultū z do-
ctrine legalis thesaurūz occidit. Et sicut
fecit factūz est ei. qz ab hostib⁹ circūuētus
occisus est pessim⁹ ipse cū gaudio multoz
¶ Hora q̄ hic mos stultorū semp fuit. si porē
tes sunt sapiētes persequūtur: quib⁹ sub-
latis neceile est vt ipsi quoq̄ pereāt. So-
lus enī intelligēs gubernacula possidebit. vt dicif. puer bioz pmo.

basianus filius seuerē.

¶ thos z arabes. adiebinos et samarias supauit z mltos ex toto orbe romano pio
recupauit. In studiis ciuilib⁹ z philosophia clarus fuit. Quintā psecutionē in xpianos
suscitās multa ifortunia passus est. In britānia post grauiā p̄lia firmissimā vallem mu-
niuit. cxxii. passuū cum turrib⁹ crebris: z a mari vsq̄ ad mare pduxit. ibiq̄ apud ebo-
racū opidum morbo obiit.

¶ Hyreneus lugduñ. ep̄s cum magna multitudine cleri z ppli martyrio coronatur.

¶ Audacius subdīacon⁹ discipulus sancti polīcarpi martyris. f.

V.M.CCCCIII.

V.M.CCCCXIII.

Romanus

ex patre habundo.

Romanus

mensibus. vi. diebus. x.

ex edimetro.

v. mē. ii. dieb⁹. x

CCIII.

CCXIII.

¶ Iste zepherin⁹ ita-
tuit vt oēs xpiani. xii.
annorū in die pasche sa-
cramētum eucharistie
accipe debeāt in publi-
co z om̄ia vasa altaris
vt vitrea l̄ stānea essēt
nō lignea sicut antiq̄
siebat psecratio p̄ciosi
sanguis in ligneis va-
sis. vñ crescete tpe suc-
creuitz dec⁹ ecclē q̄ vi-
trea post p̄bita sunt
vt ptz de p̄se. di. i. c. va-
sa. et multa alia statuit
salubria. rādē martirio
coronat. sepult⁹ in pa-
ce christi.

Arthemōis h̄rtic⁹ dicit x̄p̄s eē puz hōiem z absq̄ deo zc. p̄les h̄ūt q̄ h̄ac heresi tenuerūt

¶.iiii.

¶ Iste calixtus inter cetera q̄ fecit bona cimiteriū in via ap-
pia extruxit: vb: martyz millia sepulta sunt. Hoc iā dicif cimi-
teriū beati calixti. Iste statuit ieiunia q̄tuor tēporū obseruari.
Ipse fecit eccliam b̄tē marie trās tyberim. Ipse celibatū vni-
uersis sacerdotib⁹ indixit. Eādē martyrio coronat sepult⁹
in cimiterio suo.

¶ Ulpianus iuriscōsultus maxim⁹ vt patet in corpe iuris ci-
uilis per totum.

¶ Origenes doctor egregi⁹ ac sanctitate vite incōparabilis
Clarissim⁹ habet i ecclia dei. De hoc tpe semp extrema repe-
rim⁹ scripta. qdā dicūt eū optimūz quidā pessimū fuisse supia-
modū. mirū est q̄ viri grauissime auctoritatis ac sc̄tissime vite
ita p̄dictorie de ip̄o scripserūt. Vide in hystoria ecclastica li.
vi. z alibi zc. Cōcordiā sup his rep̄ire nō potui. an autē sit sal-
uus vel nō dño cognitū relinquit⁹ zc. Grādīs labyrinth⁹ a di-
uersis text⁹ de sancone salomone trātano z isto origene. an vi-
delz saluati sint. an nō que qz sine periculo nesciunt. nec etiam
ecclia certificata est de h̄is. dño totaliter cōmittēda sunt.

Sexta etas

Christus

Iste alexāder habuit matrē xpianā noīe mameas cū q̄ origenē p̄ bytex audire curauit. hic fuit virtuosissim⁹ ⁊ rēpublīcā salubrit̄ gubernauit. filio vlpiani vsus qui fuit legalis scie princeps rerū sen regē p̄saz maximo bello opp̄ssit. ⁊ corpus sc̄i thome apl̄i iussit transferri de india ad syriā. ⁊ sic venit ad edyslam ciuitatē abagari in q̄ l̄ra scripta hēbat de manu saluatoris. tandē etiā iste alexāder tumultu militari occidit apud magunciacum.

Sexta p̄secutio eccl̄ie facta ē iussu maximiani sed non euasit ipunitus. qz statim infect⁹ fuit postq̄p̄seq̄ xpianos cepat hic precipue p̄ platos ⁊ clerū suis

Imperatores

anno. i.

Palmatius cum yroze et omni familia.

Iste macrinus cum filio suo diodumeno inuasit imperium. et militari tumultu occiditur.

Iste anthoni⁹ obscentissim⁹ me vixit. et ideo cum matre occisus fuit tumultu militūz sicut ⁊ macrinus.

Quia editio re Barbara marty. Cecilia marty. Tyburtius marty. Valerianus mar. Felix marty. Lucanus marty. Ciriace mar.

Iste maximus nulla senatus voluntate imperator factus. Tā deus deuictis parthis ⁊ germanis ab exercitu tertio anno occiditur.

Mertina mar. Priuatus mar.

Anno mundi

V.M.CCCCXXIII.

Vi.M.CCCCXXIII.

Romanus
Pape

Romanus
m. ix. di. xxi

Grecus.

m. ii. di. i.

m. i. di. xi.

Anno mundi

CCXXIII.

CCXXIII.

Iste vrbani genere nobilis ab infancā christan⁹. multos ad fidem conuertit. Omnia sacra mysteria fecit argētea vel aurea vel stannea tandem martyrio coronat. sepultus cum sancta cecilia ⁊c. Predia cepit eccl̄ia possidere tpe huius. de quib⁹ clericis ⁊ notariis sumptus deputabat qui gesta martyrum conscripserunt. antea vsuebant more apostolorū qui in actibus apostolorū scribunt.

Iste pōtian⁹ vt dicitur statuit vt p̄salui die noctūq̄ p̄ oēs eccl̄ias cātarent. ⁊ vt añ celebrationez misse sacerdos Confiteor ⁊c. p̄mitteret. hic in exiliū missus in insulā sardine ibidē martirio coronat. Sanctus fabianus corpus ei⁹ reduxit romā ⁊ sepeliuit in cimiterio sancti Calixti. Anelin⁹ mar. Maxim⁹ m̄r. Astori⁹ mar. Calopedi⁹ m̄r.

Iste antheros cōstituit q̄ ep̄s de sede in sedē possent trāsferri ⁊ vt gesta martyrum cōscriberētur. tandem martyrio coronatur. ⁊ sepelitur in cimiterio sancti calixti.

Nota q̄ in quibusdam hystoriis habetur q̄ cyriacus successit pontiano immediate. ⁊ papatū dimisit ⁊ cum virginibus martyro coronaretur. sed ratio temporis hoc non p̄mittit. vt patz in legenda yndecim millium virginum.

¶ Hic gordianus adhuc
puer de uictis pthis a su-
is fraude occisus est.

¶ xpianorum hic caput est: post tertium annum impii sui ad gloriam christi
celebrauit cum ingentibus ludis millesimum annum urbis condite. tandem fraude decii occidit.

Christianus

¶ In spectaculo circa hec tempora fuit videre de duplici genere martyrum
scilicet christi et demonum. Martyres christi fuerunt sancti pape et alii plati cum fide-
bus suis subditis qui per christianam republicam in fide sancta trucidabantur.
Martyres diaboli fuerunt imperatores et ceteri principes cum militibus
suis qui per republicam et demonum cultura se suos infliciebant ut regna-
re possent. Idcirco pena sed dispar causa. Non mirum est quod christus habet marty-
res. sed valde mirum est quod diabolus habet martyres: verum martyres diaboli et mundi

V.M.CCCCXLIII.

Romanus

ex patre fabiano
mensis. ii. diebus. xi.

¶ Scisma primum in ecclesia dei fuit cir-
ca hec tempora quod nouatus contra corneliu
tenuit se pro papa: licet non esset.

CCXLIII.

¶ Hic sanctissimus fabianus cum de-
functo papa cum ceteris fidelibus expecta-
ret futuri pape electionem. subito colu-
ba cecidit super caput eius descendit vi-
ces. rome episcopus ordinatus. ob hoc statim
electus fuit. hic statuit ut crisma singulis
annis in cena domini consecraretur. ut patet de co-
se. di. iii. c. lris. Ipse etiam diuisit regio-
nes diaconis qui gesta martyrum integre
colligeret. tandem post multa que scripsi-

Agatha virgo et mar-
Septem dormientes
Abdon et senné mar.
Antholia uirgo et mar.
Victoria uirgo et mar.
Moses presbyter et mar.
Maximus presbyter et mar.
Aristocratus diaconus mar.
Serapion martyr

Appollonia uirgo et mar.
Alexander episcopus hieroso-
limorum martyr.
Africanus iulius floruit
in scripturis ecclesiasti-
cis notatissimus.
Dionysius alexandrino
rum episcopus discipulus orige-
nis multa scripsit.

me gessit martyrio coronatus sub decio. sepultus in cimiterio sancti calixti. cuius festum
agitur. xx. februaris. ¶ Triphon puer qui demones expellebat in nicea passus est.

¶ Porphyrius philosophus qui scripsit predicabilia. maximus hostis fidei stolidè con-
tra veritatem catholicam latrauit. cuius uersaniam sancti doctores compescuerunt. nec
ultra profecit nec intellexit de quibus affirmavit.

¶ Cyprianus gloriosus doctor et episcopus carthagini clarus habetur. et post martyrio coronatur.

¶ Nouatus presbyter ecclesie romane ambiens episcopatum factus est hereticus. lapsis
spem venie denegando. Concilium autem sexaginta episcoporum contra eum tempore de-
ciani fuit congregatum in quo damnatus est.

Sextaetas

Christus

Ciste gallus cū volusia
no ciuile bellū molliteres
emilianū interfecit sūt. Et
anox sanguinē plibus bellis attritus fuit romaneꝝ exercit⁹. tandē pius dñs nō dimisit
republicā oīno p̄clitari: qz multi tyrāni illico fuerūt iterfecti: z p̄peritas rediit ispera
ta. vide orosium.

Ciste valerian⁹ p̄mū satis bellicosus fuit et victoriosus
sz postq̄ xp̄ianos p̄seq̄ cepat statim capt⁹ fuit a rege p̄sarū
z in vilissima seruitute apud eos p̄fenuit. ob qd̄ terti⁹ gal-
lian⁹ pacē eccl̄is restituit. Sz qz nō plene vindicauit xp̄i-
anox sanguinē plibus bellis attritus fuit romaneꝝ exercit⁹. tandē pius dñs nō dimisit
republicā oīno p̄clitari: qz multi tyrāni illico fuerūt iterfecti: z p̄peritas rediit ispera
ta. vide orosium.

Imperatores.

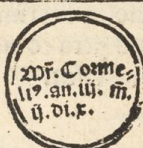

Quotidie inueniunt. z in magno numero. xpi astit nō sic. quot hodie p̄ mūdi p̄pa
carnis delictis. terrenis diuitiis lib̄ter agonizāt z tandē nemine cogit̄e volūtarie suc-
cūbūt. sz xps neinē p̄cepit p̄t fideles occideret lz ad breue tps hoc fieri p̄miserit. Uide
quō nō est gl̄andū m̄ribus n̄ris. q̄si aliqd̄ dignū gesseris p̄ eterna gl̄ia. q̄n sic oī tpe vi-
dem⁹ decertasse vanos p̄ ifamia f̄la vt pz p̄ augu. de ciu. dei li. v. Uide pulchra ibi zc.
C Priscus m̄r. **C** Malchus m̄r. **C** Martinus m̄r. **C** Fructuosus m̄r. **C** Claudia
C Patrici⁹ m̄r. **C** Prothas m̄r. **C** Facinct⁹ mar. **C** Eugenia m̄r. martyz.

Anno mundi.

V.M.CCCCLIII.

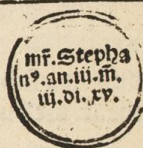
p̄ tpe

Romanus

Romanus.

Romanus.

Romanus.

Anno christi.

CCLIII.

Ciste corneli⁹ celebre
nomen scitatis hz z sup
morbu caducū singulr ac
cepit p̄tatem a dño. hic
corpa sc̄oꝝ petri z pau-
li leuauit. z honorificēti⁹
reposit in locis decenti-
bus cum brā lucina. Tā-
dem cū multis aliis m̄rio
coronatur. Ipse sanxiuit
vt sacerdotes p̄ certa cā-
turare possent si veillent.

xl. m̄res rome. ccc. i. affri-
ca. z alii ifiniti passi sunt.

C Eusebius martyz.
C Habundus martyz.

Ciste luti⁹ statuit vt
duo p̄bri z tres di-
aconi sp̄ cū eo sint
z seq̄nt eū in oī lo-
co p̄pter testimoniū
p̄bitat lz p̄scie se
curitas sufficeret
sibi p̄ sua salute. tñ
pp̄ malitiosos oēm
ep̄m t̄fē bonū no-
mē ap̄d eos q̄ foris
sūt vtz de p̄se. di. i.
iubem⁹. tādē m̄rio
corōat̄ sub valeriāo

C Cesari⁹ dia. m̄r.
C Iulianus mar.
C Concordia mar.
C Cirilla filia decii.

Ciste stephan⁹ sta-
tuit ne aliqd̄ vesti-
bus sacris p̄ter q̄
ad cultuz dei v̄tat
vt pz de p̄se. di. i.
vestimēta zc. tādē
martyrio coronat̄
in celebratiōe mis-
se qz tēplū martis
oratiōe subuertit.
C Quirini⁹ mar.
cclxxii mar. rome

C Abacuc mar.
C Leodi⁹ p̄sulari
C Felix martyz.
C Hyrene⁹ mar.
C Trophēa vxor
decii.

Ciste sixt⁹ fuit pater
sp̄ualis sc̄i laurētii
z statuit qz missa su-
per altare fieret qd̄
antea nō fiebat. tan-
dē m̄rio coronat̄ cū
aliis plurib⁹ sub ga-
lieno qui alio nomē
dicit̄ de ci⁹ sc̄dm̄ v̄n-
cētū z alios. et hec
verior positio ē vtz
i legēda sc̄i laurētii

C Laurentius m̄r.
C Felicitissim⁹ mar.
C Agapitus mar.
C Romanus mar.
C Ipolitus mar.

Octava persecutio facta est iussu valeriani ppter quā grauissime plagati sūt romani. Jam ei sub decio cōis pestilētia fuit in oib⁹ mū di pūb⁹ q̄cūq; edicta nepharia disp̄sa fuerūt. Sed hec vltio grauior totū humanū impiū prupit quousq; nedū factores s; etiā p̄sentientes tāto facinori delerent. nā vndiq; bella surrexerūt zc. Et dacia trās danubiū in ppetuū auferē. Et videt esse p̄ma diminutio romani impiū q̄ non fuit recuperata. Rona persecutio ecclie fit iussu aureliani in q̄ multi passi fuerūt. Fulmē q; de celo cadēs ire dīne signū p̄ncipē terruit. z ad reuocādā sniaz monuit sed q; noluit iō statim perit.

Iste claudius gothis nobilis sine triūphauit qui iā p̄ xv. annos illiricū macedoniāq; vastauerunt. z ideo statuā auream meruit z morbo interit.

Scabellius heretic⁹ negat christum filium dei esse.

Iste aurelianus p̄mo xp̄iāta benign⁹ fuit quare vbiq; gloriose triūphauit p̄cipue cōtra gothos. sed prauorū p̄silio deceptus cum xp̄ianos seuissime psequeret nuncq; post bonuz diē habuit z statim occisus est.

Iste tacitus bonus fuit sed parum regnauit occisus in pontico.

Iste floritanus non fuit impator sed forte cesar. etiā occisus in tharso.

V.M.CCCCLIII.

V.M.CCCCLIII.

Grecus.

Romanus.

Tuscanus.

Iste dionysius distinxit parrochias mādās q; pastores p̄tēti esse debēt terminis suis. Cimiteria p̄struxit in vrbe ppter penitētiās z baptisimata. vixit. q. i. ecclias. Tandem mīrtorio coronatur. sepultus in pace xp̄i.

Iste felix statuit supra memorias mīm missas celebrari. Iste festum dedicatōis ecclie singulis ānis statuit agi. Tandem mīrtorio coronatur sepult⁹ i ecclia sua.

Iste enthtian⁹ sanctissimus ac deuotissimus per diuersa loca. ccccliii. martyres sepeliuit manu sua. Sic statuit fruges super altare et fabe bñdicerētur. Tandem martyrio coronatur sepult⁹ in cimiterio calixti. Marcus cōfessor scdm quasdam historias ponitur in linea paparū z q; post felicē tenuit sedem annis. viii. Sic solus euasit martyriū inter tot cōtinuas persecuciones. sepultus in ecclesia sua in media roma. Sed damasus z vincētius z martinus non faciunt mentionem eius.

Manicheorū heresis ipsissima z grossissima exoritur a quodā manes parso barbaro morib⁹. zc. hic posuit duo principia.

Colūba xgo et mf. Theodora. Leonilla. Cornelius.

Quirin⁹ mar. Simphorian⁹ Agapitus. Piscus.

Patroclus. xlviii. m̄res cccclii. m̄res Maurus.

Victor. Victorin⁹. Cyprianus. Paulus primus heremita claret virtutibus.

Maria egyptiaca que peccatrix fuit mirabilē penitentiā egit in deserto per annos xlvii. hoc tēpore fuit. Vel scdm alios anno dñi. cccclxxx. Vitam eius scripsit abbas zozimas. z hoc magis videtur.

Quinta etas

Christus

¶ Decima persecutio ecclesie fit iussu Diocletiani et maximi que oibus pcedentib⁹ grauior fuit. et .x. annis durauit. in tm feruebat vt in .xxx. diebus. xx. millia coronarent. ecclesiis et sacris libris combustis.

¶ Iste Probus victoriosus fuit. multa bella psequit⁹ honorum et pulchrum apud agrippinam interfecit. iose autem a militibus apud firmum occisus est. de augustino fecit ppter necessitate bellorum et galerium et constantium cesares. tandem per multam sanguinis effusionem restituto regno iuxta terminos priores ambo purpuram deposuerunt vt iuniores substituerent. et ipsi puato ocio cosenescerent. tandem diocletianus veneno obiit.

¶ Iste carus bellum cum parthis gessit et fulmine percussus interijt.

Impatores.

Prob⁹ an. v.
men. iij.

Car⁹ c⁹ff.
Carin⁹ nu
meriano

nis. ii.

Diocletian⁹
marinus.

Cocellus antioche
nus pira pauli famo-
setani hereticus in q
danatus idem fuit. et
episcopatu priuat⁹

Claudianus
Papias
Alexander
Felicianus
liij. coronati

Dioscorus
Babilus
Longinus
Semprianus
Marcellianus

Serapion
Carpoph⁹
Gercon
Victor
Ursus

Mauritius dux ex-
ercitus thebele le-
glonis cum eadem
legione coronat⁹ a
pud sedunum.

Anno mundi.

V.M.CCCCLXXXIII.

Pape

Martyr Gal⁹
an. xi. m. iij.
di. ix.

liij. di. ix.

Martyr mar-
cellus a. viij.

Romanus ex patre prolecto
men. ii. diebus. xxiij.

Anno christi.

CCLXXXIII.

¶ Iste gaus constituit
vt nemo episcopus alios cle-
ricos apud iudicem scilicet
audeat accusare. et q pa-
gan⁹ vel heretic⁹ christianum
accusare non possit. ite q
infamatis ei inferre. ite q
gradati q digni e ad ordi-
nes ascendant vt. s. pmo sit
ostiarus. deij lector. ex-
orcista. accoli⁹. subdiaconus.
diacon⁹. demum pbs
hic fugies persecutores i cri-
ptis habitado. tandem mar-
tyrio coronat⁹. eius festus
agitur. x. kalend⁹ maii.
Castorius cu vxore. xxx.
millia martyrum. Basili⁹ cu septem.

¶ Iste marcelli⁹ ob se-
ntia persecutionis comprehensus
tria grana thuris in sacrifici-
um idolis imposuit. sz postea
ea publice penitus. et capi-
talem sententiam pro fide su-
sceperit. Corpus autem eius
insepultum. xxx. diebus sa-
cuit propter timorem ana-
thematis. sz postea iussu sa-
cti petri a marcello huma-
tum est iuxta pedes eius.
Ei⁹ festus agit. xvi. ianuarii
Petrus Erasmus
Iuliana Cristina
Leontius Theophilus

Sebastian⁹
Ciriacus
Eufemia
Crisantus
Ricostratus
Claudius
maurus
Orontius
matheus
Tranquillin⁹
Tiburtius
Victorian⁹
Castulus
mennas
Dorotheus
Bonifaci⁹
Iustina
Dorothea

Grisogonus
Felix
Dilaria
Daria
Zoe vxor nico-
lason (strati-
diodorus
maricianus
Polycarpus
Cromatius
Vincentius
Symphonianus
Cesarus
Hobilis
gorgonius
Pelagia mere-
trix pueris p ab-
batem veronem.

Georgius. Pax ecclesie reddita est p[er] p[re]statiōis r[ati]ōem firmata ut q[uod]cu[m]q[ue] lederet xpianus
 p[re]crati[us]. puniret. Hec reuera ē mirabilis mutatio dextre excelsi. iuxta illud ps. Si
 blasius. lia babilonis misera. bt[er]us q[ui] r[ati]o. retribu. zc. Tēpla etiā idoloꝝ ip[s]o iuben
 primus. te clausa sūt r[ati]o phibita sacrificia. iuxta illud Esa. pphete. Dñi q[ui] nō fecerunt
 felician[us]. celū r[ati]o terrā. p[er]at de terra. Incredibile ei fuit hoc suspicari q[uod] v[er]o nō h[ab]uā
 albanus. gen[us] ab hoc errore posset absolui in q[ui] a dieb[us] m[un]di regis ass[er]ui op[er]e sq[ui]ad
 ultus. hec t[em]p[or]a p[er] annos. 2. m. ccc. erat miserabiliter ipli catū. v[er]o dicit[ur] dei est hoc

Modestus

Crescentia

Anastasia

Donatian[us]

Rogatian[us]

Cosmas

Damianus

Quintinus

Uitalis

Agricola.

Galeri
us cōstā[nti]n[us]
ānis. ii.

Cōstā
tin[us] magn[us]
ānis. 13.

Isti duo pacifice diu[er]serūt sibi i
 peritū. s[ed] nō diu vixerūt r[ati]o grādis
 alter catio r[ati]o civilia bella postea
 oriunt[ur]. q[uod] oia sub p[re]stantino q[ui]runt
 aliq[ui] etiā cesares tūc creati fuerūt
 q[ui] xpianos maxime persequebāt
 quorum Maxētius vnus fuit.

r magna mia eius. non hois meritum.
 Iste p[re]stantin[us] imp[er]ator gl[ori]osissim[us] cele
 bre nomē reliq[ui]t in bellis victoriosus in
 gubernāda republica p[ro]udēs. in nego
 ciis fidei icomparabilis deuor[us]. ei[us] p[ro]p[ri]e
 p[re]thaleon tas a scit[ur]as ex m[un]dis sc[ri]p
 Katherine rū libris ado emicat q[uod] in
 margareta dubie int[er] sacros annu
 Lucia xgo iādu[s] ē Greci dicūt eū i si
 Agnes ne vite sue monachū effe
 Crisostom[us] cū r[ati]o eusebi[us] r[ati]o orosio r[ati]o alii
 Simplicio diligēt facta descripsit.

V.M.CCCCXCIII.

V.M.D.III.

Roman[us].

m[ar] Mar
cell[us] p[ri]m[us] q[ui]
5.8.22.

Gre
cus.

m[ar] Eu
sebi[us]. ā. ii.
m. 6.8.

Afer

m[ar] mel
chiades ā.
iii. m. 6.

Roman[us].

siluester
ā. 23. m. x.
8. xxi.

CCXCIII.

CCCIII.

Iste marcellus magnā hūit
 cū maxētio alt[er]cationē dicens
 Dñi p[ri]ncipis ē ecc[lesi]as cōtri
 tas repare r[ati]o dei sacerdotes
 honorare vt p[er] 3. xvi. di. Ite
 statuit q[uod] p[er] illū g[ra]le nō pos
 sit celebrari sine auctoritate
 pape. vt p[er] 3. xiii. di. c. synodū
 Ite elegit. xv. cardinales in
 v[er]be p[ro]p[ri]e septuaginta r[ati]o baptis
 mū zc. tādē post longā custo
 diā iumentoz in custodia pu
 blicā reclus[us] moritur tyrann[us]
 de maximsani, sepult[us] i cimi
 terio p[ro]p[ri]e v[er]a salaria.
 C In anglia pene tota fides
 extincta est hoc tēp[or]e a ma
 ximiano. Similiter r[ati]o treue
 nis a rictionario.

Iste eusebi[us]
 ex laico i pa
 paz assumpt[us]
 ē fuit em me
 dic[us] q[uod] sepe
 factū constat
 t[em]p[or]ib[us] anterio
 ribus. hic sta
 tuit vt laicus
 suū ep[iscopu]s accu
 sare nō possit
 nisi fide exor
 bitaret vt. ii.
 q. vii. c. laic[us]
 zc. tādē mar
 tyrio corona
 tur sub maxē
 tio zc.

Iste melchiades statuit
 q[uod] die dñi corseria. v. nul
 lo mō dberet ieiunū ob
 seruari. p[ro]p[ri]e reuerētia dñi
 v[er]o q[uod] illos dies pagāi q[ui] si
 sacrū ieiunū celebrabāt
 de ps. di. iii. c. ieiunū. tā
 dē martyrio coronat sic
 oēs p[re]decessores ei[us]. Et
 nota q[uod] hic ē vltim[us] mar
 tyr a sc[ri]p[ta] petro. xxxiii. i
 ordie p[ro]p[ri]e romanor[um]
 q[ui] oēs sanguinē funderūt
 p[ro] testamento sc[ri]p[ta] tunc
 laudabile fuit secundū
 Gregorium episcopatu
 appetere.

Iste siluester
 gl[ori]os[us] cōfessor
 xpi multiplici
 ecc[lesi]az decora
 uit tā in sc[ri]p
 ris q[uam] mir acul
 admirabil[is] fu
 it decreta m[un]di
 statuit. here
 ses damnauit.
 p[ro]m[er]itum b[ea]ti
 petri. s. regnū
 italie cu[m] tota
 v[er]be p[ro]stanti
 no suscepit es
 ad cultum ec
 clesie cōuerit
 belenā cū in
 fine p[ro]sumuit.

(deis baptisauit r[ati]o alia i fūta sc[ri]p[ta] sine p[ro]sumuit.

Sexta etas

Christus

¶ Antoni⁹ abbas scitissim⁹. potēs in ope et sermōe clarissim⁹
vniuerso orbi hētur. Pasunci⁹ discipul⁹ eiusdē antonii. et alii
scitī heremite et monachi in desertis locis hoc tpe claruerunt.

¶ Eusebi⁹ cesare palestine eps dinis scptur⁹ studiossim⁹ fuit

¶ Sozimus abbas qui mariā egyptiacā repit. tñ quidaz libri
dicunt q fuerunt ambo tempore Valentiniāni.

¶ Helena regina mat cōstāntini mulier scā et admirāde deuotiois et ciuitatis. crucem xpī repit. lxxii. collegia fundauit totūq statū ecclesie incomparabili feruore glorificauit.

¶ Imperatores.

¶ Constantia filia constantini magni. virgo sancta. cum multis aliis in sancto pposito dño seruiuit hec leprosa fuit sicut pater eius: sed meritis bte agnetis mū data fuit.

¶ Nicola⁹ eps myrhee ciuitatis scūs p oia et venerabilis hētur. ¶ Athanasi⁹ eps alexandrinus doctor glōsus et cōstantissim⁹ cōfessor edidit symbolū Quicūq vult.

¶ Patrici⁹ eps egyptioz q oculū in psecutiōe amisit. ¶ Ari⁹ heretic⁹ pessim⁹ tor⁹ hipocrita asserit trinitatē psonaz. sed vnitatē essētie negat. supra modū ista heresis afflixit ecclesiā. ¶ Siluester papa aūq alia p̄silia celebrarent conuocauit. cclxxii. epōs et castim. et alios hereticos condemnauit. et plura constituit decreta.

¶ Anno mundi.

V.M.DXIII

V.M.DXXIII.

¶ De possessionib⁹ eccleie q̄s plati circa hec tpa bre ineperut. gradis altercatio sepe inter doctores fuit. q̄busdā dicentib⁹ q iustū et vtile esset q ecclesia in tpalibus abundaret et honore terrenā hēret. alii eō q nō. nec mix. quicqd em ecclesia dicit vlt facit aut hz signū ē cui p̄tradit. elegit diu in paup̄tate et penuria viuere. signū ē cui p̄tradit suscept deide grata oblata tpalia signū ē cui p̄dr. sed si diligēt aduertim⁹. tūc apte iueniem⁹

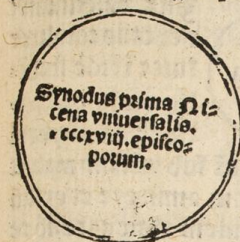
¶ Anno christi.

CCCXIII

CCCXXIII.

q dñs hoc p̄dixit et p̄misit electis suis scz q eēt recepturi agros cū p̄secutiōib⁹ vt pz Mar. x. dicēte b̄to petro. ecce duo gladii. hic dñs r̄ndit. sufficit. Tibi b̄tūs Ber. scribēs ad eugenii papā dicē q vtrūq gladiū xpī ordinatiōe pape suscepit. alioqn n̄ dixissz sufficē sed nimis ē gladiū spūale p seipz. sc̄larē siue materialē p alios regit. s. p p̄sonas laicales. Sc̄tūs aut̄ Tho. talē format rōnē ex dictamine iuris natural⁹ et diuini. Ex q̄ tota xpiana vita ordinat p̄ncipalr ad finē spūale nō tpalē. iō sūm⁹ p̄tifer q ē vicari⁹ xpī. i terris cui cōmissa ē h̄mōi ordinatio v̄z h̄ se plenā p̄tātē p̄cipiēdi xpī fidelib⁹ p p̄secutione hui⁹ i⁹ finis tanq̄ architector. qz ei ad quē p̄tinet vltimi cura finis subdi debēt illi ad q̄s p̄tinet cura aūcedentiū finitū et ei⁹ impio dirigi. Qui v̄z em̄ vti armis impat fabro q̄lia debeat facere arma. Et qz finis iste est dignissim⁹. s. p̄secutio celestis gl̄ie. iō sacerdotiū eccleie ē sublimi⁹ cuiūq̄ p̄tati terrene. q̄re ecclesia b̄z sc̄tm regale sacerdotiū. cui oēs reges xpiani pp̄li opz eē subditos sic ipsi dño iesu xpo a q̄ hoc regale sacerdotiū deriuat Tāto siquidē est regimē sublimi⁹ q̄to ad finē altiorē ordinat. vñ p̄tz q i lege xpī reges debēt sacerdotib⁹ eē subiecti. q̄re mirabl⁹ dina p̄uidētia factū vt ē i romana vrbe quā de⁹ p̄viderat xpiani sacerdotiū p̄ncipalē sedē futurā. hic mos paulatim inolefceret vt ciuitat⁹ rectores sacerdotib⁹ subderent. Sed si xpiana religio p̄ncipalr eēt iſtituta ppter tpalia p̄rēda. tūc reges essēt p̄ponēdi sacerdotib⁹ sicut olim fiebat i veteri lege et in paganismo vbi tor⁹ cult⁹ dīnoz tenebat ad illū finē vt tpalib⁹ bonis abūdarēt. hec Tho. Sācta brigida li. 4. c. lxxvi. scribit q beata v̄go Maria hec verba sibi dixerit in quadā reuelatione. Ecclesia dei p̄mis tpibus paup̄ erat in temporalibus volūtariē p̄-

C Persecutio. xl. ecclie sit iussu pſtātī arriani in q̄ grādi turbine fides subuerſa fuit multi martyrio coronati. multi exilio dānati. ⁊ xpianī sup altare mactabāt sicut p̄dixit bñs ato. **C** Isti tres fuerūt filii pſtātini magni sz nihil p̄ne hui⁹ i eis fuit. q̄p̄opt tā stat⁹ respublice q̄ ecclie valde turbat⁹ fuit. regnū ei diuiserūt ⁊ ciuilia bella gesserūt i q̄b⁹ pſtātino ⁊ pſtās p̄terūt. ⁊ sic totū regnū pſtatio puenit. q̄ arriana heresi, deprauatus catholicos psequit. ⁊ multa bella surgūt ita vt nullā deiceps detē hēret. tādē iopi- nata morte puentus infeliciter obiit.

C Hibernia puerit ad fidē p q̄dā acillā captiuaz
C Symō archieps zelētie martyrizat in perside.
an. xliiii. xvi. M. martyꝝ ⁊ alii infiniti passi sunt.

C Ista sacrosancta synodus p̄ma de q̄ttuor quaz auctoritas est sicut q̄ttuor euāgelioꝝ iussu siluestri ⁊ pſtātini p̄gregata fuit in Nicea ciuitate Bithimie in q̄ fuerūt. ccccviij. ep̄i catholici viri sc̄ssimi. miraculis gl̄iosi q̄ oēs vnanimi p̄sensu arrianū etiā ibidē p̄tē ⁊ p̄tumacē dāna uerūt. symbolū ediderūt ⁊ fidē exponētes. p̄lma statuerūt. vt p̄. xvi. di. c. Sexta synod⁹ **C** Donatiste heretici oriunt in Africa sic dicti a quodā donato. dicūt ecclēsiā tantūmodo in Africa mansisse apud se. ⁊ rebaptizabāt catholicos. diu durauit.

V.M.DXXXIII.

V.M.DXLIII.

C Romanus.

C Romanus.

CCCXXXIII.

CCCXLIII.

C Iste marcus constituit vt symbolū publice i ecclā cātaret ⁊c. Itē q̄ ep̄s hostien. papam consecraret ⁊ pallio vteretur. Alexāder ep̄s alexādrinus nobilissimus in concilio Niceno.

C Iste iul⁹ multas p̄secutiōes sustinuit a pſtatio arriano ⁊ p̄ decē ānos sustinuit exiliū. tādē mortuo pſtatio ad sedē suā rediit ⁊ duas basilicas extruxit tādē b̄tā morte pot⁹ sepelī i cimiterio calopodis. **C** Amos p̄. iiii. m. monachoz. Itē ali⁹ amō. ccl. clerici cū aliis monachis ⁊ sacratis x̄ginib⁹ ab arrianis infecti sūt. **C** Paconi⁹ vir clarissimus p̄ innūerabiliū mōachoz ⁊ monaliū q̄ idifferēter oēs recepit iuxta regulā ab āgelo sibi datā in egypto fuit.

C Maximus ep̄s treueren⁹ magnus confessor.

Accessu vero tēporis vt amici dei feruētiores ⁊ expeditiores essent ad predicandū dei verbū vt sciret q̄ nō diuitie male sunt. sed abusus eaz idē sub siluestro ⁊ aliis bona tpalia ecclēsiadata sūt q̄ viri sc̄i lōgo tpe ad necessitatē suā solā ex amicorū dei ⁊ pauperū sustentatione dispēfabāt. Ergo tales sc̄ito amicos dei q̄ cōtētāt de dispositiōe dei ⁊ ip̄e videt eos. hec illa. Dicūt q̄dam q̄ nedū tpalem sustentationem necessarium fuit ecclēsticos habere. sed etiā tpalem iurisdictionē ad compensandam iniquam audaciam volentium bona ecclēstica suis appropriare vsibus. nec decuit vt platus potestate sp̄iali p̄ditus p̄tātē cui impleteret ab alio mēdicet. sed p̄p̄iā eā possideat. Nec oīa firmissime. p̄bāt ex legēdis ⁊ dictis sc̄toꝝ patrū q̄ tpalia dñia ⁊ possēsiōes terrenas.

Serta etas

Christus

C Persecutio. 12. eccle sit iussu iuliani pessimi apostate q sanguine xpianor idolis vo-
uit. sed nō ipune. qz diuinit occisus fuit p mercuriū sanctū martyre iubere brā & gine.
C Eunomi² heretic² corpe z aia leprosus. a q eunomiana heresis dicit xpm non natu-
ra sed grā silem pri. **C** Macedoni² heretic² negauit spm scm eqlē pri z filio. heresis
magna. **C** Lana de celo pluit. **C** Grādo maria iterfecit hoies z iumēta apud pstanti-
nopolim. **C** Glauian² z deodat². hi choros psallētū i duas ptes diuiserūt z vigiliis ad
sepulturā marty z istitu-
erūt. **C** Paulin² eps treue.
C Hilariō z donat² mres.
Imperatores.

Iulian²
anno vno.
m. viij.

**Iouinia
nusmesib²**
viii.

**Valēti-
nianus. an-
nis. xi.**

Iste valentinian²
deuotus totaliter
fuit z i fide stabi-
lis diuina ordina-
tione ad imperiū

C Paul² simplex disci-
pulus anthonii q merito
oblectio ad pfectionē ve-
nit. tunc Magn² deinde
apostata. iadē cesar z do-
lo august² fuit. totaliter

Iste iulian²
pmo xpian²
demon mo-
nachus.

Iste iouinian²
catholic² z bo-
nus fuit sz paz
regnavit.

venit qz ei sub iuliano maluit
tribunatum amittere et exiliū
ppeti q fidem abnegare. iō re-
tribuēte xpo meruit ad ipium
sublimari. semp victorios² fu-
it. saxonēs z burgūdiones vi-

fidē nitebat destruere. **C** Victorinus Machar².
Donatus grāmaticus magi² Hieronimi.

(cit. Juliana mar. Johānes z paulus mar².)

Anno mundi.

V.M.DLIII.

Pape.

Liberi²
ā. 16. m. 7
d. iii.

Romanus.

Scisma. ii. ecclesie iter liberitū z
felice euenit ppter arrianos qz
b² fauebat liberi² z iō tāq her-
eticus a catholicis deiectus fuit z
felix in papam assumptus.

Anno Christi.

CCCLIII.

C Iste Liberius primo catholicus seruide contra arria-
nos pcellit. z ob hoc pstantius arrian² eū in exiliū misit et
cler² de pſensu eiusdē liberitū felice psbyter in papā ordi-
nauit. q ampli² arrianos expugnauit inratū vt arriani ipi
pstantiū rogarēt vt liberi² restitueret tāq eis magis fa-
uorabilis. z sic liberi² reuocat² fuit z felix delect². sed qz
liberi² arrianis fauebat. idē felix cū catholicis eū admo-
nitū z pſacē tāq hereticū de ecclesia elecerūt. z tūc scis-
ma factū fuit z pſecutio magna fidelitū. Et nota q pmum
romana ecclesia circa hec tpa ifamē papā hūit. qz oēs an-
cessores hui² liberitū fuerūt scit² exēplares vt supra patet
p annos. cccl. zc. **C** Gregori² nazāzen² doctor egregius
in opido nazanzeno eps vel constantinopolitanen².

C Basili² magn² cōfessor z eps cesariē. claruit.

A latissimas iuste hūerūt. Quis cū audeat dicere q tot scī pōtiffices viri vtiq sūme p
fectōis z sature. miracul² gliōsi. q oia tgalia arbitrat vt stercora qz doctria fulget ec-
clesia sicut sol et luna qz scptia suos lectores scī spūs igne accēdūt. z ples ppaz vitā de
fessione libertat² ecclesiastice tradidit martyrio coronati qz inq audebat dicere tales
ac tātos tā mltos sic delirasse vt hmoi tgalia ptra iusticiā ac dei volūtate detinisset. ✠

C Iustina impatris arria-
na secrete tpe viri sui sz im-
pia vxor pitilimi valentiani
ipato. multū post pſeq² ca-
tholicos. z pſcpue abrosius
C Didim² cec² ab infātia
diuinitus factus est doctor
magn² z eps alexandrinus
C Gordian² et epimachus
z alii multi martyres.

C Rufinus psbyter multa
scpsit z historiā ecclesiasticā
trāstulit. **C** Quiriāc² eps
z mar. **C** Gallicanus mar.

Hieronimus p̄sbyter & cardinalis incepit clarescere in ecclia del de balmacia oris
 dus sp̄ sc̄tissime vite fuit. hereticorū malle^o ac totū xp̄iane v̄itatis solidissimū fūdamētū
 doctor p̄ncipalis nō solum latinis atq; grecis. verum etiā hebraicis l̄ris eruditus fuit.
 p̄lam^o qdā nobil^o de semie troianorū q̄ in lōbardie p̄sib^o venerat: rebellavit & impiū.
 sed mox interfect^o ab exercitu romanorū fuit. Sed filii ei^o fugiētes regnū frācie inchoa
 rūt iūitis romanis. & coloniā extruxerūt & ibidē vt coloni hitare ceperūt. marcomir^o fi
 lius p̄dicti p̄lami fuit dux eorū. sed pharamūdus fili^o etus fuit primus rex francie.
Colonia ante hec tempora dicebatur agrippina.

Burgūdi s̄t xp̄iani

 uersalis. cl.
 eporū contra
 macedoniū
 hereticum.

Iste valēs frater fuit valentinianū
 & cum eo diu regnavit. s̄ timore ei^o
 conceptā trufam exercere nequaquā
 ausus fuit. sed eo mortuo cum solus
 regnaret catholicos p̄sequit^o & mona
 chos ad militandū reuocauit. tādē
 post multa infortunia impia morte perit. tñ cum aliqua penitentia.

Iste gratianus videns rempublicā pene tam
 desolatam theodosiū cesarem fecit qui vbiq; vi
 ctor existens multa restituit tandem per maximū
 tyrannum dolo occiditur & ille non longē post ius
 te a theodosio morte punitus.

V.M.DLXIII.

V.M.DLXIII.

Romanus.

Hispanus.

CCCLXIII.

CCCLXXIII.

Iste felix vir sanctus
 cōstantiū augustū hereti
 cū declarās & papatu eli
 citur. & tādē capitis ab
 scissioe martir xp̄i p̄secrat

nauit in ecclia glia p̄f̄i &c. post singulos psalmos di
 cere iussit rogatu hieronymi. In v̄sib^o dicēdis excel
 lētissim^o fuit p̄līmāq; scripta reliq̄. & p̄cipue hystoriā
 papaz & marty^o. Conciliū etiā. ii. vniuersale id est
 cōstantinopolitanū cōtra macedoniū celebrare fe
 cit. eius festum agitur. xi. decembris.

Ambrosius romanus doctor p̄ncipalis mittit a valentiniano ad mediolanum. & tñ
 s̄tim in ep̄m diuinitus eligitur. vt ipse testatur in li. de officiis. Rapit de tribunalib^o ad
 insulas cogimur s̄l̄ dicere & docere. **A**lex^o vir sc̄tū & mire patiētie rome claruit.

Martinus ep̄s thuronē. claruit in gallia vir admirāde sc̄tū de p̄anonia oriū
 dus exiit. **J**ohannes heremita sanctissimus qui theodosio triūphum p̄dixit.

Euasit. Reuera possum^o adducere illud gamaliel actū. v. Si a deo est nō poterit
 dissoluere &c. Tāta siqdē p̄ hui^o mūdi potētes p̄iter & sapiētes facta. Legim^o cō

Iste ist^o damasi pape vastās il
 las egyptias solitudines hacte
 nusq; diffusas q̄s p̄p̄ sitim & ste
 rilitatē piculosisimāq; serpētū
 abundantia p̄uersatio hūana non
 nouerat hitatio monachorū p̄ple
 uit. s. arsisius/pichi^o/pemenes/
 pastos/3ozimas/marina/ eufro
 sina/ioseph/syrus/agathō/achi
 lis/gelasi^o/arseni^o/luti^o & alii i
 numerabiles quorū est digna me
 moria.

Sexta etas

Christus

Augustinus carthaginens. de affrica rhetor maximus. et in omni philosophia ac poetria incomparabilis. insup oē scibile qđ vnq̃ philosophi repire potuerūt in iuuetute sine magna difficultate adeptus. circa hec tpa ad mediolanū mittit vbi statim a bto ambrosio puerit. et in noie xpi postposita manicheorū heresi baptizaf. hic creuit in doctorem eccleie pceptuū et hereticorū malleū valētissimū nō lōge post in ep̃m biponeū. sublimat⁹ totā ecclesiā suay fonte doctrinay p annos. liti. abundāntissime irrigauit.

Vite theodosi⁹ inēse religiositatis extitit ep̃o et eccleie fidelissim⁹ deo in oib⁹ adiut⁹ est a dño miracul⁹ etiā aptis.

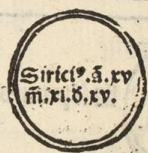
Imperatores

hostes supans sibi et in oib⁹ pncipib⁹ ondit q̃tū valeat ad victoriā obtinēdā ofo deuota cum lachrymis ab innumeris barbaris circūdat⁹ xpm supplicis iuocās gl̃iosus victor nō suis manibus sed dñis triū phauit auxiliis. Nā tela q̃ hostes ē eū miserāt retrofū acta in ipsos atrocit⁹ reuertebāt. Qđ vidētes barbari pauore nimio pstrati p̃tinuo sese xp̃ianissimo pncipi subdidērūt. vñ et poeta claudian⁹ l⁹ pagan⁹ hoc idē testat⁹ oī. Q̃ nimis dilecte deo tibi militat ether. Et p̃iurati veniūt ad classica vēti. Quā hūilr se hūit i correctiōe ābrofii p̃t̃ in legēda eius dē. Vnde aug. li. vi. dē ciui. dei. Et quō idola subuertit cū tēplis iussit. et quō iohāne here mitā cōsuluit et. et quō fragrabat magis bñficiēdi charitati q̃ dñandi cupiditati. morit⁹ tādē bñ disposita repub. quā desolatā inuenit. p̃mo stabulari⁹ fuit et p̃p̃ dñites p̃mo est.

V.M.D.LXXXIII.

Pape

Romanus.

Anno Christi.

CCCLXXXIII.

Vite siricius statuit vt de ipsa secta manicheorū null⁹ recipet nisi cum tali pacto qđ i mōasteriū retrudere ibiq̃ p̃niam ageret cūctis dieb⁹ et in fine vite tñmodo viaticūz sumeret. Qēs etiā illi⁹ secte quos repperit exilio dānauit. **P**iscillianus ep̃s hispanie cadit in heresim p̃fissimā. ide heresis p̃scillinae. **H**aitanari⁹ rex gothorū p̃sequit xp̃ianos i terra sua vbi mlti marty. lo corona ti. **S**irmini⁹ ep̃s ambianens. **H**onorati⁹ et sabini⁹ ibidē oēs sc̃i p̃fessorē. **P**lacella⁹ rex theodosii de paupibus max. mā curā hūit qđ suis manib⁹ officiosissime seruiuit. **M**arcellus ep̃scopus appanie martyr.

Paula vidua sanctissima et filia ei⁹ eustochiū dñgo claruit quaz bt̃us hieronim⁹ sepi⁹ memin. vitāq̃ paulē dignis laudibus cōscripsit. **T**heophil⁹ ep̃s alexandrie. **S**eruati⁹ rōgrop ep̃s qđ siu ille cognatus xp̃i floret. **S**euertinus ep̃scopus coloniē. magne auctoritatis et sanctitatis fuit.

Tra patronū ecclesie pene in omib⁹ finibus totius xp̃ianitatis vt nequaquā credibile sit qđ humano modo potuisset insult⁹ h̃mōi tolerasse siue aliquid recuasse post tā crebras desp̃atasq̃ spoliatiōes. Sed qđ de celo dimicatū est ē eos. ideo vt sum⁹ p̃terit vniuersi postes eccleie vsq̃ in p̃sens. Vbi constantie arrianus: iulianus apostata: valens: hatanarius: hailarius: ganferic⁹: honozic⁹: atila: seuo: torila: theoderic⁹: p̃stātus: terit⁹ et q̃ntus. leo terit⁹ et quart⁹: h̃ericus terit⁹ et q̃rtus: fredericus prim⁹ et secund⁹: otto. 4. ludouicus. 4. et ceteri p̃sumptores cum suis cōp̃licibus qui q̃si ho-

Roma capitur a gothis et incendit. et fit illa famosa altercatio inter paganos et fideles quia pagani cum magna blasphemia nitebatur fide extinguere et culturam deorum reassumere: sed non prevaluerunt. quia balaricus rex gothorum met christianus fuit et peccit omnibus consentientibus ad sacra. et sic confusa fuit impietas paganorum eo quod non potuerunt probare disfortunis evenisse ex eo quod roma abiecerit idolatriam et fidem recepisset. De hoc augustinus in libro de civitate dei. et Orosius abundanter tractant. **C**laudius poeta romae. **P**atrici magnus pater hibernorum apostolus circa haec tempora in hibernia venerat cum suis sororibus angeli sepe colloquio fruitur.

Iste archadius puer adhuc quando pater eius defunctus fuerat et quidem satis

bonus: sed plures adversitates cum fratre suo honorio pressus est. quia multa pericula et tyranni degentibus barbaricis scythis gothis vandalis et hunis surrexerunt qui multas provincias depopulari sunt. et nisi christi gratia singulariter christifidelibus principibus succurrisset tota perissent. **M**acezel comes archadii meritis sanctorum quos secum duxit exemplo theodosii. v. milia perterritis hostium. lxx. milia. **S**anto etiam ambrosio sibi in visione apparere et. sed post elatus sanctos viros cepit persequi et ecclesiam temerarie ausus est. et statim occidit. probavitque se in vino. ad utrumque spiritus divini vigilare iudicium quoniam et cum superavit adiutus: et cum contempsit occisus est. de hoc sunt infinita exempla etiam hodie. **P**rudens poeta christianus. **S**anctus heraclides qui scripsit vitas patrum ad Lausum episcopo.

V.M.DXCIII.

Romanus.

CCCXCIII.

Iste anastasius statuit quod cum sanctum evangelium legeretur homines stare deberent. et qui caret aliquo membro non deberet fieri clericus. hic fecit fieri unam basilicam prope scholam mamertini. **P**elagius hereticus et celestinus et iulianus episcopi a quibus pessima heresis pelagiana dicit hominem sine gratia posse mereri: et baptismum et orationes ecclesie irritas esse et. Augustinus multum contra eam laboravit.

Pra vna ecclesiam pilare nitebatur aut suffocare. nunquam prevaluerunt. Ecce hodie floret cultus dei cum gloria. et illi si penitentiam non egerunt apud inferos contremiscunt. Sed nunquam humana virtute id actum credimus minime. Igitur si deus pro nobis quod propter nos. Ecce regnat fides sancta videtur et iudentibus inimicis dentibus suis frementibus et talibus: nil propter manu omnipotentis volentibus. Iuxta prophetiam psalmiste dicentis. Dixit dominus domino meo: sede a dextris meis. Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Et iterum. Sepe expugnauerunt me a iuventute mea etiam et. Et quia gratia mala contigerunt aliqui propter hominum disputaciones: suggerentibus quibusdam impiis in aures principum quod ecclesiastici terrena dominia licite non possiderent. ideo apostolica sedes inhibuit ne amodo fieri: neque ulli liceat deinceps in dubium revocare: quod tam sanctissimorum virorum doctrinis et exemplis constat roboratum. Aduertant sensati principes quod eis vtile sit et salubre. post tot annorum curricula ac varios rerum eventus ubi nullus unquam prosperatus est. Neque sibi permittant inconsulte posse imutare quod spiritus sancto durante statutum est ac tot patronos et celorum inspectores confidentes iam habet.

Conica sancti hieronymi finit hic circa annos domini. ccclxxx.

Sexta etas

Christus

Constatin⁹ comes honorii mirabili felicitate in breui multos tyrānosz barbaros p
stravit xpi adiutorio suffult⁹. Et nota q sicut dicit bñs hiero. Romani in pñcipio erāt
fortissimi: sic in fine debillissimi. nā ad ppulsādū hostes necesse est q̄die barbaros p
care. **C**iste honorius clemētissim⁹ fuit. Cūqz diceret ei cur rebelles nō occideret ait.
Utinā esset michi possibile ad vitā mortuos reuocare. z ob piam fidē quā in xpo habuit
mītos tyrānos obtinuit sine sanguis effusioe. z piculosa illa tpa paulatī sub eo q̄uerūt
Et hic finit hīstoria pauli orosii p̄biteri q̄ hoc tpe claruit. **C**Reliq̄e scī stephani p̄bo
mar. hoc tpe iueniūt in hierlīm.

Imperatores.

re. annis. xv.

Cossa samuelis pphete trāslata sunt p̄stātīnopolīm sub archadio. Donatus eps.
Eicon⁹ afer multa scripta reliq̄t Epiphanius episcop⁹ **Z**holomaci⁹ mar.
CSulpiti⁹ seuerus **D**iosius **S**isinius **M**artyn⁹ **A**lexander
CDorotheus **M**elania **D**iocles **A**ncilla **M**athanael
CIsidorus primus **S**tulta **A**mmon **P**achoni⁹ **A**lexandria.
CJohānes crisostomus exilio dānatus ab eudochia regina vxore archadii. ibiqz mo
rit ardore solis. z archadius excōicatur ab innocētio eo q̄ consensit.

Anno mundi.

V.M.DCIII.

V.M.DCXIII.

Pape.

Albanen.

Brecus.

Anno xpi.

CCCCIII.

CCCCXIII

Ciste Innocēti⁹ statuit q nō soluz p̄byteri sed oēs xpiani
deberēt vngi oleo infirmoz z sabbato ieiuniū celebrari z ad
missam osculū pacis dari. pluresqz reb⁹ ecclie dei z monaste
riis z iudeis z paganis tradidit. vt p̄z. xxviii. q. i. Nunqd̄ zc.
Iste dānauit ad instātiā p̄cilii affricani heresim pelagianā
cum suis heresiarhis. vide. xxliii. q. i. de hac materia.

CIn quanta reuerētia olim scī doctores p̄ses z p̄ncipes et
cōcilia habuerūt aplicam sedē vt nichil auderēt sine p̄sensu
dñi pape diffinire. de hac materia sunt plures ep̄le sancti au
gustini z alioz scripte.

CTalmud iudeoz quod sonat apud eos doctrina cōponitur circa hec tēpora a duo
bus summis rabbi scz rabbina z rabasse. liber vtiqz grandis. z maior decem bibliis. in
eo sunt inexecrabilia mēdacia. i. turpia fatua abhominabilia contra legem dei legē na
ture z legem scriptam. Uidentes nāqz iudei legem suam quotidie deficere / fidem chri
stianā p̄ficere in toto orbe etiā cum gloria tēporaliū. hos duos deceptores instigarunt
quaten⁹ hūc libū p̄ponerent z tanq̄ moysi scriptis firmā adhiberēt fidē: p̄biterentqz
sub pena mortis ne q̄s aliqd̄ negaret de hiis q̄ in eo p̄tinent. Factuz est ita ad suā infeli
cem execrationē z suoz perpetuā dānationem. Ne autem simplices haberēt occasio
nem recedendi a tanta falsitate iniunxerunt eis vt interrogati de difficilib⁹ r̄ndeāt. Nos
hec nō itelligim⁹. sz rabbi n̄ri potuerūt r̄ndere vobis. Sic traditi sūt reprobi sen

Ciste Zozim⁹ statuit
ne clici tabernas teneār
aut ne vēdār. et vt cere⁹
bñdicat in sabbato sc̄to
z q̄ seruus nō fiat cleri
cus nisi pri⁹ sit liberat⁹
a dño suo. ipse misit lega
tos ad conciliū carthagi
nēse pro roboratione e
iusdem.

Sanfericus rex yuandalez infinita mala fecit. per longū tps in diuersis mundi pti-
bus tyānus pessim⁹ et arrianus. p̄cipue religioni xp̄iane et nobilitati infestus fuit. Ro-
mam cepit. affricam destruxit. sub quo Augustinus morit. anno dñi. ccccl.

Attilia rex hunoz flagellū dei tyānus atrocissim⁹ lōgo tpe psequit humanū genus
tandem cōfusus morit pessime more tyānoz. Alibi dicit qd pprio sanguine suffocatus fuit.

Johānes cassian⁹ heremita eiecit a crisostomo de p̄stātinopoli venit marsiliā. Col-
latiōes patrum scripsit et alia. Et fuerunt infiniti sc̄ti heremite et monachi

Anianus eps aureliaceñ. ciuitatē suam liberauit suis meritis ab hunis.

Thimothe⁹ heretic⁹ dicit xpm vey dei et hoīem qdem esse. sed addit fal-
sum dicēdo diuinā naturā puer sam esse in humanā cum valentiniano.

Theodosi⁹
ij. fili⁹ alcha
dy. an. rrvij

Ballidus eps mittit ad scotos.

Hic theodosi⁹ tot⁹ catholic⁹ fuit et deuot⁹ p̄nceps. nec tñ voluit phibere barbaros
qn multas puicias vastaret pmittere deo. Grādis nāq; exercit⁹ gothoz totum romanū
impium in p̄tibus occidētis vastauit. sed i oriēte tranq̄lla pax fuit et sc̄tites.

Cōciliū carthagineñ. fuit. ccxvii. patrum. Saxones hoc tpe anglā intrare ce-
pelagiuz hereticū. in q sanct⁹ aug. solēnis triū perunt et paulati crescētes tandē totuz
phator hereticos appuit. cunctos vincēdo. regnum et diadema obtinuerunt.

V.M.DCXXIII.

Pape.

p̄m⁹ Bonifa-
cius an. viij.
di. viij.

Romanus.

p̄m⁹ Celesti-
n⁹ an. viij.
di. ix.

Romanus.

CCCXXIII.

Iste bonifaci⁹ statuit ne mulier tan-
geret pallā altaris aut lauaret. Ipe ha-
buit scisma cū eulalio p̄sbitero q̄ secum
electus fuit et p̄ualuit. qz maior et sanior
pars secum erat. et ip̄erator etiā cuz pro
re sua sibi magnis fauebat.

Scisma quartum qd fuit inter Bonifaciū et eulalium: causa fuit discordie eligētiuz.
et obtinuit Bonifacius. qz maior et sanior pars erat secum.

P̄destinatorz serpit heresi. q̄ dicit nichil p̄desse ad vitā q̄ sc̄ti virtuose agunt.

Hieronymus obiit miraculis inaudis clarus.

Eusebius discipulus hieronymi claret post eum. Nestorius eps constantinopolita-
nus dicit xpm purum hoīem. non deum. heresis magna.

Lupus treassinus eps floruit. q̄ Attilam mirabilr a preda compescuit.

Cirillus alexandrinus eps fuit in cōcilio ephesino.

Item vt plus b̄tis nugis credant q̄ Moyse in Christo. Cleruntamen plures in diuer-
sis mundi partibus cōuersi crebro leguntur. aliqui pro fide magna fecerunt. et vtilissi-
ma scripta reliquerunt.

S. III.

Sexta etas

Christus.

Tota gallia etiā affrica hispania &c. iterit pmissioe diuisa ab incursu barbaroy qnge-
toy milium. & oēs pene ciuitates in terrā pstrare fuerūt. exceptis paucis q̄ sc̄tōs ep̄os
habuerūt ob qd̄ diuinitus p̄tece sunt. Et fuerunt tpa horrendi.

Ciuittas m. tēsis muros hūit isupabiles. s3 corruerūt p̄pt̄ pctā ciuiliū sic exusta fuit

Ecclia dei isto tpe valde iribulat. & p̄cipue in affrica. Itā augustino mortuo tot⁹ cle-
rus aut martyrsat aut expellit a sedib⁹ suis in exiliū. nec fuit similis p̄secutio ibi vsq̄
tunc. p̄pter gansericum regē vūandaloy. & honericū filium eius q̄ fuerunt arriani & ec-
Impatores.

(clesias clauerunt. Tandē etiā ipsi male p̄ierunt more solito.

Hylari⁹ ep̄s arelaten. claret i gallia. **M**erlin⁹ de incubu genit⁹ claret in Brita-
nia spū p̄phetie. cui⁹ istinctu vortigon⁹ rex Britānoy valde dī-
latauit fidē xp̄i. hūc successit oterpandagoy frater ei⁹ q̄ fuit pat̄

arturi de q̄ p̄phetauit idē vter. i. caput draconis. q̄ p̄ draconē in
stella p̄nunciat⁹ est. **P**atricius filius sororis sancti Martini
mittit in hiberniā a celestino papa vir mirabiliū opey vixit antē
cpx. Iudei plures submergunt in mari decepti p̄ diabolu q̄ eis
apparuit i spe cie Moysi q̄si veller eos iroducere in terrā pro-
missiois. Quidā vero euadētes fidem xp̄i receperunt.

Paulinus ep̄s nolanus vir sanctus. de quo loq̄tur Grego. in dyalogo suo.

Anno mundi.

V.M.DCXXXIII.

Pape.

ij. Sixt⁹. an.
vij. o. i. f.

Romanus.

Anno Christi.

CCCCXXXIII.

Iste Sixtus vir sanct⁹ erat
totus humilis & misericors ec-
clesiā sc̄tē marie maiore edifi-
cauit. habuit quēd. memulum
nomine bassum: q̄ eum diff. ma-
uit. De quo cum se cōcilio pur-
gasset statim post bassus mori-
tur quem tamē propriis mani-
bus sepeliuit.

German⁹ ep̄s ātissiodoren
tres mortuos suscitauit & etiā
asinum suum defunctum.

Sim pedes lauit s̄n exceptioe
Eucherius ep̄s cop⁹ Lug-
duñ. & doctor.

Seyer⁹ treue. ep̄s sanct⁹.

Mamertin⁹ abbas i mona-
sterio sancti Germani. & alodius fuit ante eum.

Septem dormientes euigilant quos decius ante. cc.
āno in spelunca reclusit.

Petronius ep̄s cop⁹ Bononiēsis fecit vitas patruz
vir. sancte vire ab infantia.

Marianus monachus & plures alii sancti & docti vi-
ri floruerunt.

Eutropius p̄sbyter scripsit plura.

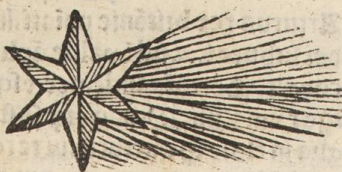
Victorinus massiliēsi.

Maruchas ep̄s filium regis per sarum a demone li-
berauit. & multum ibi fideles creuit.

Terremor⁹ maximus apud p̄stantinopolim p̄ quor
menses. et isans dixit vt cantarent. Sāctus deus. san-
ctus foris sanct⁹ & immortalis miserere nobis. & sic ces-
savit. Hoc postea in calcedonēsi synodo cōfirmatuz est

Festum sancti petri ad vincula instituit. & stupēda mi-
racula per eius catenam fiunt.

Celsus ab aqlone efficit qñ igneus z Luna obfuscatur
fulgurates haste apparent.
Terremot⁹ pñui z signa pla fuerūt z post pauca apd
Codex edit q z liber theodosian⁹ ap- tholosam gallie-
pellat. qui oim pñcipium legitimorum rin⁹ saguis lōgissi-
m⁹ fluxit tota die.

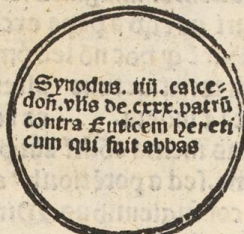
C Beatissimus iohannes baptista caput suum reuelat duobus monachis qui Hieru-
salem venerant Gothiam qz eundem patronū sibi elegerant iuicte pmanferunt.

C Undecim millium hginū cohors apud coloniā Agrippinam martyrisa-
tur ab hunis: z Colonia etiam statim destruit.

C Hic marcianus catholic⁹ fuit z cū valentiniano iperavit. sz post
apd cōstātinopolim in temp⁹ fuit

Aspiratōe suoz. Hic in sōnis vidit arcū attile
pfractū ex hoc ipm itelligēs mortuū z sic factū
est. **C** Echi⁹ patrici⁹ cōtra Attilam pugnat
fugās eum. z cesa sunt ibi scilz in territorio au-
relianēsi. clxxx. m. pugnatōrum.

cōstātinopolita-
nus Hic dixit vnā
naturā esse verbī
dei et carnis. Et
diofcor⁹ olim eps
alexandrinus de-
fensor illius fuit.

V.M.DCXLIII.

V.M.DCLIII.

Tuscus.
dic. xxiij.

CCCCXLIII.

CCCCLIII.

C Hic leo scilicet lōgo tpe cū mltiplici fructu p̄fuit ecclie
tunc in finis p̄culis laborātū ppter tyrānides pñcipum z here-
ses varias falsoz doctoz. Plures sermōes z epl̄as scripsit ita
egregie vt inter om̄es doctozes florem dictaminis reportasse
dicat. z quecūqz dixerit sic sunt approbata. vt nulli fas sit in mi-
nimo ab illis dissentire. Ipse suis merit Attilam a roma z ita-
lia auertit. manū sibi amputauit ppter quandā tentationē. sed
beata virgo ipsam restituit. In canone addidit scrīm sacrificiū
immaculatā hostiam. Synodum calcedonēsem iussit celebrari
mediāte martiano impatore. Tādē p̄les agones b̄tā morte po-
tē. sepulius apud sanctū petrum. Festus eius agitur in vigilia
ap̄lorum petri z pauli. qdam dicunt. xi. Aprilis.

C Tpe huius pontificis mysterium sanctissime trinitatis euidenti miraculo in partib⁹
gallie declarat. Cum em̄ qdam ep⁹ celebraret vidit sup altare tres guttas clarissimas
equalis magnitudinis cadere q sil desfluentes. z in vna cōiuncte gemmā pulcherrimā
effecerunt. Quā cū episcop⁹ in medio crucis auree posuisset oēs alie ceciderunt.

C Ricafius remensis ep⁹ martyrio coronat cum eutropia sorore sua. ab hunis trunca-
tus ait. Dñe viuifica me scdm verbum tuum.

C Genouefa hgo cla-
ret parisi⁹ q fuit vela-
ta a sc̄to germano.

C Qualeran⁹ ep⁹ sc̄tis
C Marin⁹ episcop⁹
ephesioz.

C Iuuenalis h̄ero-
solimitane.

C Anatholi⁹ p̄stāno
politanus ep⁹. h̄i duo
fuerūt in p̄ilio calce-
don. pñcipales.

G. lllij.

Sexta etas

Christus.

Arturus rex britanie notissimus in victoribus. cccclx. viros gladio suo interfecit. Eccle dei subuenit. et fide valde aphiavit. oēsque terras Gracie/dacie/norwegie. etc. sibi servire coegit. Perdit tandem. nec usque hodie scit ubi manserit. **E**thici senator in burgundia tpe famis. iiii. M. pauperum sustentavit. et celestis promissionis vocem audire promeruit. **A**nglia in flore tpe arturi. cui terdena regna servierunt. sed tpe puo. **M**eretrice quidam perierit infantes. vii. vno pto. et in piscinam proiecit. et vno factus est rex logobardorum. **H**elisel propheta ossa transferunt de samaria in alexandriam. **P**erpetuus eps turonensis.

Simpatores.

Iste leo secundum quidam verus catholicus. secundum alios autem dicitur quod nimis imprudenter imagines sanctorum iussit comburi propter quod a papa excommunicatus fuit. Videtur quod hoc non leo primus sed leo. iiii.

Iste zeno fuit arianus totaliter crudelis contra catholicos. Sed insit cum gothis et filium leonis interficere volens

fecerit tpe gregorii tertii. quia tunc alter similis ei auferret. ipse Theodoricus puerum postfuerunt tpe turbulenta et iniqua. ea regem gothorum a pre suo in obsidem accepit.

Veneciarum ciuitas inclita condita aut potius ampliata circa hec tpe anno domini. ccccl. non a pastoribus sicut roma. sed a potentioribus et distioribus principum aduenis. illuc propter persecutionem atque confugientibus. Mirum est et summo laudis extollendum preconio. potuisse a tot tanque diuersis urbium et oppidorum populis conditam ciuitatem per annos mille cum tali incremento ac glorie splendore unanimique sagacitate conseruare.

Anno mundi.

V.M.DCLXIII.

Pape.

Sardus.

Anno Christi.

CCCCLXIII.

Iste hilarius dedicauit ecclesiam beati stephani iuxta basilicam sancti laurentii. Hic constituit ut nullus pontifex sibi successorem constitueret. ut habetur. viii. q. i. Plerique. Sepelitur in monasterio sancti laurentii. quod ipse construxit. Sub ipso dyonysius abbas romanus ciculum paschalem perpetuum adinuenit. qui vocatur tabula dyonisi continens annos. dxxxii.

Marci euangeliste corpus transfertur ad venetias de alexandria. **P**etanie maiores instituunt a mamerto episcopo viennensi.

Remigius remensis episcopus qui post clodoveum regem francie conuertit.

Prosper episcopus vir clarus scientia et sanctitate. vite. de aquitanie terra. **T**heodorus episcopus syrie scripsit cronicam et plura alia. **C**yprianus amasilensis episcopus. ut supra modum misericors. totum quod habuit fratribus in necessitate dedit.

Heresis acephalorum fuit que impugnauit concilium Calcedonense.

Iste simplicius diuisit urbem in quinque regiones. et plures ecclesias dedicauit. Hic constituit ut clericus inuestitura non recipiat a layco. quod fuit post per alios magis roboratum. ut patet. xvi. q. vi. per totum. Sepelitur in vaticano.

Fulgentius episcopus ruspensis clarus et luculentissimus doctor scientia et fide plenus. narbone aser.

Achacius episcopus constantinopolitanus in heresim cecidit et damatus et famosus hereticus fuit.

Bonifacius martyr et alii multi martyres.

Disputatio illa famosa facta est apud carthaginem contra arrianos iussu honorici regis cuius scripta habent. scilicet pualitibus catholicis rex impius arriana heresi plenius eos usque persequitur. sed non impune. nam octavo anno regni sui percussus a domino scatens vermibus miserabiliter expiravit.

Eugenius episcopus Carthaginensis. et felix episcopus abstinensis. cum aliis episcopis et clericis. et ecclesie multis numero. lxxxiii. m. dcccclxxvi. miserabiliter trahantur et in exilium mittuntur ab honorico rege vandalo. Et totus clerus africanus fortiter pro christo agonizat usque adhuc.

Multum martyres manibus et linguis abscessis recte loquebantur. Dionisia cum filio suo maiorico et germana dativa leontia filia sancti germani episcopi. Emilianus medicus.

James incredibilis facta est que tota affricava stavit et alii regiones. occasio cuius plures sancti et sancte facti creduntur propter elemosynas suas.

Victorianus presul martyr mirabiliter cruciatus est. Et victoriana honorabilis matrona et alii plures etc.

Gitaramudus rex vandalo qui post honoricum rexit. eugenium ab exilio revocavit. sed castrimudus qui post. ix. annos ei successit. iterum ecclesias claudit. cccv. episcopos exiliando erga quos symachus papa clementissimus fuit. Theodericus qui arrianus fuit rex gothorum totam italiam possedit longo tempore. et quasdam tyrannides contra fideles fecit. ob quod fuit piecatus post mortem in os vulcani per iohannem papam et symachum patricium quos iniuste necavit secundum Gregorium in dialogo suo.

Inuentio sancti michaelis in monte garano facta fuit hic.

V.M.DCLXXIII.

V.M.DCLXXXIII.

Romanus.

ex pre felice. ex regione fasciole.

Afer.

Romanus.

CCCCLXXXIII.

CCCCLXXXIII.

Iste felix sanctus est. ut patet ex sermone beati Gregorii. ubi narratur de tribus sororibus matris sue. Fuit enim artatus. Hic constituit ecclesias ab episcopis dedicari. Hic damnavit achacium eo quod ad condonem recepat petrum alexandrinum episcopum. hic statuit quod accusato dande sunt iudicie. ut ad respondendum se parare possit. et quod accusatores et iudices tales esse debeant. quod omni careant suspitione et macula. De ipso fit metio. lvi. di. orosius.

Iobes damascenus sanctus quod dicitur fuisse huius temporis fuisse. Alii dicunt quod post Gregorium manus iuste sibi amputata beata virgo ei restituit. multa scripta subtilia reliquit.

Sollenis episcopus carnei: vir sanctus insignis habetur. Paschasius vir sanctus de quo facit mentionem Gregorius in dialogo quod graue sustinuit purgatorium. quod in scismate principis adhaesit lauratio usque ad finem vite. scilicet annum mortem penituit. Sancta brigida in scotia claret.

Iste gelasius canone misse ordinavit prefationem. hymnos tractus orones sicut abro. fecit et iter libros autenticos apocryphos distinxit. xvi. di. sacrosanctus. Hic tempora ordinandi et examinandi presbyteros ordinavit. Ipse etiam imperatorem excoicavit et excoicari posse ostendit. xcvi. disti. Duo sub eo deus corpus barnabe et euangelium mathei revelavit.

Iste anastasio primo bonum fuit. sed postea seductus ab achacior coicavit ei. et ob hoc clericus sepauit se ab eo. Et quod voluit restituere achacium occulte licet non potuit diuino iudicio percussus est intestina eliciendo. xix. di. Anastasio. etc. Et hic videtur sanctus infamis papa. de toto catalogo pontificum usque huc. quod primus sanctus liberi fauebat arrianis. iste Nestorianis utrobique concurrere vesania impatorum.

Sexta etas

Christus

Clodoveus p̄mus xpianus rex francie circa hec tpa baptizat⁹ est a sc̄to Remiglo. habuit em̄ vxorē xpianissimā noīe Clotildis. q̄ fuit filia regis burgūdie q̄ sepi⁹ monuit eū vt relicta ydolatria in vx⁹ dei filiū crederet. sed nō acq̄uit. Postea cū bellaret ad uersus regē almanie corrūere cepit exercit⁹ eius. z isusis lachrymis ait. Jesu xpe quē regina mea p̄dicat eē filiū dei. q̄ subuenis ī tribulatiōe z das auxiliū ī te sperātib⁹. tuū deuot⁹ postulo auxiliū zc. z sic habita victoria venit cū. iiii. m. ad baptisimū. z colūba celit⁹ āpullā cū crismate attulit. Cū reges frācie vsq; hodie iungi solēt exēploz ei⁹ totū regnū fidē suscepit. z deiceps semp victoriosus fuit. z gothos supauit. zc. cepitq; extūc deuot⁹ esse erga deū z sc̄tōs ei⁹ et p̄cipue erga sc̄tū Martinū cui p̄ciosū equū cū aliis muneribus obtulit. Cūq; vellet eū redimere iussit dari. c. solidos argenti. sed nequaq; equus se mouit. Ait rex. date inquit adhuc. c. z tūc equus solutus abiit

Impatores.

ad nutū regis. Tunc cū leticia rex dixit vere beat⁹ martin⁹ bonus est in auxilio. sed carus īnegocio. Et hic videtur quasi secundus cōstantinus. z secunda Helena rememorari.

Ciste anastasius malū hz testimoniū: qz fact⁹ fuit heretic⁹ p̄ achacū cōstantinopolitanū ep̄m. z cū papa moneret p̄ sollēnes legatos vt ab arriana p̄dia dēscenderet. respōdit. Nos cū sim⁹ impator iubere volum⁹. nō aūt nobis iuberi. Qd arrogātie h̄bū eterne hūiliatiōis. licet inutilis subsecuta est vltio. qz parū post iusto dei iudicio fulmine pcussus iterū sensit p̄ncipib⁹ sue vesante horridum relinquēs exēplum. Ipse etiā miserabilis fuit. nec vnq; meruit victoriā deo pariter odibilis z hominibus.

Anno mundi.

V.M.DCXCIII.

Pape.

Sardus.

Anno Christi.

CCCCXCIII.

Ciste symachus vir bon⁹ cleri z pauper amator fuit elect⁹ cū laurētio et bis habuit p̄tētiōsū scisma cū eodē. sed p̄ualuit iudicio ecclie z theodorici regis. xvii. di. Cōcilia. Hic p̄pleuit hymnū angelicū. Glia ī excellis deo zc. Et cātari iſtituit. z multauit illa tuit. Clex cū laurentiū ex mīa fecisset ep̄m micerinū. nō reddidit sibi vicē iuxta bñficia p̄stita. sz iterato erexit se 3 eū. nec sic p̄fecit qz cum symach⁹ se plene purgasset corā synodo de obiectis criminib⁹ cum glia restituit z laurenti⁹ cum suis dānatus fuit.

C Scisma q̄ntū qd fuit iter symachū z laurētiū. causa fuit discordie eligētū. sed symachus obtinuit iudicio p̄ciliū. in q̄ theodorico⁹ rex p̄sonalr fuit qz maior pars erat sc̄cū. sz post annos q̄tuor surgit itez alſcatio in clero ppter crimīa obiecta symacho. z factum est scisma sextū ecclie. sed cū symach⁹ se purgasset corā p̄cilio z rege. restituit euz glia z laurēti⁹ dānatus fuit. **C** Symachus patrici⁹ clar⁹ habet vir sc̄tū z strēnuus q̄ rege theodorico ī iusto sepe obstitit. ob qd tandē ab eo martyrisatus est cum iohāne papa.

C Boetius vir consularis icomparabilis scie z in oī ſtute p̄spicius fuit gener p̄dicti symachi. z post multa q̄ gloriose gessit tandē exul iugulat⁹ p̄ iusticia a theodorico sepultus papie. Dicunt qdam eū canonizatū sub nomie seueri. Quanta autē scripsit tota christianitas testis est. habuit vxorem prudentissimā nomine Elphe que fecit hymnuz Olive bīne. zc. Felix per omnes zc. de petro z paulo.

C Gerardus p^m e^ps Laudunens. vir scⁱus habuit p^mo vxorē. quā dimittes et iterato
 admittēs genuit ex ea virū scⁱm latronē q^d ei in ep^atu successit. mirabilē egit penitentiā
C Siberan^o scot^o cū suis fratrib^{us} et sororib^{us} claret scititate **C** Arnulph^o e^ps turoⁿ.
C Leonardus louioceⁿ. et liphardus discipuli remigii. **C** Eledastus atrebatensi.
C Seuerin^o abbas aganensi. q^d clodoueu regē frācie sanauit **C** Euuodi^o titubē. e^ps
C Dignissimus et gordianus et alii multi martyrisati sunt a laurētio scismatico.
C Cārianus rothomagensis.
C Maxentius abbas pictauesis.
C Cōcil. i^o aurelianensi celebrat iussu Clo
 douei q^d scⁱus melātus cōgregasse dⁱ. Et
 nota q^d multa fuerūt cōcilia aurelian.
 misdam. et se libenter eidem obedire velle intimauit. quod factū est. quia cum sanct^o
 Germanus episcop^{us} capuanus ad eum venisset ex parte pape vt epos de exilio reuo
 caret. statim fecit cum magna leticia eum suscipiendo. Ipse magis etiam fecisset p^{ro}fi
 de. nisi eum tyrannidis theoderici regis impediuiset.

V.M.DCCIII.

Campanus.

Tuscius.

D.III.

C Iste hormisdas vir misericordiaz fuit. ecc^lis mul
 ta ornamēta p^{ro}stulit pauper^{um} elemosinis itentus. Ipse
 clerum composuit et grecos recōciliauit. q^d fuerūt ex
 cōmunicati p^{ro}pter heresim nestorianā. Sepultus est
 apud sanctū petrū. vbi dedit trabē argenteā ponde
 ris librarū mille. xl. hic constituit si q^s missam simi
 lauerit celebraisse p^{ro}petuo sit irregularis.
C Auit^o abbas aurelian. q^d orauit. p^{ro} filiis clodouei
 epytaphium suūmet cōposuit dicens.
 Elphes dicta fui sicilie regionis alumna.
 Quā procul a patria cōiugis egit amor.
 Porticibus sacris iā nunc pegrina q^{uo}esco.
 Iudicis eterni testificata thronum.
C Solinus sidonius doctor.
C Melanius consularis regis floret.
C Albinus vir sanctus cum aliis.
C Victor marcus lantonus cum aliis plurib^{us}
 illustribus viris q^d tunc flourerūt in gallia.

C Iste iohēs scⁱus est et marty
 risatus a theodorico rege gotho
 rum q^d tūc iussu iperatoris in yta
 lia regnauit. Iñ in custodia affli
 ctus morit^{us} cū symacho et aliis eq^{ue}
 catholicis viris. Cuius festū agi
 tur. xxvii. mēsis Maii. hic cecuz
 illuminauit cōstantinopoli.

C Theodor^o rex gothorū subito defū
 ctus a q^{uo}dā scⁱo heremita vis^o a iohāne
 papa et symacho q^s ipse occiderat nu
 dus et discalcia^{to} in ollā vulcani demer
 git. Vide in libro dialogorū scⁱi Greg.
 Videant igit^{ur} et itelligant hoc p^{ri}ncipes.
C German^o capuanus episcop^{us} claret
C Vigor boiacesis episcopus q^d mor
 tuū suscitauit.
C Cassiodor^o gl^{ori}os^{us} vir et doctor luculē
 tus fuit. p^mo senator. cācelarius regis
 Theoderici. deinde mōach^{us} p^{ro}la scripsit

Sexta etas

Christus

C Duo legislatores excellētissimi claruerūt. Videlicet p^r maxim^o et iustinian^o imperator. Hor^{um} p^rm^o totius ecclie fulcimētū norma religionis iclūtissimos habuit discipulos et p^rles nūero. et obtinuit orbē frax et. ad cui^{us} honorificentiā hoc etiā accrescit q^{uod} nō ali^{us} quibet ex magistris ecclie vitā illi^{us} digessit q^{uam} insignis ille disertissim^{us} papa Gregori^{us} q^{ui} totū q^{uod} fecit q^{uasi} aurū fulget. Diuinit^{us} em^{endat} dispositū est vt cū idē legislator excellētissim^{us} i ceteris modis sit a deo decorat^{us}. etiā hinc maiori auctoritate itā ipse q^{uam} legislatio eius roboret^{ur}. q^{uod} eādē vitā sūmus aplice sedis pontifex ordinauit.

Impatores.

C Claudi^{us} eps vienesi. nobilitissimus inter doctores claret.

C Iste iustinian^{us} excellētissim^{us} fuit p^{ro} oia. Nam in epo pcurrūt tria q^{ue} pncipē gliosum faciūt. s. potētia. sapiētia et religiosa mēs ad diuinū cultū. Per primū hostes supauit. p^{ro} scdm iustis legib^{us} mundū ordinauit. p^{ro} tertiu^m deū glificauit. ei^{us}q^{ue} ministris ecclias edificādo opes plures donauit. **C** Nota q^{uod} leges ciuiles q^{ue} romane dicunt^{ur} an istū istignē viz. plix fecerunt quas ipse admirabili breuitate correxit. et ad. xii. libros coartauit. et oibus vnum codicē ordinauit quē codicē iustinianū appellari voluit. Fecit etiā librum institutionū quē in. liti. distixit libros. No uas q^{uod} leges q^{ue} ipse fecerat i vnu volumē redactas nouellas vocari statuit. q^{ue} cōiter auctē appellant^{ur}. et sunt p^{ro} collatiōes distincte. Sim etiā magistratū et iudiciū seu iuris cōsultorū leges quaz. ii. m. librorū esse dicebant^{ur} grandi labore abbreviauit.

Anno mundi.

V.M.DCCXIII.

Pape.

Samius.

Ano Christi.

DXIII.

C Iste felix iussit i^{us}trmos iungi an obitū. Vñ pz q^{uod} vñ sepe i^{us}truit^{ur} cul^{us} nō semp sit ex ecutio. aut ergo necesse est sepi^{us} replicari aut forte aboleuit q^{uod} pri^{us} statutū fuit. Uex pncipal^{iter} p^{ro} xpm i^{us}truit^{ur} est. q^{uod} oia sacramēta p^{ro} xpm tradita sunt ecclie hic statuit etiā vt

C Ordo sc^{ilicet}ti bndicti (āniuersari^{us} dies dedicatiōis ecclie et altariū celebret. Ut prior ordinibus cunctis prestantior iste. Sic erit in fine cunctis pstantior ipse.

Sacer ordo bendicti vit^{us} amictu miti. pro suo velamine.

Albo. nigro. camelino. lana texta sine lino. put est religio.

Hic monarcha monachorū. patriarcha est cunctorum. qui ad se seconfugiunt.

Lenobitis pbet normam. et anachoritis formam. vias rectas ingredit^{ur}.

Cuius regularis vsus nunc vbiq^{ue} est diffusus. inter orbis climata.

Nam specus cultus otuini locusq^{ue} non montiscasini redolent virtutibus.

Hinc fuldēses cum seruoze claustra multa cum decore regunt in almania.

Assunt et cluniacenses. simulq^{ue} camedulenses. cum cisterciensibus.

Galumberni. siluestriⁿⁱ supsunt et celestini sub diuerso habitu.

Montisoliueti patres. humiliat^{us}q^{ue} fratres sub eadem regula.

Uigent quoq^{ue} iustinienses. cum candore bursfeldenses. hiis diebus vltimis.

Persecutio iterum in affrica fit catholicis a yuandalis arrianis epis quibus dā lingue ab scindebant^{ur}. et tamen recte loquebant^{ur}.

Anthoni^{us} abbatis corpus inuenitur. et in alexandriam transfertur.

Totila rex gothorū multas tyrannides exercuit. et pene tota Italia destruitur.

Bellisarius patricius comes iustiniāni mirabiliter de persis triumphauit. deinde missus ad affricam vandalorū gentem deleuit. dehinc romā liberauit a gothis que per totum annū fuit obsessa. Regem etiā gothorū cepit et ad imperatorem duxit. et roma sepius capitur a gothis. et quasi ad nichilū redigitur.

Arator poeta floret.

Cassius marniensis episcopus.

Piscianus grammaticus

Maur^o discipulus scitissimi patris bñdicti clar et

Miceti^o treueren. eps

Roman^o monach^o q̄ sc̄m bñdictū fouit i spelūca

et ad numerū librorū l. redegit. et ipm librum digestorū seu pandectarū appellati mandauit. et debz scribi p dg. sed hodie mirabili errore apud oēs p duplex. ff. scribitur quasi per mysteriū dicat. qz oīs error faciat legē. Causa aut est. qz dg. antiquit^o quādā similitudinē in scribēdo hēbant cū. ff. duplicato. Hiis legib^o totus mūdus extunc et deinceps vsqz nūc ordinat^o et regit. paucis exceptis q̄ p sacros canones sunt prohibite tanq̄ mortifere. qz cū lege diuina nō poterāt p̄cordari. aut nō pueniūt xpianorū morib^o. Et hoc idem impator tanq̄ verus catholicus desiderauit ab ecclia fieri dicēs. Nō dedignant leges humane sacris canonib^o obedire. Plurime etiam leges sunt canonizate. p qd ecclesia summā ondit exēplaritatē. hūilit se submittere legib^o hūanis inq̄tuz nō impediūt psecutionē sui finis q̄ est vita eterna quā pmisit deus custoditibus legem siue madata sua.

V.M.DCCXXIII.

V.M.DCCXXXIII

Romanus.

Romanus.

Romanus.

DXXXIII.

DXXXIII.

Iste bonifacius statuit vt clerici sint diuersi a laicis in celebratione missae. hunc quidam libri dicunt elecum in discordia cū dioscoro et fuit scisma. xxxviii. diebus Sed mortuo tunc dioscoro idem bonifacius obtinuit. Alii dicunt qd hoc fuit factuz tēpore siscinnii vt infra patet.

Victor capuanus eps qui ciclos paschales subtili modo descripsit.

Gregorius eps lingonen. de senatoribus qui pri^o habuit vxorem.

Germanus parisiensis eps.

Theophilus qui homagium diabolo fecit. sed p beatam virginē mariam recōciliatus est.

Benedict^o iunior q̄ a totilla multa passus est.

Iste iohānes cuzian^o iustiniāno imperatore magnā habuit p̄certationē an videlz in xpo vna vl due essent nature. pbāte aut papa qd due. iperator ait. Aut p̄sentino bis. aut in exilium ibis.

Tūc papa gaudēter dixit. Ego ad iustinianum venire desiderauit sz vt video diocletianū psecutore iueni. tñ minas tuas in nullo timeo. tunc imperator humiliavit se p strat^o ante pedes pape. Domician^o tūgrensini. Medard^o nouison. eps.

Iste agapiti^o plene reuocauit iustinianū ab errore euthicetis hic cōstituit p̄cessionēs fieri dieb^o dñicis. hic p̄fraz cham p̄stātinopolitanū deposuit. scz q̄ duas naturas in xpo negauit.

Morit^o p̄stātinopoli et relatus est romam et sanctus est. cui^o festum agitur. xxi. aprilis.

Gildardus episcop^o rothomagen. frater sancti medardi.

Clododaldus fil^o regis francie p̄sbyter monasterium condidit.

Eleuteri^o romacē. eps

Sexta etas

Christus

C Signa horribilia apparuerūt. quedam stella contra lunam veniens itrauit.
C Que de sambucco nascunt. Hyems grauis fuit ita vt aues frigore labefacte man-
 caperentur. Games tam validissima tunc fuit vt in qbusdā locis matres ppios pue-
 ros ināducarēt. Celū etiā ardere visum est in galliis. Et sanguis stillauit a nubibus.
C Theodobert⁹ rex francie fuit qui beato mauro tūc abbati andegauēsi plurima bo-
 na dedit p sustentatione monachorū sub regula sancti benedicti deo seruientiū. Similr
 et Clotarius ei⁹ filius. Magnis enī miraculis beatus maurus claruit p oīa sicut Be-
 neditus magister eius venerabilis

C Radegūdis frācorū regina vxor Lotharii claret scitrate q post mōasteriū itrauit.
C Ista synodus dānauit heresim Theoderici qui **H**ec synodus est filis
 dixit aliū esse deum verum et aliū xpm. et q brā vīr-
 go nō sit dei genitrix sed hoīs tm̄ zc. satis cum ne-
 storio cōcordabat. Et nota q sepius hereses vari-
 ant nomen iuxta heresarchas suos: qz bec dictauit
 in pmit sua ecclia hebionitay: et sepius fuit destructa: et itey machinatione diaboli re-
 suscitata. et sic de aliis similr est intelligendum. Sepe aliquod variant aut apponūt vt
 non sit omnino simile. de hīs vide. xxiij. q. iij. c. Quidam.

Synod⁹. iij.
cōstātinopo.

gelia.
theodoy z oēs here-
ticos alios.

Anno mundi.

V.M.DCCXLIII.

Pape

Campanus.

Anno christi.

DCLIII.

C Iste silueri⁹ marty^r est qz
 p fide in exilio interfect⁹ fu-
 isse dicit^r pcuratore theodo-
 re imperatricis. qz anthemisū
 epm destitutū z cōdēnatū p-
 pter heresim restituere nolu-
 erit hic fact⁹ est papa p vīm.
 Rex enī gothorū Theodar⁹
 corrupt⁹ pecunia minas cle-
 ro z pplo itulit nisi in electio-
 nē puenirēt. Eius festuz agit
 xx. iunij.

C Festū purificationis gloriose
 virginis marie instituit apō
 stātinopolim ad sedādā pe-
 ste grauē. Et nota q sepi⁹ le-
 gunt eadē festa instituta a di-
 uersis non sine causa. quia aut non sunt recepta vel inoleuerunt. aut aliquid superad-
 ditur zc. dicitur q etiam sergius predictum festum instituit: vel forte super addidit lu-
 minaria ferenda.

C Iste vigilius male intrauit papatū: sed tamen bene
 se rexit. z psecutionē sustinuit sicut siluerius gothos su-
 perauit gloriose. Tādē in exilio moritur post graues
 persecutiones in cōstātinopoli ppeffas a theodora et
 marty^r creditur. festum eius agit. xxi. iunij. Ipse iussit
 cōcilium cōstātinopoli celebrari. Et fuit primo archi-
 diaconus siluerii et cupidus ad papatū. Dedit modum
 imperatrici qualiter silueriū ammoueret q eum postea
 pelius tractauit. et fūne in collo eius misso per totam ci-
 uitatē trahitur a mane vsq ad vesperā zc. Hoc predixit
 bellisarius patricius romanus q siluerium iustus exilia-
 uit sic inquit. Huius machinator sceleris non effugiet
iram iudicis cuncta cernētis. Sed de oībus postea pe-
 nitens z fortiter pro fide agonizās felicē vitam finit.

C Herculanus eps perusina torilia secto capite mar-
 tyrisat. **C** Pastores verba canonis sup pane pferen-
 tes iterierunt. Hic cōstituit canonē submissa voce et nō
 nisi super sacrificia legi.

¶ Templum sancte sophie maximū in constantinopoli extruitur per iustinianū. Putatur q̃ a cōstitutione mundi nō sit tale opus ita complete factū. In quo idem iustinianus gloriosus imperator honorifice sepultus est in pace xp̃i.

¶ Tpa satis turbulenta et mortalitas magna in italia: q̃diu fuit imperiū bipartitū fuerunt cōturbationes cōtinue: et beatus gregorius sepius fecit mentionem de hīs.

¶ Puer quidā iude⁹ circa hec tpa cū aliorū pueris xp̃ianorū cōionē accepit. q̃propter p̃r indignat⁹ ip̃m in fornacē p̃iecit: s; illesus trāsiuit dicēs. mulier illa que in ecclia est depicta puer in brachiis tenēs pallio suo ignem extinxit.

¶ Iste iustinus bonus fuit in p̃ncipio et bene catholic⁹: sed suasu vxoris degenerauit in incredulitatē et auaritiā. et factus oībus odiosus amens efficitur. Et narfes quidam eunuchus vir strēnuus et totus deuotus et misericors erat patricius eius qui merito sanctitatis sue ubiq; triumphauit: totā interfecit: et omēs barbaros deuicit: totamq; italiā quietam reddidit. Sed dyabolus inuidens ei q̃ cuncta bene disponderet suscitauit cor ip̃eratricis sophie contra eum ita vt etiam imperator incōsulte alienaret se ab eo. et ob illam ingratitudinē et iniuriā ultus se fuit. et introduxit lōgobardos: et auertit italiā ne esset sub imperio vsq; ad tempora Karoli. Notabile exemplum est hoc ne p̃ncipes audiant inuidas mulieres per quas dyabolus sepe solet facere quod per se non potest.

V. MDCCLIII.

Romanus.

D. LIII.

¶ Iste pelagius statuit q̃ heretici et scismatici debeāt per secularem potestatem arceri. xliiii. q. v. relegendes. et plura alia. Hic diffamatus et culpatus fuit de morte viginti. s; coram oī populo tangendo crucem et euangelium sacramento se purgauit. hic constituit nouem p̃rationes in missa decantari quas gelasius compilauit.

¶ Iudeus quidam isto tempore imaginē crucifixi telo trāsfixit occulte et sanguis exiit: iudeum extinxit. sed xp̃iani hoc comperto ipsum lapidibus continuo obruerunt.

¶ Stephani sancti prothomartyris ossa delata sunt romam: et in vna tumba cum sancto laurentio locata.

¶ Mons magnus in galliis mugitum dedit decusus ab alio monte et cum hoībus et ecclesiis in rhodanum precipitatur.

¶ Basimunda regina francie vxor hilpici regis qui eam iugulauit nocte. sancta mulier miraculis claret.

¶ Machutes discipulus sancti brandani mirabilia fecit.

¶ Fortunatus poeta italicus et episcopus pictauiensis multa scripsit.

¶ Columbanus pater venerabilis clarus in hibernia. et post venit in burgundiā. deinde in almaniam cōstituens monasterium luxouienſe. et factus est in gentem magnam.

¶ Leonardus heremita sanctus cenomanensis fuit.

¶ Agericus viridunensis episcopus hoc tempore clarus habetur.

Sexta etas

Christus

¶ **A**cles ignee visse sunt in celo. de qbus greg. in omei. et de vestibus quoru dā verus sanguis effluxit. Domus etiam cuiusdā aspersa sanguine apparuit. et signa in vasis que nō potuerunt abluī. ¶ **G**randanus in scotia claret vir sanctus. pater. iiii. m. monachorū de quo mirabilia leguntur.

¶ **P**ugna sancta oritur inter germanū ep̄m parisiē. et childebertū regē francie quorū quilibet certabat ad subueniendū debilibus et pauperibus. et qz vnus alium puenit non modica concertatio erat inter eos. ¶ **V**bi manserunt hec.

¶ **J**ohannes elemosinarius ep̄s alexādrinus clarus habetur. sic dicitur

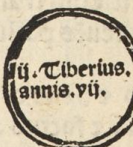
Sanfon ep̄scop⁹ doleñ.

Ethbinus britānnicus

Imperatores.

Similianus abbas

Sindulphus p̄byter

propter elemosynas quas faciebat. Quid vltra quod habuit hoc totum dedit.

¶ **I**ste tyberi⁹ vir sanct⁹ fuit misericordissim⁹ multas ecclias restaurauit. eratqz tā p̄fusus in

munerib⁹ largiēdis vt vxor ei⁹ sibi diceret qz vilapidoz eēt bonorū impli. Cū ille. p̄fido in dño qz fisco nro nō deerit pecunia. Si de his q dñs nobis p̄tulerit elemosynas faciēdo thesauros p̄qram⁹ in celo. Et statim post cū vidisset crucē sculptā in pauimēto ait. Leuate tabulā. qz indignū est vt crux pedib⁹ p̄culcet qz debet cū reuerētia in p̄tōrib⁹ et frontib⁹ fidelīū poni ibiqz maximū reppit thesaur⁹. ipse p̄sas vicit.

¶ **H**ospitius. et quidam vinnatus brito clarent in gallia sanctitate.

¶ **L**eander gothos cōuertit. post ep̄s hispalieñ. cui gregorius misit libros iob.

Anno mundi.

V.M.DCCLXIII.

V.M.DCCLXXIII.

Pape.

Romanus.

Romanus.

Anno christi.

D. LXIII.

DLXXIII.

¶ **I**ste iohannes restaurauit cimiteria marty. et ecclias b̄torū ap̄lorū philippi et iacobi: in dieb⁹ suis multa signa et p̄digia insolita. significātia cladem futurā qualis nūqz fuisse putat. tandē post multa bona opera morit⁹. sepultus apud sanctū petrū.

¶ **I**talia tpe huius pontificis absoluitur a iugo p̄stantinopolitano. et ceperunt romani dñari per patricios. et fit regnum italie habitatio longobardorum.

¶ **R**etharedus rex gothorum quē historie tradunt virū fuisse st̄uosum cum esset arrianus. in p̄cilio tholerano. anno dñi. d. lxxiii. primū cōuersus est ad verā fidē. et cū eo tota gens gothorū monitū et industria leandri ep̄i hispalēsis. magna gratia in populo barbaro. qui buculqz malam habuere famam. et nunc sanctos habere incipiunt.

¶ **G**regorius filius gordiani senatoris rome clarus habetur. qui sex monasteria in sicilia fundauit et vnū in vrbe in quo sit monach⁹ ex p̄tore. et post diuinitus papa eligitur.

¶ **G**regorius thuronesi. ep̄s expositiones sacre scripture fecit.

¶ **M**aglorius ep̄s doleñ. sancti sanfonis successor.

¶ **M**aurus discipulus sancti benedicti eo tempore obiit.

Ciste mauricius habuit filiā tyberii noīe pstantiā quā ei pater ei⁹ tradidit cū impio dices. sit tibi imperiū meū cū hac puella: vtere ea feliciter: et habe in mente eqtate et iusticiā p̄cipua esse isignia optimi impatoris. q̄bus dictis p̄issim⁹ tyberii⁹ expirauit.

Mauricius aut̄ sumpto impio multū vtilis fuit reipublice. Tandē cū b̄to gregorio n̄s mis detraberet et mortē cōminaret p̄tra se diuinā puocauit irā: meritis tñ b̄ti pontificis hic punitus fuit eo q̄ pro se quotidie orasset. Fuit enim expulsus de regno: fugatus ad insulā quādā: et ibi cū vxore et duob⁹ filiis p focā intempt⁹ est. Si b̄ti seruasset doctrinā soceri sui: illū an pedes suos habuisset pstratū quē nūc sup se sensit leuatū. Tandem de ei⁹ saluatione bona spes est ppter causam predictam.

Antiochia subuertit per angeluz dei q̄ in veste alba apparuit. et tñ vnus vir elemosinis vacans liberatus fuit. Quidā dicunt q̄ medietas ciuitatis subruta fuit. et aliā eius medietatē vir ille precib⁹ suis salauit.

Cunsa dñi incōsutilis repta est in sephat. et in hierusalē posita.

Cinundatio pluuiarū maxima fuit: ita vt scdm diluuiū crederet itez venturū. Et per tyberi multitudo serpētū cū dracone magno in mare descēdit. sz a fluctib⁹ p̄focati et ad lit⁹ p̄iecti totū aerē sua putredie corruerūt. Et secuta est mortalitas maxia i italia q̄ d: iquinaria. ita vt et corpali visu sagitte celit⁹ venire et singlos q̄sq̄ pcutere videret.

V.M.DCCLXXXIII.

Romanus.

Hic instituit vt memoria defunctorū fiat in oī missa post eleuationē hostie salutaris dieb⁹. x.

DLXXXIII.

Ciste pelagius ordinat⁹ fuit ab sq̄ iulione p̄ncipis. Et lōgobar dī obsederūt romā. Et vastatio magna fuit. et q̄d male ichoatū fuit sub eo in pel⁹ p̄fictebat propter tyrānidem barbarorū et pestē. Iste misit gregoriū sc̄m vix ad diuersa loca in negociis eccl̄ie expertissimū. tandē in peste iquinaria mortē sepultus ap̄d sanctū petrum.

Cirabilia q̄dam circa hec tpa cōtigisse narrant cometa apparuit. Puer quadrupes. alter duos vertices habēs nati sunt Bisancii. Sanguinee haste et lux clarissima p totā noctē videbant. **C** Puer sine oculis et manibus q̄ a lumbis infra erat sicut piscis. **C** In nilo etiā apud egyptum duo aialia apparuerunt humane forme vir et mulier horribilia aspectu. Quasi p vnū diem sol a mane vsq̄ ad meridiē minoratus est de tertia parte. Que oia aliqd noui solent significare. Quidam putant q̄ p̄figurarunt bestiale monstruosam sectā sarracenorū que quasi tertiā partem xp̄ianitatis in breui corrupit. Et nō longe post hec tempora surrexit.

Chermiglidis filius regis vuisse gothorū et hispanorū conuertit de ifidelitate arriana ad catholicā fidem a patre suo martyrisatus est.

B. I.

C Isidorus hispalensis episcopus inter doctores notabilissimus multa scripta reliquit graviora sententis et auctoritate. hic vir studiosissimus ultra. lxx. sectas hereticorum enumerat quod contra ecclesiam dei successu temporis surrexerunt. et damnati sunt a sanctis patribus vicissim usque ad tempora haec. Vide. xxiii. q. iii. c. Quidam. Ipse etiam machometus qui in hispaniam venit capiti iussit: sed admonitus a dyabolo fugit.

C Adalaoth rex longobardorum baptisatus est et fidem christi suscepit.

C Theudelina longobardorum regina christianissima viri suus agisulphus ad fidem peruenit: et cum romano impio pacem habere fecit. ad quam Gregorius. li. dy. tr. transmisit.

C Hic eraclius ex parte bona et ex parte mala habuit famam in cronicis. quia in quibusdam valde sancte se habuit ut patet in legenda sancte crucis quomodo miraculose vixit passus et cosdras occidit. sed post victoriam peruersus cum patriarcha iacobitarum cum ipso de fide disceptauit volens esse ad rectam fidem reuocare: sed per dolor ab ipso deceptus incidit in heresim monachitarum in qua moritur. unde patet quod stultus sit cuiuslibet christiano excusare peruersam sibi a deo regulam. Quia enim layci intrinsece se volunt de illis et similibus periculosis questionibus fidei. et qui clerici bello se ingerunt: raro aut nunquam sonant bonum effectum. Maneat quilibet invocatione sua reuerceat se in his quae sunt sui officii. Alioquin si inordinatae praecedat spiritus sanctus auferat se. sine quo nemo quicquam boni potest perficere. Hic de Oria rege iuda. ut patet. ii. paralip. xxi. et sunt exempla plurima quotidie. Ceterum ista male.

V.M.DCCCXIII.

Tuscanus.

Sauinianus
an. i. men. v.

Romanus.

ii. Bonifacius
m. vii. di.
xxviii.

Marsus.
die. xii.

lii. Bonifacius
an. vi.
m. viii.

DCXIII.

C Hic sauinianus statuit pulsus carum panarum ad horas diei. Et quod tenax fuit. et sancto gregorio detrahere non timebat ab eo percussus interit. Et hic est tertius de toto cathalogo pontificum qui formidabili morte et culpabili vita notatus est.

ctos. sic ars deludit arte. In hoc templo quidam scolaris cecus coram iudeis incepit responsorium. Gaude maria. et primo lumine oculorum recepit. **C** Machometus deceptor orbis propheta falsus: nuncius sathane: percursor antichristi. complentur heresis: ac totius falsitatis prodigium circa haec tempora insaniam suam ostendere incepit. Fuit enim magister et mercator vilissimus. et factus princeps latronum subtiliter arabes sibi attraxit qui tunc ab eraclito grauabant. Persas vicit et gentes alias multas quibus dedit legem suam dicens se esse prophetam sanctum et a deo missum. Hoc enim docuit quidam sergius apostata. trans a fide quam a peruersatione monastica. quam ipsam legem composuit. Hic velut aliter Ieroboam decem praes abtulit domui dauid. et ecclesie christi quod pene totum mundum decepit. Et nisi karolus et alii quidam principes iuuante deo cultores eius exterminassent. Sepius creuit et decreuit usque hodie. sine nouit de.

C Festum omnium sanctorum instituitur a Bonifacio quarto.

h. ii.

Sexta etas

Christus

Era machoeti ipsa e albiger a q̄vūt p̄cipue arabes z alii sarraceni ē s cōz cāpanū an
no xpi. dcccxi. cū. xii. dieb⁹ p⁹ p̄ceptionē eiusdē xpi dñi nři ita q̄ iter xpi p̄ceptionē z hāc
erā cōcurrūt dies. ccccxxvi. m. dcccxxxi. i. cepit feria q̄nta. qz xpi cōceptio erat feria. vi.
Et nota q̄ sarraceni vūt ānis lunarib⁹ q̄z q̄libz p̄tinet. xii. lūatōes eq̄les hoc ē. cccliiii
dies saluo bisextili. nā in. xxx. ānis hñt. xi. bisextiles q̄z q̄libz hz. ccclv. dies. z tūc rece=
dit sicut a p̄ncipio. Nota lunatio p̄cisa. xxx. ānos hñs lunares reducit medias lunatio=
nes ad p̄simile t̄pis iūtiū. **C**unibert⁹ eps colonien. **C**austregisil⁹ bituricen. **C**Jo=
bannes tongresis. **C**Sulpiti⁹ bituricen. **C**Salaberga mulier sctā. **C**Magnobed⁹
Impatores. (ādeuaneñ. **C**Lup⁹ eps senonen. **C**Gravilio eps cesaraugustanen.

COsualdus rex normānoy āgloz scotoz britonū fuit vir valde sctus z opib⁹ mie de
dit⁹ z vndiqz triumphauit gl̄iose. ei⁹ brachiū cū dextera manu q̄b⁹ elemosynā fecit ite
grum pseuerat apud urbē hemamburch. fuit em̄ interfec⁹ a penda mercioy rege. sed
postmoduz Ozoni frater Osualdi eandem penda iterem̄. z gentē mercioy ad fidem
xpi conuerti fecit. z pictos regno suo id est anglie subdidit.

Dictio v̄it sup̄ eracitū p̄t sup̄biā suā. qz post illā victoriā paupes sibi subiectos
nimis inhūanē op̄ssit. q̄s deo sp̄ displicet. z fuit etiā post hec nimis ifelix z p̄la p̄didit
morit⁹ tandē ifelicē idropisī z heresi maculose ifect⁹. **C**Dagobert⁹ vir oib⁹ bonis mo
ribus p̄positus rex francie fuit. cuius t̄pe ecclia. s. Dyonsii parisi⁹ diuinitus dedicat.

Anno mundi.

Pape.

Deusdedit.
an. iij. di. xx.

Romanus.

v⁹ Bonifaci⁹
an. v. di. xliij.

Campanus.

Anno Christi.

CIste deusdedit fuit vir sctissim⁹ **C**Iste bonifaci⁹ p̄stituit vt null⁹ de ecclia extra
dū quēdā leprosus osculare statim haf. z vt accolit⁹ nō audeat reliq̄as leuare: vñ p̄z
mūdāt⁹ est. multa bona statuit. Itē quāta fuit olim deuotio in christianitate. hoc tunc
q̄ cōtra simoniacum testes esse pos clerici p̄hibebat. q̄s nūc mulieres etiā indifferē
sint meretrices z criminosi. ter faciunt z ceteri quicunqz.

CSigibert⁹ fili⁹ regis dagoberti cū baptizaret a sctō amādo traiecten ep̄o rñdit amē
clara voce ifās adhuc. xl. diez. **C**Alcharanus liber p̄ponit a machometo z tribus ma
gistris suis q̄b⁹ diabol⁹ z auctoritatē z idustriā mīstrabat. Prim⁹ mag⁹ erat q̄dā iude⁹
astronom⁹ maxim⁹. Sc̄s iohēs de antiochia heretic⁹. Terti⁹ sergi⁹ arrian⁹. Hi legē
abhoiabilē p̄fecerāt. resēcātes q̄cqd arduū erat i credēdo z difficile in opando. p̄cedē
tesqz oīa ad q̄ mūdani hoies p̄ni erāt. s. gulā luxuriā rapinā zc. Un factū est vt p̄ potē
tiā z dolū deciperēt i breui maximā multitudinē hoiz bestialiū. Et qz lex ista nimis iho
nesta z p̄fusa erat q̄dē hūana verecūdia p̄moti p̄la retractarūt ac velut expositores rō
nabilr iterp̄tabant aliq̄ nimis mēdosa. vñ q̄dā xpiani etiā l̄fati hoc colludio decepti fu
erūt. q̄ hystorias trāsmarinas nō viderūt. Quare aut tā ifamis hō legiser fact⁹ sūt. z ta
lē tradiderit legē duplex ratio reddit. Prima qz de⁹ nō p̄misit vt aliq̄s bone fame hō a
diabolo assumeret. z legē saltē hūano mō rōnabilē traderet. sicut nec olī nisi serpēte p̄
missus fuit. q̄n euā tētavit. Sc̄ba qz machomet⁹ sūme arrogās fuit. iō q̄cqd desiderabāt
carnales p̄cessit. tam sic. iā aliter disp̄sando. Ex hac collisione doctrinarū variay z

¶ Imp̃liū romanorū circa hec ip̃a vbiq; in orbe terrarū cepit deficere irrecupabilr. nā ī oriēte sarraceni z in occidēte gothi dñia assūpserūt z deiceps tenuerūt. Itē de exercitu ip̃atorū interfecerūt. cl. m. pugnatōz. z hoc itēz maximū hēm̃ exēplū q; nūbīl stabile ē sub sole qñ ē tātā defectū ptās z prudētia. cā hui⁹ diuersimode assignat. Quidā dicūt q; hoc fecit īsatiabilr romāorū auaricia q; sibi subditas natiōes iugo seruitutis ītolerabili opprimebāt qđ oib⁹ p̃ncipib⁹ z p̃latib⁹ īmēdū ē. q; qđ diu romāi odiebāt auaritiā z dilexerūt eq̃tatē dñiū orbis habuerūt. Alii dicūt q; heresis oriētaliū hoc fecit vbi cōiter ip̃atores habitabāt z sepe cū pueris pueri facti sūt. Nec ē qđ qđ ita nequeat occasui subiacere qđ ha religio. S; neq; ī p̃ncipe aliqd lucidi⁹ q; recta fides. Aliq; dicūt q; cā hui⁹ defect⁹ fuit supbia dñorū q; subiectos despiciēbāt. canes aut asinos nū cupādo sūt ppter qđ pudore z dolore icatit̃ erexerūt se z fecerūt qđ cernim⁹. Forte oēs he sūt vna cā. q; p qđ aliqd nascit̃ p ei⁹ oppositū destruit. Et sic tā oēs q̃tuor mōarchie defecerūt z nō restat alia nisi antīpi. cui⁹ aduētū de nouit. Interi dñia hīnc ī diuersimode variāt ī p̃ticlari. ¶ Dagobert⁹ rex frācie īt̃fecit anglicos q; tūc saxones vocabant̃ oēs excedētes mēsu rā gladii sui. putāt qđā q; hec crudelitas frācorū fuit cā eterne inuidie z dissensiois angloz z frācigenas nō sine dāno vtriusq; vsq; hōīe mittat p̃ dñs spm̃ pacis inter eos z alios. ¶ Aidan⁹ ep̃s claret in anglia s̃c̃ritate discipul⁹ sancti columbanī.

V.M.DCCCXXIII.

VIM.DCCCXXIII.

Campanus.

Romanus.

De dalmacia.

DCXXIII.

CXXXIII.

¶ Iste honorius fuit vir largissim⁹ paup̃ibus quotidianas elemosinas ded̃it. multas eccl̃ias argenteo auro dotauit. Statuit apud sanctū petrum fieri letanias. z clerum erudit z honestissime ordinauit. Fecit eccl̃iam sancti adriani in qua. xi. m. sanctorū quiescunt.

¶ Iste seuerinus fuit vir benign⁹ z sanct⁹ amator cleri erga pauperes largus: erga regimē eccl̃ie diligēs quā ī p̃diciis z ornāmētis mirabilr amplit. Quo tpe quidā mauricius cū suis satellitib⁹ eccl̃ie thesauros diripuit ī felix sacri legus non veritus miraculum

grande. Nā cū totā urbē incitasset z erant latera. nullus potuit ip̃z nō dico īfringere: s; nec intrare qđē: qđ vidēs pace simulata. tandē p̃fecit qđ intēdebat accipiēdo qđ pro su

stetatione pupilloz ac viduaz z pauperū xp̃ianissimi impatores illic posuerāt: sed omnia infelicit̃ perierūt. Eract⁹ fuit particeps illi⁹ sacrilegii fact⁹ cui misit partē de pecuniis elatis. Sed o q̃multip̃ p̃ huiusmodi dānificati fuerunt.

¶ Eligi⁹ artifex sc̃tus vir p̃fuit sp̃ual̃ istoz q; mlt̃a mōasteria fūdaūt ī frācia. ¶ Teput⁹ fides ī oriēte z seruet hic ī occidēte. ¶ Erubert⁹ rex āglie p̃m̃ ibi ydola destruxit. ¶ Aurea sc̃ta abbatissa parisi⁹ claret p̃fuit. iij. m. puellis iussu eligi viri sancti. ¶ Porrariorū tot⁹ liber p̃fus⁹ est nec aliq; mō cōcordabilis. demō idē q̃si coact⁹ r̃ndit q; xi. m. verba essent ī alchorano q; mēdacium p̃tinerēt. cetera ī veritate p̃sisterent.

B. iij.

Sexta etas

Christus

Ciste pſtātin⁹ fuit fili⁹ pſtātini fili⁹ eracli⁹ q̄ q̄rto mēse ipū sui a nouerca sua veneno
erict⁹ fuit. et iō q̄ breue tps rexit nō fuit mētio de ipso. Ipse aut pſtātin⁹ successit ei. et no
uerca illa cū suis est exulata. et fuit pessim⁹ tyrān⁹ et heretic⁹ doct⁹. tot⁹ iuid⁹ et catholic⁹
infest⁹ nec martino pape pepcit. 3 lōgobardos exercitū ducēs sup ar⁹ ē. et romā veniēs
cū reuerēter eliz a vitaliano et ciuib⁹ suscep⁹. nō retribuit iuxta bñficia sibi ipēsa debi
tā vicissitudinē sicut decz pncipē. isup et tyrānidē magnā et sacrilegia ppetrauit. oīa pul
chriora deliciēdo et trāsportādo q̄re tadē i balneo a suis militib⁹ q̄ ei⁹ maliciā noluerūt
diut⁹ tolerare iterfect⁹ fuit. et sic miserabil⁹ viuēs infeli
cissime mortu⁹ est solito more sacrilegoy et tyrānoy deo iu
ste iudicāte suos. **C**lōdoal⁹ eps treueren⁹. **C**Iherusa
lē capta fuit a machometistis q̄b⁹ hunar⁹ p̄fuit q̄ i loco anti
q̄ tēpli nouū erexit sup stulosū et pphanū ablata p⁹ cruce.

Imperatores.

q. Cōstātin⁹.
an. xxv.

CNota diligēt q̄ mltā mala sequunt⁹ qn̄ oīū p̄uorāt. hoc sup⁹ de assyris et medis et
p̄his clare patuit et grecis et aliis. sicut et crebro de romanis. s3 hic p̄cipue. nā sarraceni
affricā et siciliā inuadētes cū nō esset q̄ tyrānidē eoy resisteret etiā hyspaniā sibi subiu
garūt. vndiqz xpianū nomē delēdo in q̄ turbine mlti martyres effecti sūt q̄ pſtātes p̄mā

Anno mandī.

V.M.DCCCXLIII.

serūt et fuit tri.

Pape.

i. Theodor⁹
an. vi. m. v.

Grecus.
8. viii.

i. Martin⁹
an. v. m. a. di.
xxvi.

Luscus.

i. Eugenius
a. d. m. viii. 8.
xxii.

Romanus.

Anno Christi.

DCXLIII.

CIste theodor⁹ sup oēs mi
sericors fuit et largit⁹ benign⁹
pauper⁹ amator. Iste statuit
cerēū bñdici i sabbato sc̄to. et
paulū pſtātinopolitān⁹ ep̄m q̄
aperte catholicos cruciauit
anathemate pertulit.

Clōdal⁹ vir sāctus claret
qui bñm Lābertum docuit.

CArnulph⁹ br̄e vite p̄r pipi
ni dux lothorūgie demū here
mita p⁹ ep̄s meten⁹. ei⁹ vxor
fctā boda treuer⁹ i clusa xpo vacabat. et sc̄tū clodulph⁹
ei⁹ fili⁹ ep̄s meten⁹. Dicunt quidā q̄ fuit auus karoli ma
gni. sed hoc mēs nō admittit. nec rō t̄pis p̄sonat. sed ka
rolus martell⁹ fuit pater p̄pini ill⁹ q̄ erat karoli magni pater.

CSigibertus rex francoy. xii. monasteria fundauit. Et fit magnus fructus in franciā
et anglia per viros sanctos.

CMauta quidā negando pauperi panem hac pena percutit⁹ vt oēs eius panes in lap
des cōuertunt⁹ sicut idem pauper ei imprecabat.

CIste marin⁹ sc̄tū est
et fortit⁹ p̄ fide agoniza
uit. Duz qdā eū extracto
gladio inficere vellet ad
huc an̄ altare pſtitutū sta
ti cec⁹ efficit. Ipse puo
cata synodo in vībe dāna
uit s3 alexādrinū sergiū
p̄irū et paulū hereticos
q̄re cōstātin⁹ eū in exiliū
misit. Eius festū agit⁹ de
cima nouembris.

CIste eugen⁹ sc̄tissime vite
fuit oib⁹ amabil⁹. et benignus
statuit q̄ ppetuā castitatē oēs
p̄bri diaconi et subdiaconi ser
uarēt. sepult⁹ ap̄d sc̄m petrū.

CIocus fili⁹ regis britānie
heremita claret. Ragiulpha
virgo sc̄ta claruit in gallia.

CSeuera abbatissa ibidem
soror eius.

CGerrudis cognata eorū
forseus cum foliano et volcano
fratrib⁹ suis oēs filii regis hi
bernie venerunt in galliis. et
sunt omnes sancti.

¶ Ignis cecidit de celo. et iris magna appuit vt putarent hoies psumationē sc̃i adue-
nisse. et signa ingētia fuerūt ita vt arescebāt viuētes p timore. pp̃t tonitrua et fulgura. et
sc̃i eorū maxios. et aq̃ iundatiōes incōparabilr excessiuas. et p̃it innumera hoim et aia-
liū multitudo et sequit pestilētia grauissima cū signo ire dei cūctis visibilr appuit q̃ āge-
lus bon⁹ et m̃⁹ mal⁹ remā noctē circuiērūt. et q̃t vicib⁹ dom⁹ aliq̃ pcutiebāt tot ex ea se-
quēti die iteribāt. tot tūc moriebant vt etiā parētes cū filiis frēs cū sororib⁹ vnā imit
in fereiro positi ad tumulū portarēt. Sepe h̃mōi signa ostendit dñs ad terrore pctō iuz
Sed vtinam exemplis alioz terreremur vt a peccatis desisteremus. Dicunt tamen q̃-
dam q̃ hec pestilētia facta sit tempore Benedicti. ii.

¶ Bulatio magna. turbato em̃ dñio mali hoies assumūt audaciā malefactorū. se et ali-
os deprauādī i vita et doctrina et ad pp̃los et ad p̃ncipes corrupēdos. Et est reuera hor-
rēdū spectaculū q̃lter miserabilis mūdus iste agitat sine intermissione. An nō satis du-
rū esset post labores et erūnas tandē mortis dñio subiacere. nisi etiā tot cladibus et ter-
ribilib⁹ plagis p̃tinue laniari. Nō sufficit hūano generi semel a deo p̃anatiōis dirā ac-
cepisse sentētiā nisi et plurimas sibi peccādo supaddat. Solū igit p̃c̃m est cā miseriarū
haz diuina seueritate iuste sic vindicāte. Verum nemo sic cogitet q̃li hec digna sit re-
tributio p̃ tātis piaculis. sed respectu futurorū q̃ pctōib⁹ debent. Ista sunt q̃li qdā sua
uia pludia. O q̃s finis illoz q̃ nō credunt si etiā tāra hīc patiunt electi. ¶ Sanctus
Claudi⁹ archieps Bisuntinē. et post abbas monasterii sc̃i eugēdi claret i burgūdia.

V.M.DCCCLIII.

V.M.DCCCLXIII.

Campanus.

Romanus.

Romanus.

Romanus.

DCLIII.

DCLXIII.

¶ Iste vitalian⁹ cātū ro-
māoz p̃posuit et i organis
p̃cordauit. ipe etiam hūit
grāz impato. q̃ suis p̃de-
cessorib⁹ offēsiuus fuit. tñ
postea nō sic p̃mansit. nec
vsq̃ huc nō potui iuenire
tāte benignitatē vt
oēm hoieza magno
vsq̃ ad minores a se
p̃solatū nō dimitte
ret. sepult⁹ ap̃d san-
ctum petrum.

¶ Iste adeodat⁹ fuit
mus decora-
uit illū locū
an basilicaz
sc̃i petri q̃
d̃z paradis⁹
sepult⁹ ibidē nō repperi.

¶ Iste des-
bet i q̃busdā libris et se-
quē d̃z bonifaci⁹. vi. hic
d̃z sc̃oz q̃sdā p̃fecisse para-
disū apud sc̃m petrum.
Rōnem hui⁹ diuersitatis
nō repperi.

¶ Iste bonifaci⁹ nō ha-
bet i q̃busdā libris et se-
quē d̃z bonifaci⁹. vi. hic
d̃z sc̃oz q̃sdā p̃fecisse para-
disū apud sc̃m petrum.
Rōnem hui⁹ diuersitatis
nō repperi.

¶ Iste des-
bet i q̃busdā libris et se-
quē d̃z bonifaci⁹. vi. hic
d̃z sc̃oz q̃sdā p̃fecisse para-
disū apud sc̃m petrum.
Rōnem hui⁹ diuersitatis
nō repperi.

h. lll.

Sexta etas

Christus

Iste pſtatinus fuit catholicus et bonus zelus pro omnia hereticos. Ecclesias repavit. et gre-
cia romane ecclesie reconciliavit. Synodum. vi. congregavit in qua pmissum est grecis presbiteris vxo-
ribus legitimis uti. ac ceteris orientalibus. sed occidentibus nequaquam. quia celibatus voluntate tem-
pore gregorii et antiochii suscepit. et est hic mature advertendum quod bonitas
principis valeat ad bonum et ceterum ecclesie statum et fidei promotionem. et econ-
tra quod malicia principis noceat. hoc utriusque pſtatinus. scilicet patris et filii cla-
rissime ostendunt. Uterque pſtatinus deo sarracenis et bulgaris resistere non va-
luit sed cum eis pacem fecit annua tributa soluendo ita invaluisti illa maledi-
ctio pſtatinus. (cia secta. tandem bona potius morte transiit ad christum. sepultus in pſtati.

Impatores.
Iulij. Constanti-
nus. an. xvij.

Synodus. vi.
Constantinopolitana
cclxxxix. patrum.

Nota quod sex sunt synodi principales quod auctoritas est par eu-
gelis. quia evangelica veritas per eas declarata est et sex principales
hereses quod nimis invaluisti et ecclesiam propter hereticorum subtilitatem
ad decipiendum simplices et tyrannidem ad affligendum constantes. et ter-
rendum pusillanimes. Ista synodus sexta canonizavit heresim mona-
chelitarum. qui unam voluntatem et operationem in christo dixerunt.

Ista synodus par in auctoritatibus quattuor principalibus pha-
bitis condemnavit heresim monachelitarum.

V.M.DCCCLXXIII.

Anno mundi.

V.M.DCCCLXXXIII.

Pape.

Agatho an. ij.
men. vi.

Sicl.

Leo. an. iij.
m. x. d. xvij.

Sicl.

Benedictus
an. ij. m. x.

Johannes
an. vi. d. xvij.

Sirus.

DCLXXIII.

Anno Christi.

DCLXXXIII.

Iste agatho vir sanctus fuit qui dum leprosum quedam
oscularetur: statim mundatus
est. Ipse reconciliavit ec-
clesiam ravennatam quod olim fuit
rebellis et nunc ad obedi-
entiam romane ecclesie rediit.
edocta quod non est bonum contra
stimulum calcitrare. Ipse
etiam de consensu principis
fuit celebrari sextam syno-
dum ubi greci redierunt ad

Iste leo vir sanctus fuit greca et latina
lingua sufficienter ex-
ruditus eloquentie
quod singularis erga
pauperes non solum
mentis pietate. sed
etiam studii labore
solicitus. Hic pſti-
tuit pacem dare post agnus dei. et per
versu pallii archiepiscopus nichil
prosoluere teneat. Eius festus agitur. iij. iulij. sepultus in eccle-
sia sancti petri.

Iste benedictus fuit per
omnia virtuosus et vita
eius concordabat cum no-
mine. Et tempore fuit
maxima pestilentia.
hic ab impatore piissimo factus est papa.
Sepe enim iste honor factus est impatori-
bus ab ecclesia propter causas varias pro tem-
pore occurrentes.

Iste iohannes fuit vir
strenuus moderatissi-
mus et scia redimi-
tus de antiochia.

obedientiam apostolice sedis post plagas varias. quia talem unum quod reperit suum inferi qualem se suo exhibet superiori. Qui bene obedit deo et prelati suis ille similiter bonam in subiectis suis invenit obedientiam et econverso. hec est lex divine iusticie.

Cesaria regina persarum clam ad pſtatinopolim venit et se baptizari fecit. quod rex audi-
ens mandavit ut rediret. sed illa noluit donec pacifice veniens cum. xl. millibus baptismum
susceperet. Moxit dominus que sunt sua. Maluit mulier sancta gloriam tantam abscindere quam christi
paupertate non insigniri. Quis eam hoc docuit in medio nationis.

C Hispani circa hec tpa magnifice sarracenos bellare incipit. diuinit⁹ adiuti terrā paruā respectiue ptra totā affricā defenfarūt glorio aplo Jacobo eos adiuuāte vsq; i p̄sens. Unde gñalē hystoriā hyspanie et reperies solennē cathalogū militum xpianoz.

C Stella magna apparuit in oriēte et magna pestilētia sequit. Et mōs qdā in cāpania eructauit ignē callimit⁹ maximū ignē inuenit. z romani naues sarracenoz pbullerunt. Bulgaroz regnū orit. qd valde attriuit impiuz. z a scithia egrediētes traciā inuasērūt.

C Iste iustinian⁹ fuit fili⁹ p̄stātinī vīr bon⁹ z prudēs et largus z romanuz iperitū nō modice ampliauit. ecclīastica officia q̄plimū honorauit. multas leges cōdidit. s3 postea deprauat⁹ cum sextā synodū infirmare voluisset z ecclīaz turbare. x. āno sui ip̄ti a leone patricio z tyberio z gallinito patriarcha capt⁹ fuit. p̄uatusq; naso z lingua regno expellit. z ap̄d crisonā exilio relegat. z fit magna turbatio i ecclīa p̄pt scismaticos z hereticos. Hora q̄ qm in sūmis diuinit⁹ fuit violētie tūc errores multiplicāt. qz nō est q̄ corrigat errātes z a malo cōhibeat. hoc valde sepe expta ē ecclīa. vñ facta est alēcatio iter leonē z tyberiu: et p̄ualuit tyberio. et leonē absciso naso exiliauit āno. lvi. ip̄ti fuit. z re ḡuit p̄ eo Iustinian⁹ fugit ad sarracenos z bulgaros q̄ eū resituerūt occisis leone tyberio q̄ hereticis fauebāt z recōciliauit se gremio sc̄tē m̄ris ecclīe. z valde penituit. S3 qz nimis crudelit⁹ vidicauit se s̄ aduersarios ita vt etiā innocētes pueros vellet occidere. i3 interfecit⁹ fuit cū filio suo a

V.M.DCCCXCIII.

(philippo quē exulauerat.

Romanus.

zeno. an. ii. m.
xi. di. ix.

Syrius.

i. Sergi⁹. an.
ix. m. viii. d.
xviii.

DCXCIII.

C Iste zeno fuit vīr valde sc̄tū q̄ nec vnq; se causis actibusq; sc̄larib⁹ im̄iscuerat. erat em̄ aspectu angelic⁹/canicie venerādus/morib⁹ q̄et⁹/religiose vite/sermōe veridicus/aio simplex. hic elect⁹ fuit cōcorditer etiam laycis p̄sentientib⁹. magna em̄ dissentiō erat qz clerus intēdebat in petrū archip̄sbyterū z exercebat⁹ in theodoz p̄sbyterū. sed sp̄ū sc̄tū oīa tandem vota concordauit in istum dignissimum.

C Ililian⁹ vīr sc̄tū natiōe scot⁹ i frāconia fide xpī p̄dicauit. gosber⁹ tū eiusdē regionis ducē p̄uertēs vt cellā fr̄is sui vxorē quā illicite tenebat dīmitteret p̄suasit. q̄ propter ip̄a iubēte secrete cū sociis suis occisus fuit. xc. p̄p̄in⁹ p̄m⁹ dux frācorū multas victorias habuit z fr̄iones supando ad fidē p̄duxit. fuit em̄ fide catholic⁹ z ecclīe dei specialis defensor verū in vno excessit q̄ adulteriū cōmisit ad tempus.

C Rex adulfrius fuit monachus p̄mus ep̄s ludifridei. **C** Leodegari⁹ augustuduñ. ep̄s. **C** Ediltrudis regina anglie tribus vīris nupta vīrgo p̄mansit. Et alii plures sancti. Vide in speculo.

C Iste sergi⁹ magne sc̄ritatis z p̄mēdabilis vite fuit. et i electiōe ei⁹ magna dissētiō fuit. nā vna pars cleri elegit theodoz archip̄sbyter altera paschalē. s3 volēte dño tandē i hūc venerabilē vīr p̄uenerūt. hic corp⁹ sc̄ti leonis p̄mi trāstulit viueburg reuelāte sibi deo. Ip̄se etiā inuenit magnā p̄tē sc̄tē crucis i loco obscuro. Regē aglie q̄ z saxonū baptizās statī ad celū trāsmisit. Agn⁹ dei ter cātari iussit ad missā. Et idē reduxit ad vnitatē synodū adlegiē. q̄ noluit recipere sextā synodū p̄stātinopolitanā. z fuit grāde p̄p̄in⁹ ap̄d

(sc̄m petrum.

Sexta etas

Christus

C Westfalia puerit ad fidē circa hec tparvū p̄mū duo edualdi. s. alb^o z niger p̄biteri sc̄ti de āglia veniētes p̄dicauerūt. q̄ ibidē in villa q̄dā laer dicta suis p̄cib^o s̄tōe de rupe traxerūt z cāpū sc̄tū sic dictū vsq; hodie p̄secrarūt in vsus paup̄e z vbi sepe mira p̄tigit rūt z testamētū sc̄tōp̄ volētib^o facere z horribilr plagati sunt. tādē martyrisati sunt in comitatu de hoya p̄pe ciuitatē bremei ciuitatē corpa eōp̄ trāslata fuerūt ad coloniā. **C** Be da venerabil^r p̄sbyter z monach^o ac p̄f grauisime auctoritat^r claret i anglia. multa scripta z hystoriā valde famosā reliq̄t fidelis laborator in ecc̄iā vsq; in senectam.

Sācta oda ducissa aqtanie claret. **C** Sāctus lābert^o filius apri comit^r post multa opa sc̄ti Imperatores.

(tāz martyrio est p̄summat^o a podone duce aranie. qz dixit qz soror ei^o alpaida non esset legitima vxor pipini. qz eā duxit p̄tra fas viuēte adhuc plectrude. **C** hic est zel^o helye z iohānis. **C** Sc̄tus hubertus trāstulit se dem ep̄ale m cum corpe sc̄ti lāberti ad leodiū.

Iste duo inuaserunt imperium. Idē q̄ supra iterato videlz fili^o cōstātini. **R**omani m̄lios sarrace

nos interfecerūt hoc tpe. **C** Duo etiā reges anglie veniunt romā z sunt monachi imoz tali dño deinceps militātes. **C** Frisia puerit ad fidem xp̄i. vbi p̄mūz predicauit sanct^o vullibrodus ep̄s tralecten z postmodū sanctus bonifacius.

Anno mundi.

V.M.DCCCCIII.

Leo.

Romanus.

Iohannes.

Iohannes.

Anno Christi.

DCCLIII.

Syrius

Iste leo sc̄tus fuit papa p̄proci nium romanoy et nō ponit in catha logo p̄tificū for te p̄p̄t malū itroi tū z sequēs d̄r leo terti^o nichil tū ma le egisse scribit. nec papa fuit.

Iste iohēs vir sc̄tus fuit z martyrio coronatus est sz a q̄ aut p̄pter quā cām non inuenit in hystoriis. putat tū a ducib^o lōbar dop. s. beneuentano aut spoletano p̄ defensione iuriū eccl̄ie. vterq; enī istoy vexabat eccl̄iam z terras ei^o. qz vicini fue rūt z multos ceperūt. tādē spelis

Iste iohēs eloquētissi mus fuit fa cidia z eru ditus scia. Oratorium beate ma rie p̄struxit in q̄ sepul tus est.

Iste sisini^o pa rum supuixit z hūit scisma p̄ discotiū. et cōtinuat nichilo min^o post inter bonifaciū z discotiū. Tādē mortuo discotio q̄ p̄ vi tene bat papatū bōi faci^o restituit.

Iste cōstan tin^o fuit vir mitissimus z ita benign^o qz ab oib^o amabat. ipse fuit vltra ma re cōstātino polim ad ius tinianū im peratorem z cum magno honore rece ptus fuit. et philippū tā

apud sanctum sebastianum ad cathacumbas. nec fit de hīs mēoria. qz forte p̄pter scisma in dubiū venit an essent veri successores bti petri. Et fit tribulatio in ecclesia vndiq; int^o pugne. foris timores. z ecōtra. Et sic septimū scisma cōtinuatur.

q̄ hereticum excōmunicauit. qz imagines sanctoy deleuerat. sepult^o apud sc̄m petrū.

C Michaelis sancti archangeli templū in mari construitur sicut in gargano.

C Aripus lōgobar d̄p rex vir pi^o misericors z iustus hic secrete p̄ regnū suoz solit^o erat ire. z de singulis inq̄rere qualē iusticiā sui vassalli faciebāt per bonū exemplum.

C Karolus martellus filius pipini inētas victorias habuit p̄tra fideles diuinit⁹ adiu-
tus. fuit victor gl'iosus p̄ oia. s̄z q̄ bona eccl'astica sibi vsurpauit. p̄pter necessitatē bel-
loꝝ. iō in penis infernalibus aīa eius visa est ab eucherio viro sc̄to cruciari. **Q** q̄ pena
erit illis q̄ hīs nouissimis dieb⁹ tot auisati exēplis p̄tinaci aīo. nō p̄ fidei saltē defensio-
ne imo p̄p̄ay iactātia vana eccl'is eius q̄ ministris p̄tra diuinay humanarūq̄ cōmīna-
tiones legū taxatōes exactiōesq̄ grauissimas iponere nō formidāt. credāt hū a deo im-
mutabilē snīam suā dicto karolo ostensam ipso sūc̄r expiādam.

C Iste anastasius fuit vir bñfidelis et
catholicus. et q̄ philippū excecavit. iō
theodosius p̄tra eum pugnās deuicit
et ordinat⁹ presbit̄ q̄ete viuendo.

C Iste philipp⁹ fuit hereti⁹ et p̄fuit modicis die-
bus. et q̄ iterfecit dñm suū ipse ēt male p̄iit. et sicut
fecit factū est ei. **C** Heresis imaginū serpit q̄ sic
Leo eū deposuit et i p̄b̄m ē ordiat⁹
bz q̄ imagines sc̄toꝝ q̄ sunt libri laicoꝝ auferre voluerūt q̄si ydolatrie cultum. videt⁹ q̄
moti fuerūt ex iñtinctu sarracendōꝝ. et sic p̄z quō eccl'ia exerceat p̄tinue. **C** Magn⁹ archi-
ep̄s magistīnē. **C** Vuolfran⁹ ep̄s zenonē. **C** Egid⁹ abbas sc̄iissim⁹ clar⁹ habet⁹ q̄ ex
ḡfa in galliā veniūt. **C** Eucher⁹ ep̄s aurelianensiū. **C** Agilop⁹ ep̄iscop⁹ coloniēsiū.

V.M.DCCCXXIII.

Syrus.

C Hic p̄stituit feriā q̄ntā per
q̄dragesimā ieiunare q̄d mel-
chiades papa phibuerat. et q̄
non habebant p̄pria officia.

DCCXIII.

C Iste gregor⁹ vir cast⁹/diuinis scriptur⁹ erudit⁹/loq̄la facūd⁹/p̄tās aīo/rep eccl'e
stasticay defensor sollicit⁹ et hostiū eccl'ie ipugnator fortissim⁹. Et nota q̄ circa hec t̄pa
iceperūt dñi pape pl⁹ solito ēt i t̄palib⁹ p̄p̄t p̄ndiā eoz et ēt trāsserre ipiū de gēte i gēte
put t̄ps postulat. Hic leonē anathematizauit eo q̄ imagines sc̄toꝝ exureret. Idē nāq̄
leo iussit isti gregorio vt ēt p̄bureret s̄z nō curauit. imo p̄ eū audacter iussit opposituz. et
sic p̄z q̄ destructōis ipiū p̄ncipal⁹ cā fuit heresis: nā ad hoc fideles p̄p̄i unanimi cū pla-
tis suis adheserūt dño pape coegerūt ipatores cessare a tyrānide heretica. **C** In ouē
talib⁹ regiōib⁹ circa hec t̄pa valde defecit fides & a p̄p̄t ipiā machometi legē. et p̄ p̄is
ois & r⁹ sapia et honestas. De q̄ lege execrabili tot turpia et carnalia p̄dierūt ficticia vt
nulli vnq̄ sapiētes in reb⁹ dñis thūanis exercitati a p̄ncipio ei crediderūt. s̄z hoies be-
stiales in deseris morātes ois doctrie p̄ior⁹ ignaros p̄cū multitudine aliq̄s armoz vio-
lētia in suā legē pestifer sp̄e coegit. vt dicit doctor sc̄tus in sūma p̄ gētiles. li. i. c. vi. Hū-
la ēt diuina oracula p̄cedētiū p̄phetay ei testimoniū phibēt: neq̄ documēta & itatis attu-
lit nisi q̄ de facili natural⁹ ingenio cognosq̄ possunt. nec signa sup̄natural⁹ facta adhi-
buit q̄n potius vera q̄ docuit fabulis et falsissimis doctrinis im. sc̄uit carnales volupta-
tes p̄mittendo et eidē p̄cepta p̄formia tradendo. Et q̄ voluptati carnali habenas re-
laxauit. iō mobile rusticale vilg⁹ facile post se traxit summo deo ip̄s irato. qui talem
legislatoz occulto suo sed semp iusto iudicio sup̄ eos constituit. Merum versutus ille
pellimus astuto consilio libros veteris et noui testamenti suis sequacibus non reli-

Sexta etas

Christus

Bonifacius archieps maguntinens. bochonia. fraconia. bavaria. thuringia. bassiam. sclauonia. frisia cum reliquis almanie puicis catholice fidei subiugauit. Urbe etiam her bipoleu. epatū de voluntate pape fecit cui scdm burcharduz pfecit. Anno ho sui epatus tricesimo sexto cum multis xpianis martyrisat² est in frisia. Cūq; ad fulden. monasteriūz qd ipse in bochonia pstruxerat corp² ei² reducere sepeliendū oēs cāpane vbiq; diuina virtute sine motu alicui² hoīs sonuerūt. Theodol² eps sedunens. Cōstantinopolis a sar racenis obsessa fuit. sed p brām & ginē liberaf. et cuidā heremite visio mirabilis ostēsa

Imparatores.

est de ioseph q dñm sepeliuit. et post paucos ānos. xxx. m. hoīm in pesti lentia obierunt ibi etc. **E**bzech sanct² de hibernia venit in galliam.

Iste leo cum esset potens theodosium deposuit et p ipso regnavit. Et fuit seduct² p quēdā apostatā vt oēs imagines scdōz auferret et exureret: quā

re etiā tā bellis q pestilētiis ac aliis diffortuniis punit² fuit. Et qz cepit recuperare.

corrupt² a gregorio tertio pūnar māsūt: iō totū regnum occidētis German² exulat.

ab eo abstulit. mādās ne sibi obediret aliq; vectigalia iterdicēdo **H**erm² eps lobie.

Et qz hereticū viri ei dixerunt. et martyrisati sunt ab eo **P**etrus episcop².

plures. Tādē in pfidia mirabiliter defunctus est. **D**amascenus.

Rachbod² dux frisonū maluit esse cū plib² in inferno q cum paucis in celo. **H**ō em nouit pssuras ei². malus iocus. sed fili² eius morte subita territ² cōuersus fuit.

Anno mundi.

V.M.DCCCCXIII.

V.M.DXXXIII.

Pape.

Romanus.

Eo tpe in vuormacia fuit archiepatus q nunc in maguncia est translatus.

Anno Christi.

DCCLXXIII.

DCCXLIII.

Iste gregor² digne successit p̄dicto et noie et ope eiusdē zelī et p̄stacie et aiose p̄ ipa torē p̄cessit et obtinuit itēū. Cōciliū gñale celebravit i vrbē āno p̄tificar² sui p̄mo p̄ hereticos in q imaginū scdāz veneratio approbat². et p̄dictores excoicant. Karolū et vocauit i subsidii ecclie p̄ lōgobardos. In canone addidit. Quorū hodie solēntas etc. **C**lēmē. archiep̄m instituit. **M**onasteriū scī b̄ndicti reformat i mōte cassino a qdā ciue b̄rianiano. **I**n almania qdā monasteria ditissima fundant et magnifice dotant. s. fulden. et hyzsis felden. **S**arraceni p̄ficiūt in pei²: et totā hyspaniā sibi subiciūt. et nisi karol² martell² occurrisset galliā sibi inuasissent. Et nota q plies eos defecit. et semel. ccc. m. et ultra de ipsis occidit. de suis. m. d. t̄m mō p̄stratis. **L**ebuīn² p̄sb̄t sanct² anglīc² p̄re dicat in velua et post in saxonā antiq̄. i. vne stfalsa cui² corp² in dauātrā colit.

Iquit legēdos: nec etiā disputationē pmisit iniquā faciēdā. ne hac occasione sua falsitas detegeret qn poti² se dixit in armoz potētiam missum: non in signis aut miraculis aut doctrina supnaturali qd vtiq; leonum feraz latronū ac tyrānoz rabiei magis est p̄ prium q spūali legislatoz. **S**ichen terra olim fructifera atq; illustrum viroz secunda nunc tribulos p̄fert et spinas eternis incendiis exurendas q̄uis em vsq; hodie sarraceni infinitis diuitiis abundant et pōpis inestimabilib² atq; delictis vacēt. t̄m ita pueriliter desipiūt et p̄tinacit adherēt hīs q sunt p̄ rōnem. vt oīs vīr doct² ac timoratus eoz cōsortium fugiat et eos velut caninos ac bestiales summo tedio abhomiēt atq; deuiter

C ipſius filius Karoli martelli fit rex fracie p papā zachariā. Et fuit vir valde catholicus et p oia victoriosus et ecclie romae ſpecialis deſeſor. et in nullo degener a patna ſtrēnuitate.

C Karolomagn⁹ frater dicti pipini diuino tact⁹ timore dimiſſo regno fit monach⁹. **C** Rachis rex lōgobardoz p zachariā admonit⁹ vt a pſecutione romanoz ceſſaret acquieuit: inſup et monachus efficitur.

C Iſte pſtātī⁹ totus puerſus et heretic⁹ peſſim⁹ fuit: ita vt etiam de montis imolaret. eccliam pſe q̄baſ et nichil dignuz memorie egit. Et ſic pmittente deo ecclia longo tpe afflicta eſt more ſolito. qz in hoc mundo preſſurā habebit. et agros cum pſecutionib⁹ colebat.

C Mirabilia cōtigerūt circa hec tpa. nā terremot⁹ mirabilis et cluſtares quedā montane diuiſis mōtibus vna cum illis trāsmigrarūt ad loca cāpeſtria vltra ſex milliaria et nō ſūt fracte. **C** In meſopotamia tra dirupta eſt ad duo milliaria.

Et animal mulinū loq̄tur humana voce. **C** Cinis de celo cecidit. **C** In mari pontico glacies fuit in ſpiſſitudine. xxx. cubitos habēs per. c. milliaria. et nix. xx. cubitoz. ſicut mōs tā grāde frig⁹ erat.

C Stelle ceciderunt de celo. i. a ſub. et territi ſūt hoies purātes finē mundi adeſſe. Vnde in ſpeculo. q̄mirabilē imutationē hec ſigna preoſtētarūt ſequētia declarant.

C Scītus ſcurin⁹ p̄m⁹ abbas fuldeſ. monaſterii clarus h̄beſ in bochonia. **C** Tranſlatio marie magdalene de ciuitate aquin. ad verſiliacū facta a getharo duce burgundie.

V.M.DCCCCXLIII.

Romanus.

Romanus.

DCCXLIII.

C Iſte zacharias fuit benign⁹ et oī virtute ornatus oibus amabilis ppter mititatē ſuam. Ipſe regē fracie ſc̄z Hildericū depoſuit et in locū eius Pipinū inſtituit. qz vtilior fuit. Et hic patet poteſtas ecclie quāta fuerit hoc tpe. q̄ regnū illud famoſiſſimū trāſtulit de veris heredib⁹ ad gen⁹ pipini ppter legitimā cauſam. vt habet. xv. q. v. Alius.

C Hilderic⁹ rex monach⁹ efficit. ſorte mor⁹ ppter illā horredam dānationē Karoli martelli: qz periculolum eſt eſſe in ptāte. et pauci euadūt ſecuri. Quāta fecit p fide idē Karolus: et tñ ppter vanam illam cauſam damnatus eſt.

C Remig⁹ rothomageſ archieps claret ſctitate.

C Vullus vir ſctiſſim⁹ et ſucceſſor ſcti Bonifacii in archiepatu maguntin. miraculis claret.

C Corp⁹ ſancti ſilueſtri tranſfertur monaculū fun datum a beato anſelmo.

in aq̄taniā venit. Et plures amici pipini interfecti in bello rediitui ſubito reſederūt.

C Iſte ſtephanus per oia vtilis fuit ecclie dei tā in x̄bo q̄ in doctrina ſpūalia et tpalia ſtrenue gubernando. pauperū amator et deſenſor erat. Hic pipinū vnxit i regē frācoz: et ſ longobardos miſit vt eos cōpelleret ad reſtituendū ecclias q̄ multo tpe min⁹ iuſte detinuerāt q̄d et ſctm eſt. Ipſe etiā tranſtulit imperiū de grecis ad francos. vt p̄z extra de elec. c. Venerabile. quam Leo tert⁹ poſt executionem dānauit.

C Cenobiū in caturceſ. territorio dedicat a dño pſente ſtephano papa et pipino rege.

C Caput ſcti Iohānis baptiſte

Sexta etas

Christus

¶ Turci q̄ de mōtib⁹ caspiis exiisse dicunt armenia maiore infestāt ⁊ vastāt ⁊ cū pesti-
lētia eos attereret suasi sunt a xpianis vt in modū crucis se tonderēt. ⁊ sic cessauit. ⁊ ex
tūc illū ritū seruauerūt. ¶ Tēpora sanguinolēta ⁊ multum turbulēta fuerūt vndiq̄. qz
sarraceni ⁊ pagani ⁊ etiā xpiani inter se plima bella gesserūt quoz Karolus magn⁹ dī
uina x̄ute adiut⁹ p̄ncipalis actor fuit ⁊ triūphator gl̄iosus. lz nō sine magna strage suo
rū per longatēpora. Vide in gestis eius. ¶ Horribile factuz p̄tigat turonis: qz cū mo-
nachī eccl̄ie sancti martini deliciis ⁊ pompis vacarēt vno excepto ab angelis suffocati
sunt. Et alcuinus illud reformauit plene.

Impatores.

¶ Imperiū bipartiū circa tēpora ista qz Stephan⁹ papa trāstulit italiā ⁊c. in Karolū
adhuc iuuenē. quē Leo tertius postea infeudauit. Cōstantin⁹ autē greciā cum aliis re-
gionibus trāsmarinis laboriose retinuit.

Karolus adhuc iuuenis sz egregie indolis incepit regnare sup frācos. ⁊ fuit filius pi-
pini. mater eius Berta vocabatur.

¶ Martyres infiniti facti sunt a constantino illo pessimo heretico. Putat q̄ vix fuerit
aliqs impator etia paganorū qui tot trucidauerit. ⁊ afflicta est eccl̄ia valde. Et suis pre-
cio emit venerationē imaginū sanctarū ppter sanguinē effusum largit. Verum impera-
tor impiissim⁹ non mansit impunit⁹. nam cōpleto misterio iniquitatis p̄finite horribiliter
clamās. igni sum inextingui bili traditus sp̄m exalauit.

V.M.DCCCCLIII. Anno mūdi. V.M.DCCCCLXIII. V.M.DCCCCLXXIII.

Pape.	 p̄m⁹ Paul⁹ an. x. m. i.	Romanus.	 iij. Cōstantin⁹ an. ij. m. vno.	Romanus.	 iij. Step- hanus. an. iij. m. di. xxvij.	Siclus.
-------	--	----------	--	----------	--	---------

DCCLIII. Ano Christi.

DCCLXIII.

DCCLXXIII.

¶ Iste paul⁹ vir sc̄tus fuit ⁊ mī-
tissim⁹. Fecit p̄stitutionē de
diuino officio seruādo in. xl.
Ipe nulli malū p malo red-
debat. sz cū pauci familiari-
b⁹ de nocte p oēs cellas isir-
moz ⁊ paupeꝝ icarceratoꝝ
circū iuit eis necessaria mi-
nist̄rādo. viduis et pupillis
et aliis e gentis papale debitū exhibuit opē ferēdo tanq̄ ver⁹ imitator sc̄ti pauli ap̄li.

¶ Bēgulph⁹ claret miraculis. In gallia fontē emit quē i burgūdia oziri fecit. Quē ita
qz separat ab vxore sua adultera. cui⁹ anus cātauit eo qz derideret miracula eius. Sā-
guis de imagine xp̄i emanauit ⁊ oēs sanauit. ⁊ iudei q̄ ipsā pupugerūt cōuersi sunt pul-
chre pi⁹ dñs oñdit miraculū grande tpe isto p p̄futatōe heresis ⁊ cōfortatione fidei.

¶ Ludger⁹ vir sc̄tus velut alter moyses ab altero m̄ris sue dño p̄secrat⁹ innumeras gē-
tes ad fidē p̄uertit frisonū ⁊ saxonū ap̄ls. p̄mus eps monasteriē. fuit plib⁹ miracul⁹ cla-
ruit ⁊ cenobia fūdauit. Obiit tādē in bilderbeke. ⁊ sepult⁹ est i vuerdena. Anno. dcccix
Sergi⁹ eps a deo plagat⁹ est eo qz idignuz papatus p̄secrauit: qz os ⁊ man⁹ ei⁹ aruerūt.

Sol obscurat⁹ nō apparuit. xvij. dieb⁹. Signum crucis apparuit i vestib⁹ hoīm. Et
sāguis de celo i terra pfluit. **L**amina aurea inuēta est i cōstātinopoli sup corp⁹ cuius
dā defūcti in sepulchro. in q̄ sic erat scriptū. christ⁹ nasce⁹ de v̄gie maria. et ego credo i
eū. **S**ol itez videbis me sub cōstātinō et hyrena.

Greg⁹ Leo. an
n. v.

Iste leo etiā puer sus fuit. min⁹ tū q̄ pat ei us. **H**ic
cupiditate vic⁹ coronā quādā cuiusdā ecclie abstulit
et capiti suo imposuit. statimq; febre corripit. et spm̄ ex
alauit habuit vxorē plūssimā noīe hyrenā q̄ regnauit

vi. cōstātin⁹
an. x.

cum hy
rena.

statim post eū cum filio. **I**ste cōstātin⁹ bon⁹ et pi⁹ fuit. et matrē
suā amouit a regno vt suis negociis femineis intēderet. s; illa si
mulatio rācore postea spm̄ exoculauit. et etiā filios ipsius et itez
regnauit trib⁹ annis demū cum greci pciperēt q̄ karolo magno
nubere voluisset. ipam ceperūt et in qdā monasterio recluserūt
Nicheforo assentiētes.

Ista synodus septima celebrata
fuit cōtra heresim̄ imaginū. in q̄ itez greci reconciliati sunt post
plagas solitas cōstitēs spm̄ sanctum ex patre pcedere.

Synodus
cōstātinopolitana
cōtra heresim̄ yma
ginum.

V.M.DCCCCLXXIII.

Adrian⁹ a.
nis. xliij. m. x.
vi. xliij.

Romanus.

DCCLXXIII.

Iste adrianus fuit vir pclarissimus et nobilissim⁹ genere et potētissimus et multa ma
gnifice patravit. Et vt dicitur an eum nō fuit similis sibi in glia tēporalit⁹ diuitiis. Diruta re
edificauit. turrez muros extruxit. Regnū longobardoz cessare fecit per karolū ma
gnū. Synodos duas solēniter celebrari fecit. Ecclias et monasteria multa instimuit et
ius karolo sup ordinatione sedis aplice et institutione episcopoz rābbatū et in gene
rali cōcilio dedit ppter volētias tyrānoz coercedas. vt ptz. lxiii. dist. p totū. Tandē hic
beatus pōtifer post laudabilē vitā sepeli⁹ apud sanctum petrum.

Hic inibituit officiū ambrosianū preterq; in ecclesia ambrosiana in mediolano. et of
ficium Gregorianū vbiq; obseruari instituit.

Saxones cōuertunt ad xpm̄ ppl̄s olim durissimus. et Galloz ppetuus inimicus. sed
a karolo superati colla submiserūt. Et est mirabilis dispositio iudicioz dei et impscrū
tabilis quomō pfecti fides et defecit p diuersitate locoz et tēpoz. Jam egypt⁹ et affrica a
sarraceis vastate fuerunt. Et ecce quasi fides volasset ad populum paganum puenit.
et huius simile sepe reperitur.

Francia in flore. et tota gallia simul vbi
q; triūpharix etiā vltra montes et mare
sicut olim Roma.

Et gothorum regnum et longobardoz
cessare facit qd̄ incepit anno dñi ducente
simo qngentesimo vel circa.

Studiū vniuersale qd̄ olim fuit transla
tum de athenis ad romam circa hec tēpo
ra per karolū transfertur Parisius.

Heresis felicitana a felice auctore con
demnatur. hec dicit christum esse filium dei
adoptiuum.

Sexta etas

Christus

¶ Ogerus dux de danamarchia princeps xpianissimus floruit. hic tpe karoli magni xpianitati obtinuit fere oēs ptes trās marinas a hierlm vsq; ad arbores solis deo sibi ppicio: et aptis et magnis miraculis exercitū pfortate. Et in supiori india ordinauit ipe riu cui pfecti Johēm filiū regis frisonū dictū pfeſter iohan ppter deuotā et sanctā vitam quā duxit: et subiecit ei. xiiii. barones cognatiōis sue q; alia dñia circūquaq; tenebāt. vt ibi xpiana religio pmaneret. ¶ Hierlm circa hec tpa recuperat p karolū

Imperatores.

Nicheseus
annis. ix.

cum tota terra sancta et saracenorum secta vbiq; vastat atrociter. quia tempus miserationū venit.

Michael.
annis. ij.

Iste Michael vir catholicus amabilis omnibus et vniuersos sane doctrine aduersantes nitebatur extinguere ac omnes quos leserat auaricia nicheseus consolatus est ipsos vitando.

¶ Iste nicheseus auarus fuit: pluresq; lesit. fuitq; ad imperiū per grecos sublimatus. sed nō pfuit q; ei? imperiū oriētale quasi ad nichilum redactū est. et romani ad karolū magnū se vnanimīter cōtulerunt. ¶ Aquisgranī instituit pegrinatio septenalis sollēnissima ppter reliquias p̄ciosas quas karolus ibi apportauit.

¶ Spinea corona domini floruit in manu karoli. et trāſſertur de constantinopoli parsius. Et in translatione reliquiarū mortuus est: resuscitatus aquisgranī.

Anno mundi.

V.M.DCCCCXCIII.

VI.M.III.

Pape

iii. Leo. an.
xx. m. v. d. xvi.

Romanus.

Anno Christi.

DCCXCIII.

DCCCIII.

¶ Iste leo fuit vir valde sc̄tus totus mitis et sc̄ctia plen⁹. cui⁹ sublimationi iuidetes amici p̄dicti adriani cū in die sancti marci leranias cū clero pageret: a q̄busdā pueris capis: lingua p̄uat⁹ et oculis effossis in carcerē mittit. Sed pius dñs seruū suū non dereliquit: quinimo eū per oīa sanauit membra ipsa restituēdo. Deinde ad karolū prexit i franciā singula narrās q̄ sibi illata essent. a quo etiā honorifice suscept⁹ fuit et statim rex cū eo romā reuertit et yltionē de iimicis ei⁹ fecit tanq̄ iustus iusticiari⁹ trecentos viros in cāpo lateranē. decollari fecit. Et plures alios q̄ papā nō defenderūt exilio ppetuo relegauit dyademaq; iperū a leone suscepit: romanis acclamātib⁹ karolo augusto a deo coronato vita et victoria a deo subministrēt. Tandē post laudabilē vitā idē p̄tiffex sepelit apud sanctū petrū. hic fuit genere et natione alman⁹ frater comitis de caluue. Ruellin⁹ rex yngarorū al⁹ princeps auerorū se et priam suā dedit karolo et baptizatus est.

¶ Harō rex p̄saz misit karolo corp⁹ sc̄ti Cypriani et sperati et caput sc̄ti p̄thaleonis.

¶ Ameli⁹ comes aluernē. gener karoli marty⁹.

¶ Corpus sancti Bartholomei transferē beneuentū de lipertania.

¶ Amicus et Bericanus martyres occisi sunt in campania.

¶ Isuardus monach⁹ iussu karoli collegit oēs legēdas et actus sc̄torū de toto orbe in vnū volumē post hieronimū bedā et floz. et oī die p̄currēbāt vltra. ccc. festa. et iō institutū est vt dicat i martilogio. et aliorū p̄limorū martyū p̄fessorū etc. ¶ Paul⁹ dyacon⁹ iussu karoli collegit lectiōes cuilibet festiuitati pueniētes ex optimis dictis sc̄torū patruz.

Translatio iperit facta est p leonē papā tertiu de grecis ad frācos cū unanimi cōsensu romanorū iustis z necessariis causis post lōgam patiētā ecclie dei q̄ diu grecoz emēdationē expectabat. Sed qz nimis defecerūt a f̄moz pietate dimissi sunt.

Signū ruberū z multe haste apparuerūt. Et seq̄tur strages magna xpianorum.

In rōciuallo occisi sunt multi reges duces z comites de exercitu xpianorū vltra. xv. M. pugnatorum deo permittente.

Milo de angere dux exercitus karoli: pater rolandi cum multis xpianis occisus est in bello ab atgolando.

Sol stetit spacio trium dierum vt karolus vincer et.

Berhardus dux bauarie in pānoniam cōgressus martyrisatur.

Iste karol⁹ dicit⁹ magn⁹ cū iā regnasset in frācia. 34. ānis assūptus est in iperatore romanorū z impauit ānis. 14. Quāte prerogatiue fuerit hic in oibus q̄ p̄ncipē laudabilē faciūt: q̄s digne laudare sufficet. hoc vnus p̄ nunc sufficet q̄ a p̄ncipio vsq̄ ad finem in tāta rerū tempestate sic laudabit se habuit vt nō sit iuentus q̄ eum in aliq̄ reprehēdere potuisset. Reuera qd possit fragilis homo in illo causari quē diuina virtūs cōtinue direxit z p̄tegit. Sic ergo rectē laudam⁹ eum si in dño opera eius magnificamus. Tandē morte sancta potitus sepelit⁹ aq̄s grani. Anno vite sue. lxxii. Eius legendā scripsit emardus. Refert turpinus archieps q̄ karolus erat corpore decorus

VI. M. XIII.

Stephan⁹ Romanus.

DCCC XIII.

Iz visu terus. itatura ei⁹ pedū octo. z facies ei⁹ palmū z dimidiū possidebat. barba hō ei⁹ palmū vnū frōs erat vni⁹ pedis. Militem armatus sup equum sedentem a vertice sil⁹ cū equo ictu cū spata scindebat. Quatuor ferraturas equorū sil⁹ facile manib⁹ extende bat. militē armatū recte stātem sup manū suā sola manu velocitē eleuabat. leporē integrū aut duas gallinas vel anserē edebat. modicū vinū z liphatū bibe bat. Tā par⁹ in bibēdo erat q̄ semp in cena raro plus q̄ ter b̄bere solebat.

Compostelle ecclesia z patriarchalis sedes ordinat⁹ z extruit⁹ in honore sc̄ti iacobi. Et implet⁹ petitiō marie zebedei: qz iohēs a dextris apud ephesus: et iacob⁹ a sinistris Roma in medio. Nota mysteriū.

Epatus quinq̄ dotant⁹ per karolum magnus in almania magnifice. s. Māguntineñ. Coloni. Treueren. Saltzburgerñ. et Seduneñ.

Signa multa p̄cellerunt mortē gl̄iosi z sancti impatoris karoli. Nam eclipsis solis et lune vltra solitū fuit. Appuit p̄ septē dies macula nigrī coloris in sole. Porticus p̄ciosus aq̄is grani cecidit funditus. pons maximus maguncie trib⁹ horis cobustus est. Cernens autē p̄tissimus iperator mortē sibi imminere omnes thesauros suos p̄latis cōmisit ecclesiis distribuēdos. Et ludouicum p̄mogenitūz p̄stituit iperatore aliū theutonicū siue almanis. tertium vero byspanis p̄fecit.

J. i.

Cometa appuit valde singulari et tribilis vñ impator
attonit⁹ cū egmar do phō pruit oīcēs q̄ mutatiōe regni
mortēq; pñcipis pñderet. Clez phūs noluit eū pristare
sz hū pphētie alle gās ait. A signis celi nolite timere At
ipator deuor⁹ nō aliud iqt timere debem⁹ nisi illū q̄ nri z

hui⁹ creator est syderis: sz ei⁹ clemētiā laudare tenemur q̄ nram iertiā cū pctōres sim⁹
talib⁹ admonere dignat⁹ indicis: qz ergo talia portēta cū apparent oēs
cōiter tāgunt/ oēs pposse ad meliora festinare debem⁹: et miam in illo
ōnante cōseq̄ valeamus: z pie credi⁹ q̄ hac humilitate oīm placauit qz
nō super eum plaga puenit: sed super italiā incursu sarracenoz.

Ciste ludouic⁹ fuit fili⁹ karoli: et magne clemētie ppter qd̄ oīc⁹ est
pius. Habuit duos r̄es q̄s supauit: z ābo malū habuerūt finē. In aduersis patiens erat
z i fine sēp vicebat: qz erga deū z eccliaz deuor⁹ pmāsit. Etia filiū ei⁹ pseqbant ipm q̄s
benigne ad pñiam reduxit. Tādē bñ singulis dispositis bona morte oīe clausit extre
mū. Et qz hūana iſirmitas delicias oīu ferre nō pōt. filii ei⁹ ad miam declinārūt. Et est
bñ iſelix p̄ditio quā toties sine cessatiōe expiuntur z i hūis q̄ añ nos fuerūt id toties factū
legim⁹: vt. s. cōiter paucis excep⁹: felicitas gñationis vñ⁹ raro pariat felicitatē subse
quētis. Idē magnū p̄ciliū aq̄sgrani p̄gregauit: in q̄ regula z honest⁹ modus viuēdi cano
nicoz z canonicaz opilar⁹ est: hic balsamar⁹ z incōsumpt⁹ in ecclia metēs i ostendit.

Anno mundi.

VI. M. XXIII.

VI. M. XXXIII.

Pape.

i. paschalis.

a. vii. d. xvij.

Romanus.

iij. Eugeni⁹.

an. ij. m. ij.

Romanus.

i. Valētin⁹. d. xl.

Romanus.

iij. Gregori⁹.

an. xvi.

Anno Christi.

DCCCXXIII.

DCCCXXXIII.

Ciste paschalis ma
gnā adhibuit diligētiā
reliquis sc̄toz z inu
mera corpora sacra le
uauit z honorifice reco
didit: sicut i vīsiōe sc̄tē
cecilie mandatum sibi
fuit.

innumerabilia bona opera eodē tpe quo z impator est sepultus apud sanctum petrū.

Cistaban⁹ poeta z monach⁹ post abbas fulden. deinde archiep̄s maguntie doctor ma
gn⁹ claruit z p̄la scripsit. Et strab⁹ discipul⁹ etiā notabilis i scia z virtutib⁹ eodē tpe fuit.

Cdonold⁹ rex danoz circa hec tpa baptisat⁹ maguntie cū vxore z filiis: cui ipator fr̄
sua dedit. **C**Trāslatio plimoz facta ē hoc tpe. Sebastian⁹ z Gregori⁹ papa suessione.

CSc̄tūs marcellinus z petrus de roma in galliā trāslati sunt. Et sc̄tūs Vitus in saxo
niā. Et sc̄tūs Genesi⁹ in āgliā trāsfert. **C**Karol⁹ monasteria solēnia tot fundauit q̄t in
alphabeto l̄re habent z cuilibet vna p̄ponebat. **C**Sc̄isma octauū erat inter Eugenū
z syluinū ppter discordiā eligētū: sed Eugenius obtinuit: qz pars maior erat cum eo.

CIste eugeni⁹ vir
pclar⁹ z magne sc̄ti
tatis fuit z simplicita
tis mūdi p̄p̄tor z sola
q̄ xpi sūt sapuit. Hic
martyrio coronat⁹ ē
p laycos romāos. se
pult⁹ ad sc̄tū petrū.

CIste gregori⁹ mortuo valētin⁹ q̄ breui
ter post electionē e medio sublat⁹ fuit eli
gē: z multa bona fecit. viditq; tristia tpa
p̄t varias plagas crescētes i p̄plo. Hic
multoz sc̄toz corpa leuās de tra honori
fice reposuit i altaria. Et p̄titiōe ludo
uicus z buigo marchio lōbardie sarrace
nos de italia fugarunt. Morit⁹ tādē post

C Tpa cruēta iterū surgunt: cā est debilitas impij. qz mortuo ludouico filij ei? mutuo se p̄truerūt. Quod audientes sarraceni z saxonēs z alij occidentales erexerunt se cōtra eos z facta est plaga grauis.

C Annona de celo pluit in vascōnia frumento silis: habens tñ grana breuiora.

C Tēpestas maxima ouīs in gallia et terremor? z multe ville et dom? celestī igni cremant: hoies z iumēta ictu fulminū exantmanē z cū grādine lapides imensi pōderis cadunt: z fragmen glaciē descendit cuius latitudo. vi. pedū. lōgītudo. xvi. altitudo duorū fuit: et pestilentia magna sequebat.

i. Lotharius.
annis. xv.

C Puella qdā. xii. annorū post sacrā cōlonē. vi. mensib? in pane z aqua ieiunauit. deinde p̄ triennij oīno abstinuit ab oī cibo z potu.

C Iste lothari? mortuo p̄re impiū sumpsit: habuitq; duos f̄res scz ludouicū z karolū q̄s nitebat excludere ab hereditate paterna: sz illi p̄tra eū hoc bellū mouerūt in q̄ tot ab vtraq; pte ceciderūt q̄ sile nō est factuz in gēte illa. et lothari? fugit. Quidā aut magnates eos p̄posuerūt regna diuidēdo: nec valuerūt resistere aduersariis suis p̄pter hanc ruinā militū. z ideo vndiq; fines eorū inuasēunt hostes Sic sic qñ vult nimituz sit minimū. Qui huc vsq; alios defenderūt iā seipsos defendere nequeunt. Quid faciet humilis herba deserti: si stare nō valet alta cedrus libani. Omnia fac cū psilio: alioqñ penitebis post. sed tarde. Nota exēplum. Tandem lothari? renunciās seculo monach? effectus est: in cui? obitu fuit magna p̄certatio inter angelos z demones sed orātibus monachis demones fugati sunt.

VI.M.XLIII.

ij. Sergius.
an. iij. m. ij.

Romanus.

DCCCXLIII.

C Iste sergius vocabat antea os porci: z qz nomen erat inhonestū z tante dignitati icōueniēs. iō mutato noie sergi? vocari elegit. et ab isto in antea oēs p̄prij nomē mutauerunt. Sz hoc q̄busdā nō placet. sz dicunt q̄ hoc faciunt exemplo xpi q̄ aplis noia imposuit zc. Sicut de patriarchis. Et hec videt melior rō huius variationis.

C Dionisiū sc̄i doctoris libri sunt trāslati de greco in latinum. quos michael ip̄erator misit ludouico. et. xix. egroti sanati sunt.

C Festiuitas oīm sc̄torū est trāslata ad ika. nouēbris p̄ Gregoriū q̄rtū: z galli et Germani iceperūt ip̄m celebrare hoc tpe. z habet sermo rabani de eodē satis pulcher.

C Plaga horribilis sup̄ romā z totā italiā facta est. nā qdam p̄fidi xp̄iani miserunt clā ad soldanū sarracenorū vt cito veniret. Et roma capīt z ecclia ap̄lorum stabulū porcorū effi. it. sed ludouicus cū gallis et lōbardis totā illā infinitā multitudinē fugauit nō sine multa sanguinis effusione xp̄ianorum. Et siciliā z apuliam etiā hoc tempore sarraceni vastauerunt. tuscā in solitudinem redacta est.

C Gallia pene tota vastat a normanis z frisōib? et alijs circūquaq; p̄crematis ciuita tīb? zc. hic itēz nota mutabilitatē tēporū: qz p̄ lōga tpa galli triūphatores in orbe fuerūt hic p̄sternunt. nec vnq; postea ad p̄stinā redeunt ptātem z gl̄iam. Dñabant enī quondam in italia/ hispania. in germania/ in saxonā/ immo vltra mare.

Jul.

Sexta etas

Christus

C Sarracenti de affrica venientes iterū romā inuadūt: et ecclias apłoz debonestāt spo-
liantes vñdīq; zc. Redeuntes autē cum spoliis submersi sunt in mari.

C Duodecim duces bohemoꝝ sunt baptizati pcuracione ludouici fratris lotharij.

C Games magna in germania fuit: ita vt pater filium deuorare veller.

C Magūtia circa hec tpa ī magna afflictioe fuit p triēniū. Demon publice apparuit z
domos icēdebat. z sacerdotes lapidauit q aquā bñdictā aspgebāt: z demones fugiunt

C Octaue assumptionis brē marie instituunt a leone papa.

C Hymūd⁹ rex āglie vtr scūs martyrisat⁹ est z anglia deua

Impatores.

ij. Ludouicus
annis. xxi.

C Magniradus heremita martyrisat.

(staut.

C Iste ludouicus fili⁹ Lotharij fuit a sergio papa in regē
coronat⁹. z ad tps cū patre regnauit: et post solus. ānis. xxi.

Hic habuit filium noīe karolū quē diabolus inuasit z vexauit corā preiq; cōtra eum cō-
spirationē tractauerat: eius tpe multa mirabilia cōtigerunt.

C Sancta helena imperatrix transfertur a roma in Franciam.

F. abbas Floria.

censj noīe Theo

ulpho ppter

suspicionem //

Finis in Aurelianense

Episcopum Creaty.

C Gloria laus z honor tibi sit rex zc. cōponit a quodā apō captiuo in festo palm 12: pro-
pter qd ab impatore dimissus fuit et restitutus.

Colonie horribilis tempestas orit⁹
z fulmen ecclesiā scī petri scidit: z tres interfecit hoies z sex semiuuos reliq; habuit
formā draconis.

C Radulphus eps bituricē clar et scitate.

Anno mūdi.

VI. M. LIII.

VI. M. LXIII.

Pape.

iiij. Leo. an.
vii. m. iiij.
di. vi.

Romanus.

iiij. Bñdict⁹.
an. ij. m. vi.

i. Nicola⁹. ā.
ix. m. ii. d. xxi.

Romanus.

Anno Christi.

DCCCLIII.

DCCCLXIII.

C Iste leo scūs fuit in q z ser-
pentina prudētia: et colūbina sim-
plicitas habitauit ī mōasterio
educatus pmo in scientia z sciā
puerlatioe tāq; ver⁹ mōach⁹ p-
fecit. Hic fact⁹ papa statim re-
pare studuit ecclias q̄s sarrace-
ni paulo añ destruxerāt. Colle-
ctā De⁹ q bñm petrū. zc. Deus
cuius dextera bñm petrum am-
bulatē zc. fecit ptra sarracenos
fuit scripturay feruētissim⁹ pdi-
cator z pscrutator: orōnib⁹ z vi-
gilis iugiter itentus sepelit tā-
dem post sanctā mortē in eccle-
sia sancti petri: cuius festū. xvij.
Kal. augusti agitur.

C Leonina ciuitas iussu Leo-
nis edificat ad defensionē sacri
petri prope romam.

C Iste benedict⁹
nomine et re ab oi-
bus est beatissim⁹
dictus. Hic statuit
vt clerici ordinate
icederēt z honeste
German⁹.

Johannes.

C Iste nicolaus tāte scitatis
extitit. vt post magnū gregoriū
papam vix vllus ī sede romana
apparuit illi comparādus. In
eius ordinatioe Ludouic⁹ pre-
sens fuit tādem post multa bo-
na morte sanctissima. potitus se
pelit in ecclesia sancti petri.

C Iste iohānes anglicus cognomine
sed natione maguntinus circa hec tem-
pora dicit fuisse: et erat femina habitu
vestita virili. sic in diuina scriptura p-
fecerat vt par ei non inueniret: et in papam eligit.
Sed post impregnata cum publice in pcessionē pge-
ret: peperit. z morit. Et hic sextus videtur fuisse pa-
pa qui nomē scitatis sine re habuit vsq; huc. z similr
sicut alij a deo plagatus fuit: nec ponit in cathalogo
pōtificū. Mugant aliq; hac de causa nullum almanū
in papam eligi: quod falsum esse constat.

Sanguis pluit de celo in italia tribus diebus: et locuste innumerabiles galliā dena-
stant senas habentes alas: sex pedes: duos dentes lapidibus duriores. vt castroz aci-
es turmatim volātes spaciū diurni itineris: quatuor aut quinq; miliarib⁹ extendētes. tandē
vsq; ad mare Britānicū puenientes: ventorū flatu submersē sunt. sed estu oceani ad
litus resecte: ex putredine sua aerē corruerūt. vñ mortalitas magna ⁊ fames preuali-
da subsequuta est: ita vt pene tertia pars hoīm ibi psumpta sit. Et sic addit dolor sup vo-
lorem galliis: qz bellis laceſſitū iam fame etiam perierit.

In saxonīa villa qdā cūboib⁹
penitus absorbet in momento.

q. Karol⁹. an.
li. men. ix.

Bulgaroz rex cum gente sua
ad xpi fidē cōuertit: q etia intantū
pſecit: vt dimisso regno monachus
efficeret. Fili⁹ autē ei⁹ apostatant.
qre resūpto regno ipz cepit: ⁊ oculis
effossis ipm icarcerauit ⁊ aliū substi-
tuit ac sacri habitum reassumpſit.

Mimen⁹ rex britonū a scō mau-
riline interficit dū frāciā vastaret.

Caput scī gregoriū. et brachiū scī leo-
nis ad senon. eccliam sunt trāslata p io-
bannem papam.

Iste karolus dict⁹ est caluus et ha-
buit fratrē q dicebat ludouicus: et erat
rex germanie q bellū instituit contra ipsum sed
karolus intoxicat⁹ obiit an ingressuz hīc multa
monasteria fundauit.

Synodus pſtātinopolī celebrat q octaua est
in ordine grecoz. ⁊ qnta pſtātinopolitana. iohā-
nes dyacon⁹ scripsit vitā bñ Gregoriū in. 4. li-
bris. ⁊ misit iohanni pape opus laudabile.

VI. M. LXXIII.

q. Adriānus.
annis. v.

Romanus.

vii. Joēs.
an. x. vi. ij.

DCCCLXXIII.

Iste adrianus excomunicauit lothariū fra-
trē impatoris regem lothoringie ppter adulte-
riū. sed cū ille romā veniens vt excusaret se et
cōcasset idigne cum optimatib⁹ suis oēs infra
annum mortui sunt: ⁊ rex in via mortuus est cū
venisset placentiam.

Cirilus vir scūs pene oīm sclauoz doctor ⁊ apls corpus scī clemētis pape reppe-
rit in crisona mari exsiccato: ⁊ ramā trāstulit ⁊ in sua ecclia recondit.

Iohānes scot⁹ doctissim⁹ in scripturis in franciā venit ⁊ rogatu Ludouici hierar-
chiā dyonisiū de greco trāstulit in latinū: ⁊ post a discipulis pſossis stilis mort. Et no-
ta q sepius libri sancti dyonisiū trāslati sunt.

Charitas valde refriguit circa hec tpa in oī statu: ⁊ inq̄tas plus solito cepit abūda-
re: iam em gladius ⁊ beresēs ex magna pte cessarūt. sed ambitio ⁊ auaricie: ⁊ cetera vi-
cia frena laxantes ampli⁹ q ille beresum pſecutiones xpianā fidem pſequebant.

Romania puerit tertia generatione. post hec Robertus nascit q apuliā calabriā
siciliā acq̄ſuit: venetosq. Et alexiū impatorē grecoz supauit.

III.

Sexta etas

Christus

Ungari gens inculta orit. Erit a sicilia et a pincernatis ppulsa in panoniam venit. ibiq; manes expellit incolas. Carnes crudas comederunt et humanum sanguinem biberunt sicut phalangi. hii postea roma et alia bona ecclesie plogum tepus iuaserunt. sicut olim gothi. et sic pnuat tribulatio.

Glandria efficit comitatus et baldum primus comes ibidem fuit. Gallia aut fuit nimis vastata an fedus rollonis: q; germani videntur coloniā treuerim exstas et iunxerunt se francis. et sic rollo dux normanor baptisat accipiens gylam filiam regis in vxorem confirmata sibi regione normanie.

Imperatores. **ij. Karol^{us} an. ry.**

Sonderoldus episcopus magicie a normanis martyrisatus est.

Iste Karolus dictus est grossus siue lunior qui galliam et germaniam pacifice possides a iohane papa in impatorem coronat. Tandem post gloriosam victoriam normanos ad fidem pduxit: q; iam francis resistere non valuerunt. et iiii. annis super francos regnavit. et factus inutilis abiciit.

Sactus martin^{us} translatus fuit de Turone antistitidor et curauit leprosum: deinde repositus curauit paraliticum et cecum contra voluntatem eorum. et fructuosa regionis vestita sunt foliis supnaturaliter et. Unde pulchram hystoriam in legenda eius.

Anno mundi.

VI. M. LXXXIII.

VI. M. XCIII.

Pape

ij. Martinus. an. i. m. ii.

ij. Adrianus. an. i. m. ii.

v. Steph. an. vi. d. ix.

Romanus.

Formosus. a. v. men. vi.

Anno Christi.

DCCCLXXXIII.

DCCCXCIII.

Iste martin^{us} parū pfuit sifr et adrian^{us}. Et iste adrian^{us} statuit vt ipator nullo modo se itromittat de sumi pontificis electioe. s; appet q; hec pstitutio parū obtinuit imo leo octau^{us} directe p hū statuit postea: et forte p varietate tepor sic oportuit statuta hmoi variari. vt p; extra de spō. hō d; Corp^{us} sancti calixti trāssert in frāciam.

Iste stephani tpe corp^{us} sancti martini trāslatum fuit ppter timorem normanorum. Et nota q; libri satis discordant de tpe horuz pontificū cum linea imperatorum. Et forte hoc factū fuit ppter scandalosas cōtentiones et intrusiones que in vtroq; statu fiebant et cetera. sed non est vis. Sufficit enī nobis debita tempora distinguere: et ea que digna sunt memorie commendare.

Iste formos^{us} fuit primo epus portuens. et a iohē ppter iobediētiā puat^{us} erat et degradat^{us} vsq; ad laicalē statum. s; per martinū restitutus est. et cōtra iuramētū nō solū romā venit: s; etiā papatū suscepit: propter quod facta est altercatio magna.

Scisma nonum ecclesie et scandalosissimū fuit scdm quosdā inter formosum et sergium. Nam sergius a formoso reprobatus a papato fugit in frāciam. et tandem papa fact^{us} reuertit^{ur} romā secrete et xpoferū cepit. et formosi corp^{us} effossum dehonestauit. Fuit etiā in scismate isto aliud minus et breuissimū inter leonem et xpoferum pdictum. Nam christoferus p vim rapuit papatū leone incarcerato. s; statim etiā ipse per sergium captus est tanq; inuasor. Aliq; enim dicunt q; monachus effectus sit. et multiplicata sunt mala super clerum et totam ecclesiam.

Cluniacensium ordo patrū q̄li stella matutina in medio nebulose tempestatis huius
z scandalose in magna humilitate z feruore rutilare cepit. atq; p̄ficere per Qdonē mo
nachū vīrū sc̄tū ac ceteros cōplures eq̄ p̄fectos. Hi p̄mi ordines sc̄tissimi patris b̄n̄
dicti: qui iam in plerisq; locis cecidit reformatores extiterunt. Et nota q̄ diuitie fue
runt sepius causa casus huius ordinis sacri: z paupertas reformationis. Deuotio nāq; pe
perit diuitias: sed heu filia suffocauit matrē. Q̄ abyssus inscrutabilis iudicioꝝ dei ec
ce tam in imperio q̄ in papatu altercatione scandalosa tenebrescēte exortum est hic in
tenebris lumen rectis corde.

Ciste arnulphus plene compescuit Romanos: qui iam vltra .xi. annos
Galliam vastarunt. Eadem a medicis desperat⁹ mirabili inimitate ita
vt a pediculis cōsummar et defecit z mortuus est.

Cheu heu dñe deus quomodo obscuratus est aurum: mutatus est color
optimus: qual ita cōtigisse circa hec tpa etiam in sc̄tā sede apostolica quā vsq; huc tanto
zelo custodisti legimus sc̄dala. Quales cōtentiones z emulationes/secte/inuidie/am
bitiones/irrusiones/persecutiōes. Q̄ tempus pessimū in quo defecit sc̄tū z diminute
sunt veritates a filiis hoīm. Clerūamen post hec tēpora fuerūt multi sancti pape. sz nō
sic cōtinue z in tanto numero sicut in precedētibus. Eya quis cōuentus q̄ cōgregatio:
quis homo iam securus erit: si sic defecit sanctitas p̄missa.

VI. M. CIII.

DCCCCIII.

Citi octo pontifices successiue sequentes breui tempore sederunt. Nescio aliquid
notabile de ipsis dicere: quia non nisi scandalosa de ipsis repperi propter iauditā in
sancta sede apostolica cōtentionem vnus contra alium z simul contra se mutuo. Nam
stephanus cōfirmans facta Johannis octauī Formosum dampnavit: et eius facta irri
ta decreuit: z corpus eius mortuum dehestauit: digitis duob⁹ abscessis manum in Ty
berim proici mandauit: cūminio ingratus cōtumeliā pro gratia reddens quia Formo
sus ipsum antea episcopum anagnī fecit. Sed breue tempus finem imposuit negotio
Rursus Theodorus post hec omnes actus stephani reprobans facta Formosi approba
uit. similiter z Johannes. ix. sequens in concilio Rauenne coram. lxxiij. episcopis dā
navit facta stephani: z Formosum confirmauit. Sergius autem directe cōtrarium sen
sit: et Formosum dānavit.

Cluniacum monasterium formosissimum et sanctissimum con
struitur a Bernone duce acquitaniē: dono etiam Hue comitis ac
Gusthelmo pio principe burgundie. quod postea beatus Hugo
abbas eiusdem cenobii mirabili ampliavit opere. Uide circa an
num. M. xciii.

l. iij.

Sexta etas

Christus

Imperliū itē transfert et diuidit. Itā frāci nō iuuabāt ecclīas q̄s p̄res eorū extruxe-
rāt. sed dissipabāt. nec romanis p̄mebāt auxiliū p̄ lōgobardos q̄ multū īstabāt eos. iō
de cōi p̄sensu exclusi sūt ab ip̄io. et italici ī italia et almani ī almania ceperūt vsq̄ ad or-
tionē q̄ vtrōbiq̄ regnauit. Frāci aut̄ nūc cogunt manere ī terminis suis experiētes oīm
rerū esse periodū: sicut alii rotam fortune ascenderunt et descēderunt.

Imperatores.

Comitat⁹ blesensis orit̄ ex nobi-
li stirpe normanoz. Selo p̄mus.

Comitat⁹ blesensis orit̄ ex nobi-
li stirpe normanoz. Selo p̄mus.

i. Berēgari⁹.
an. iij.

Cōrad⁹ vel
Lugo. ā. vij

Almanus.

iij. Ludouic⁹
annis. vi.
Iste ludouic⁹ non
habuit papalē b̄ndi-
ctionē p̄pter īsolēt-
as eorū q̄ ī italia dñabāt et berēgariū
conabat expellere. s̄ cum p̄ ip̄so re-
gnare cepisset verōe capīt̄ rexecat
et berēgari⁹ restituit: et hic vltim⁹ est
de stirpe karoli q̄ ip̄erliū tenebāt.

Iste berē-
garius prudēs
in armis fuit:
et bellū habuit cū ro-
manis et etiā cū ludo-
uico p̄dicto nec fit ali-
q̄ mētio de isto et seq̄n
tibus vsq̄ ad or̄tionē
apud vincētū ī speculo hystorali.

Iste cōradus fili⁹ ludo-
uici iter ip̄atores nō p̄pu-
tat: q̄ nō regnauit ī italia
s̄ in almania tantū. Et hu-
go q̄ ī italia t̄m.

Anno mundi.

VI. M. CXIII.

v. Leo. die. xl.

i. Cristofer⁹.
men. vij.

Romanus.

iij. Sergi⁹. ā.
vj. m. iij. d. xv.

Romanus.

ij. Anastasi⁹.
an. ij. men. ij.

Laudo. m. v
di. xxi.

Roman⁹

Anno Christi.

DCCCCXIII.

Iste sergius cū romā rediisset auxilio frācorū xp̄oferū cepit: et sedit p̄ eo. et ī vltionē sue repulse corpus formosi parū pfuerunt.
extraxit de sepulchro: et indutū sacerdotālī in p̄fōncali sede decollari fecit: et in ty be-
rim p̄lici. piscatores aut̄ in ecclēsiā ip̄m ip̄ortauerūt sacris imaginib⁹ se inclinātib⁹ et
eū salutantib⁹ venerabiliter cunctis vidētib⁹ q̄ aderāt. Dia in-
sup que ip̄se formosus fecerat irrita decreuit.

Monstrum habens caput caninū et cetera membra sicut ho-
mo p̄sentat Ludouico: et bene potuit monstruosum statum signifi-
care huius t̄pis: vbi boīes sine capite quasi canes latrādo hinc
inde vacillabant.

Odo vir sc̄tis p̄mus abbas Cluniacē. feruorē monasticum
in monasteriis resuscitauit: et plura scripsit. Dialogū beati gre-
gorii ip̄so annuente coartauit sub vno volumine. hic pater mul-
torum monachorum fuit.

Elphredus rex anglie vir totus virtuosus. viii. horis in oran-
do legendo et scribēdo expēdit. viii. in negociis regni. viii. in cu-
ra corporis redditus etiā optime dispēsaui.

Stephanus eps leodisē. claret sc̄itate et scientia. Fecit hy-
storā sc̄ti lāberti cū notis et alias plures. s̄ de trinitate et iuentione sc̄ti stephani.

¶ Ungari iiciunt romā z cetera mēbra ecclie vastare. Et totā ruscā destruxit infre-
ci marib⁹ z feminis oīa spolia secuz portātes. Taxis eoz rex fuit: q. x. modios nūmoz
recepit a berēgario: z post singulis ānis redeūtes fines romanoz iuadere solebāt per
multa tpa: causa hui⁹ mali fuit īgratitudo romanoz: qz p̄dictū marchionē expulerunt. z
ideo vlt⁹ fuit hoc modo vocādo barbaros. sicut narses olim fecit tpe iustini sc̄di: post-
ea interfectus est.

¶ Sarraceni q̄ dñabāt cir-
ca hec tpa in ytalīa deuicti
sūt a iohāne papa z marchio
ne alberico.

¶ Sanct⁹ vultbertus q̄ cenobīuz gemelateſi.
fundauit. claret in lothoringia.

¶ De isto berēgario nō est p̄sonātia in libris
qñ regnauerūt. Quidā dicunt post berengariū
p̄mū. Alii post hugonē. sed nō est curādum.
tpa ista satis p̄fusa fuerunt: qz qui plus potuit
plus fecit.

¶ Fons sanguinis fluxit ianue
significās cladē statim sequētē
per sarracenos q̄ eā ceperunt:
z occisīs cūctis spoliarunt.

¶ Iste henric⁹ dux saxo

num fuit: z tor⁹ iclit⁹. nec ip̄e iter impa-
tores cōputat: qz tantum in almania re-
gnauit. Ip̄se habuit vxorē sc̄tissimā no-
mine mathildē: ex q̄ habuit duos filios
Ottonē et henricū: z otto successit ei in
imperio: z henricus in almania habuit
plures terras. Tertiū filīuz brunonē q̄
etiā sc̄tū fuit. xiii. ānis archieps Colo-

niēſ. z vtr magne p̄fectionis. Qui etiam monasterium sancti panthaleonis fundauit.

VI. M. CXXIII.

VI. M. CXXIII.

Romanus.

Romanus.

Romanus.

Romanus.

Romanus.

DCCCCXXIII.

DCCCCXXIII.

¶ Iste iohānes fuit fili⁹ sergiū pape tā carne q̄ morib⁹. Etā rapuit p̄sulatū et tādē
miserabilis occidit a militib⁹ Guidonis: posito puluinarī sup os ei⁹ dū ī carcere tene-
ret. Post eū qdā ali⁹. ¶ Iohānes intrusus fuit sed statim elect⁹ est: z ideo nō ponit in
cathalogo sūmoz p̄tificū. ¶ Adamar⁹ vtr sc̄tū successor sc̄ti odonis abbas cluniacē.
¶ Theodardus abbas sc̄ti helye claret sanctitate.

¶ Dunstan⁹ eps cātuariēſ.
sanct⁹ plura monasteria fūdaui: z didicit in die mori ab angelo. Rex gētiū dñator
oīm. z vidit beatā ḡginē Mariā.

¶ Bohemia p̄uertit ad fidē xp̄i: z in praga ecclia
cathedralis erigit.

¶ Regino abbas pruniēſ. cronicam scripsit eleganter.
¶ Siptineus dux bohemiē ad fidē p̄uersus est: vtr utiqz fidelissim⁹. Golesta⁹ filius ei⁹
sed p̄uersus q̄ postea fratrē ei⁹ sc̄tū Quenceslauz occidit. s. anno p̄mo Ottonis. i. et ob
hoc cū otone cum tota bohemia supatus fuit z vastat⁹ p̄ annos xlii.

¶ Almania circa hec tpa plus solito cepit insignes habere p̄sonas in vtroqz statu z se-
xu. domosqz ei⁹ p̄ncipales. s. saxonie/bauarie/austrie/bassie. z ceteras fides lumē valde
illustrauit. sed in sapiētia et pb̄tate plures claruerūt gloriose. z nominati sunt in orbe.
Sic sic dñi vna gēs cecidit altera succreuit. vt nō glorieſ om̄is caro nisi in p̄se luminis:
a quo est oē bonum optimuz z oē donum p̄fectum. ip̄e est q̄ olim ad samuelē loq̄batur.
Ego gloriſico gl̄ificantes me: z q̄ me contēnunt erunt ignobiles.

Sexta etas

Christus

¶ Dani idolatriā postponūt. Usq; ad hec em tpa xpm colēdo etiā idolis sacrificabant
cicites q diu essent atq; ores z potēiores eo. Sed cleric⁹ qdā. s. ansgari⁹ dīcēs: igni-
tū ferrū portauit illesus: z sic fuerunt plene iformari. ¶ Elthescan⁹ rex anglie vir
mire deuotionis floruit ex matre humilis natiōis. s. filia pastoris q vidit ex se p dīre lu-
nā q totā āgliā illustrabat. qd factū est. qz iste rex tantā habuit deuotionē ad diuinū cul-
tū vt nullū monasteriū dīmitteret idorātū. Heresis ātropomozitay ī italia repullulat:

Impatores.

ij. Berēgari⁹
an. vij.

sed Raberī⁹ eps z ceteri extirpabant eam.

¶ Iste berēgari⁹ impauit in italia cui⁹ tpe
fuit magnū scisma. z henricus moriz z Otto
in almania cepit regnare.

ij. Lothari⁹
an. ij.

¶ Karolus rex francoꝝ a comite Riberto

exulatur z martyrisat Paronam.

¶ Iste lotharius moriens quādo Otto

regnauit in almania reliq; vxorem nose Dauildam q postea eidem ottoni nupsit.

¶ Sancta malthildis regina vxor Henrici claret scititate: z supramodū humilis z mi-
sericors q totā stirpē saxonū sua nobilitauit xtute. hec post obitū viri diu in viduitate p-
mansit: z monasteria z hospitalia plura fundauit: in aduersis patiēssima: in ofonib⁹ ira-
putgil vt totū psalteriū añ matutinas exsoluere solita fuerit. Tandē spū pphetie mor-
tem p dīcēs migravit ad xpm scām sobolē relinquēs in p̄solationē totius ecclesie.

Anno mundi.

VI. M. CXLIII.

VI. M. CLIII.

Luscus.

¶ tpe.

vij. Stepha.
ā. ij. m. iij.
di. xv.

Germanus.

ij. martin⁹. ā.
ij. m. vi. d. xij.

Romanus.

ij. Agapit⁹. an.
vij. m. vi. d. x.

xij. Johe.
an. vij. d. x.

Romanus.

v. Bndict⁹. m.
ij. di. v.

Anno Christi.

DCCCCXLIH.

DCCCCLIII.

¶ Iste stephan⁹ a
quibusdā romanis
mutilatus fuit.

¶ Iste agapiti tpe scit⁹
odo pm⁹ abbas cluniacē.
in dño obdormiuit.

¶ Iste iohā-
nes v̄eator fu-
it z tot⁹ lubri-

¶ Iste bndict⁹ a roma-
nis eligi⁹ z leonē z ab
ottone deponi⁹: z i exi-

cus: seminas publice tenebat: q̄propter deposit⁹ fuit p Ottonē
sed nō curauit. Tandē cū vxore cuiusdā se oblectans a diabo-
lo in tpe pcuti⁹: et sine pnia subito mori⁹. Eya de⁹ eterne p̄dis-
pares sunt illi p̄oribus. Abyssus iudicioꝝ dei: qd̄ inuestigabit
ea. nec fuit iste elect⁹: s; p p̄rem suū intrusus qñ diues erat.

¶ Scisma. x. ecclie fuit iter iohānē. xii. z Leonē octauū. qz io-
hānes cum male intrasset z peius vixisset deposit⁹ fuit: et Leo
subrogat⁹ obtinuit auxilio ip̄eratoris l; bis fugatus fuisset.

lis apd̄ saxonēs miss⁹
est malū p̄ncipiū raro
habz bonū finē. Time
erudit⁹ p̄culo alteri⁹
Scit⁹as papas dimi-
sit z ad ip̄atores acces-
sit hoc tēpore sicut cla-
re apparet.

¶ Matolus vir scit⁹ q fuit. iij. abbas cluniacē. eximī feruoris z abstinētie: z repator
monastice discipline claret.

¶ Vuenzesslaus p̄nceps bohēmie de bono patre meli-
or filius martyrisat ab inīq; ffe suo. Iste vir scit⁹ fuit humillim⁹ z misericordissimus.

¶ Bruno archieps colonie. vir scit⁹ frater Ottonis q claret in almania vtrūq; gla-
dium strēnue gubernādo: z scī Panthaleonis monasteriū fundauit in Colonia. z ep̄o
ducatum contulit: reliquisq; pluribus ornauit.

C Impium transfert ad alim nos. **H**ic em scdm nois ipsoz iterptationē. dicūt q̄i oēs viri in armis ytiqz strēnuissimū: catholice fidei feruētissimi defensores. **A**l. em lingua eo rū oēs. z mā vir sonat: inde alman. i. oēs viri. **N**ec pōt infelix hō isoimari vt illū scopu lum declinet in q̄ tot tam vidit etiā potentes periclitatos.

C Mōstrum i italia mulier hūis duo capita z cetera mēbra vsqz ad ymbilicū vna come dēte vel dormiēte. alia q̄nqz neutrū faciebat. diu vixerūt: z pariter tādē obierūt.

C Eduinus rex anglie qui omnes monachos expulit a regno. z scdm dunstanū in flandria trusit: et tamen eiusdem sancti meritis ab inferis liberatur.

C Etgar⁹ rex anglie pē ne omni anno monasteriū fundauerat.

C Iste otto p̄m⁹ erat ipe rator alman⁹ totus victo rator

C Iste berēgari⁹ magna tyrānde p̄mebat italiā. q̄re dñs papa et alii romani vocauerūt ottonē vt libera ret eos: q̄d z factuz est. **E**t capto p vim berēgario bis exulauit eum: z relictam sibi lothariū uxore accepit quā tyrānus incarcerationit.

riolus velut alī karol⁹ ecclie dei defēsor sollicit⁹ z p̄motor singulari ob q̄d meruit dignitatē imperialē multos fideles p̄uertit. **B**ndictū papā iuasore ec clesie duxit secū ad saxonā. ibiqz mori i exilio. **O** bus tādē pacat⁹ obiit plen⁹ bonis opib⁹ diutius z glia ditissim⁹: z ple digna sepult⁹ magdeburg i ec clesia sc̄ti mauricii quā p̄ciose fundauit.

VI.M.CLXIII.

VI.M.CLXXIII.

viii. Leo. a. i. m. iiii.

xiii. Joh. a. vii m. xi. d. v.

vi. Bndict⁹. an. i. m. vi.

Bon⁹. vel do n⁹. a. i. m. vi.

vi. Bonifaci⁹. m. vi. d. x.

DCCCCLXIII.

DCCCCLXXIII.

C Iste leo cōi voto eligi⁹ de posito iohē. hic statuit q̄ null⁹ papa fieret sine cōsensu ipato ris p̄p̄t maliciā romanorū q̄ su os intrudebāt. hic oēs donatio nes factas ecclie a iustitiano z karolo z aliis ottoni p̄cessit z suis successorib⁹ vt italiā ab in uasorib⁹ defenderet.

C Iste io hānes gra uem iuri am passus fuit a Ro manis ca p̄⁹ et exul

fact⁹: sed otto durissime hanc p̄ tulit nobilibus occisis: z q̄busdā in exiliū missis. **N**ota q̄ hic occi dunt sicut in primitiua ecclia sed nō fiunt martyres vt isti par pe na sed dispar causa.

C Iste bndict⁹ ca p̄⁹ fuit et in castro sc̄ti angeli strāgula tus: et iste bonus q̄ alio nomine donus parum sedit.

C Iste bonifaci⁹ p̄ romanos strāgu lato bndict⁹ in pa pā eligi⁹. z depda ta ecclia fugit i cō stātinopolim. post reuersus iohanni dyacono cardinali oculos eruit. z tpe deide subito extin ctus est.

C Sanct⁹ odo ep̄s cātuarēn. et sanct⁹ bruno coloniēn trāsse rūt corpa sc̄toz Elisi/patrocli p̄uati Gregoriū cum baculo sc̄ti petri de roma ad coloniam.

C Osualdus reuerē dus vngornie ep̄s post eboraci archiep̄s ramasie monasteriū fundauit.

C Achelnold⁹ reuerēdus ep̄s vintoniēn. multa fecit. **E**cclia magdeburgēn. gl̄iose extruū et dota⁹ p̄ ottonē p̄mū. **E**t archiep̄s eius fit p̄mas almanie. **E**t nora q̄ tpe orto nis terrū fuit in ea q̄dā archiep̄s noie vdo q̄ per beatā h̄ginē p̄motor fuit sed post p̄ pter malā vitam horribiliter dānatus est. vii. **L**essa de ludo: q̄ lussit satis vdo.

Sexta etas

Christus

¶ Ungaria incipit hoc tpe ad fidē pueri vbi pmo p̄dicauit vtr̄ dei adelbert⁹ eps pra-
ges. Adelbert⁹ claruit vtr̄ sc̄us natiōe bohēm⁹: et p̄m⁹ eps prageſ. reuelāte deo pano-
niā veniēs sc̄m̄ stephanū. s. regē yngar⁹ cū mult⁹ baptisauit. deide polonos in fide p̄fir-
mauit. tādē pruthenis in ifertori almanie regione ppe mare p̄morātib⁹ p̄dicās: ibi mar-
tyrio coronat⁹ est. ¶ Stephan⁹ p̄mus rex yngarie xp̄ianus vtr̄ sc̄us fuit: et fit gr̄a ma-
gna in populo barbaro et idolatrie cultui bucusq; dedito.

Imp̄atores.

¶ Annona pluuit de celo: et pisciculi parui in albania.

¶ Karolina stirps eiicif de regno Francie: et comes pa-
risiensis arripuit regnum circa hec tēpora.

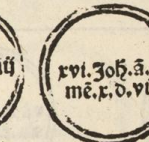
¶ Iste otto fuit fili⁹ ottonis p̄mi per oia fidelis et strēnu⁹
defensor eccl̄ie plura bella p̄tra ifideles habuit. s. in vltimo pene to-
tum exercituz amisit in calabria. Ipse tamē omnia imperii noīe dign⁹ iuxta paternam
vū tota mēte sc̄m̄ petrum iuocasset mirabi-
liter liberat⁹ fuit. ipse hūit filiā ipatoris cō-
stātinopolitani de sanguie romanor⁹ i vxorē
et fuit coronat⁹ a b̄dicto septio. morit⁹ rome
in eccl̄ia sc̄i petri honorifice sepultus. vitam finiuit.

Anno mundi.

VI. M. CLXXXI.

VI. M. CXCI.

Ep̄i.

Anno christi.

DCCCCLXXXIII.

DCCCXCIII.

¶ Iste b̄ndict⁹ h̄or⁹ pui-
coronauit ottonē mus i ca-
u. et fecit capi plu-
res romanor⁹: cō-
gregauit etiā cō-
ciliū remēse p̄ re-
gē fr̄acie vbi gil-
bert⁹ nigromāti
cus deponit⁹ et ru-
dolfus restituit i
gradū p̄stinū.

¶ Iste iohānes fuit in
armis erudit⁹: et p̄les
libros p̄posuit. hūc cre-
scēt⁹ p̄fici⁹ it̄m afflixit
q̄ vrbē exiuerit: et p̄ im-
patore nūcios mitteret
q̄ audietes romani ip̄s
reuocāt: et vsq; ad terrā
p̄stratiueniā petūt sam-
em aliq̄t ānis expti fue-
rūt ludū almanor⁹. Et

¶ Iste gregori⁹ fact⁹ fuit papa
ad istātiā impatoris ottonis ter-
tū vtr̄ venerabil⁹ et ipsi⁹ ottonis
ps̄āguine⁹ dict⁹ fuerat ārea bu-
no: et cū parū sedisset. et iā ipator
ab vrbē recessisset placēt⁹ iuru-
dit a crescētio p̄sule p̄pt pecuni-
am: et iohēs. xvii. vocat⁹: et factū
est scisma dieb⁹ paucis. Itā im-
perator reuer⁹ crescētū cepit
et capite trūcauit. Iohannē autē
antipā exoculari et ceteris mem-
bris mutilari fecit: nihil eū iuuā-
tib⁹ ducatis suis: qz em fecit qd

lis p̄ditio hoīm nolle obedire: nisi cū nō
pōt resistere. Tandē pace facta rome mortuus est.

nō debuit passus est qd meruit. Et nota q̄ iste gregori⁹ cū ottone p̄dicto ordinauit ele-
ctores imp̄i in almania q̄ deinceps p̄māserunt vsq; nūc. nec potuerūt franci aut alii in-
fringere.

¶ Comitatus sabaudie iclūssim⁹ orit⁹ ex nobilissimo ducū saxonie s̄a-
guine q̄ etiam hoc tempore ip̄ertum tenebant. Vbi p̄mum Heroldus vtr̄ in armis strē-
nuus: multis et tyrannis expulsis dominari cepit.

Electores iperit post Ottonā tertiu istituti fuerūt: nō ppter aliquā culpā saxonū. s; ad p̄cauēdū pericula futura: hii sunt septē p̄ncipes in almania potentissimi. Primi tres spirituales. s. archiepi Magūtiū. Treuerē. Colonien. Et tres seculares. s. Palatin⁹ qui est comes rheni. Marchio brandeburgen. Dux saxonū. Rex bohemorum est mediator. Unde habetur & sus in speculo vincētū.

Maguntinē. treueris coloniensis.

Quilibet imperit fit cancellarius horum.

Et palatin⁹ dapifer dux portitor ensis.

Marchio p̄positus camer e: pincerna Bohemus.

Hii statuit dominum cunctis p̄ secula summum.

Sila virgo prudentissima soror henrici iperitoris. post nupsit sc̄to stephano regi vngarie: & multū iuuit ad plenā p̄uersionē vngarie.

Heribertus archieps colonien. vir sanctus clarus habet.

uarie & cōcorditer elecius ppter legalem & sanctam famā quam habuit: habuit sororē eque virtuosam quā sancto stephano regi vngaroy dedit. & totam vngariā ad plenā fidem p̄duxit. Uxor eius fuit sc̄a Kunegūdis: cum qua in & ginitate p̄manens celibē vitam duxit. Plura bella tam in almania q̄ in italia cōtra rebelles iuste & p̄spere p̄fecit: ecclesias q̄ plurimas & monasteria fundauit & magnifice dotauit. Tandem beato fine deuit. sepult⁹ in ecclesia bābergeni quā fundauit & cathedralē fecit fieri: miraculis choruscans. In vita sancti laurentii exemplum ponit de ipso & vxore.

Uerū qdā dicūt hac occasio ne aqla multas pennas amiserit: & fūne tota liter nuda bit.

19. hēric⁹ an-
nis. xx.

VI. M. CC. LIII.

Gallicus.

Romanus.

M. IIII.

Iste silvester factus est papa auxilio diaboli cui omagiū fecit: vt cuncta ei ad votum succederent: dictus fuit gilbertus & grām regis francie inimicus sibi p̄curauit. vñ fact⁹ est archieps remensis: in eiectus statim fuit per conciliū iubēte benedicto septimo. Deinde grām imp̄atoris acquisiuit: & fit eps Rauenne. post papa: sed finē solituz cito habuit: vt puta qui spem suā fallacib⁹ demonibus cōmisit. Sperat tñ de eius saluatione ppter certa indicia sepulchri ipsius & penitentia quā in fine fecit grauissimā: mēbris abscessis & ausibus datis.

Aldelboldus eps traiectensis hoc tpe clarus habet. **E**lphagus eps canturiē. qui post martyrisat a Danis.

Odilo vir sanct⁹ cluniacen. successor sc̄i maioli. hic dīc aīay istituit post festū dim sanctoy tpe iohānis. xviii. qd̄ postea p̄ totam ecc̄liam approbatum est.

Medericus abbas eduen. vir clarus habet.

Gerardus eps cameracen. martyrisat ab vngaris ligat⁹ sup bigā de monte currit.

Herigerus abbas lobien. Et alho abbas floriacen. & plures alii.

Translatio gloriosa sc̄toy martyy Landoaldi. Adriani Amancii facta sunt gādaui hoc tempore.

Sexta etas

Christus

Chierlm itez caput a sarracenis pmittente deo: et gloriosum sepulchrum dñi ab infidelibus possidet. Et iudei multis in locis metuentes baptisantur.

Luna in sanguinē versa appuit et terremotus magnus: faccula ardens et fulgur in star turris cecidit cum maximo splendore. Sequit fames valida. In lothoringia fonteculus aq in sanguinē versus est. et multa signa circa hec tpa cōtigerunt. Mortalitas fuit maxima pene p totū orbē: vt sepelientū tedio adhuc viui spm trabētes obuebāt cū mortuis. Siccitas magna et ardor sequitur. **S**ymeon vtr scñs syracēsis monachus claret treueris. **S**noto eps leodiensis spū sapiētie et sciētie claruit. Imperatores.

Chorisantes qdā fuerūt circa hec tpa q p totū annū saltabāt ppter pctm insolētie. et in vigilia natiuitatis xpi in cimiterio quodā chorisando impediebāt quēdā sacerdotē in pma missa quā deuote faciebat: sed qz nolebāt cessare maledixit eos cum iprecatione dicēs. Utinā sic p annū saltaretis. Et factū est. fuerūt tādē a btō bereberto absoluti et qdā eoz valde penituerūt: ita vt scñ effecti fuerūt et miraculis claruerūt. Scdm qsdā contigit in villa saxonie in ecclia scñi magni et filia sacerdotis cuiusdā auulsis brachiis saltauit. Fuerunt autē numero. xix. qz tres femine erāt oēs breuiter obierunt.

Sctā Kunegūdis vxor hērici iperatoris et xgo ppetua claret ptibus bonis: postea monasteriū igressa/obiit miraculis choruscās. **H**enric⁹ rex yngarie xgo cū spon sa sua obiit miraculis choruscādo. fuitqz filius sancti stephani regis.

VI.M.CCXIII.

Anno mundi.

VI.M.CCXXIII.

Pape.

iii. Sergius
an. ij. m. vij.

Tusculanus.

vij. Bndict⁹
an. xi. m. xi.
di. xxi.

Romanus.

xx. Iohānes
annie. ix.

M.XIII.

Anno Christi.

M.XXIII.

Iste sergius **I**ste bndict⁹ habuit scisma maximū. qz electus fuit. **I**ste lo- fuit sacre vite et z quidā alt subrogatus. hunc post mortem vidit quidā hannes ha- creplaris cōuer eps i miserabili spe dicentē se grauit affligi. et q nichilo buit belluz sationis. sepult⁹ min⁹ sparet de mīa det. et nichil sibi pdesse qd p se factū cū rōanis. in ecclesia scñi esset qz de rapinis fuit. misitqz eū ad iohēm papā. vt de petri. tali theca summā pecunie acciperet et paupib⁹ daret. qd ipe fideliter implēs epatus cessit a timore pcussus sibi puidēs in futurū monasteriū intrauit.

Scisma. xiii. ecclie interbenedictū octauum et quēdam alium intrusum sed post benedictus obtinuit. eiecto iterum intruso.

Robert⁹ rex fracie pposuit seqn **C**āpan⁹ doctor isignis et deuot⁹ maximusqz a- tiā. Sā. nī spūs assit no. zc. et rñforia stronom⁹ claret. hic iuenit errorē puū i calculatōe ptolomei q ad mediū motū lune. vcz q i. ii. m. clx. ānis lūarib⁹ deficit yna dies. et i qbusdā aliis sñr. Excusat autē tm virū q hoc non puenerit ei ob defectū igenis. sz ob penuriā tps maxie q ad motū octaue spere. ad quē lōguz temp⁹ requirit

Roger⁹ eps beluacē. tot⁹ iclit⁹ clarz **E**ius theorica et ppositus sunt optima.

Durandus eps leodiē. obscuro genere natus.

Elbert⁹ sanctus eps merē. **E**lbertus abbas gemelatenis

Tps effemiatu icepit circa anos dñi. M. in q̄ fides xp̄iana valde cepit deficere et declinare a p̄stina virilitate: vt p̄t̄z i p̄phetia sc̄te hildegardis. Et i multis regiõib⁹ xp̄ianitatis: nec sacramenta nec ecclesiastici rit⁹ seruabāt auguriis et maleficiis itēdētes. Et erat sacerdos sicut p̄p̄s. Sz misericors dñs h̄ec mala itēz p̄les ap̄licos viros suscitauit q̄ h̄ac ariditate bonis exēplis et p̄dicatiõib⁹ irrigarēt dño coopante et sermonē p̄firmante sequētib⁹ signis: et multi ordies maxio seruoze succreuerūt vt p̄culosuz tps illustrarēt de q̄bus post p̄sequēter fit mētio. Et q̄ tā sepe h̄mōi reformitioēs facte fuerūt p̄ter sp̄e.

et sequētib⁹ future sunt. iō fatuuz est determinare q̄ antixps tunc vel tūc veniet p̄pter maliciā t̄pis q̄d pleriq̄ attētauerunt q̄s oēs sefellit sua opinio euāgelica derisit sangio: et ipsa t̄pis reprobaui experitētia.

Chorum erroz immēsus numerus. Guilhelmus dīmonēsis.

Iste cōradus fuit dux de frāconia q̄ est pars almanie. Hic m̄ltas leges edidit et pacē districtissimē seruare sub pena capitis iussit: sed comes lupoldus accusat⁹ de terra sua fugit: cupiens magis rusticane viuere q̄ solēniter mori: cui⁹ tñ fili⁹ mirabiliter ad impium puenit nutu diuino p̄tra uoluntatē pradi accepta filia eius in vxorem.

Egelmotus archieps cāuariēsis misit brachiū sācti Augustini in anglia. Eius epl̄are habetur.

VI.M.CCXXXIII.

Tusculanus.

Silvester.

Gregori⁹.

Almanus.

Clemens.

M. XXXIII.

Iste b̄ndict⁹ fuit nepos b̄ndicti octauī tor⁹ lubicus et ideo dānat⁹ apparuit cui⁹ dā in sp̄e mōstruosa et horribili. caput et cauda erant asinina et reliquū corpus sicut ursus et ait. Holi expauescere. Scio me hoīem fuisse si cut tu es: sed sic me respēto sicut olim existēs infelix papa bestialiter vixi. Tpe ei⁹ scisma scādolosuz nimis fuit: q̄ ip̄e eiect⁹ erat et ei⁹ restituit⁹ et itēz eiect⁹.

Scisma. xliii. eccle fuit scādolosuz et p̄fusiōe plenū fuit inter b̄ndictum. ix. et alios vt p̄t̄z infra. Causa fuit malavita b̄ndicti. aut iniqu⁹ introit⁹. Hic notat p̄tolome⁹ q̄ factus sumoz pōtificū h̄uit sp̄ malū exituz: et fuit occasio. et est cā multoz scismatū notabile est.

Sulberi⁹ carnotē. eps in infirmitate visitat⁹ a b̄tā x̄gine et de ei⁹ lacte sāctissimo recreat⁹.

Hella auguratrix in anglia fuit quā demon de eccleia extraxit horribilit.

Iste silvester elect⁹ fuit expulsio b̄ndicti. sed ecōtra ei⁹ et b̄ndict⁹ restituit⁹: q̄ itēz eiecto gregori⁹ substituit⁹: q̄ cū esset rudis l̄p̄: altez papā adiecclesiastica officia exequēda secuz p̄secrari fecit. Qd cum multis nō placeret tertio sup̄ducit⁹ q̄ solus vices duoz adipleret dimicantib⁹ inter se. Hēric⁹ sup̄ueniens oēs deposuit et clemētē sc̄dm substituit et a quo statim se coronari fecit p̄mittētib⁹ romanis sine ipsi⁹ p̄sensu se nunq̄ papā electuros: et sic q̄nq̄ sedentib⁹ sext⁹ instituit. Uex de isto gregorio guilbert⁹ dicit q̄ fuit vīr sc̄t⁹: et p̄tra hēricū bellū habuit: et raptosēs sācti petri extinxit: et cum magno miraculo fuit sepult⁹.

Iste clemēs dict⁹ fuit añ si deger⁹ bābergensis eps q̄ fact⁹ fuit papa p̄ imperatorē p̄pter vnionē recupe-rādā. vt tā dictū est supra.

Sexta etas

Christus

Corpus gigantis rome iuenit in mense magnitudinis corruptum cum lucerna quam non poterat flammam extinguere. **S**tatua marmorea erat in apulia, cuius caput offendit thesaurus subtilis.

Monstrum due mulieres in gallia omnia membra singula usque ad umbilicum et diuisim operabantur. una mortua alia superuixit. triennio mortuam portans.

Palumbus presbyter rome fuit nigromanticus: contra quem dyabolus orauit et obiit.

Sctus theobaldus uir notabilis de francia reclusus heremita hoc tempore claruit.

Karolus meritorum regis filius, martyrisatus a matertera.

Edmundus rex uir sanctus a danis martyrisatus est.

Impatores.

Iste henricus fuit gener conradi. in silua natus et bis ad occidendum traditus. sed tamen deo protegente illesus euasit adhuc puer.

Cum autem ipse esset effectus in loco natiuitatis sue nobile monasterium edificauit. quod usque hodie uisania nominatum est. Uide pulchram hystoriam in cronicis martini reuerenti. hic omnes ioculatores a curia sua remouit. et qui huius dari consueuerant pauperibus erogauit. hic victoriosus fuit: et italiam intras padulphum capanie principem cepit. Abbatem fuldensem sedauit. qui tunc potentissimus fuit boconien. atque exercitu eiusdem imperatoris se mutuo interficiendum in ecclesia maguntini. in die sancto penthecostes dyabolo in aere vociferante et cantante. hunc diem bellicosum fecisti: quem etiam increpauit.

Bardo uir sanctus archiepiscopus copus maguntinensis claret.

VIM. CCXLIII.

Anno mundi.

VI. M. CCLIII.

Pape.

M. XLIII.

Almanus.

Anno Christi.

Almanus.

M. LIII.

Iste damasus fuit inuasor ecclesie et subito defunctus est et statim romani petierunt sibi dari pontificem: sed non theutoniscum siue almanum. ad hoc enim non poterant inclinari: ex mala consuetudine indurati. Tunc istum leonem uirum sanctum ad hoc inclinauit ut papatum acciperet: sed postea de hoc fecit conscientiam et resignauit. et denuo est electus. Hic christum in specie leprosi nocte in lecto suo collocans mane ipsum non inuenit. Tandem post laudabile uitam sanctam morte periturus miraculis claret. Ipse multa scripsit et fecit. Erat antea episcopus tulesis. et audiuit angelos dicentes. Ego cogito cogitationes pacis et non afflictionis dicit dominus.

deum offendere sic vocati. etiam offensam principis. Iste idem victor multos symoniacos deposuit in pectore florantino et etiam fornicarios. De pluitate beneficiorum que circa hec tempora nimis inualuisse videntur. et deinceps continuata multumque dolenda ambitione prelatorum et symoniacorum labe quam prima scripta sanctorum patrum habentur detestabilia abusiones istas. Et nota quod facile inuenti sunt pauperes clerici et doctores qui pluitatem beneficiorum et pompam ecclesiasticorum reprehenderunt: donec offerret se occasio precipitandi que excepta ceteris auaricia exequauit eos. Seru de quodam magistro magne lature que valde soleniter disputauit contra diuinitatem.

Iste victor uir bonus et uenerabilis timore imperialis factus est papa. sic enim disposita fuit apostolica sedes hoc tempore: quod sancti uiri duplici timore se subtraxerunt. scilicet diuino et humano. quia tanto officio se indignos arbitrabantur: et tyrannidem romanorum quotidie sustinere tenebant. Sed compellente impatore quidam nichilominus accesserant similiter duplici timore. timebant enim

Ciclus magn⁹ annoꝝ finit hoc tpe. s. anno dñi. m. lxxiii. cōtinēs annos. dxxxii. qui ad rōnem oēm paschalis p̄pori utilis est. ⁊ ab euo in euum in semetip̄m sine errore reuoluitur. ⁊ seq̄nti anno ciclus magnus annoꝝ. dxxxii. a natiuitate dñi exactus incept. in cui⁹ fine erit labor ⁊ dolor. vt q̄dam dicunt terminabit anno dñi. M. xcv.

Edwardus vir sc̄t̄s rex anglie claret sp̄ritu p̄phetie. nec repperi plures reges in aliquo regno ita iustos et sanctos q̄ in anglia.

Mathildis comitissa triūphatrix inclita normanos expugnat. ⁊ ip̄atorē debellauit p̄ ecclia gl̄iose laborauit. ⁊ tādē post suū patrimoniu sup altare sancti petri obtulit.

Berengari⁹ eps turoñ. erronee dogmatizauit de sacramento altaris. ⁊ post informatus retractauit: et sc̄tē vite fuit s̄z discipulos puertere nequit. Et sequit̄ heresis magna q̄ satis afflixit eccliam lōgo tpe. Ip̄se negat vey corp⁹ ⁊ sanguinē xp̄i esse in sacramēto sed figurā tñ. Vide de con. di. ii. Ego berengarius ⁊c.

Elburga virgo sancta filia eduardi regis. **P**etr⁹ damian⁹ doctor grauissime

Et gthædgari regis filia x̄go sc̄tā claret. auctoritat⁹ ⁊ religiosus valde claret.

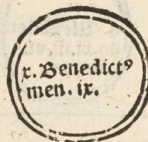
Uualburga virgo sancta et abbatissa fuit. **A**nselm⁹ vir sc̄t̄s eps cantuariē.

Lanfrancus eps cātuariē. magister anselmi scripsit librum p̄ modum dyalogi de sacramento ⁊ alia. **A**drian⁹ cronographus ⁊ monach⁹ fuldeñ. vir clarissimus habetur.

VI. M CCLXIII.

Almanus ex lothoringia.

Burgundus.

M. xliii.

Iste stephan⁹ parū sup- **I**ste nicola⁹ p̄ciliū celebrauit p̄ berēgariū q̄ errore de uixit et seq̄ns b̄ndict⁹ cū p̄ cepit⁹ p̄tra fidē dogmatizauit. s̄z plene corrept⁹ reuocauit vim papatū rapuisset et. ix. vt p̄tz de p̄se. di. ii. Ego berēgari⁹. In eodē p̄cilio factus mensib⁹ sedisset cessit.

est decretū de electione pape. In noīe dñi. di. xxxiii. **A**cias platoꝝ. ⁊ festum eoz q̄si oīno sic uiuere nō liceret. ⁊c. Nec cum nūciata dño pape fuisset plausibiliter r̄ndit. Dem⁹ ei bonā prepositurā ⁊ hec ⁊ illa b̄nficia: et b̄n pacatus erit. Factū est ita. Et ecce p̄tinus sententiā mutauit dicēs. Nunq̄ intellexi materiā hanc p̄ter modo. Quippe q̄ de inope diues/de cōtēptibili rep̄te gl̄iosus apparuerat. Hos b̄n̄s hieronim⁹ velut pestes quasdā p̄tagiosas vitādo p̄nunciat. Dixit q̄dem notabile x̄bum. Qui h̄z enūm b̄nficiū cōpetēs ⁊ eo legitime vti: recto calle ad patriam tendit: qui vnū supaddit vno oculo p̄scie priuāt. Qui aliqd̄ adhuc plus acceptat etiam altero lumine p̄uatus totaliter execatur. ⁊ deinceps que poterit coaceruat. Hanc maledictionē insatiabilis auaricie olim p̄signabat iheroboā rex israel qui h̄z diuinit⁹ ad regnum puenierat statim tñ a cultu dei recessit. Fecitq̄ duos vitulos aureos ne p̄p̄lus israel ad tēplū dñi ascēderet. Factus est autē hoc x̄buz in p̄ctm̄. ita vt oēs seq̄ntes reges hunc cultū sacrilegus obseruaret in destructiōe regni. ita de eccliaſtico statu timēdum esse viri sancti cōiter asseuerant. Et iam in pluribus mundi p̄ribus cōpletum cernimus. Clerici qui nichil possidere deberent preter rationabilem competentiam: neq̄ se de temporalibus intrin̄sittere omnia possidere omnia volunt gubernare. Id. ⁊

Sexta etas

Christus

¶ Goffridus de buillon dux lothoringie victor gl'iosus p' ecclia velut alter karol' vn-
d'q' dimicat: q' tandē hierl'm cepit. factus ibi rex. habuit fratrē eq' victoriosum baldus-
num noīe q' ei in regno successit. et erat tot' inclytus. miraculosa bella gessit.

¶ Finis successio reguz anglie. Et guilhelm' dux normanoz interfecto araldo regnat
pro eo de quo fit mentio in hystoria cōceptionis beate marie.

¶ Parisius horribile factū p'igit de quodā magro magni noīs. qui ter exclamādo di-
xit se dānatū. quapropt' multi solēnes viri seculo abrenūciauerunt. et diuersas religio-
nes iſtituentes celebre nomen posteris reliquerunt et exemplum.

Imperatores.

¶ Mures infinite cōueniūt quēdā potēter circūuallātes qdā cōsulō. et non poterant
abigi donec deuorassent eū. Idē cuidā pncipi polonie p'igit mirū valde.

¶ Syracusana ciuitas magnuz terremotū sustinuit. et maior ecclesia cecidit dñica die
omnib' oppressis exceptis quatuor miraculose.

¶ Ursinarius p'sul sc'us eccliam sancti Petri fundauit. ipso ibi reuelāte in flādrīa.

¶ Maurillius ep's rothomageni.

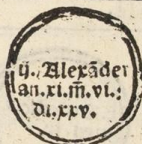
¶ Scisma. xv. ecclie fuit inter alexandrū et codulū ep'm parmensē. sed alexander ob-
tinuit licet iperatoz p'diceret iudicio p'ciliū. et maior pars fuit secum. P'u fuit.

Anno mundi.

VI. M. CCLXXIII.

Pape.

Mediolani.

Anno christi.

M. LXXIII.

¶ Iste alexander fuit vir sc'us. et statuit vt nullus audiat missam p'sbyteri quē scit ha-
bere p'cubinam sub pena excoicationis. vt ptz. xxii. vi. p'eter hoc. Et habuit scisma
cū quodā codulo. sed postea se purgauit in mantua corā concilio de symonia. et codulus
tanq' symoniacus et inuasor repudiat.

Ordo grādimorēsū inchoat hoc tpe p'sctm virū stephanū nobilē auernoꝝ stipite pge-
nitū. ¶ Ordo canonic' cepit florere in beluacēsi ecclia q' p'mo ab aplis postea a b'tō
augustino regularit' iſtitutus sub magro yuone p'eposito post carnotē. ep'o.

¶ Circo vt beat' bernardus dicit q' ordinē nullum seruat illuc p'perāt: vbi sempitern'
horror inhabitat. Oli pharisei p'tra auariciā disputātē dñm deridebāt et iſanū iudicabāt.
sed nūc dñs sub sannat eos. Caueas lector q' multa occupas bñficia ne idē facias. neq'
eadē patiaris. Deus nō irridet: s'z q' semiauerit: hō hec et metet. Noli cōseq' p'suetudinē
p'iculosā noli te p' pape dispēsationē excusare. Ad oculū vides q' vituli aurei adorātur:
s'z ceteri mactant. Sed q' necessitas q' reuerētia est i hoc deo exhibita q' de nūero min'
stroz eius p'pmodū medietas est rescata. Si em' cuilibz bñficio p'mitteret dari suos
possessor. numer' seruoꝝ dei esset duplex qui modo est simplex. Sequere cōsiliū eoꝝ
qui deo iam in celestib' cōiuncti sunt. ne cum vitulis aureis eterno igni cōfleris. Quid
prodest vltra phibitos beneficioꝝ titulos coadunare: qñ etiam simplices cōmuniter vi-
demus in frugali honestate amplius abundare.

Solita pericula cōtingerūt circa hec tpa. s. inundatio aquarū nimia cum dāno immēso. Bues domesticē siluaticē fiunt pestilentie maxime. Et plures sacro igni consumpti sunt ex eis carnibus: et membris instar carbonum. Terremotus in anglia. vt edificia eminus resiliērēt: et furor ventorū qui. dc. domos laudonte cōfregit. James et ictus fulgurum vltra modum &c. Et fons sanguinis. xv. diebus emanauit: et dyabolus palam locutus est omnib⁹ in pago quodam visibiliter apparendo.

Translatio scti nicolai de mirrea ad barrenfes et corp⁹ scti clemētis primī epī metēsis iuentū est metis: quē epī ordinauerūt. et. x. m. pegrini occisi sūt hierlm p arabes.

Arnulphus abbas sciūs: post archiep⁹ lugduñ. ordinem regularis vite instituit.

Cono. ep⁹ treuerorū cuius tpe multa corpa martyꝝ iuentū q̄s olī rictiouar⁹ occidit.

Hugo vir sciissime et castissime vite claruit. ep⁹ gratiopolitanus q̄ in. llii. annis nullius femine faciē vidit vna paupcula excepta. Quis quotidie plurib⁹ cōsiliū et auxiliū dederit. p̄fessiones etiam recipiēdo. Hic sancti carthusiani p̄posui precipu⁹ coopator fuit: et postea etiam habitū a scto brunone sumpsit insigneq̄ exemplū p̄ebuit.

Scisina. xvi. fuit inter Gregoriū septimū et archiep⁹ Rauēnē. causa fuit tyrānidis imperatoris et dissensio quorūdam epōrum: maius fuit omnibus ante habit⁹. et durauit vsq̄ ad Urbanum secūdum.

VLM.CCLXXXIII.

Cluniacē.

M.LXXXIII.

Iste gregorius fuit vir sci⁹ et multas p̄secutiones p̄ iusticia perpeffus est. Hic antea diceb̄ aſ hildebrandus prior cluniacē. et fuit legatus in gallia. et dure p̄cessit p̄tra symoniacos. Quēdā etiā ep̄m miraculose vicit de symonia: q̄ non potuit p̄dicere spū scto. Factus papa synodū celebrauit: in q̄ p̄tra eos sili zelo p̄cessit. et p̄tra p̄sbyteros vxoratos amouēdo eos a diuino officio. Fuerunt em̄ tpa satis arida. Et q̄ iusticie rigorē n̄sus est tenere solito modo cōtra eū multi isurrexerūt: et p̄mo cynthi⁹ p̄fecti filius eum cepit cū p̄mam missam in nocte natiuitat⁹ celebraret: et in turri sua ponit: sed romani turrim destruxerūt et papam liberant: et cynthium extra urbem eiciunt. Deinde imperatorem excōicauit p̄pter dissidiū: qui post veniens ad ipsū et pluribus diebus nudis pedibus sup̄ glaciē stans: vix absolutionē ipetravit. Sed ip̄erator nō p̄seuerauit in humili obediētia quā cepit. q̄nimo i vuormacia p̄ eū p̄sum p̄ciliū celebrādo aliū loco.

Ordo carthusiensis sciissimus incepit hoc tēpore per Brunonē virum sanctū natione almanum de colonia agrippina magistrū in theologia: cum sex aliis venerabilibus viris in dyocesi gratiopolitanē. hic ordo teste beato Bernardo inter om̄es ecclesiasticos ordines p̄matū tenet: nō ratione temporis. sed rigorositatis. Unde ip̄se vocat eum speciosissimā columnā ecclesie. Verum q̄ p̄pter nimia abstinentiā paucis portabilis erat: et ne dñu paruus maneret: postea ab ecclesia moderatus fuit: nec vnq̄ a scto p̄positus cecidit singulariter a spū sancto p̄seruat⁹ vsq̄ hodie.

Sexta etas

Christus

Terra sc̃a hoc tpe ex magna parte recuperata est. ⁊ hierl̃m ⁊ sepulchrū dñi gloriosus cum antiochia ⁊ aliis ciuitatibus multis de manibus sarracenoz. Credunt trāssre etasle vltra. cc. M. xpianoz. Quātus aut̃ zelus fuerit in oī pplo ad hoc opus pficiendū. ⁊ quō ex omni statu senes ⁊ iuuenes diuites ⁊ pauperes confluerent nemine pellente. vir ali quis sine lachrymis aut dicere aut audire posset. Passagiū istud fuit beate Agnīs marie q̃ mirabilr duxit ⁊ ptegit ppugnatores suos sicut ostēsū fuit in visioe. Principes fuerunt plures. s. Godefredus de buliō qui etiā leonē interfecit: et fratres eius Eustachi⁹ et Balduinus Bohemūdus dux apulie. Hugo frater regis Francie. et plures alii qui p fide se discrimini dantes: ⁊ gloriose vicerunt ⁊ nomē eternum sibi acq̃sierunt: in omnib⁹ magnifice a domino de Impatores.

(lecti. Vide hystoriam in speculo vincentii.)

Iste hēric⁹ videt̃ fuisse homo multū indet⁹: ⁊ satis afflixit virū sc̃m Gregoriū. vii. papā. ⁊ pmo qdē veniā petens absolutionē meruit: sed non pseueravit: qñ imo de nouo quēdā antipapā s̃ eum tanq̃ idolū erexit: ⁊ itē eū Gregori⁹ excōicauit. ⁊ electores imperii ducem saxonie p ipso elegerunt: quē henricus cruento bello supauit: et tunc Romanam veniens cum antipapa suo Gregoriū ⁊ cardinales psequit̃. sed statim Robertus rex apulie eum fugauit ⁊ papā cum cardinalib⁹ liberauit. Fuit nichilomin⁹ vir elemosinis deditus ⁊ sexagesies ⁊ bis acie collata dimicauit. Tandē miserabili morte vitam finit in carcere a pprio filio detentus. Sicut fecit factum est ei.

* Sueuie

Anno mundi.

VI. M. CCXCIII.

Pape.

Abbas cassiū.

Cluniacen.

Anno Christi.

M. XCIII.

Iste Victor p somniū vidit deū sue dignatiōi i solitudie carthusie habitac̃m pstruē rem. et ēz q̃ spū p pphetie pollebat. fuit extict⁹ pvenē nū i calice missuz. Iste vrbān⁹ antea dic⁹ est odo. ⁊ fuit monachus cluniacen. multum laborauit in ecclia dei. regē Francie excōicauit ppter adultēriū. Cōcilii pmo celebrauit apud clarūmontē in q̃ statuit horas b̃e Marie dici q̃tidie: ⁊ in sabbato solēniter officiu fieri. Dī q̃ hoc b̃a virgo fratrib⁹ in carthusia reuelauit. Aliud p̃ciliū turonis celebrauit p recuperāda terra sc̃a ⁊ puocauit pplm occidētalē ad trāssre tādum q̃ tunc in lācea dñi trīspharūt. hic habuit magistrū Brunonē pedagogū q̃ fuit p̃or carthusie quē etiā lateri suo sociavit in papatū. ⁊ multum pfectum in ecclia fecerunt.

Ordo cisterciē inceptit p Robertū abbatē ⁊ albertū successorē ei⁹. ⁊ vident̃ q̃si secundarii reformatores ordinis sc̃i B̃dicti: cuius regulā habent. et multas curiositates ⁊ abusiones abdicarūt. ⁊ simpliciter sc̃dm sanctā simplicē regulā viuere ceperunt. ⁊ mirabilr in breui tpe creuerūt in oib⁹. habuit viros sc̃tissimos ⁊ plures nūero. Fui eligi fecit ab ep̃is ⁊ fit sc̃isma lōgo. tpe. Insup adhuc in castro sc̃i angeli ab imperatore videlz Henrico tertio cū cardinalib⁹ incarceraf. sed p regentē apulie liberatur. Tandem in apulia morit̃ miraculis coruscans.

Soles duo apparuerunt: terremotus magnus fuit stella per dñe fulgurauit. In italia pluit sanguis. In antiochia terra absorbuit plura edificia: et porcellus nascit cum capite humano. Pullus nascit quadrupes. Et mulier qdam enixa fuit monstrum: ante scut homo: et facies canis: et cetera membra.

Lancea in antiochia a qda rustico cul beat⁹ adreas apparuit et locū ostēdit: et quicūq; pcurrēdo ignē. xiii. pedū cum ea totum exercitū letificauit. eo q; minime lederet. sicut dñs sibi apparens mandauerat.

Heslmandus eps laudunensis clarus habetur.

Coletū ciuitas hispanie nobilissima tollit hoc tpe de manibus sarracenoz p adelfonsum regē octauo anno ob sessionis.

Iste henricus satis excessiuus fuit in qbusdā: et pmo erga patrē suum: quē cepit et carcere et mortē fecit. Etia cōtra pōtīfices romanos eo q; deberet resignare inuestiturā epoz et abbatum: et nollet sicut nec pater eius. Tandē ad cor rediēs obediuit: et multa vana ecclesiis illata fideliter restituit. Mortē tandē sine ple iusto dei iudicio: q; patrē suum debone stauit. Quod valde sepe contigit aliis similibus. Sepult⁹ est in ecclesia spirēsi ppe rhenū cum aliis regibus. In cuius epytaphio versus iste fuit inscriptus. Filius hic: pater hic: auus hic: paupus iacet istic.

V. M. CCCIII.

Tuscius.

M. CIII.

Iste paschalis diligēter laborauit p ecclia ptra impatores et reges: sup resignatio ne inuestiture epoz et abbatū et satis pfecit: multa etiā ppeius est a falsis fratrib⁹. Etia impatore cepit cū cardinalib⁹: et p duos mēses tenuit in viculis scisma habuit. In oib⁹ tamen triūphauit: et gloriofum et pacificū finē habuit. sepultus rome in ecclia scī saluatoris. Et ecclesia rectissime pparat lune q; crescit et decrescit. et quasi deficere videtur. sed tū ad plenū reuertit ppter illuminationē solis eterni q; est xps dñs sponsus eius.

Scisma. xvii. ecclie fuit iter paschalē. ii. et tres platos. s. albertum arnolfum et theodericū q; fauore impatoris exererūt se. sed mala morte perierunt: et paschalis obtinuit. q; iuste elect⁹ fuit: et de⁹ fuit p eo. **I**uo carnoteū eps abbreviādo p̄p̄lauit decretū ap̄licum post ysidorū: et post eum hugo catalanē. post quē graciā.

Ordo cisterciē. icēpit sub herdingo abbate. Et nota q; non e q; ordines icēperunt.

Hugo cluniacē. abbas vir sciū et pietatis viscerib⁹ totus affluēs/reuelatiōe dīna tēplū monasteriū cluniacē stute dei: nō arte virili venustissime āplauit: sicut hacten⁹ cernit. hic multoz monasterioz p̄f extitit: q; tunc in diuersis mūdi p̄tib⁹ p̄struebant: et ecclie cluniacē subīciebant p fama sciūtatis sc̄toz monachoz q; tunc ibidē p̄seruabatur hic etiā inclitissimos habuit discipulos: inter q; vdalricus monach⁹ ad almaniā p reformatione regularis vite direct⁹ miraculis claruit.

Monasteriū Rubeimōis sūdat ab icolis loci illi⁹: et p vullerū comitē grurie dotat

R. iii.

Sextaetas

Christus

Cytus capis a xpianis: et Leodiū multis plagis atterit: terremot^o et. Et baldun^o rex hierusalē capis. Acies in celo apparuerunt. Mosa suspendit: et alia multa monstra fuerunt q̄ forte tartarop^o tyrannidē prime futurā signarunt. Uenit^o maxim^o fuit: et turres ac edificia subruit.

CGuilhelm^o rex anglie pessimus obiit a deo se^o illis: quia nullum cōuentum fieri permisit. **C**Petrus alfonfus doctor notabilis et iudeus natus: sed cōuersus postea scripsit aliqua eleganter.

CExtra romam in monasterio sancti laurentii monachus qdam admirās qd^o et. cū gulo soluto audiuit. Sic potuit xps clauso p̄dire sepulchro.

CImperatores.

Malachias vir sc̄us archieps bybernie claret: q̄ totam illā gētem reformauit: et vitā beatus Bernardus scripsit.

CGlandria ex parte submergitur.

CHugo de sc̄o victore claret Parisius: natione almanus: de saxonis doctor magnus q̄ alter augustinus dicebat tpe suo.

CSanctus gerardus bituricensis archieps et sc̄us Anselm^o laudunice ciuitatis eps: q̄ glosas inter lineares in psalmis ordinauit.

CBernardus incepit clarescere adhuc iuuenis q̄ post itrauit ordinē cisterciensium. Deinde fact^o abbas claruallē fundauit: hic creuit i doctorē magnū et aplicū virū. tot mira cula fecit: et tantū honorē habuit vt filis ei in hīs nunq̄ credidisse. Uide vitā ei^o et. pater. clx. monasterioz fuit: et velut alter moyses habitus est vbiq̄.

Anno mundi.

VI. M. CCCXIII.

VI. M. CCCXXIII.

Pape

ij. Gelas^o. a.
ij. d. v.

Campanus.

j. Calix^o. a.
v. m. x. d. xi.

Burgundus.

Anno christi.

M. CXIII.

M. CXXIII.

CIste gelasius timore henrici impatoris cū cardinalib^o gaie- **C**Iste calix^o fuit fi-
tā accessit: et deinde p mare veniens in Burgundiā apud Cluni-
acū mortuus est et sepultus. Idē impator scisma p̄tra eū fecit eri-
gendo quendā bñdictū hyspanum: qd̄ etiā postea cū calixto con-
tinuatum est. romā p̄tensum bene

dictum cepit et equitare ante se fecit supra mulam ignominiose: ita vt versa facie cauda
p freno vteret: et vsq̄ ad urbē ageret: vbi trusus fuit in carcerē: papa cū impatore pa-
cē fecit. hic dolose synodū celebrauit: in qua dānauit fictos quosdā religiosos: q̄ plures
hereses secrete et publice semiabāt p̄tra sacramēta et bona ecc̄liar. Fecit libellū de mi-
raculis sc̄i Jacobi. Statuit etiā hystoriā Karoli descriptā a beato turpino remensi
archiepo. Fundauit monasteriū Boniuallis cistercii ordinis. **C**Stephanus vir vene-
rabilis abbas cistercii tertius: q̄ beatū Bernardū cum fratrib^o suis ad ordinē suscepit.

CScisma. xviii. ecc̄lie fuit hoc tpe: qz bñdict^o qdā fauore ipatoris erexit se p̄ gelasū
et etiā p̄ calixtū psequēter. sz miserabilr p̄iit et q̄ iuste electi fuerūt obtinuerūt more solito.

COrdo tēplariorū incepit hoc tpe: q̄ pri^o albis visi sunt mātellis: post rubeā crucē sup-
positā portarunt: et Hugo et Gaufredus fuerūt p̄mi sūdatores ei^o. et beat^o Bernardus
regulā cōposuit. **C**Ordo p̄monstratē. incepit per virum dei Rothbertum.

CRichardus de sancto victore pietate plenus: et doctor floridissimus claret.

C Tartari pmissione dina circa hec ipa motē exisse putant. in q̄ clausi fuerūt i magna miseria z fame: qz nimis multiplicati erāt. gens vilis z sterilis z plagaz postmodū oia subiciētes. iuxta illud moysi. In gente stulta irritabo illos. miꝫ valde quō illi q̄ in maxima seruitute fuerūt. nō armis sꝫ pellicis z baculis oia p̄sternūt z dñant yniuersis. hec iudicia tua dñe. Sic oli assirū/medi/z p̄si: greci/romani/gothi/huni/z vuādali/saracent/z arabes/bulgari/affricani/frāci/almani/turci/hispani. zc. flagella iracūdie tue ferūt. quilibz in tpe suo: eo q̄ homo noluerit obedire tibi.

C Siccitas magna fuit. vt flumina/lac⁹/ fontes/ putei siccarent. ignis in terra subintrās biēnio nō potuit extingui aq̄: et fuit plaga horribil. z quedam mulier q̄tuor masculos peperit.

C Iste lotharius fuit dux saxonie: z erat vir bon⁹ z fidelis ecclie. et coronat⁹ ab inocētio. ii. quē etiā fidei r̄ iuuit p̄ petri leonis. hic bñm bernardū in maxima reuerētia habuit z alios viros religiosos: quoz etiā meritis magnas victorias se glia- baſ obtinuisse. et p̄cipue cōtra rogeriū inuasorē regni sicilie quē fugauit: et aliū substituit de pmissione dñi pape. **C** Petrus abelardus insignis fuit doctor: sed in heresim cadēs ab inocētio p̄denat. hic p̄cium redēptionis euacuauit.

C Sethzelo vir sanct⁹ in dyocesi treueren. fuit qui etiam puinali tempore in medijs nubijs totaliter nudus incessit.

C Richardus de sancto victore pietate plenus et doctor florissimus claret.

VI. M. CCCXXXIII.

Bononiensis.

Romanus.

M. CXXXIII.

C Iste honori⁹ in gr̄az recepit rogeriū z iueſtuit eū i ducatu apulie facto h̄c magio q̄ fuit rex sicilie z magna post p̄ fide fecit hic duos p̄farchas deposuit. ad legi- nēſ z venetū. qz reppit eos fauisse scismatici. Morit̄ tā dē rome. sepult⁹ in ecclia lateranen. z idē rogeri⁹ post ab inocētio remouet: qz sibi p̄rius fuit.

C cū duob⁹ gallicis fugit in galliā. vbi fuit gl̄iose suscept⁹ a bño bernardo q̄ tūc oēs reges z p̄ncipes in manibus suis habuit z puocauit eos vt reducerēt dñm papā ad sedē suā. z p̄la de eo narrant in vita sancti bernardi. Tandē pacatis oibus z horribilr di uino iudicio aduersariis cōsumptis/pacificē z vtiliter ecclie p̄se dit. Sepelit in late- rano gloriose plenus opibus sanctitatis zc.

C Udalric⁹ pater sc̄t̄s natione alma- nus de ratispana vtile vas in demo dñi positus/p̄summateqz religionis monachus clu- niaceſ. mults claris miraculis a sc̄tō hugone ad schuicēnoz fines directus. p̄mo mona- steriū mōtis rogeri: qd a Berneſ. oppido q̄ſi duob⁹ miliarib⁹ distat. dono lutoldi de r̄ū lingen nobilis viri fundauit. z sc̄m in nigra silua: vbi nūc q̄ſcit. Hic p̄mū almanie mo- nasteriis p̄suetudines cluniaeſ. ecclie infunxit. Ordo sc̄ti ioh̄is baptiste hierosoli- mitani i choaſ hoc tpe a venerabili raymūdo viro opibus misericordie debito z valde creuit. hi vouent se paupibus seruitorios.

R. iiii

Sextaetas

Christus

C Johannes de tpibus morit. q̄ vixerat. ecclxi. annis. Fuit em̄ armiger karoli. et vsq̄ ad hec tpa durauit. **C** Passagiū magnū s̄ sarracenos factū est. Lothari⁹ et ludouicus cruce suscepērūt et bñs bernard⁹ diuino doct⁹ spū cruce p̄dicādo p̄les puocauit. s̄ nō cōrigit sic spabāt. q̄ greci dolū magnū fecerūt cū calce faria mixta itoxicātes exercitū. **C** Vissiones tondali. facte sunt in bibernia horribiles et.

C Vissiones sc̄te elizabeth hoc tpe fuerūt. **C** Roger⁹ rex sicilie grecos vastauit vsq̄ cōstātinopolim. et ludouicū regē frācie a vīcūlis liberauit.

C Vissiones sc̄te hildegaridis ⁹gis. et pphetie p̄ime fūerūt ap̄ treueri. **C** Jobēs de p̄nio scripsit librum lingua gallicana p̄ modum vissionis mandauit dictum.

C Iste prād⁹ fidelis et iclit⁹ p̄nceps fuit. et q̄ hoc tpe fuit bonū regimē in eccl̄astico itatu. nō p̄ncipes p̄opte obediebāt p̄pt̄ exēplaritatē platop. Cū iste rex signat⁹ erat cruce a b̄to bernardo: et trās fretauit cū multis. et miraculosa bella gessit p̄o dilatatiōe dñi xp̄iani in terra sc̄a. Pass⁹ est et magna dispēdia p̄pter dolum grecop.

C Ludouic⁹ p̄ rex frācie claruit q̄ magna p̄ fide fecit. et a b̄to bernardo cruce signat⁹ et ultra mare trās iens capt⁹ fuit: et multa mala passus: multaq̄ p̄lia gl̄iose gessit. et ben̄ricus frater eius monachus efficitur post ep̄s.

C Edissa q̄ olim dicebat rages medop semp̄ inimica et sc̄a hoc tpe destruit.

Anno mundi.

VI.M.CCCXLIH.

Pape.

ij. Celestin⁹.
m. v. d. x.

ij. luc⁹. m. xi.
di. iij.

ij. Engen⁹
a. v. m. iij. d.
xx.

Anno christi.

M. XLIII.

C Scisma. xix. eccl̄ie fuit inter innocētū. ii. et petrū leonis p̄p̄ discordiā eligētū. Et innocēt⁹ obtinuit. r̄it. q̄ abo i pestilētia q̄ maior ps erat secū. et bñs bernard⁹ p̄ septē ānos obierūt. et sepulti sunt in eccl̄ia lateranē. ch⁹ beati bernardi i claraualle. et missus ab eo romā cū aliis p̄ istauratiōe monasteriū sc̄ti anasta-

sii. et ibi abbas efficit. et nō longe post ex inspatō in papā elect⁹ est hic cū esset simplex deus em̄ mirabili gratia et eloq̄ntia pfudit: beat⁹ etiā bernard⁹ illū solēnem librum de cōsideratiōe ad eum scripsit. Romani aut̄ solito more feruescētes seditionem faciunt quap̄opt̄ vir sc̄tis dedit locum ire. et in gallias veniēs p̄stinū locum dilecte clareuallis humilr̄ benigneq̄ visitauit. Alloquē fratres nō sine lachrimis memor p̄stine et tā pulchre dētis iam p̄dite. miscens sermonib⁹ auulsa corde suspiria hortat̄ et psolat. et se inter eos fratrē et sociū. nō dñm vel maḡm et. Rem difficilē agens diuersay in vno homine p̄petatē exhibēs p̄sonay sagmēta circūferēbant et puluaria: lect⁹ eius palliis optus cortina ābiebat purpurea. s̄ si reuolueres opimēta iuentres laneis p̄plosa stramina et palleas cōglobatas. homo in facie de⁹ videt in corde. Ipse vero bona corā deo et hoib⁹. p̄uidebat eternū oib⁹ monachis et pontificibus exēplum relinquēs. Deum valedicēs fratrib⁹ cū multis lachrimis: solitis inq̄etudinib⁹ reddit. romāq̄ reuersus gl̄iose suscipit clamātib⁹ vniuersis. B̄ndictus q̄ venit in noīe dñi. Obiit tādē *

Constituta sacri ignis. Et puer quidam liberatus ab igne. omnem historiam mundi textum euangelii: actus apostolorum et. tanquam in libro legeret aliis pronuntiavit. **C** Hugo de sancto victore doctor insignis hoc tempore moritur. cui cum iam in extremis laboranti fratres hostiam simplicem pro corpore dñico darent: eo quod cibum retinere non posset: ille per spiritum cognoscens dixit. Misereatur vestri de fratres. quare me deludere voluistis. Quibus stupentibus et verum corpus christi afferentibus: ille videns quod recipere non valeret eleuatis in celum manibus sic orauit. Ascendat filius ad patrem et spiritus ad dominum quem fecit illud.

Et iter hec verba spiritum exalauit et corpus domini cum ibidem disparuit. **C** Guilhelmus puer in angustia crucifigitur a iudeis in die sancto parascenes. et erat tunc puer ibidem qui vidit infernum.

Et nota quod hominum preparationes sunt cum moderamine accipiende. non simpliciter sicut solet dici de salomone. Potest enim esse quod aliquis simplex miles in aliquo negotio ita magnifice se habeat quod de dici potest de eo. quod nunquam silem habuerit in illo: sed non in omnibus. **C**lex iste idem fredericus in vno crimine gloriose se iulit quod cum alexandro papa altercauit et schismatics fovebat longo tempore. Ceterum post penituit. et ventus petens cecum pro satisfactione suscipiens ultra mare iuit. et post magnos triumphos in quodam fluuio fuit submersus improiuse.

VI.M. CCCLIII.

Romanus.

M. CLIII.

Ciste anastasius fuit abbas sancti rufi valentinensis diocesis primo quidem in cardinalem et post in papam assumptus. hic construxit palatium nouum apud sanctam mariam rotundam. moritur: sepeliturque in laterano.

CGratianus monachus hoc tempore decretum compilauit. et ab eugenio papa. iiii. approbat ut ipse sit episcopus in iusticia inclusiuus unde oriundus fuit. **C**Petrus lombardus episcopus parisiensis frater gratiani libri sententiarum edidit. et glosas psalterii et epistolarum et plura alia.

CPetrus comestor frater gratiani et petri lombardi historiā scolasticā composuit. et alia.

CComes muriensis factus est humilissimus puerus in carthusia. **C**Theobaldus comes capanie vir totus misericors.

CHugo foliet scripsit librum de castro aie.

CIste guilhelmus heremita sanctissimus circa hec tempora claruit qui olim dux aquitanie fuit et comes pictaues. hic primus totus discipulus fuit. Ad quem cum beatus bernardus ut eum reconciliaret directus fuisset: et ille modis omnibus reconciliari renueret. vir dei ad altare celebraturus accessit ipso duce tanquam excoicato per foribus expectante. Cum autem paruo tempore. dixit corpus dñicum super patenam ponit. et secum tollit atque ignea facie et flammis oculis foras egreditur dicens ad duce. Rogauimus te inquit: et spreuisti nos. Ecce ad te processit virginis filius qui est dominus ecclesie quem tu persequeris et. Statimque velut alter paulus tremens cecidit et. qui post lorica super nudo vestitur.

In magna scititate suis meritis illustrando romam miraculis pluribus. sepultus in basilica sancti petri. **C**Moritur statim etiam beatus bernardus eodem anno.

Sol obscuratus fuit hoc tpe. fames magna facta est. Terremotus insup maxim^{us} fuit. Antiochia cum tripoli et damasco ceciderunt. l. x. hominum submergunt et mare retrogradum versum est. **T**res lune apparuerunt in celo: et in medio signum sancte crucis. Et tres soles visi sunt. et statim post iterum sol obscuratus fuit ab hora sexta vsq; ad horam nonam.

Clissio horrenda facta est epo lingoneñ. a qdā heremita iā defuncto dicens q. xxx. m. hoīm decesserant secum. inter q̄s beat^{us} bernardus statim euolasset: tres in pugadoriis descenderāt. omnes alii in inferno ppetuo cruciandi submersi fuerunt.

Bohemia fit regnum. antea ducatus fuit. **I**mpatores.

Noruegia q̄ est inferior regio almanie conuertit ad fidem: vbi primum predicauit **A**drianus legatus et cardinalis albaneñ. et postea papa.

Sanc^{us} thomas cantuarieñ. archieps martyrisat hoc tpe in anglia pro ecclia/ in ecclia in loco sancto et in tpe sacro/ inter manus sacerdotū et religiosorū etc. Ad cui^{us} exequias dum clerus p introitu misse Requie etc. inciperet: statim angelorū chori astantes voces cantantiū interrumpūt: martyris missam intonant. **P**etabitur iustus etc. hic multis claret miraculis. Et hēricus rex anglie mittit solēnes ambassiatores. et excusauit se de nece eius: et crucem suscepit post trienniu. **S**ancius vero thomas nō longe post canonisatur ab alexandro.

Anno mundi.

Pape

Anglicus.

Anno Christi.

Iste adrian^{us} natione anglic^{us} fuit eps albaneñ. vtr magnanimus et vbi dei cū zelo p̄dicator egregius. **R**egem sicilie et romanos cōpescuit cum censuris. ipse ante legat^{us} fuit in noruegia. et gentem illam barbaricā cōuertit. et instituit. **P**ost electus in papā officiu suum honorificauit. **E**t d^{ixit} q̄ p̄mus papa fuit q̄ cum curia in vrbe veteri moram p̄traxit. hic fecit gyronem in radicasano: et turribus muniuit et multa cōparauit a comitibus circa locum sancte christine. **S**epultus in vaticano.

Heresis vualdensium seu paupum de lugduno incepit: cuius inuentor fuit vualdensis ciuis lugduneñ. **Q**ui cū diues esset relictis oibus paup̄tarē euāgelicā seruare voluit: et scribi fecit aliquos libros biblie in vulgari cum nōnullis sanctorum auctoritatib^{us} qui minus sane intelligens suo inflatus sensu apostolorum officiu vsurpauit: predicādo vbiq; et suos ad predicandū mittendo errores plures seminauit. moniti autē responderunt deo magis obediendum q̄ hominib^{us}: prelatos et clericos aspernēdo. **T**andem cōtumaces excommunicati sunt et expulsi a patria. et post in concilio heretici denūciati sunt. **E**t factum est in grande malum et laqueū magnum simplicib^{us} et deuotis personis scandalū immēsum. et vtiā bodie esset finis.

Olim facta fides catholica p potētes p̄ncipes p argutos phōs p subtiles hereticos ac ceteros viros spectabiles ipugnata fuerat. diebus autem istis p vilissimos ydioras ac laycos paup̄rimos exiit nō modice tribulata. q̄si dicat ecclia: iā vtiq; de beo as-

Folium lxxviii

Almani qui apud tusculanū pro impatore morabant. Romanos apud mōtem portum inuadunt: et tot a nona vsq; ad vesp̄as occiderunt: vt nūq̄ ex romanis tot millia occidi legant. licet hoc tpe banibalis tot occisi sunt: vt tres copinos anulor quos de digitis pcerum occisor idem banibal extrahi fecit. Carthaginem destinauerat. et horum multū apud sanctū stephanū et sc̄m Laurētiū sepulti sunt: et habent hoc epytaphium. Mille decem decies et sex decies quoq; senī.

Sanctus Richardus fuit hoc tempore qui a iudeis martyrisatus fuit. Parisi. et su dei expelluntur a regno.

Corpora sc̄torum trium regū hoc tpe transferuntur de mediolano ad Colonā agrispinam per venerabilē Raynoldum archiep̄m Colonsē. Fuerunt nāq; hec corpora sacratissima pmo p Helenā p̄stantini matrē rapta. et de india ad cōstātinopolim pducta q̄ postea Eustrogius ep̄s mediolanū trāstulit: vbi vsq; ad hec tpa pmanferunt. Sed cū fredericus imperator quasi cum innumerabili almanor exercitu mediolanū obsederet: et tandē cepisset predictū archiep̄s q̄ tunc in comitatu impatoris erat eadē corpora vix magnis p̄ciis impetravit: et ad Colonā secum perduxit. et ex tunc colonia floruit.

Sanctus Bernardus canonisat per Alexādrum et ppter cōcursum populi phibuit eum abbas ne plura miracula faceret: et obediuit mortuus.

VI. M. CCCLXIII.

VI. M. CCCLXXIII.

M. CLXIII.

M. CLXXIII.

Iste alexander vir strēnuus fuit: et habuit lōgum scisma. xvii. annorū: et quatuor scismaticos vicit successiue et excomunicauit eos: qui omnes mala morte perierunt. Preualuit etiā cōtra imperatōrē: et ad vñionē reuocauit. Duo p̄cilia celebrauit. vñum turonis aliud in vrbe. Tandē omnibus nō sine graui labore ppositis: puta qui aduersus talem regem dimicauit gloriose romam reuertitur: et eos qui propter pseuerantiā electi fuerunt restituit. Mortū post sepultū cum p̄fibus suis in pace xpi. Item idē papa ordinem Carthusiensū confirmauit cum p̄scriptione oīm cardinaliū suscipiens eum sub p̄tectione sancti petri. et suadendo p̄uilegia aliqua quibus Lucius et alii numero. xi. plurima addiderunt: et monasteria extruxerunt.

Scisma. xp̄. ecclesie grande fuit inter alexandrum et quatuor scismaticos: sed alexāder obtinuit. durauit annis. xvi.

Ordo guilhelmitay a sc̄to guilhelmo heremita olim duce aq̄legiensī nomē et ordinē traxit. Eius discipulus fuit sc̄s albertus heremita q̄ ordinē istum educavit.

Ifigi. si nec ista tribulatione cessant: qui vīta ipsa videbant indigni: quorū cōuersatio deo et hoībus odibilis est: q̄ ad nichil quod est valēt: nisi quod mētunt me celare et sic efficacius noceāt. Fuerunt nichilominus postea quidam subtilissimi heretici qui istam heresim vualdēstū defendere conabant. et plura regna et populos p̄ceperunt: cum q̄bus tandem miserabilr exterminati perierunt.

Sexta etas

Christus

Bertholdus dux de zeringen fili⁹ conradi imperatoris olim scdi qui dñabat ab ar-
gentinen⁹ ciuitate vsq; ad vallesiu. multas munitiões & oppida fūdauit cōtra isolentias
tyrannoz qui hoc tpe vulgum opprimebant. Edificatoq; friburgo in bris gaudia scdm
friburg in nochlandia contra sabaudos oppidū inexpugnabile extruxit. Anno dñi. M.
clxxix. & post duodeci ānos. **V**eodiu caput: de pda/ vastat/ ac mulieres & gines op-
pmunt. Religiose tñ ac timorate mirabilr liberate fuerunt nec alicuius pollutionis cō-
tāgiū passe sunt sicut domin⁹ ostendit sancte marie de oegnes. **V**ide in vita ipsius.

Imperatores.

Hierusalē itē pmittente deo caput a sarracenis: et gloriosum sepulchrū cum sacra
cruce ppter pctā xpianoz: & pcpue luxurie & crapule. Nam rarus erat in monasteriis:
rariorq; in seculo quē nō morb⁹ luxurie infectisset. Et qz tota terra sordescbat facino-
rib⁹ ideo piecit dñs pplm suū inducēs multas tribulatiões sup ipm. vt vel sic ad eum
iritus rediret. **P**assagiū grāde out hoc tpe: qd factum fuit tpe clemētis. iiii. et fre-
dericus impator crucē accepit: & multi pncipes cū eo: & fact⁹ est cōkursus maxim⁹. sed
parū pfeceūt nec aliqd recupauerūt pter solum achos.

Sctā alpiadis hgo scitissima claret q hūiliter nara subulca erat: in terra senoneñ. cl-
bo spūali utebat. sed nullo corporali. tñ venusta facie multas habuit reuelatiões.

Anno mundi.

VI. M. CCCXXXIII.

Pape.

Luscus.

Löbardus.

Anno christi.

M. CLXXXIII.

Iste luci⁹ fuit eps ostien. q post verone mori hñs tale epi-
taphiū. Luca dedit lucē tibi lu-
ci pōtificatū. Ostia papatum ro-
maverona mori. Immo verona
dedit verum tibi viuere roma.

Exilium curas ostia/luca mori.

Sanct⁹ bertholdus carmelici montis hermicolis ab aymerico anthioceno patriar-
cha in priore assignatus fama celebriori multis innotescit hic inter cetera preclare sue
sanctitatis indicia: aīas q plurimoz fratrūz q sarracenoz assumpsit gladi⁹ cum corona
martyrii ab angelis in celum deferri vidit. **A**bbas ioachim fuit q plurima predi-
xit & scripsit. & in quibusdam errauit: vt patet in pncipio decretalūz. Siscitantib⁹ letiā
pncipibus an ire deberent ad terram sanctam. Respondit non. quia tempus nōdum
aduenisset.

Sanctus hugo eps linconiensis ordinis carthusiensis in
anglia innumeris claret miraculis hoc tempore.

Sanct⁹ anselmus eps bleſien. ordinis carthusiensium claret bona vita.

Iste vrbano⁹ fuit orid⁹ de
ciuitate mediolanē. ad eū ve-
nit ioachim de calabria hic cū
audisset captā hierl⁹ a sarrace-
nis: nimio dolore tact⁹ obiit.
sepultus in ferraria.

Pulchri versus quasi quoddā apologeticum &c.

Iste gregorius na-
tione beneuetan⁹ ma-
gnū zelū hūit pro terra
scā. & cepit praticare
de modo recupandī eā
sed statī obiit pñsis.

Sanctus hugo eps linconiensis ordinis carthusiensis in
anglia innumeris claret miraculis hoc tempore.

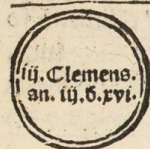
Sanct⁹ anselmus eps bleſien. ordinis carthusiensium claret bona vita.

C Prodigia magna appuerunt iter clarumonte et peditum. qz lapides qdrangulares ad
 qritate ouoz cadebant: et fulgura crematia villas. et corui i rostris carbonos igneos por-
 tates incedentes domos ac villas: et multi icubus fulmis pierunt. Et de i speculo vincunt.
 Regnu tartaroz incepit et creuit valde: et vsqz hodie e maius i vrbe: et fecerunt plagam in mu-
 (do maximam.)

C Hic henricus fuit filius frederici et accepit costantiam
 filiam regis sicilie in vxore occasione cuius subiugauit sibi
 totum regnum apulie fugatis illis qui illud tenebant.

C Sisma ouit post morte henrici. Ha qda elegerunt phi-
 lippum ducem sueuie fratrem eiusdem henrici. Alii ortonem filium ducis
 saxonie. Et facta est altcatio magna et bella in almania. Tandem otto pualuit qz papa ino-
 centius tenuit cum eo. Philippus enim statim post pacem quam cum ortonem fecit interfectus est dolose a
 latragrator: sic otto obtinuit. et romam ventens ab inocentio coronatus est p ciliis multorum et volu-
 tate: et versa est benedictio in maledictionem: qz eodem die fracto iuramento p ecclesiam tyranni-
 sare stolidissime cepit: qre statim excoicatus et deponitus. et tandem in ptumacia moris.

VI.M.CCC.XCIII.

Romanus.

Romanus.

M.CCC.XCIII.

C Hic clemens ordinauit monasterium extra murum
 quod dicitur sancti laurentii. et quedam alta edificia. Eius tem-
 pore factum est passagium magnum p radicem abbate
 ioachim qz nodum venisset tempus.

C Ordo theutonicorum dñorum incepit circa hec tpa in prussia sub Celestino papa tertio
 ortum habuit ex ordine sancti Iohannis hierosolymitani.

C Ordo sancte trinitatis circa idem tempus incepit.

C Hic celestinus i die sancto pasche
 coronatus: et die sequenti coronauit
 henricum imperatorem. Ipse etiam fecit fie-
 ri palatium apud sanctum petrum.

C Berna ciuitas impialis p dicitur

anno dñi. M. cxi. Bertholdus nam
 qz dux de ezingen inclutissimus iam
 pluribus monasteriis ac munitio-
 nibus edificatis. denuo hunc locum
 nemorum vastitate p densum. huiusmodi
 habitationibus actum lustrans. vrsu
 quedam venustissimum arte vena-
 toria ibidem cepit. a quo p dicto lo-
 co nomen imposuit. Nam vrsus lin-
 gua theutonica ber sonat. et. Un-
 hec ciuitas robustissimos viros tam-
 quam vrsos enutrire consuevit. que pre-
 ceteris confederatis iusticie zela-

tores multorum tyrannorum colla dei virtute calcarunt.

Sexta etas

Christus

¶ Constantinopolis recuperat a xpianis. Et balduin⁹ comes flādrīe īperator ibi efficit.
 ¶ Crux predicat qnqz vicib⁹. et hoc in aere ostēsus fuit: qz cruces diuersorū colorū qnqz numero in aere patenter resplēderunt. ¶ Cruce signati plures gloriosissime euolarunt. Et quidā diuinitus punitus fuit eo qd crucem predicare noluerit.

¶ Rex affrice xpianis bellū ītulit: et fugat⁹ est: perierūtqz ampl⁹ q. c. M. sarracenorū.

¶ Nota qd circa hec tpa leguntur miracula gloriosa: et plurime reuelationes facte sunt de iniquis mercātib⁹. et vlsuris. Et in vita sancte marie de oegnes fit mentio de quadā vidua optime vite cui bñ hgo cum scō petro et multitudine angelorū extitit ī agonia: et vix demōes abegerūt. Et tandē dñs met aduenit. et funeris officiu adimpleuit: nec tñ ppter hec penas purgatoris euasit. Marit⁹ em̄ eius mercator fuit: et quedā per fraudē acq̄sierat. Quosdā etiā de familia dñs louante hospicio cepat. qd de iuste acq̄siū in ei⁹ domo multa expēdebāt de qbus nōdū pfecte restitutionē fecerāt. Ideo aīa hui⁹ tñ sc̄e vidue purgatoris ignib⁹ exurebat. Nota lector gratiosā puidētā dei. Qñ hec mulier erat ī statu mutabilitatis. ne ex vehemētia doloris vel timoris ī pctm decideret: p̄solata ē a bñ hgie: a scō petro. qñ aūt p mortē euasit piculū apl⁹ peccādi. iusticie rigore expta ē. pena em̄ fuit ei⁹ dilata nō soluta.

Anno mundi.

VI. MCCCCIII.

luta.

Pape.

Campanus.

Anno christi.

M CCIIII.

¶ Iste innocentius magnis laudibus extollit. qz vtilis valde fuit ecclie dei: qd opera eius testant. Nam fecit fieri hospitale sāci spūs. et renouauit eccliaz sancti calixti. Cōposuit decretales ac librum de miseria humane cōditionis. et multa alia gloriosa. Ipse coronauit Ottonē et etiā deposuit qz nō seruauit fidelitatē. here ses plures dānauit. s. albiensium cōtra quos crucē predicari fecit. Itē almerici et libri abbatis ioachim cōtra Petrū lōbardū. Cōfirmavit sc̄m hugonē Linconien. carthusien. ordinis. Tandem post plura bona pacē faciēdo inter pisanos et ianues. morit apud Parusium. et ibidem sepelī. hic p̄stituit qd vltra quartū gradū p̄sanguinitatis licite matrimoniu p̄bat. Itē qd xpiani nō seruāt iudeis in domibus vel in agris. Itē qd iudei portēt vestes qbus oī tpe cognoscant. et nō pmittant in dieb⁹ lamētationis p̄dire in publicū imo fenestras et ianuas claudere p̄pellant: nec nouas synagogas erigāt sed antiquas reficere possūt: et nō ampliare. ¶ Guilhelmus Parisien. incepit ordinē augustineū. qd dicunt medicātes.

¶ Albertus patriarcha hierosolimitan⁹ ordinē carmelitarū instituit in monte Carmeli
 ¶ Dominicus hispan⁹ vir sc̄tis aplice p̄fectionis emulator mirabili zelo p̄sequit hereticos. miraculis claret. Et ordinē predicatorū seu iacobitarū instituit.

¶ Franciscus italic⁹ vir incōparabilis feruoris ac summe p̄fectionis paupertatis euāgelice exēplar plucidū. multis claret miraculis. Et ordinem minorū instituit.

¶ Maria de oegnes claret miraculis in diocesi leodiensi. Et alie multe vīrgines vīdue et sancte maritate fuerunt ibidem. ¶ Sancta clara fulget virtutibus.

C Pueri de almania. xx. M. et amplius dyabolica machinatiōe decepti cruce signant quasi de^o per eos vellet recuperari terrā sciām scōm illud. Ex ore infantū. 2c. Sz cū ad mare venissent a piratis dolose in nauib⁹ rapiūtū q̄si eos ad hierlīm ducere p̄mittētib⁹. Uerū multos submerserūt: et alios vendiderūt saracenis. Et sic p̄z q̄ de silibus in futurū faciēdum sit si silis casus occurreret. Pastores pecorū silr de hyspania cōuenientes cum turba graui Parisius venerūt: et omīa bona clerī vastarunt inuidis plebibus gratulātibus: sed cū etiam laicorū bona cepissent deuorare statim expugnati fuerunt et pempti. Et sic p̄z q̄ dyabolus etiam suas cruces predicauit.

C Iste frederic⁹ fuit filius hērici predicti et elect⁹ fuit p̄tra ottonē vt eum expugnaret q̄d et fecit. Et ex tunc incepit ecclīam laniare q̄re excōicatur et deponit per honorū q̄ eum coronauit et multa mala fecit: et p̄tūmax diu p̄mansit: et morte p̄uētus sine sacramētis a p̄prio filio suffocāt. Sic iterū multa exempla hic sunt de p̄secutorib⁹ ecclīe q̄

miserabilr perierūt. Ipse etiā filium suū henricū suffocauit: quā propter ab alio filio suo cum egrotaret suffocatus fuit tpe Inno centii pape quarti.

C Symon comes montisfortis velut alter karolus mirabiliter triumphauit p̄tra hereticos hīs se cum ep̄os et abbates sc̄tōs p̄reclpue sanctū onicum. Fugauit aliqui. c. millia hereticos cum paucis puta. viiij. millibus catholicis.

Concilium late
ranen. in vrbe ro-
mana. M. cccxv.
p̄elatorum.

VI. M. CCCCXIII.

Romanus.

M. CCXIII.

C Iste honor⁹ multos honorauit et canonizauit p̄les sc̄tōs. Fredericū coronauit et etiā deposuit p̄pter rebellionē. Ecclīam sc̄ti laurentii extra muros et basilicam q̄ d̄: sc̄tā sanctorū renouauit. Decretales cōposuit ordinē p̄dicatoz et minorū cōfirmauit. tādē morit et sepelit rome in ecclesia beate marie maioris.

C Ordines quatuor medicāsiū videlz p̄dicatoz/minorū/augustineū. et carmelitaz cōfirmant ab honorio 2c. p̄ponunt tñ p̄dicatores minorib⁹ in litteris papalibus. q̄ sex mensibus ante ipsos confirmati fuerunt.

C Ludouicus filius regis cecilie frater minor vir sanct⁹ hoc tpe clarus habet.

C Ordo cruciferoz circa hec tpa renouat⁹ est p̄ inocētū tertiu. āno p̄tificat⁹ sui. xviii. iā deficta heresi albienū p̄ cruce signatos. Serf b̄tm Quiriaciū hierosolimitanū ep̄m oli hui⁹ ordinis p̄micerū extitisse statim postea q̄ sc̄tā helena crucē iuenit. sz iulian⁹ apostata eūdē q̄riaciū cū fratrib⁹ occidit. et sic lōgo tpe idē ordo abolit⁹ fuit. Tpe autē Inno centii. iiii. ap̄d lugdunū creuit. et p̄uilegiis dotat⁹ est ab eodē. **C** Guilhelm⁹ ep̄s niuernē. vir sanct⁹ et doctissim⁹ claret q̄ duo millia paupum tpe famis q̄tidie pascebat.

C Hierlīm destruit vsq̄ ad solū excepto tēplo et ciuitate d̄d a corradino filio staphadi.

C Stephanus sanctus pater et prior domus portarum ordinis carthusiensium. et post episcopus digensis.

Sexta etas

Christus

Lapis grādis cecidit in mōasterio sacti gabrielis hñs signū scē crucis. et imaginē xpī expressā. et desup aureis lris scriptū. Iesus nazaren⁹ rex iudeoy. et cecū illūinauit.

Frista pene tota submergit fluctib⁹ marinis. in q̄ pterunt plasq̄. c. m. hoīm pp̄ irreuerentiā factā sacrāmēto a quodā pugile sicut postea reuelauit brā xgo maria. Et cōstructa est ecclesia in eodē loco vbi hostie ceciderunt. et cessauit quassatio.

Tartari deuastant horribiliter vngariā et poloniā. et fit ingens terror in christianitate. Sed precib⁹ sanctorum impediti sunt ne pcederent.

Vacat impium multo tpe post depositionem frederici. et etiam post eius mortem. et Imperatores.

Ideo ples anni scribunt frederico licet pauc⁹ iuste in ecclie obedientia regnauerit qz non statim alias in locum eius electus fuit.

Mons qdam maximus in burgundia inferiori diuidit. et currit p multa miliaria et qñ qz millia hoīm suffocauit. et tandē ad alios montes accessit mirabilr.

Decretales ppilant per raymundum **T**homas de aqno doctor sanct⁹ claret. ordinis pdicator⁹ de mandato Gregorij Albert⁹ magn⁹ eps ratispan⁹ de q̄ mira dicūt noni. et ad studia mittuntur. Eustachi⁹ q̄ et bonauetura doctor deuotus.

Sctā elizabeth filia regis vngarie vi Alexandr de hali⁹ doctor irrefragabilis. dua omni vrute et scā vita plenissima. Viceri⁹ spectatoz oēz materiā scribilē collegit

Anno mundi.

VI.M.CCCCXXIII.

VI.M.CCCCXX XIII.

Pape.

Campanus.

Mediolanus.

Anno Christi.

M.CCXXIII.

M.CCXXXIII.

Iste gregorij ples canonizauit et fredericū cōstanter ecclsiā defendit. et romanos corruptos pecunia facta pcessio- scia laudabilis senex et ne sollenni a laterano vsqz ad sc̄m petrū cum capitib⁹ aploz debilis morit. Sepult⁹ mirabilr reuocauit. itayt ptra fredericū pene oēs cruce signa in ecclia sancti petri. fuerent. Quapropt idē frederic⁹ ab vrbe recessit lōgius. it eps sabineñ.

Ipse librum decretalium p raymūdum cōpilari fecit. Tandem plenus tribulationibus ppter tyrānidem frederici et alioz moriens migravit ad christum.

Sctus angel⁹ hierosolymitan⁹ carmelita vir sanctiorib⁹ adnumerādus. nois sui vere speculuz velut nubes imbrifera pdicādo cūcūqz discurrens innumerā xpī lucrificat animas cui etiā tādē post pla miracula effusione. pprii sanguinis mori vicē reddidit.

Sctus Cirill⁹ grecus mellifluis carmeli pōz doctorqz tum vite sc̄titate tum ppheticē spiritu spicu⁹ multa cōscribit posteris pfutura seculis et copiosis miracul⁹ dei pcurat gloriā/mundoqz stuporē.

Hugo cardinalis q̄ totam bibliam postillauit.

Petrus de tharētasia postea papa. et ples alij sc̄i et lfati flourerūt in diuersis mūdī pib⁹ **M**ag⁹ iordan⁹ sc̄us doctor mirabilis **M**ag⁹ ydalicus discip⁹s alberti. quos diuina bonitas misit p fidei defensione. alioquin tota pene fides perisset ppter hereticoy multiplicatē et subtilitatē simul et potentiam.

C Judeus qdam in hispania apud Tholetū fodiendo inuenit lapidē in quo erat liber vetustissimus in q scriptū erat. In tertio mūdo fuit dei nate de virgine Maria. et pro salute hoīm patiet. Et q liber deberet inueniri isto tpe. s. Ferrandi regis castelle. Et statim iudeus baptisat cū oī familia sua.

C Ludouic⁹ rex Francie vir sc̄tis: crucem accepit et trās fretauit mare et capis: et multa de ipso laude digna scripta iuētes. **C** Claticinū quoddā sacrilegū de celsatione euāgelii xpi et euacuatione sacramētoꝝ ecclēsie ante ānos dñi. M. cclx. qd experientia tps exuiflauit. plura talia taliter mendosa repies facta et dicta.

C Vātgrau⁹ bonus xpianus morit in turcia miraculis clarus.

vi. henricus.
anno. liij.

Thuringie.

Holandie

C Isti duo fuerunt electi ex mandato dñi pape ptra fredericū successiue. sed nō preualuerūt tyrānidem eius supare qz potēs nimis erat: nec fuerūt corona-

Guilhelm⁹. a.
ix. comes.

ti morte pueniēte. Ultim⁹ horū interfect⁹ fuit a frisonib⁹: q fuit añ comes holandie.

C Peregrin⁹ qdam beate marie occidit clā in oīocesi Andegauēsi. et statim cultellus homicide nō cessauit stillare sanguinē donec suspenderet interfecto: iste.

C Edmundus archieps Cantuariensis canonisat ab Innocetio.

C Petrus nouus martyr ab hereticis occidit: clarus multis miraculis.

C Stanislaus eps Cracouiensis ab iniquo pncipe interfectus est.

V. M. CCCC XLIII.

VI. M. CCCC LIII.

Januensis.

iii. Innocēti⁹
an. xi. m. vi.

iii. Alexā⁹
a. vii. m. iij. o
iij.

Campanus.

M. CCXLIII.

M. CCLIII.

C Iste innocetius piures canonisauit: fredericū per sententiā diffinituā depozit et euāgelii xpi. morit tandē viterbi. et ibidem sepult⁹. fuit et anathematisauit tanq hostē ecclēsie. Anno sui pontificat⁹ adiutus a Januēfibus tandem mortuo Frederico idem papa cū magno exercitu apuliam ingredit. et post paululum Neapoli moritur.

C Sedes cardinaliū diu vacue restaurant de personis ex diuersis mundi ptibus electis p Innocentium.

C Ofrequēs sarracenoz insult⁹ ffes ordinis deifere marie de carmelo trāsmarinis ptib⁹ vbi i plurib⁹ locis multiplicati fuerāt in cismarinis venerunt paulatiue: diuersas orbis regiones incoluerūt: teste Vincētio i speculo historiali

C Martinus q cronicā abbreviauit. **C** Alexander de villa dei ordinis minoz q doctrinale cōpilauit vir sanctus ac theologie sacre pfessor claret.

C Sancta clara canonisat ab Alexādro quarto circa annum dñi. M. ccliii.

C Cōtra pluralitatē beneficiorū facta est illa solēnis disputatio Parisius. Anno domini. M. cccxviii. in qua determinatū est p sanctos doctores q nemo sine periculo peccati mortalis tenere potest duo beneficia quoz alter sufficeret ad sustentationē suā et. Et quidā quos auaricia excauit aliter opinati fecerunt cōtrariū: quos flagellū diuine iusticie horribiliter cōnauit et puniuit. De hoc sunt plura scripta et exempla in diuer-

Sexta etas

Christus

C Supiores almanī q̄ ſuicerī vocant pauci q̄dē nūero p̄les nobiliuz tyānos qui eos iniuſtis exactionib⁹ oppmebant: ſuffulſi ſuffragio de finib⁹ eoz potēter expugnāt. ⁊ ſe deinceps fraterno federe ꝑglobantes: multa bella admiratione digna ecclīas orpha- nos ac viduas defendendo geſſerūt. ⁊ noiati ſunt in orbe.

Alpho
ſus.

Era alphonſi famoſiſſima ap̄d aſtronomos. Et eſt āno xpi. M. cclii. Qd no- ta diligēter: qz ad multum deſeruit in aſtronomia.

Ricard⁹

Paſſagiū in ignū factū eſt in q̄ ſactus ludouic⁹ rex frācie fuit. p̄p̄cit. **P**oſt longā impii vacationē electores in duo ſe diuidētes. hos duos ꝑꝑꝑ al- Impatores. ānis. xv. ſil ſciſma.

phonſū regē caſtelle ⁊ legionis ⁊ richardū comitē cornubie frēm regī āglie elegeſt ⁊ fuit ſciſma ānis mulis. tādē mortuo richar- do alphonſus corā gregorio. x. iuitu pacis vo- lūtariē ceſſit oī iuri ſi qd h̄ret. Erat em̄ vir prudēs ⁊ maxim⁹ aſtronom⁹ eius tabule fa- moſe ſunt q̄s fecit. qz ꝑꝑendioſe.

Feſtum venerabilis ſacramenti inſtitui- tur ꝑꝑꝑ urbanum quartum cum indulgentiis.

Concilium
lugduū. d. ep̄oz. ⁊
xl. abbatū. ⁊ alioꝝ
platoꝝ circa
mille

celebratur ꝑꝑꝑ Gre- gorium. x. vbi Greci et quidam tartari so- lennes baptisati fu- erunt.

Anno mundi.

VI. M. CCCCLXIII.

Pape

iiij. Urban⁹. ā
iiij. m. i. d. iiij.

Gallicus.

iiij. Clemēs.
ā. iiij. m. ix. d.
xv.

puicialis.

x. Gregori⁹.
an. iiij. d. x.

Lombar- dus.

Anno Lbuiti.

M. CCLXIII.

Iſte urbanus fugauit exercitum ſarracenozū ꝑꝑꝑ crucem ſignatos. quē māfredus ꝑꝑꝑ ecclīaz miſerat. ⁊ ꝑꝑulit regnū ſicilie comiti ꝑꝑucie q̄ fuit fra- ter regis francie: vt fugaret manfre- dū. tandē morit̄ paruiſi ⁊ ibidē ſepe- liſ. et māfredus poſtea vita ⁊ regno ꝑꝑuiat ꝑꝑ karolum.

munus tulit archidiacon⁹ vnus. Hunc patrē patrū fecit ꝑꝑcordia fratū. Vt hoc a ſpū ſcto factū nō dubiū eſt. qz valde b̄ſi ſe habuit. non itendēs pecuniāꝝ lucris. ſz elemoſi- nis paup̄ez. Fecit etiā ordinationē vnā q̄nqꝝ ep̄oz cardinalium ꝑꝑplurimū laudabilem: qz honeſtas ⁊ valētes ꝑſonas aſſumpſit. morit̄ tandē aretiſ. ſepult⁹ ibidē honoriſice.

Bēdictū ſit dulce nomē dñi n̄ſi ieſu xpi ⁊ gl̄ioſiſſime ꝑꝑginis marie matris ei⁹ ineter nū ⁊ vltra. Amen. Hos cū ꝑꝑle ꝑꝑta b̄ndicat ꝑꝑgo maria. Amē. Quicūqꝝ hec legerit totiēs quotiēs h̄z tres annos idulgentiāꝝ q̄s clemēs ꝑꝑceſſit ob rogatū Ludouici ſcti regis frā- cie ſolemniter.

Speculum h̄ſtoriale vincentii hic finitur. **I**ſis locis ⁊c. Dicit q̄dā doctor ſctūs qz medietas miniſtroꝝ dei eſt q̄ſi reſecata ꝑꝑ hoc genus auaricie qz vnus plura beneficia ꝑꝑmittit habere. Sed qz vel vnus poteſt digne administrare aut ꝑꝑp̄iis ꝑꝑ peccatis ſatiſſacere.

C Pisces marinus i similitudine leonis captus fuit anno pmo martini pape: et dabat pla-
ctus horribiles: et adductus in urbem veterem cunctis ostensus est. Quod et factum est: quia statim post sicilia interfecit
alienigenis et fetibus in materno utero occisis crudeliter ab obedientia karoli sui regis:
et persequens ecclesie recessit: et petrum aragonum regem assumpsit: et multa mala secuta sunt. Et
in urbe partialitas surrexit: quare simul contra hanibaldos cum multa sanguinis effusione pu-
gnarunt. Inter et iter sarracenos multa milia occisa fuerunt: et ideo non mirum quod patrimon-
ium ecclesie patitur solito more: quia
tempus est ut iudicium incipiat eccle-
sia dei. Ceterum karolus non longe ante
martinum obiit bene dispositis sin-
gulis: et deuote sacramentatus. petrus
vero inobediens filius infeliciter mortuus est ex vulnere quod in bello suscepit: sicut so-
lent mortis persecutores ecclesie. quia durus est fragili homini contra stimulum calcitrare.
Post aliquos vero annos per certos nobiles inimicos pacis contra bernenses puocatus
Bernam diu ianiter obsedit. Gnanus autem quidem quem secum ducebat cum iam ab obsidio-
ne recederet bernam suspiciens ipsam dominandam toti patrie spiritu prophetico predixit. Tandem
idem impator crucem suscepit per terra sancta.

VI. M. CCCCLXIII.

VI. M. CCCCLXXIII.

v. Innocentius.
m. v. d. ij.v. Adrianus.
m. i. d. ix.xxi. Johannes.
men. vii.iii. Nicolaus.
an. i. m. ix.iii. Martinus.
an. iij. m. i.

Gallicus.

M. CCLIII.

M. CCLXXIII.

C Iste inno-
centius fuit de
ordine predica-
torum famosus
doctor antea
vocat^{us} petrus
de tharétasia.
monachus statim
me. et sepultus
est in laterano.

C Iste adri-
anus fuit ne-
pos innocentii
quinti et etiam sta-
tus moris viter-
bitis: ibique sepe
litur.

C Iste iohannes
fuit scientis di-
uersis famosus
sive moribus stoli-
dus. omnibus tamen
cons. hic cum di-
ceret diu victu-
rum se statim cum
camera noua
corruit et mortuus
est viterbiti.

C Iste nicolaus
magnificus fuit in
edificiis extruen-
dis et bene rexit urbem
diebus suis: et ordina-
tionem cardinalium
fecit anno primo po-
tificatus sui et scilicet
mortis unde sequitur
turbatio romano

C Iste martinus fu-
it religiosorum amator
et piis operibus valde in-
tentus. hic excoicauit
impatorem constantinopo-
litani eo quod non redie-
rat ad fidem sicut promi-
sit in concilio lugdunensi.
propter quod multa passus
fuit: et tota ecclesia si-
mul. similiter et pe-
trum regem arrage-

rum propter patriam versinorum et hanibaldensem. et homicidia.
nie inuasorem etiam regni sicilie excommunicauit. Tandem post multa bella que instru-
xit contra perfidos iudeos et tribulationes moritur parussis miraculis clarens.
C Jordanus theutonicus doctor sollemnis et magister in ordine predicatorum clarus ha-
betur et sanctus.

Sexta etas

Christus

Cometa visus est signum mali: quia plura secuta sunt afflictiva christianitatis. Tartari invadunt regnum constantinopolitanum: multasque terras imperii occupant stragem indicibilem de hominibus facientes. **T**ripolis caput a sarracenis: et christianitas nomine ibidem deleta. **A**chon illa fortissima et inexpugnabilis civitas caput a soldano et sarracenis propter discordiam vicinorum nationum in ea commorantium: et deleta fuit: et consequenter simul terra sancta occupata a sarracenis propter nimiam peccata christianorum quae ibidem morabantur. hoc etiam tempore christiani perdidit cum achone. xv. civitates nobiles et duodecim castra occisis. ccc. milibus christianorum: quod maxime evenit propter diversum dominum: et regentes civitatem non concordabant: et etiam propter stulticiam cruce signatorum.

Imperatores.

Bellum maximum et graue iter lanuenses et pisanos occasione insule corsice: tandem in mari pisani victi sunt et capti: plusquam. xii. millia hominum qui interfecti sunt et perdidit. xlviii. galeas exceptis aliis navigiis: et praeter illas quae submersae sunt in mari. Terre motus etiam magni fuerunt in tuscia: signantes mala quae ibidem secuta sunt.

Franciscus petrarca poeta et heremita hoc tempore clarus qui scripsit plura eleganti stilo.

Anno mundi.

VI. M. CCCCLXXXIII.

Pape.

iiij. Honorius.
an. ij. di. l.

Romanus.

iiij. Nicolaus.
a. iiij. m. vno

Lobardus.

v. Celestinus.
m. v. d. y.

Anno Christi.

M. CCLXXXIII.

Iste honorius fuit homo temperatus et magne discretionis: libenter huius pacem nulli lesius hic predicari fecit crucem contra petrum invasorem regni sicilie.

Carmelite huius tempore dimissis matellis variis cappas albas sumpserunt.

Ordo celestinorum choatur per virum sanctum celestinum qui in papa electus est: nunquam a proposito sancto cecidit usque hodie.

Nicolaus de lira doctor theologie clarus habetur parisiis. hic fuit iudeus natione conversus ante valde profecit in ordine minorum: et scripsit super totam bibliam. et alia. Et fuit anno dñi. M. cccxxi. Vide in libris suis. Alii dicunt quod fuit de brabantia: de parentibus christianis. sed ob paupertatem visitavit scholas iudeorum: et sic didicit linguam illam: vel iste Nicolaus a iudeis informatus est in puericia.

Iste nicolaus fuit discretus frater hieronymus minister generalis in ordine minorum qui bonus homo in se fuerat: multa infelicia ecclesie suo tempore acciderunt. Nam multa bella orta fuerunt in urbe ipsius occasione quam nimis adhesit uni parti post hunc vacavit sedes annis ii. mensibus. vi.

Iste celestinus totus sanctus fuit: et hoc cum per annos duos cum medio cardinales concordari non possent. ipsius tandem de heremo vocantes elegerunt: et statim propter onus papatus resignavit: et ab eo dictus est ordo celestinorum. Canonisatus est per primum clementem sub nomine sancti petri confessoris. cuius festus est. xliii. kalendas. Junii.

C Cometa apparuit: et sequit statim bellū flandrie. vbi cecidit flos milicie gallicane. Anno dñi. M. cccii. Terremor? etiā magni fuerūt: nec aul. fuerūt hoies manere in ciuitatib?. et papa Bonifacius quiescebat in prato.

C Quernher? puer scūs rustican? martyrisat a iudeis: reſcit in beraco.

C Eodē tpe. s. āno dñi. M. cclxxxvii. qdam alius puer noīe rudolfus sūt a iudeis martyrisat? est in berna: q multis miraculis claruit. Iudei vero sceleris hui? ppetratores a Bernesib? mortis sentētia plectunt. hac occasione Rudolfus ſperator bernā cū. xxx. M. pugnatoy obsedit. sed tñ parum pfect.

Adulph? an.
m. vi.

C Iste adulphus fuit comes de anaxone: et non fuit coronat? p papam: q obuit in bello qd cum altero duce austrie habuit.

C Nobilissima aconen. ciuitate a sarracenis destructa: demū deſere marie in carmelo monasteriū ad. iiii. miliaria ciuitati vicinū ab eisdē igne cremat: fratribus iuentis in eo pſidoy gladiis trucidatis. et tūc pchdolor ordo carmelitay mellifluū locū ex toto pdidit: in q a tpe helye et helizei pphetay. ii. M. cccxi. annis pſtiterat.

C Scūs Ludouic? olim rex francie canonisat hoc tpe p Bonifaciū papā. viii.

C Alan? doctor vniuersalis claret in burgundia. hic ad ips penam taciturnitas incurrit corā plurib?: eo q in pncipio sermonis diuinū auxiliū more solito non iuocasset.

VI. M. CCCXCIII.

vii. Bonifac?
an. viii. m. x.

Campanus.

xi. Bndictus.
m. viii. xvi.

M. CCXCIII.

C Iste bonifacius fuit vir in his que ad curiā pertinent expertissim?. **C** Iste bndictus vir sanctus fuit de ordine predicatorum et vir in his que ad curiā parū superuixit: et obuit parisi ibidē sepult? in ecclia predicatorum miraculis choruscans. hic subortū discidium inter regem francor et bonifacius sedauit: et pūilegia restituit: et libertates qbus rex pūatus erat: et vacauit sedes per annū sequentē et plus ppter discordiā cardinaliū q tunc fuerunt.

C Johannes scotus doctor subtilis claret. **C** Johannes scotus doctor subtilis claret. **C** Johannes scotus doctor subtilis claret.

C Liber sext? decretaliū publicat: et fuit miss? ad studia vniuersalia p bonifaciū. viii.

C Festū. iiii. doctor et iiii. euāgelistay pstituit. s. hieronimi/ augustini/ abrosii/ gregorii

C Scūs albert? de tarpano carmelita siculus. vir meritis/ signis/ doctrina clarus ac totius pfectionis exēplar. vii. idus augusti migravit ad dñm.

C Johannes andree iurista maximus claret Bononie: q plura scripsit solēnter.

L. iii.

Sexta etas

Christus.

C Rodus insula caput de manibus turcorum per duos ordinis sancti Iohannis hierosolomitani cum quibus adiacentibus. Et fuit bellatum annis quatuor: et finaliter christiani obtinuerunt.

Templarii destruant subito mirantibus universis quod tamen omni sic sperare permittunt: magister ordinis perburis pisi. Quia autem publicata fuit quod fuit vana professio eorum abnegatione christi expulsi de supra cruce in opprobrium crucifixi. putantes plures eorum professi fuerunt: et stetit ordo iste annis. clxxxiii.

Imperatores.

pin^o Albert^o
an. x.

Iste albertus fuit dux austrie filius rudolphi predicti hic primus a bonifacio reprobari deinde ab eodem confirmari propter regem francie tunc inimicum ecclesie: cui etiam alberto idem papa regnum francie subiecit: sicut et alia regna. sed nihil profuit. tandem occidit a nepote suo.

v^o. heric^o. an.
nls. v.

Concilium Viennense
in quo presedit Clemens
in isto concilio multa fu-
erunt per salubri regum-
ne ecclesie: et hereticorum ex-

terminacione. Et minores intra se tu-
mulantes concordati fuerunt: pars
vna dicta fuit spiritualium alia vltima
non habuit hoc vocabulum.
extitit: et fuit coronatus a Clemente quinto. Tandem intoxicatus fuit sumendo Eucharistiam. hec leguntur in li-

Iste henricus fuit comes
luzenburghensis in mi-
litaribus actibus strenuissi-
mus: pacem per terram et aquam
tenere cupivit victor glo-
riosus et bellator invictus
tandem in toxica-

Anno mundi.

VLM. DIII.

Pape

v. Clemens.
an. viij. m. x.

xxij. Iohes.
an. xvij.

Anno christi.

M. CCCIII.

Iste clemens fuit tunc
progratius in expediendis
negociis ecclesie que tunc
plena fuerunt. ut etiam absens
eligere et scilicet celebra-
uit viennense: et librum. vi.
decretalium quod vulgariter
clementinarum dicitur: promulgavit fecit. In quibus
noy declaravit: templarios condemnavit et ordinem sancti iohannis hierosolimitani exaltavit. Tan-
dem post multa quod laudabiliter egit moriens: sedes vacavit annis. ii. mensibus. iii.

Scisma. xxi. inter Iohannem. xxii. et quedam petrum de carbario de ordine minorum. Causa
fuit tyrannidis ludouici. quod scindere nitebatur unionem ecclesie: eo quod iohannes papa eum exco-
municavit: ideo istum petrum in idolum erexit. et venerat est eius. sed nihil profecit: quia statim successum
est: et petrus venit ad pedes iohannis veniam petens: et obtinuit: tunc fuit servatus ut hostis
omnibus diebus. Dulcis hereticus archa novariensis cum Margareta uxore sua heretica et
populicibus suis perbusti fuerunt: sed prius inebriati scilicet fuerunt: crux eius tunc predicata fuit.

Gerardus de bononia ordinis magne marie de carmelo doctor parisiensis sapientie et
doctrine: opinione celebris post plurimum librorum editionem in Avinionem vitam exiit.

C Pauperes de lugduno q se dixerūt de tertia regula francisci tanq̃ heretici dān atī
fūt: z p̃busti plurib⁹ locis z vicib⁹ cū suis articulis erroneis. Un⁹ articul⁹ fuit q̃ x̃ps z
ap̃li nichil habuerūt in pp̃rio vel cōi. z q̃ nullū ius habuerūt in hīs q̃ scriptura dicit eos
habuisse. zc. **C** Beguardi multi p̃busti sūt parisijs ppter heresim pauper de lugduno
q̃ sub sp̃e boni mala suscitare conabāt. Et michael generalis fuit minoz cū sibi adbe
rentib⁹ p̃batus heretic⁹. Humer⁹ p̃bustoz tam de ordine eoz q̃ alioz. cxliii.

C Thomas de aquino doctor sc̃tis canonisat. l. anno post obitū suum.

C Ludouic⁹ eps tholosan⁹ filius regis sicilie ordinis minoz canonisat.

C Iste ludouic⁹ fuit dux bauarie: z cōtēpsit coronationē q̃ propter ab eo
deposuit⁹ est: z mult⁹ sibi labor z pericula successerūt. Hūis est etiā sc̃in
dere vnitatē ecclie z fredericū ducem austrie q̃ se electū vicit. In tribu
latiōe z p̃tumacia vsq̃ ad finē durus p̃māsit grāde periculū aie sue reportādo. Tandē
karolus p̃tra eum eligit q̃ p̃ualuit: z Ludouicus de equo cadēs subitō morit⁹.

C hīs z fama ferunt q̃ quēdā de ordine p̃dicatoz facta. s. fratrē bernardū de mōte
politiano. zc. S3 tñ ordo excusat de hīs q̃ q̃dā hās testimōiales quas apud se h3. cui
placet req̃rat h̃mōi ap̃d p̃fessores etusdē ordīs: z plene iformabit de hīs ad oēs copīā.

VI.M.DXIII.

VI.M.DXXIII.

C Clementinaz liber publicatur: z ad studia vniuersalia
dirigitur per Iohannem papam. xxii.

M.CCCXIII.

M.CCCXXIII.

C Iste b̃ndict⁹ fuit monach⁹ monasterii bolleñ. ordinis Cisterci. z vocat iacobus de
furno ab ifātia bone vite z mag⁹ i theologia. fact⁹ autē papa reformauit ordinē sc̃i b̃n
dicti z cisterciēñ. q̃d necesse fuit. In largiēdis b̃nficiis dur⁹ fuit: z ne idignis p̃ferrent
Decretalē edidit q̃ sic icipit. B̃ndict⁹ de⁹ in donis zc. z multos p̃uauit: erat feruidus fi
dei cū seueritate zelatoz: ob hoc multis min⁹ car⁹ tāte rigorositatis fuit q̃ vix cogno
scere voluit p̃sanguineos suos dicēs papā p̃sanguineos nō habere. **C** Declaratū est p
iobānē. xxii. edicto p̃petuo hereticū esse cēsendū asserere x̃pm z ap̃los nichil habuisse i
pp̃o nec i cōi. Itē affirmare q̃ in x̃po eiusq̃ ap̃lis i hīs q̃ eos habuisse sacra scriptura
testat: neq̃q̃ ip̃is vtēdi p̃petierit: nec illa donādi: aut ex ip̃is alia acq̃rēdi erroneū z he
reticū idē papa iohēs declarauit. **C** Idē papa iohēs collegit de libris p̃decessoz suoz
ex ordine b̃nissimi p̃ris b̃ndicti sc̃os canonisatos z platos plures numero p̃prehēdunt
in sequētib⁹. **C** Miris z inuicte x̃pi verna b̃ndicte. In celo sisti tot f̃res p̃meruisti.

C Quingentos q̃nq̃ q̃nq̃ginta millia q̃nq̃. Ad te translatos prius oēs canonisatos.

C Pape sunt bis duodeci: cardinales bis milleni. mundi b̃terarchia.

C Archiepi sunt septem millia creati: in fide catholica.

C Quindecim millia digni: pietateq̃ benigni: scribunt ep̃s.

C A milleni q̃nq̃ deniq̃ deniq̃: abbates septuaginti: cum quater numero.

C Q̃ plures sine mitta refulsere inde citra: plat ecclēsie.

C Quotquot sc̃timontales p̃forozes z sodales degunt socialiter.

C Nō est nostre facultatis p̃pensare dicta satis ac stilo differere.

C Sed q̃s alter p̃fessoz secum ducit talem choz p̃ celi palacia.

Sexta etas

Christus

¶ **Johānes** mādēuī doctor ī medicinis ⁊ mīles ī armīs: natione anglicus fuit circa hec tpa ⁊ mirabilē pegrinationē q̄si totius mūdi p̄fecti ⁊ scripti eā trib⁹ linguis. Astro nomi maximi fuerūt **Parisi⁹** hoc tpe videlz iohēs de ligneriis/ **Johēs** de saxonia/ **Johānes** de muris. Et **buridanus** maxīm⁹ philosophus q̄ inuenit viam modernor.

¶ **Clementus** magnus fuit q̄ terras mouit ⁊ vīdas ⁊ edificia plurima subruit.

¶ **Spiritus** guidonis multa revelauit in ciuitate **Blexii** circa romā. de hoc pulcher liber est script⁹.

¶ **Aquarū** inundatio fuit maxima: nō ex pluuiis. sed scaturienti terre venar.

Danna fecit infinita in toto orbe.

Imperatores.

¶ **Iste karolus** fuit dux bohēmie vir prudēs et astut⁹. hic iussu **clemētis** electus fuit: adhuc viuēte **Ludouico** p̄tumace. Et q̄ humiliter b̄ndictio nē sc̄i petri ac pape coronationē expetiit more aliorū bonorū: ideo ī oībus b̄n direct⁹ fuit: ⁊ p̄ualuit p̄tra oēs aduersarios suos. Ip̄e multa statuit: ⁊ p̄cipue legem fauorabilē p̄ p̄sonis ⁊ reb⁹ sp̄ualib⁹ q̄ adhuc **karolina** d̄r. Tandē morit⁹ diuitius plenus ⁊ gr̄a: sepultus p̄age.

¶ **Bellū** maximū inter **philippū** regē **Francie** et **eduardum** regē **anglie** fuit: ⁊ tāta strages vt mare flādrēse aliq̄t dieb⁹ tinctum sanguine videret.

¶ **Pestilētia** grauissima fuit: ita q̄ vix viui sufficiebant ad sepeliendū mortuos. Item multe ville deserte diu māserunt.

Anno mundi.

VI.M.DXXXIII.

VI.M.DXLIII.

Pape.

Lemouicēsi.

Anno Christi.

M.CCCXXXIII.

M.CCCXLIII.

¶ **Iste clemēs** fuit noīe ⁊ re tor⁹ stuosus: multa q̄ p̄ benedictū rīgōrose facta mitiga uit: ⁊ q̄sdā p̄uatos restituit. Laudabilis fuit rigor seueritatis b̄ndicti. sed multo amabi lior fuit benignitas clemētis. hic erat sermocinator egregius ⁊ sermones multos colle git. nullū incōsultū se abire p̄misit. elect⁹ fuit āno xpi. M. cccxlīii. vt ī bulla q̄dā repp̄.

¶ **Declaratū** est p̄ b̄ndictū q̄ aīe sc̄tē q̄. nīhil h̄nt purgabile p̄mo statim vt decedunt fa ciem dei vidēt: aliter sentire aut dogmatizare est hereticum.

¶ **Ordo** nonorū mīlitiū **Jesu xpi** ī **portugalia** īstituit p̄ **iobānem**. xxiī. p̄tra **sarracenos**.

¶ **Iudei** p̄ totā **almaniā** fuerūt p̄busti: q̄ fontes ⁊ puteos itoxicarūt. sicut plures eorū confessi fuerūt id esse verū.

¶ **Anno**. M. cccxxv. fundata est domus sc̄tē **Barba re** ordinis **carthusien.** ī **Colonā** **agrippina** illo ī locorū p̄te credit vbi olim **beat⁹** **Se uerinus** sc̄i **Martini** aīam ī celum deferri p̄sperit angelico p̄scensu.

¶ **Oderic⁹** vir sc̄tū de ordine minorū ī **asia** ⁊ ī **India** euāgelisādo discurrebat: miraculis claret. Et q̄tuor sc̄tōrū marty p̄ corpa sui ordinis de ciuitate **Thomas** transtulit p̄ mare ad supiorē **India** ī ciuitatē **Carrā**. nō sine miraculis: ⁊ descripsit pegrinationē suam.

¶ **Ludolfus** **carthusien.** p̄or **argētine.** q̄ vitā xpi p̄p̄lauit egregie ⁊ alte.

¶ **Multitudo** p̄cerū qui louppe castrū cum. xxx. millibus peditū ⁊. M. cc. equitū ob sederūt per. ii. M. s̄uīceros fugantur. interfectis. liii. M. pugnatorū ⁊ tribus comi tibus. Anno christi. M. cccxxix.

C Portentū ignis in celo visum est: qđ a philosophis vocat cādela rotūda. Et eodem anno surrexerūt. Mcccli. cruciflagellatores. hec secta pestifera surrexit in supiori almania. z ad iferiorē descēdit. demū ad partes gallicanas. Cōfluebant tmōi ex diuersis doctis z idoctis: nobilibus z ignobilibus. Flagellabant autē se cum flagellis nodosis: acubus isultis zc. et nisi papa phibisset multa mala attentassent.

C Sanctus yuo Brito doctor iuris canonisat: q̄ fuit aduocat⁹ pauper z sacte vite. hic solus inter oēs iuristas modernos sanctus cōputat. **C** Tylarādus cardinalis sc̄i petri ad vīcula platus deuotus z amic⁹ religiosoz: z p̄motor bonoz fuit.

C Visio flebilis facta cutdā heremite in p̄sentia dñi Innocētii pape. vi. dū adhuc cardinalis esset. vñ aieb at. Vidi aīas in infernum descēdere sicut nīues densissimas: in purgatorū sicut nīuē rarissimā. sed ad paradysū tm̄ tres vidi iroire. s. illi⁹ ep̄i ac illius vī due romane z illi⁹ p̄oris carthusien. q̄ oīa sic post repperit vera. z ex tūc maximā deuotionē ergavtros religiosos habuit: z p̄cipue Cluniacen z carthusien. hos em̄ duos ordines spāliter p̄ ceteris p̄uilegiauit: z ab oī patriarchaz archiepoz ep̄orum z quozūcunq; p̄ncipū zc. iurisdictione visitatione taxatione: z q̄licūq; vexatione exēptos esse decreuit sub anathematis vīculo: eosq; sub sc̄i petri ac romane ecclie p̄tectione suscepit.

C Siberr⁹ de belre almanus z iohānes vuolffgrā anglī⁹ carmelici ordinis illustrib⁹ cōnumerādi ad salutis sciam verbis scriptisq; cōplures erudiūt.

VI. M. DLIII.

Remouiceñ.

M. CCCLIII.

C Iste innocētius fuit amator religiosoz z fecit fabricari in regno Fracie p̄pter sc̄m Andream ex opposito auinionis monasteriū ordinis carthusien. z multa p̄uilegia eidem sc̄to ordini p̄cessit: ibidēq; sepeliť. Fuit etiā canonista maximus.

Johāna regina fracie x̄iuosa et hūillima: z vt pie credit sc̄ta obiit āno dñi. M. cccclix.

C Studiū prage iſtituit z p̄uilegiis dotať ab inocentio. vi. iuitu karoli īperatoris.

C Lector qđā paul⁹ noīe negādo beatā x̄ginē p̄ceptā fuisse sine pctō originali: coram toto clero z pp̄lo in craconia cecidit z expirauit: sermone nondū finito. vt testat magister hēricus de bassia. qđ factū plures terruit i hac materia scribinges. Cautus est em̄ de secretis dei nimis curiosius iuestigare.

C Iubileus mutat p̄ clemētē de q̄nq̄gesimō i q̄nq̄gesimū p̄pter breuitatē hūane vite.

C Idē etiā clemēs monasteriū z ordinē cluniacen. multis z maximis p̄uilegiis dotauit: z ab oībus inq̄etudinib⁹ exēptū sub btōz petri z pauli ap̄loz tuitiōe īppetui suscepit.

C Iohānes de bachone carmelita theologie sapiētie canoniceq; scie p̄nceps parisi⁹ et demū per anglīam clarus cognoscit.

C Guido de pirpiniaton ex p̄ore generali carmelici religionis p̄mū maioriceñ. ac de mū Cluniacen p̄tiffex doctor inter p̄cipuos cōmēdatus: z vt alter helyas p̄ domo dñi seriosius post correctoriū iuris: z alia q̄plurima volumina per cōmēdata libū p̄tra oēs bereses scripsit: quē dño gallicano cardinali albanēsi p̄tulauit.

Sexta etas

Christus

Eclipsis solis fuit i principio martii z durauit qñ duab⁹ horis. Terremotus maximi fuere p diuersa loca. Et basilea tota cecidit. M. cccl. vi. cñ multis castris i circuitu. Tñc hoies velut bestie i siluis pmozant vix ciuitates intrare audet. Bella etiã plura z pestilentie z fames fuerunt. Terra i multis locis aquã albã z fetetẽ euomuit. q castra z loca fortia casui dedit. Tpa isup piculosa ppter hereses z sectas plures: z supbia z iniquitas nlmis iualuit: z pplus curiosus z levis nimis. Cñ i libro bñe brigide. i. ca. xlv. dñ q scdm rigore iusticie mñd⁹ merito deberet pñre. qz peior fuit q tpe diluuii. sz pñb⁹ scõp mia Imperatores.

(parcit ei.

Circa hec tpa pñit Karolus qtuor electorib⁹ thelonia z vectigalia iperialia qñta fuerunt in tris ipsoz: z surgit grãdis disputatio p z s. Mā vna positio pbare pñdit q hoc nō liceat nec expediat sic exollare iperitū: vt nullas vires pñra aduersantes retineat. Alia ecõtra puta rōnabilr hoc factū: ne ipsoz electoz regios grauef. stāte p tñc tot pñcipū violēta icursione: nichilqz curatū de iperialiū fulmiatione pceptoz. Quare ergo ipsi electores p ceteris exactionari deberet: cñ nō esset q defederet aut manū adiutricē afflicti porrigeret. Que autē istaz firmior sit. videāt quoz interest. Quid vero de his Eneas poeta laureat⁹ senserit in hystoria bohemoz plen⁹ pñet hoc p certo scim⁹ q siue sic siue aliter disputatio pcludat: mñdus iste cursum suuz solita vanitate z instabilitate nō retrahet. nil stabile sub sole cum cūcta vanitati subiaccā. vt sapiens ait.

Anno mundi.

VI. M. DLIII.

Pape

Anno Christi.

M. CCCLXIII.

Iste vrbani⁹ fuit abbas Masiliē. ordinis sancti benedicti: decretor doctor z scñs reputat. Fecit crucē pdicari s Turcos: z passagium ordinauit. Ad ipm beata Brigida fuit missa a xpo pro pñfirmatione regule. Tñdem intorcat⁹ obiit.

Brigida vidua scñssima de regno svutcie clara habet: multas reuelationes habuit iformatiuas ad oēm statū ecclesie: z ordinē instituit: cui⁹ ipsa patrona est. Et⁹ festū agit. xxii. kal. Junii. **O**rdo saluatoris q vulgarit ordo scñe brigide ē q circa hec tpa ichoat: cui⁹ regulā ipse saluator met dictauit. **K**aterina de senis xgo icõparabilis scñtatis fuit: cui⁹ vitā scripsit magister iordan⁹ ordinis pdicatorz Messor eius. Obiit autē āno M. ccclxxx. multū iustificauit partē vrbani. vi. dicēdo ipm esse verū papā. Et de scisma te pphetizauit. habuit etiã xginē secū scñām katherinā fillam bñe brigide: z als plures vtriusqz psonas venerabiles. **C**õstitutio in vinea publicat pñra symoniacam prauitatē primo anno vrbani pape qñti in vrbe apud sanctum petrum.

Johānes de ruspescissa de ordine minoz multa pdixit mox futura de duobus antixpis z desolatione terraz: z generali pculcatione cleri z reductione toti⁹ orbis ad fidē xpi: pluraqz alia añ annū dñi. M. ccclxx. q dixit sibi reuelata a dño Iesu. sed nō euenerunt. Et diu in vinculis tētus grādia scripsit de futuris. Et nota q pene ab initio fidel huiusmodi pñosticatores fuerūt: z quorū tps determinatū pñdixerūt de hmōi archanis q pñ posuit i sua potestate decepti sūt. Ideo nō est hmōi reuelatōib⁹ āpli⁹ fidēdū.

Anglici cum buttonibus et multis aliis populis barbaris plusquam xl. M. assacie fungantur: quod fines inuadunt castra quod prima cum urbibus usque ad solum euerunt. uirgines et mulieres uolenter opprimunt: ecclesias cum monasteriis igni succendunt. Tandem post multas tyrannides cum bernesium terminos sibi deprecare attetassent: maxima multitudo cum duce eorum a bernesium interfecti sunt in frovemburum. reliqui uero per suuiceros aggressi mirabiliter ceciderunt. anno christi. M. ccc. lxxv. in die sancti stephani pthomartyris.

Secunda chorisantiu transiuit anno dñi. M. ccc. lxxiii.

Et fuit rhenus magnus incomparabiliter.

Bartholdus et baldus fuerunt hoc tempore maxime legiste.

Iste vuenzela filius predicti karoli regis bohemie. et adhuc patre uiuente electus est in regem cum adhuc puer esset: sed non curauit de impio. et ideo post multas amonitiones depositus fuit. Mobile eius iudolem libidinosa uita polluit. et fuit filius eius sine honore. nimis enim degenerat a moribus et uirtutibus sui genitoris: nec unquam imperiali diademate coronatus est. Paterna autem probitas in sigismundum fratrem eius transisse fertur. ut infra patet.

Petrus de casa ex priori generali carmelitarum episcopus uasio. ac hierosolymitanus patriarcha uirtutis forme doctrineque speculum clarus habetur. quem coplura miracula deo coregnare predicant.

VI. M. DLXXIII.

xi. Ste. a. viii.

Scisma pessimum oritur quod durauit annis. xl.

vii. Clemens. an. xv.

v. Urbanus. an. xi.

M. CCCLXXIII.

Iste gregorius fuit dictus petrus de bellaforte lemouicensis diocesis dyaconus cardinalis obiit rome in pace christi. Post eum sequitur tribulatio quam dominus beate hugide postedit propter peccata cleri.

Stigma christi mulier quedam in manibus et pedibus habuit. et morabatur in oppido deliff in hollandia.

Scisma. xxi. oim scismatum quod annis fuerunt pessimum et subtilissimum. Adeo enim pplexum fuit ut etiam doctissimi et perscientiosii uiri non valerent discutere cui esset magis adherendum. Et fuit continuatum per annos. xl.

cum grandi scadalo totius cleri et grandi iactura animarum propter hereses et alia deuia que tunc pullularunt eo quod non esset disciplina in ecclesia secundum hominum. Et ideo ab isto urbano sexto usque ad martinum quintum nescio quis fuit papa.

Alexandria egypti ciuitas opulentissima a christianis capitur.

Causa humane malicie a doctis uiris multiplex assignatur: inter que non minima est quod parentes filios non educant disciplinate: sed permittunt eos ad placitum deliciis affluere. Perulancia igitur cum ex consuetudine in naturam transierit: nec erubescere nec timere potest. Sicque ceruix dura donec paupertate bellis laboribus et aliis tribulationibus mollescat atrita. Flagellum ergo sibi prepat qui filios non castigat.

Iste urbanus electus fuit in urbe propter uim romanorum: sed cardinales hoc metu fecerunt. et non ex animo. Quapropter fugientes ad ciuitatem fundorum dixerunt cum non esse papam. et elegerunt loco eius dominum robertum de gebenis eodem anno quod dictus clemens. vii. et hic oritur scisma pessimum.

Sexta etas

Christus

C Lupoldus dux austrie cum magno comitatu militaris exercit^o nobiliū delusus cō-
cilio: cōfederatos q̄ svitceri vocant apud sempachū potēti p̄lio inuasit. Uerū illi licet
pauci. i. M. dc. deū q̄ p̄ceptor est inuocātes: maximā hanc multitudinē effugarunt: ipso
duce interfecto. cū. viiij. comitib^o. cxx. militib^o. iiii. M. pugnatoy & plurib^o nobilib^o q̄ de
austria alsacia/sungania/z b̄isgaudia &c. illuc ad pugnam puocati erant. De svitceris
vero tñ. cxxii. interfecti sunt. āno dñi. M. ccclxxvi. die. ix. mēsis Junii. Et post duos
annos nobiles qui remāserunt itex cum. vi. milibus pugnatoy reuertentes per. cc. vi-
ros de glarona in fugam versi sunt. occisi. iis. M. cccc.

Henricus oyta sacre theologie professor famosus.

Imperatores.

Iste ropertus als robert^o dictus fuit dux bauarie et comes palatinus
rheni. vir iustus et catholicus coronat^o a Bonifacio. ix. hic cum grādi ex-
ercitu almanoy itrauit italiā p̄tra iohānē ducē galiasē. s̄z cū iactura graui redit dignus
habiti^o. vt pro iusticia pateret.

Hericus de ballia etiam doctor theologie fuerit
in viēna duo. **B**erhardus groet claret sc̄titate vite et scia: & iēpit cōgregationem
fratrū in dauētria: et plura scripsit. **J**ohānes de rusburg clarus habet vir admodū
deuot^o & illuminatus: etiā multa scripta in theutonico reliquit.

Clincēti^o de valētia als de ferra vir sc̄tū claret miraculis multis. Canonisat^o est
post a calixto. iiii. q̄d & sibi p̄dixit spū p̄phetico Bernardus discipulus eius.

Anno mūdi.

VI. M. DLXXXIII.

VI. M. DXCIII.

Pape

ix. Bonifaci^o
an. xv.

xij. B̄ndict^o
annis. xxi.

Anno Christi.

M. CCCLXXXIII.

M. CCCXCIII.

Iste bonifaci^o eligi^o rome loco vrbani dictus - **I**ste b̄ndictus fuit electus in aul-
fuit petr^o de thomacellis: & p̄tinuat scisma. uione in locū clemētis: & dicebatur

petrus de luna: & p̄durauit ad cōcilium p̄stantiēse. sed nec tūc q̄dem obedire voluit. s̄z
semp p̄māsit p̄tinax. moxitur tādē in regno aragonie. iussit cardinalibus suis q̄statim
alium loco sui eligerent: quod & fecerūt et ydolum eleuātes clemētem octauum voca-
uerūt: sed tamē nichil profecerunt.

Festum visitatiōis beate marie istituūt ab vrbano. vi. sc̄dm formā sacramēti eucha-
ristie p̄pter ipetrādam vnionē meri^o beate marie p̄petue & gnis.

Heresis puerſa iohis vutcleff i anglia: et iohis busis i bohemia. hieronimi de pra-
ga pullulauit: & multos ifecit: & sub habitu ouino lupinā feritatē abscondētes totū ecclia
sticū statū puertere nitebant. Adiuuit eos t̄ps pessimū p̄pter scādolosum scisma.

Heresis adamitarū pullulare cepit i bohemia: sed statū extincta ab hereticis fuit. s̄.
hussitis. Erat em̄ nimis grossa & iueretūda. Hā nudi icēdebāt: & idifferēter cū feminis
luxuriabant.

Sc̄tū petr^o thome ex carmelita pacten. eps et patriarcha p̄stati-
nopolitan^o doctor q̄z p̄celebris sūmiq̄ regis signifer bellicosus post inumeras q̄s hūit
nedū cū spūalib^o. s̄z & corpalib^o crucis inimicis victorias: post q̄ p̄les p̄scriptos libros
ac patrata miracula in famagusta regni cypri ciuitate corp^o exiuit in festo Epyphanie.

Cometa apparuit q̄ veru appellat̄ sat̄ singularis cū coma ⁊ radiis sursum erectis. ca-
pite deorsū pēdente ī occidēte trāsīēs. Hūc iter ceteros cometas q̄ ap-
parere solēt astronomi pessimū esse dixerūt. s̄z q̄ nō mane sed tpe vesptino apparuit iō
significabat tarde euentre illa q̄ cōiter minat̄. Raro vidi p̄nōsticiōes de īfluētiis ce-
li factas. H̄itate fulcī. H̄a de futuris p̄tingētibus nō est determinata. H̄itas ac sapia huius
mūdi stulticia est apud deū: vt salomō rap̄s testant̄. Insup̄ q̄ ex nichilo oīa creauit ille
p̄ electos suos amicos potest ea facilliter imutare: dicēte ps̄. c. i. Opa manuū tuarū sunt
celi. ⁊ sicut optozū mutabis eos ⁊ mutabunt̄. Et īz stelle ⁊ planete causent ḡnatiōes ⁊
corruptiōes ī istis īferioribus vt pt̄z. ii. phisicorū. H̄a hoc se nō extēdit ad actū ⁊ opa hoīm
sicut sūt pl̄ta/dissēsiōes p̄sura gētiū ⁊c. Ad talia etem īz p̄ īfluētiās celi hoīes alīqñ īclī-
nent: nō tñ necessitant̄. al̄s arbitriū hoīs nō esset libez. ideo ptolome⁹ dicit: vīr sapiēs
dñabit astris. s. resistēdo īfluētie celesti. Grācia añ hec tpa dñi ī flore: hic ī merore
⁊ p̄culatione fuit iuxta morē mutabilitatis t̄paliuz. Et nota q̄ frāci etiā extra patriā suā
sc̄z ī turcia hoc tpe miserabilissime ceciderūt ī bello q̄ noluerūt audire p̄ciliū Sigis-
mūdi regis deuotissimi p̄pter arrogātiā ipsoz: et capt⁹ fuit dux burgūdie: īterfectisq̄
plusq̄. c. M. xp̄ianoz. anno dñi. M. cccc. xvi. Ludouic⁹ dux aurelian. frater regis
frācie occisus est p̄parisi⁹ īfidiōe āno xpi. M. cccc. xvi. ⁊ fuit occasio infinitoz maloz.

VI. M. DCIII.

M. CCCCIII.

Iste inocēti⁹ fuit elect⁹ rome ī locū bo-
nifacii: ⁊ dicebat an-
tea cosmarus de pa-
rusio.
Iste gregor⁹ fuit elect⁹ rome
loco inocētiū: ⁊ vo-
cabat̄ ārea āgel⁹
coran⁹ cessit p̄stātie.
Iste alexāder fuit elect⁹ ī p̄cilio pisano
dicebat̄ petr⁹ d̄ cādīa
⁊ sic additū est scisma
bāt se p̄ sūmis pōtētib⁹.
Iste iohēs succes-
sit alexādro. ⁊ p̄mū q̄
dē bñ ichoauit p̄uio-
ne. ⁊ fuit ī p̄cilio p̄stā-
tiēst: ⁊ obtulit cessionē
papat⁹: s̄z post depra-
uatus latenter fugit: ⁊ tamen nll̄ p̄fecit ei. cap̄t̄ tandē ⁊ sic cessauit coactus: factus ite-
rum cardinalis sepultus florentie.

Iohēs balestaris carmelita ⁊ doctor egregi⁹ mlt̄a scripsit. Petr⁹ de alsaco theolog⁹.
Iohānes gerson discipulus eius etiam doctor theologie clar et parisi⁹.

Trifar⁹ cursus t̄poz repit q̄ se miro ordine alīnat ⁊ sc̄bz hūc oīs stat⁹: omīs p̄dītio
se gubernat. Prim⁹ est ab īdātīe: sc̄bz īdigētie: terti⁹ tēpantīe. Cū em̄ t̄paliū ab īdātīa
arridet hoīes: sic sūt aīosi ⁊ grādīa attentāt. p̄lesq̄ futuri sublimes delicate ⁊ pōpose
educunt. Sequit̄ ex hīs facilliter discordia qñ nullus alteri cedere didicit: donec apte
bella cūcta ad paup̄tatē deducāt. Indigētes igit̄ effectū prudētiā addiscim⁹ moleste ex-
pti q̄d nō vt volum⁹: sed vt p̄mittimur opamur. tēperate deiceps viuerē: ac meticulose
solem⁹: Generat deniq̄ tēpantia diuītiās q̄ itē vt p̄us aīm timidū reddūt. ⁊ ī circuitu
sempit̄ne īstabilitatis ambulare cogūt. Iuxta cōe igit̄ puer bñ. Diuītie pariūt aīosita-
tes aīositas bella/bella paup̄tatē/paup̄tas mediocritatē/mediocritas diuītiās/diuitie
iterū aīositates. ⁊c. hoc est q̄d ps̄. notat dicēs. In circuitu ip̄i ambulāt. M. i.

Sexta etas

Christus.

Cometa apparuit ano. M. cccc. viii. et statim post Leodiu cecidit. xl. M. interfectis
Dni prutheni ptra regē Polonie bellantes superati sunt occisis. xx. M.

Concilium pisanū in q̄ inchoata fuit materia de modo faciēde vnionis. duos eū depo-
suit et tertiu substituit: et sic pei⁹ scisma factū est: qz nō pualuit exeq̄ bonū quod creuit.

Impatores.

Iste sigismundus rex vngarie: et filius Ikaroli vir xpianissimus et hu-
millim⁹ adeo deuot⁹ vt merito canonisari debuisset iuxta quorūdā plo-
rū vota. Hic afflicte ecclesie et pene desolate sua mirabili sapientia et
industria succurrit. nec in aliquo sibi ac suis pepercit. donec plena vnio
fieret Contra turcos. ix. bella habuit vbiq̄ triumphando quid vltas?

Que de pstatino/theodosio/Ikarolo/Ottone ceterisq̄ impato-
rib⁹ laude digna scribūt huic secure possūt applicari. Eligit. M.
cccc. ix. iā cū. xliiij. ānis regnasset i vngaria coronat ab eugento.

In hoc sacroscto pcilio fides xpiana q̄ tam multis annis qua-
si titubare videbat fortiter surrexit ibi scisma pessimū. xl. ānoy
terminatū est. ibi hereses dānate. et duo heresiarche. s. Johā-
nes huz et hieronimus cōbusti fuerūt. et plura bona instituerunt.
Dictum concilium legitime congregatū representat eccle-

Anno mundi.

VI. M. DCXIII.

Pape

Romanus.

Anno christi.

M. CCCCXIII.

Iste martinus electus fuit p concilium pstantien. depositis aliis cōtendentib⁹. qui
diu scisma habuerūt: et sic rediit vnio diu desiderata et necessaria p fides defensione. hic
fuit papa potētissim⁹ sup oēs diuites. et rusticarius magnus. plateas et strates publicas
securas reddidit. hereticos deleuit. multa bona patrauit adiuvāte sibi iclito pncipe si-
gismundo p terra scā recuperanda multos thesauros cōgregauit.

Maxima multitudo autum satis ignotarum in multitudine quasi passerēs de gallia
venientes prope Bernam spaciū itineris ferme vnus miliaris theutonicum in lon-
gum. et quartā partem vnus miliaris in latum volando occupant. Et statim post sigis-
mundus cum glorioso comitatu illic aduenit.

Michael de angauis carmelita xpianitatis luminare post editionem multorum vo-
luminum terras liquit.

Conscientia pura scdm timorem dei olim in plaris vicens ecclesiam chri sti laudabi-
liter more vsta et exemplo erexit et prouexit. Dehinc successu temporis cum iam eccle-
sia in temporalibus abundare cepisset. oblita quodāmodo de conscientia. scientia qua
inflare solet multos in ecclesia presidere fecit qui sacram scripturam diuersis versu-
tūis palleantes iusticias domini rectas que cor letificare consueuerunt ppter delicias
carnis falsificare nō timebant. multas hereses seminabant. et plura beneficia pinguis-
p papā dispensando cumulabant. Clerū tamen aliqui licet pauci cum conscientia re-

¶ Bohemia vastatura trociter per sigismundum et principes almanie propter heresim
 bullitarum. et fuit crux data et predicata contra eos.

¶ Regnum Francie florentissimum miserabiliter supra modum vastat per henricum re-
 gem anglie qui etiam non valens quietos dies in deliciis sufferre. postq̃ alios afflixit nō
 sine grandi iactura suo infelicissime morbo pessimo vitam finiuit. Itē iohānes dux bur-
 gūdie idem regnum eque lacerauit: et ipse etiam post occidit. qđ fuit infinitoꝝ malozum
 occasio. Tandem dñs cardinalis sancte crucis ordinis carthusien. pacis modū inter eos
 repperit. sed anglici noluerunt recipere: sed burgundi tantum.

¶ Iohānes dux burgūdie atrociter occidit in conspectu regis Francie statim post treu-
 gas initas cū sacramentum diuisum ambo sumpsissent. et sequitur multa mala longo tpe.
 ¶ siam vniuersale et potestate habet a xpo immediate: cui omnis status etiam papa
 lis obedire tenet in his que sunt ad generale reformationē ecclesie. s. in fide et moribus
 tam capite q̃ in membris. Item qđ deinceps cōcilium decēnio deberet celebrari. ⁊ plura
 alia bona. ¶ Duo amantes in p̃sentia sigismundi fatuo amore conglobati cum se
 ad libitum frui non possent horribili infirmitate percussi sunt ita vt mulier expiraret. vir
 etiam vix curari poterat. vnde apparet quantum sit hoc malum vitandum. quod nullo cō-
 silio acquiescere potest.

vi. M. D. L. xxiu.

iiii. Euge
 an. xvi. Venetus.

M. cccc. xliii.

¶ Iste eugenius fuit electus pacifice in vbe. mortuo martino: et indubitatus papa ha-
 bitus sed postea breuiter expulsus de roma. vt nudus fugeret. Item a cōcilio basilien
 citatus et etiam depositus. sed non curauit: et ob hoc iterum scisma oritur. quod stetit vs
 qđ ad mortē eius. Qui fauebant sibi multa laude digna de eo dixerunt. Ecōtra qui ei ad
 uersabātur: plura enormia sibi imposuerunt. ⁊c. vt mors est. Tamen quicquid est ante su-
 scepiam dignitatem fuit vir abstracte vite. puta fraticella et bone fame. Quod postea
 fertur feculo diuino iudicio relinquo. Ipse etiam romam recuperauit adiutus a vene-
 tis: et maiorem obedientiam habuit.

† tinentes: cōsciētia pura ⁊ sciētia sancta illuminati multos ad iusticiā erudiūt qui iam
 quasi splendor firmamenti in eterna felicitate rutilare creduntur. Sed heu nephandis
 his temporibus cunctis scrupulis de conscientia abasus sponsam xpi gubernare vide-
 mus personas videlz conscientia scientiaq̃ carentes. Et velut entia insensibilia deum
 nec sanctos eius verentes beneficia super beneficia sibi vsurpare. Et quod plus est vi-
 demus vilissimos quosq̃ laycos parrochias et monasteria et qđ nephas est dicere obla-
 tiones altarium amodiare. hinc patrimoniu christi solis ministris eius deputatum ⁊ pau-
 peribus distribuendum. in vsus deuenit tyrannozū: et meretricum ecclesie et monaste-
 ria sacra in loca deserta rediguntur. hinc guerre mortifere/ destructiones ciuitatum et
 regnozū/ mortes innocentium lamentabiles: ⁊ mala infinita nunc facta cernimus: que
 omnia ex pōpa epōꝝ ⁊ insatiabili auaricia prelatoꝝ in detestanda p̃cessisse cernimus. ⁊c

M. ii.

Sexta etas

Christus

¶ Tres soles vñl sūt in celoz sequit statim triplex regimā in ecclia. s. Eugeniū/cōcilij neutralitatis. multa dicitur. .zc. Jte vñtus maximus fuit āno xpi. m. ccccxxiii.

¶ Lyduit vgo sc̄a in holādia fuit: ibidē sepulta oppido schydā dicioque mirabili infirmitate etū retēta vbiq; patif. i. in toto corpore iuxta nomen suum.

¶ Bernardinus frater minor q̄ nouā reformationē ichoauerat: multa bona i ecclia fecit mox: miraculis fulgēs inumeris. ¶ Johānes de capestrano frater minor discipulus bernardini st. tū post obitū ei? p̄fuit reformatio ni noue. claret miracul' mox anno. m. cccclvi. habita victoria contra turcos. Imperatores.

conclij basilienſe
i spū sc̄o legitime
cogregatu in hoc
mūta bona isti

tuta fuerunt p reformationē ecclie in capite et in mēbris: habuit p̄ncipiū gl̄iosū. i. finē humilē ac tribulatiōe plenū ppter sc̄isma mirab. his rerū euentus p̄ualuit p̄ciliū p̄statiē. tres papas eos deficiēdo: quartū istitūdo cū tot haberet aduersitates. et in nullo p̄firmatū fuit et illud aut tāta auctoritate collectū et firmatū: nec vnū potuit vel in modico reducere ad normā sui p̄positi. imo ec̄otra p̄cessus eius impeditus fuit ab āno. ibi debile p̄ncipiū et finis gl̄iosus. hic ec̄otra p̄cessus.

Anno mundi.

vi. m. dcccxxiii.

¶ Eugenius depositus fuit āno xpi. ccccxxix. die. x. mēsis Julij. et Felix eodē anno. xvii. Nouēbris et outur sc̄isma vsq; ad annū. m. ccccxlviij.

v. se. ā. ix. De sabaudia

Anno christi

m. ccccxxiii.

¶ Jste felix fuit dux sabaudie p̄nceps deuotus et senex. vidit filios filiorū suoz: hic cū iā celibē vitā duceret electus ē i papā a p̄cilio basilienſe. depō. ito eugenio: fuit sc̄isma longo tpe et nō habuit magnā obediētā: q; neutralitas subintravit. Tādē defuncto eugenio cessit Nicolao ppter fauorē vniōis factus legatus gr̄acie: et cardinalis sabin an? hic monasteriū ripalenſe. ppe lacū lausannē magnifice instaurauit. ibiq; sepultus est in pace xpi

¶ Sūma. xxiii. inter eugenii et felice. et iurauit ānis. xvi. Laus fuit satis noua. nec ante hec tpa vñl: q; p̄ciliū basilienſe. depō. sūt eugenii vñcū et indubitātū papā. ideo q non seruaret decreta p̄ciliū p̄statiē. vt vicebat. nec obedire curauit p̄cilio basilienſe. aliteris magis ec̄otra debere fieri. vñ oñt gr̄adis altercatio scribētū de hac materia: p et cōtra. nec poterāt p̄cordare vsq; hodie. Itā vna pars dicit cōciliū est supra papā. Alia pars ec̄otra dicit nō. i. papa est supra cōciliū. Deus sup oia b̄ndictus det pacē suā in ecclia sc̄a sponſa xpi sepe. ¶ Ludouicus alamādi eps arelatenſis. cardinalis vir sc̄e vite ac mire patientis: singularisq; colūna cōciliū basilienſis. cui diu p̄sedit multis choruscant miraculis. ¶ Prohibitu fuit in sacro sc̄o cōcilio basilienſi. ne p̄ncipes seculares cōsules siue comites. .zc. ecclias et viros eccl̄iasticos tallis siue collectis. .zc. aggravare p̄sumerēt sub anathematis vinculo.

¶ Anno dñi. m. ccccxlviij. xxi. mēsis augusti. Ludouicus p̄mogenitus regis gr̄acie et delphini viennenſis. intrauit patriā alsacie cum multitudine copiosa armatorū et tandem patriam a basilea vsq; argētina miserabiliter deuastauit. et hac die. s. xxv. augusti ante basileam idem delphinus p̄ualuit aduersus svitenſē. et cecidit ruit morte de ip̄sis. ii. m. vcl circa in domo leprozorū apud sanctum Jaco

Constantinopolis ciuitas imperialis caput ab infidelib⁹ turcis tradita per quedā ianuensem que per triduum constituitur a turco rex iuxta pmissum: die quarto decollatur. Et fit plactus in tota christianitate et timor grandis: multi xpiani trucidati sunt et in numerabiles venditi. Imperatoris corpus iam mortuum decapitatum fuit ex liuore turci: et perit pene totaliter fides in Grecia.

Bella plurima in diuersis locis diu cōtinuata: p̄cipue in saxoniam: vne stphalia: flandria: p̄uscia: sueuia: bochonia: et specialiter in anglia strages grandis.

Ciste frederic⁹ dux austrie electus fuit in regē almanie. et diu distulit coronari a papa ppter scisma tandē facta vnione a nicolao cū magna gloria imperiali dyademate extitit in vrbē coronatus: vir vtiq; pacific⁹ et quiet⁹ et patietie singularis: nec odies clerū. Filiā quoq; regis portugalie sumpsit in vxorem. Anno aut. M. cccc. lxxi. magnam fecit conuocatione principum in ratispana propter incursionem turcorum pponens eis qd iam infra. xx. annos xpianitas diminuta esset ad centum leucas vel qualiter monuit vt ad resistendum se pararent.

Quit hic elect⁹ fuit franch fordie in regē almanie. anno dñi. M. cccc. lxxviii. die. xvii. martii. sed statim intorcat⁹ obiit. Alii dicūt qd p fluuiū ventris. vir vtiq; totaliter virtuosus: et adeo pius vt tota plebs diceret qd mundus eius presidentia non esset dignus: reliquit vnum filium paruulum cui simile contigit: et duas filias.

vi. M. DCLXii.

vi. M. DCLXii.

Cvi. Mico. Januensis.
anis. viii.

Ciii ca. an. Cathalanus.
iii. an. v.

M. CCCC. xliiii.

M. CCCC. liiii.

Ciste nicolaus de oppido sarasana iter ianuā et lucanā ciuitatē elect⁹ i vrbē anno no dñi. M. cccc. lxx. et cōtinue iūrm⁹ nec potuit M. cccc. lxxvii. loco eugeni adhuc penden zelū suū pficere quē ptra turcos pcepit ipediē te scismate paulatim vbiq; obtinuit obte senio morteq; pueniente: moritur anno. M. cccc. lxxviii. ipso die sc̄i s̄ixti in quo festū transibutionis sic pualeret p̄ ducē sabaudie: qd fuz rationis dñi instituit. anno. i. elapso.

it quasi affinis cūctis p̄ncipib⁹ xpianitatis et tñ dimissus ab oib⁹. s̄z statim sequenti anno vnio rediit cedēte felice. qd placuit dño p̄ ablecta mūdi gl̄ificare nomē suū. hic fuit magister in theologia tot⁹ actiū: et in pceptib⁹ locuples m̄lra dirupta reedificauit: et grādē murū rome i circuitu palatii pstruxit: et totū murū romanū reitegrauit ppter timorē turcorū. Iste dñs i vrbē publicat⁹ lux fultit mūdo. cessit felix nicolao. videlz anno. M. cccc. lxx.

Ciohannes de capistrano frater minor discipul⁹ bernardinus: statim post obitū eius p̄fuit reformationi noue: claret miraculis. morit⁹ anno. M. cccc. lvi. habita victoria ptra turcos.

Cubile⁹ cū magna deuotiōe p totā xpianitatē celebrat⁹: et igēs multitudo ad limina s̄ctoꝝ p̄fluit. Dñs etiā papa rosā in dñica letare p̄secrato inclito p̄ncipi Vantgrauiō bassie transmissit: multis virtutib⁹ redimito: qd ab elizabeth sc̄tā matre sua fuit ples septa.

Cfestū trāsffigurationis dñi instituit a Calixto p gratiā actione illius victorie miraculose facte contra Turcum in vngaria.

+ bum. ipsamq; domum leprosoꝝ p̄buserunt et destruxerunt. anno quo supra.

M. iii.

Sexta etas

Christus.

Victoria miraculosa celi? dat xpianis i vngaria tras danubiu cōtra Turcū magnū z pdidit multos: z fugit timore hostiū pculsus: cū nemo cū psequeret. Sola manus dei ter ruit eū in die sc̄i s̄ixti. anno. M. cccclvi. Sc̄tus iohānes de capistrano p̄is fuit ibi z puo cauit pplm trepidatē ad psequēdū infideles fugiētes: z facta est vltio magna. Dixerunt enī turci q̄ tā imēsus numer⁹ armigerorū inseqbāt eos q̄ vix ausi fuerūt respicere: et iō fugissent relictis oib⁹: ipi fuerūt sc̄i āgeli. **P**ueri sc̄i Michaelis pegrinā cū magno feruore p turmas viā lōgā ad mare: z tū timor cūctissime spūs neq̄ agitarēt eos: sed statī cessauit ppter tediū itineris: z famē quā patiebantur anno. M. cccclvii. z anno pcedenti Imperatores.

(fuit maximus tremor in Neapoli: z pierūt. xl. M. hoīm.

Libroz impressionis sc̄ia subtilissima oib⁹ sc̄is iaudita circa hec tpa reperit in mag gūtia hec est ars artū sc̄iētia sc̄iētiarū p cui⁹ celeritatis exercitacionē thesaur⁹ desiderabilis sapiētie z sc̄iētie quē oēs hoīes p instinctū nature desiderāt: quasi de pfundis latibulaz tenebris p̄lūc: s̄mūdū hunc in maligno positi dūtat pariter z illuīat. **U**irt⁹ em̄ īf nita libroz q̄ quodā Athēnis vel Parisi⁹ ceterisq̄ studiis siue bibliothecis sacris pau cissimis q̄būdā studiosis manifesta fuit. p hāc i oi tribu pplō natiōe/olīngua vbiq̄ dē uulgat. ita vt verissime ipletum cernim⁹ illud q̄ d̄ puer. i. Sapiētia fortis p̄dicat i pla teis dat vocē suā: in capite turbaz clamat. in forib⁹ portaz vrbis pferēba sua dicēs: v̄s q̄quo paruuli diligitis infātiā. zc. Quāuis vero porcos spernere margaritas sciam⁹: mi bil in hoc prudētis ledit opīno: quominus oblatas comparat margaritas.

Anno mundi.

vi. m. dclxii.

Pape

Luscus

Genetus

Anno christi.

m. cccc. lxxiii.

Iste pius elect⁹ est āno dñi. m. cccclviii. z vocabat Eneas vir elo quēs z orator magn⁹: poetaq̄ laureatus: impatoris ambassiator an fuit z in cōcilio basilien. notabile tractatū scripsit. p auctoritate eiusdē ipse etiam canonisauit s̄ctam katherinā de sens. āno dñi. m. cccclxi. **H**ic passagium ordinare cupiēs cum plures ex almanīay enissēt romaz ipsos cum benedictione remisit ad ppria co q̄ non sufficissent: z statim ipse post mortur anno dñi. m. cccclxiii. die. xiiii. Augusti.

se sicut prius. **H**ic in signādis petitionib⁹ maturus fuit: z iusticie tenax: quasi meli⁹ foret pauca pdonare z ea firmiter seruare: cōplura signare z statim reuocare. **G**rade pallaciū construxit apud sc̄m marcū ante p̄pletionē mouit anno. m. cccclxxi. die. xx.

Jubile⁹ mutat in fauorē aiay p paulū de. xxv. in. xxv. annū. vt qz abūdat iniētias sup abūdet z grā. **T**urci dolo quidē z fraude obtinuerūt Bassenoz regnū z tucatum de spotis seruiē: z plura loca z regna in partibus oriētis achalā puinciā z insulā Ruthilene anno. m. cccclviii. **R**eformatio magna multoz monasterioz in diuersis mūdi ptibus fit. **E**t nota q̄ huiusmodi reformationes crebro legunt facte. sed penē nulla remāsit: qui solito more p successum t̄pis ad p̄stinū relaberēt languorē post venerabilium patrū mor tem. **M**aguncia capitur anno. m. cccclxi. **J**ohannes foret prior generalis ac re formator carmelici ordinis vir sc̄tē vite et singulariter p̄po fructiferus: posteaq̄ carmel lū totum. xx. repperat annis andegauis obiit vbi q̄ plurimis nunc choruscet miraculis.

Iste paulus ele ct⁹ est āno dñi. m. cccc. lxi. z statim approbauit celebrationē fe sti p̄sētationis brē vginis gl̄ioz

C Erubea ciuitas vulgo dicta nigropote capis ab isidelib⁹ thurcis. cccclxx.

C Cometa appuit i principio anni. m. cccclxxii. circa festus agnes trāsiuit sup coloniā in opposito litore z caudā longā q̄si graduū. xxx. misit ad occidētē. In festo bti blasii stetit in ariete: z misit caudā q̄si ad plades x̄sus oriētē x̄ga nimis erat alba q̄nq̄ zflāmea cri nitaq̄ valde. Sequūt bella z epidimie i diuersis ptib⁹. Et āno sequēti fuit estas feruētissima z siccitas i audita z in q̄busdā terris ignis sub terra succēsus vsq̄ ad arenā fuit

C Heremita q̄dā deuor⁹ in ptib⁹ s̄uiceror⁹ ppe vnder vualdē in magna hūilitate solo corpe dñico singulis mētib⁹ refect⁹ a. xv. ānis z vltra absq̄ corporali cibo vixit.

C Karol⁹ dux burgū die pmū memoriale bellū cū rege frācor⁹ habuit i loco dicto mōt lberi. de q̄ fugat⁹ hostib⁹ nobilissime triūphauit āno. m. cccclxxv. Post duos i sup annos dināt. z paulopost leodiū ciuitates potētissimas tota⁹ destruxit. Anno etiā. lxxiii. itra uit terrā gelrie z obtinuit eā. totūq̄ ducatū lothorigie. Sicq̄ p multa bella victoriosus semp pmanēs: cū musciā sup rhenū q̄si p anni spaciū ianiter obsedisset. tādē potēti cū exercitu ad s̄uicenor⁹ fines castra mouit vbi statū a duob⁹ milib⁹ aggressus. ppe grādi sonū cū graui dāno terga x̄tit. Eodē tñ anno rediēs de oppido moreti q̄ obsidebat relicis oibus potēter fugat⁹ est cum suis occisis. xx. m. Anno. lxxvi. die decē milliu⁹ martir⁹. Rousissime in obsidiōe ciuitatis nācieie a p̄federat⁹ atroci plio trucidat⁹ est victoriosissime āno. lxxvii. v. mēsis ianuarii. Epitaphium cui⁹ editū tale extat. Te piguit

VI. M. DCLXXIII.

Januensis.

M. CCCCLXXXIII.

C Iste fix⁹ añ cardinalatū fuit gñalis i ordine minor⁹ elect⁹ anno dñi. M. cccclxxi. vocabat añ frācisc⁹ de sauona ppe ianuā bone fame z morū. Fuit em̄ vocat⁹ ad cardinalatū absq̄ scitu suo. Eodē anno orator Bern. iustinian⁹ veneror⁹ recitauit corā eo q̄ turcus abstulisset xpianitati duo impia. q̄tuor regna. xx. puincias. et. cc. vrbes: populumq̄ absq̄ numero vtriusq̄ sexus: hortabat q̄q̄ vt ad resistēdum se disponderet.

C Bñs symō martyrisat in ciuitate tredētina āno. m. cccclxxv. die tertia añ festū pasche vt fert iudei azimū eor⁹ cū sanguie xpiano faciūt. tunc iudei añ domū parētū suor⁹ infantē symonē imēse sue etat⁹. xiii. ceperūt. cūq̄ crucifig⁹ tenebāt vt sāguinē vndiq̄ ex suo corpe traherēt. Puella q̄dā stina noie in ptib⁹ vuestfalie in oppido q̄d hamo d⁹ apte ac x̄issime stigmata dñice passiōis hūit i manib⁹ z pedib⁹ ac latere. x̄go nouiter puerfa āno. m. cccclxxiii. post spaciū autē. xv. ebdomaday circa festū venerabilis sacri corā. xii testib⁹ oñdit ea. z p̄dixit q̄ post duas horas redirēt: q̄ tūc nō iuenirēt ea: z sic factū fuit q̄ loca illa sanata erāt.

C Puella mōstrum tēpestare istar i veronēsi agro nascit⁹ q̄ vnum tñ caput h̄z: s̄z duos pedes: duasq̄ vuluas h̄is ex ipsis ambab⁹ vuluis supfluitates emittebat. isup q̄tuor brachia. s̄z duo grossiora q̄ p voluntate movebat alia tenuiora z imobilia erāt v̄etres duos circa stomachū p̄ictos habebat: hāc parētes p italiā circūferētes p̄cia ab īspicientib⁹ medicabāt.

C Fuerunt aquar⁹ iundatiōes maxime ventiq̄ horribiles multa edificia subuertentes anno. m. cccclxxi.

C Turci etiā terra mariq̄ cū potēti suo exercitu rhodū ciuitatē obsidētes aggrediunt⁹ offendentes ipsam plagis inumeris bōbardor⁹ muros destruētes: z vndiq̄ alias mu

Sexta etas milio Christus

¶ Iste Maximilian^{us} archidux austrie et dux burgundie: filius frederici imperatoris tertii predicti vir utriusque magne stutis et prudentie insignitus ac rei militaris scientia: non sine bellosis laboribus a iuventute proutus: fortunatus ac victoriosus. Quod ob virtutis suae laudem archiprincipes sacri imperii electores in regem romanum unanimi corde patri suo prout in franchfordia. anno domini. m. cccclxxvi. elegerunt. Et paulo post in aquisgrana imperiali civitate coronaverunt: et more sancto rex regem futurum imperatorem vixerunt. duxitque in uxorem mariam filiam karoli ducis burgundie. Ex qua produxit philippum burgundie ducem. habuit quidem bella plurima memorie digna. Secundo enim anno ducatus sui burgundie prope flandriam cum gallicis maximis habuit bellum. quo magna cum victoria francorum potentiam superavit. In hac laudabili electione obijt in franchfordia illustris princeps elector albertus marchio brandeburgensis. senex ipse electionem et sceptri imperialis administrationem deuote exegit. Obijt etiam ibidem venerabilis ac deuotus princeps comes iohannes de vuedenberg episcopus augustensis. qui propter electionem ad franchfordiam venit.

¶ Item Maximilianus romanorum rex deficientibus a se nequiter gaderentibus ac burgensibus tum etiam maiestatis sue iuramento deuinctis in vincula coiectus est: capis simul ac partim trucidatis omnibus quibus apud maiestatem suam poscente illorum si de aliquid gratie aut nominis fuit.

¶ Pacis te duxit quietis in vita. Sic facies karole iamque quiesce tibi. Reliquit filiam heredem unicam maximiliani uxorem: que cum duos genuisset filios paulo post de equo lapsa: fractis ceruicibus expirauit.

Anno mundi.

VI. M. DCLXXXIII.

Pape

ianuensis.

Anno Christi.

MCCCLXXXIII.

¶ Innocentius papa eius nominis octauus patria ianuensis. patre Aaron ciborum. familia mediocri. sed honorata natus iohannes baptista antea vocatus post sextum pontificem ex cardinali presbytero sancte cecilie hoc anno idibus augusti pontifex creatus. hic cum inter ceteros patres pauperum humaniorum haberet. propter ipsius humilitatem humanitatemque ac comitatum pontificatus munus obire premeruit. Ferebat etiam in rebus gerendis prudentissimum atque magnanimum. eo quod senis et in urbe legationis officio cum optime functus fuisset magna sui regiminis et prudentie spem patribus dedit. Et apertum ecclesie thesaurum vniuersis christifidelibus in peccatorum suorum remissionem dispensauit liberalissime.

¶ Mathias rex ungarorum e manibus diui frederici romanorum cesaris subacta diuisioni sue austria apud viennam rebus humanis feliciter exemptus est anno. M. cccxc. Tri prescendentes. et multos variis modis accedentes: tunc ex utraque parte multi mortui sunt. Denique ab obsidione destiterunt: illatis utriusque parti damnis innumerabilibus. Denique pres regis sicilie inuadentes: multa loca deuastant: homines rapiunt trucidantque: ac eorum bona depredant et inanimissime clades fiunt. tandem acceperunt contrarium ciuitatem archiepiscopum ipsius ciuitatis per medium secant: et quasi omnes in urbe occidunt per fide: tamen postea. donec potuerunt agentes viriliter. et non sine turcorum etiam aliquali strage.

C Karolus xpianissim^{us} hui^{us} nois octau^{us} Ludouici regis vndecimi filius: Frācor^{um} regnum āno salutis. M. cccc. lxxiii. suscepit gubernandum. Hic semp^{er} rex laudabilis et victoriosissimus fuit.

Innocēti^{us} octau^{us} pontifex maxim^{us} pacē pncipib^{us} xpianis pmedās eos ablecti mutuis oditi fedus pcutere hortabatur: ne thur cap^{ut} isidias molientū virib^{us} xpianitas detrimētū subiret. Rō iniuria igit^{ur} innocēti^{us} dictus est cū vite inocētia māsuetā idole clari^{us}: nō tractūdu iexorabilis aut morosus iter ceteros velut syd^{us} emicuerit.

C Maximili^{anus} anus frāfordie: cōi elector^{um} voto rex declarat. **C** Karolus octau^{us} Frācor^{um} rex in bello ptra Britānos apud sc^{ri}m albinū gl^{ori}ose triūphauit. **C** Graculi et pice magno numero ad aliq^{uod} miliarior^{um} spacia in aere pfligētes: belli ostentū pbuere. **C** Hēricus septim^{us} tūc pfugus auxilio regis Karoli frer^{is}: occiso Richardo regno anglie potit^{us}.

C Karolus pcessit ipis p^{ri}silio p^{ri}s cū sapientibus habito Margaretā maximilian^{us} Romanor^{um} regis filiā q^{ui} pcurante Ludouico p^{re} suo rege prudētissimo ac victoriosissimo p^{er} h^{ab}a de futuro despōsauerat: q^{ui}bus spōsalib^{us} Maximilian^{us} p^{er}sensuz pbuere noluit vt ad ptractū matrimoniū vsq^{ue} pducere n^{on} remisit: et Annā vnicā ducis Britānie filiā et solā heredē despōsaut: mulierē sane modestā corpe et mēte pulchrā ac benignitate ad suos plenā: q^{ui} despōsata Britānie ducatū suo regno vniuit hāc etiā iclūtissimā dñam adeo fecundā repperit vt tā masculos tres ex ea pcreauerit. **C** Venetos innocēti^{us} pōtifer ab interdicto eccl^{esi}astico et cēsurā i eos a suo pdecessore fulmiata liberauit et absoluit.

Anno mundi.

VI.M.DCXCI.

Hispanus.

Anno christi.

M.CCCCXCII.

C Alexāder hui^{us} nois sext^{us} patria hyspan^{ia}: theoderic^{us} antea appellat^{us}: ex borgia gente nobilissimā origi^{ne} duxit. Hūc calixt^{us} quodā papa ei^{us} patru^{us} a p^{ri}meua etate (q^{ui} facile mores q^{ui}bus ibuit diuit^{us} seruat) māsue^{re} iter doctos q^{ui} iuueniles aios regēdi artem ap^{er}p^{ri}me callebāt: educari voluit p^{ri}mit^{us} cultiori s^{ci}atura adeo erudit^{us} vt suoz p^{er}classicoz facile nauarchus esset. Nec philosophie ac diuinay s^{ci}ay expers abiit. Hā in eis adeo p^{er}fecit vt q^{ui}sq^{ue} etiā nex^{us} difficiles climati^{us} discutere potuisset. A^{ss}etatores a se remotos vt boni pncipis officiū est: esse volebat hos iūmicos cēsens: iter q^{ui} et amicos discrimē esse volebat ariston. Hā suoz h^{ab}er^{is} p^{er}diculis aliq^{ui} pncipib^{us} adeo p^{er}suadent vt creduli nephāda aggredi non vereant^{ur}.

C Karolus frācor^{um} rex Ferdinādo aragonū regi comitatū Russillonis cū denariis q^{ui}bus ille detinebat: p^{ri}er multoz op^{er}ationē restituit.

C Pōtifer maximus innocēti^{us} oī disciplinay genere ornat^{us}: q^{ui} p^{er}cerib^{us} plebeisq^{ue} dilectissim^{us}: cū oī nō paruo merore vitā exalauit Anno sui pōtificat^{us} octauo die. xxvi. Iulii. Anno xpi. M. cccc. xcii.

C Circa hec t^{em}p^{or}a fuit frater iohānes bourgeois ordinis sc^{ri}ti frācis^{ci} bone vite q^{ui} sua p^{er}uersione multos iⁿstruxit: reformādoq^{ue} q^{ui} plurima monasteria. sepultus Lugduni in monasterio nouo q^{ui} sūdatū est suis p^{er}cibus nūcupatum Hostre dame des anges.

C Ordo penitentū muliez ex mulierib^{us} publice peccatricib^{us} parisi^{is} cepit p^{er} predicationē fratris Iohis tisserant ordinis minoz inchoat^{us} circiter ānū. M. cccc. xciii.

Frater hieronimus ferrariēsis q^{ui} a floretinis p^{ro}pheta credebat: aduētum Gallozum in italiam predicat.

Sexta etas

Christus.

¶ Karolus ei⁹ nois octau⁹ cum a bellis q̄scere potuisset: cura illi incessit: de Sicillie regno. qđ sibi p̄fimonii iure p̄tinere cōtēdebat: nec potuit a sentētia aliq̄mō dimoueri. Cōtractis p̄pterea terra mariq; copiis horiāte maxime Alexādro sexto romano pōtifice et Ludouico sforzia: qđ Alphōso neapolitano īfensi erāt exercitū p̄ italiā ducēs Neapolim petiit.

¶ Angelus politianus vīr eloquētissimus et lingue latine vīdex atq; illustrator florentie moriit.

¶ Karolus in italiā ducēs exercitus Lugduni p̄mū aliq̄t dies morat⁹ est. Deinde lugdunū et Elienā digressus: versellās Sabaudi ducis ciuitatē p̄fect⁹ est. Quo ei⁹ salutādi causa ludouic⁹ sforzia cū aliq̄t italiē p̄ncipib⁹ se p̄tulit. P̄isas ide petēs magna oīm leticia et plausu excipit. Proinde magno suoz comitatu ornat⁹ rex a florentinis admittit.

¶ Circa aduētum karoli in urbē romā pars molis Adriani (qđ castellū sc̄i Angeli dicitur) collapsa spōte ruit. Romani p̄ ostēto habuere. Ingresso karolo urbē Alexāder ob fidē securitatis dedit ei Cesarē cardinalē quē vnice diligebat: qđ vt vaser et astutus erat: oculte in itinere aufugit a rege rediens ad pontificem.

¶ Rex urbē ingressus: militē a tumultu tēperare iubet. Quosdā qđ edicto nō paruerūt supplicio (trib⁹ p̄ urbē erecti furcis) affixit. Inter hec ferdināndus cogit urbē excedere

Anno mundi.

VI.M.DCCI.

Senensis.

Alexander sextus moriit: et apud beatū petrum magna funeris pompa sepelitur.

Anno christi.

M.DIII.

¶ Pius pōtifer terti⁹ natione Tusc⁹ senis oriūndus p̄f sc̄i ex laodemia sorore nepos vīr certe īgenio clar⁹: nec min⁹ l̄ris valēs: laboris et inēdie p̄ter q̄ credibile sit patiens erat. Sed p̄f auunculi exēplo inīto pōtificatu: cepit ī Gallos p̄spirare: tedio h̄ns Galloz v̄sio Apuliā et italiē nō modicā partē subigit: s; morte p̄uētus tā insigni inīuria obducere Francū nō potuit: breuī em̄ diez curriculo: qđ pōtificum magistratū rexit: nō modicā laudē nat⁹ est. Obiit autē romanis id egre ferētib⁹ decimosexto sui pōtificatus die.

¶ Alexāder Zizimū f̄rem magni Turci dederat regi karolo: sed p̄us vt susp̄catum est venenatū toxico: vñ tradit⁹ karolo statim moriit. Volebat em̄ rex eo vti (vt fert⁹) missis copiis aduersus Turcū. ¶ In accessu karoli regis ad Neapolim Aqlani se et locū suoz statū dederunt. illi vero qđ in manitōe sc̄i Germani resistere voluerūt. sed p̄tinuo oppidū obtētum est: et expugnatū atq; direptum. ¶ Hac territū fama rex Alphonsus fugit in Siciliam: relicto regno Neapolitano Ferdinando filio.

¶ Karolus Neapolim aduētēs: a ciuib⁹ admittit. h̄is successib⁹ accessit Apulia/Calabria: et Lucania. ¶ Hic autē karolus nulla laude satis extollēdus: armis et p̄silio clarus/eloq̄o affabilis/religione et m̄asuetudine nulli cedens/corpe paruus/aio tñ strēnuus: breuī t̄pis curriculo tora italiā subacta Europā Asiāq; tanto terrore oppleuit vt audita eius fama formidabili Turcus de bello cogitare cepit.

¶ Karolo parto regno: reb⁹ p̄positis et legib⁹ positis ī Gallias reditū parāt Ludouic⁹ sfortia mediolanēsiuz dux et Veneti cū multa armatoz copia īpedimētū parāt ad Tarū siue (vt vocāt⁹) Fornouitū ne ī galliā redire posset quoz frustrati fuere conat⁹: vt potius se fore arbitrat⁹. ob recentē et multo copiosiorē militē victores victos credat posteritas

Solum

reli.

¶ Redefite in Frāciā karolo statim Neapolis a fide deficit: et mortuo Gilberto mōpen serio illustri principe reliqui pfecti egre sua p̄sidia tuces ad karolum se receper e.

¶ Karolus rex in castro suo Ambasie decellit octauū et vigesimū vix agēs annum dum laxandi animi grā ex deābulatorio cum vxore sua pila ludetes despectat. vii. idus. Apris Anno salutis. M. cccc. xvi. ¶ Rex ludouic⁹ hui⁹ nois duodecim⁹/ Annā butante reginā a karolo relictā vxorē duxit. Inde exercitus apparatus mittit Bstā. In qua rece pto exercitu et accelerāte in alexandria celerius oī opinione in ptāte Ludouici galloz regis redacta. Ludouicus sforzia cū thesauro suo in germaniā ad Maximilianū cesareꝝ ocius p̄tedit. ¶ Galli mediolanū igrediūt: et sexto postq̄ igressi sūt mēse ab eodē loco ex pellunt. ¶ Ludouicus sforzia dū plequit hostē. in manus hostiū deuenit: et in Gallias oī perduto dñio adducit: vbi et tādē naturali fato p̄cessit. ¶ Alexander iubileū concedit.

¶ Philippus archidux: amicitia firmat cum rege Galloz et in hispaniā ad socerū et so crū reges transit. ¶ In germaniā multis in locis liuores instās dñice crucis et in signiꝝ passionis dñi: vestimetis et corporib⁹ tā viroz q̄ muliez inopinato apparuerunt.

¶ Neapolis missis a rege Galloz copiis: iterū in regis galloz venit potestare. Proin de fredericus eozū rex in galliā venit. ¶ Ascanius cardinalis Ludouici frater in fuga capit: et tādem a Venetis regi Galloz tradit. ¶ Comes rauestanus classē ducit in Tur cos: qui rebus infelicitē apud Mitlenē actis vix se in Galliam recepit.

Anno mundi.

vi. M. DCLi.

Sauonensis.

Pio pontifice. iiii. mortuo vacauit se dec ob ebus. xliii.

Anno christi.

M. diiii.

¶ Jul⁹ scōs pōnfer maxim⁹ iulianus ātea dictus sexti quarti pōtifictis nepos ex Sauo F na oriūduz Pio. iiii. pōtifice mortuo rome cum maxima diligētia p̄secratur.

¶ Arturus henrici sexti regis anglie filius mariā regis aragonie filiā duxit in vxorem.

¶ Portus magnus Mauritanie cesariēsis in Affrica a rege hispanie obtinetur.

¶ Philippus castelle pnceps archidux austriae classe hispaniā petēs aduerso vēto vna cum cōiuge p̄pellūt in Angliam: vnde secundis flatibus restitutus prius muneribus ma gnifice a rege insule dotatis abierit: suā nauigationē in hispaniam peragentes.

¶ Quēs in regno granate cogunt aut fidem xp̄i suscipere: aut a regno emigrare.

¶ Ex altera pte Affrice regnū magnicōgo regi Lusitanie federatū fide xp̄i suscipit.

¶ Sophi et Turcus in asia cōfligunt: cesis multis turcis narrat p̄sa euasile superior.

¶ Cometes per aliquot dies apparuit: et fertur.

¶ Philippus castelle pnceps: archidux austriae in hispania moritur.

¶ Vben i germani. intrant loca depopulātes et vastantes: quibus occurrens maximi lianus rex statim impetum reprimat atq̄ interimit.

¶ Julio pontifici maximo Bononia restituitur: pulso Iohanne bentinolo.

¶ Bellū hoc tpe habuit inter Heluetios et Sueuos: in quo quidē bello supant. Sueni in loco qui dicitur septem ecclesiarum.

¶ Fauentia a duce valentino pro pontifice capitur.

¶ Catherina dña Eozolumiā ab eodem duce capta Romam adducitur.

F. Surinus Anno 1503.

Sexta etas

Christus

¶ Ianuenses qui paulo ante rebellauerant et suos nobiles expulerant citius omni opinionione a Ludouico duodecimo Gallorum rege superantur et acceptis quibuscumque legibus in deditionem veniunt.

¶ Paulus de nouis tinctor quem ducem eorum Ianuenses creauerant: ex conflictu per mare fugiens a classe Gallica capitur. et decapitatur Ianue.

¶ Veneti instructis utrinque aciebus cum Ludouico francorum rege confligunt: a quo obtinetur in campo et Bartholomeus daluianus dux exercitus eorum captus primū ducitur Mediolanum: deinde in Galliam.

¶ Veniunt in potestate gallozum Bixia/Bergamum/Crema/Cremona: et reliqua quæ rex sui iuris esse causabat.

¶ Mirabiles et inauditi terremotus urbem Constantinopolim vexauerunt domus innumere et arces ruerunt. Ars precipua tyranni collapsa est. ut tyrannus qui nunc est magnitudo: alio pfugere ppulsus sit pples multi et pciues quæ plurimi turbine itercepti iteriere.

¶ Mirandula recuperatur a Gallis: et mutina Maximaliano regi traditur. Bononia deficit a Pontifice.

¶ Concilium Gallicanum celebratur Turonis. et idem continuatur Lugduni.

¶ Generalis concilii initia tentatur Pisis.

¶ Concilium generale petente Maximaliano cesare. et Gallorum rege: multis cardinalibus adherentibus et assistentibus

¶ Emergentibus causis Concilium e Pisis translatum est Mediolanum.

¶ Pontifex nouum parat exercitum: descendunt Heluetii insubrium terras vastantes ad consilia Mediolani Bixienses a Gallis ad Venetos deficiunt: suscepto presidio Veneto.

¶ Item et Bergomenses re infecta abscedunt Heluetii neque prebentes neque conflictum suscipientes.

¶ Bixienses continuo a Gallis superantur: robur Venetorum cum ciuibus ad multa millia ceduntur. Urbs Bixia miserabiliter dirupitur. ira dei credita est.

¶ Galli hac parta victoria ad exercitum pontificis qui se ppe Rauennam receperat: properant: congregiuntur: cruenta committitur pugna: succumbit exercitus pontificis et auxilium eius. Capitur petrus de Nauarra qui fuerat p parte pontificis: et ceciderunt utrinque campi ductores multi. Inter quos victorioso cecidit dux. Memorensis ductor exercitus gallozum.

¶ Simo hoc bello Rauenna a gallis dirupitur.

¶ Ludouicus parthibios ex blesea oppido in quo vite sumperat initia adiit. Eo autem tempore maximus subito belli strepitus inter Anglos et Gallos suboritur. Anglus itaque gallias hostili manu inuadens copias suas contra Morinum ciuitatem primum direxit quæ solotenus euertit. Dehinc Tornacum sue ditioni subigit. In quocastrum mire fortitudinis non paruis sumptibus extruitur. quod tandem elapso paruo tempore Franciscus primus Ludouici regis successor pace cum Anglo confecta vna cum Tornaco ab eodem recuperauit.

Porro Ludouicus pacis federa excogitās audit mariā regis anglie sororē tante esse venustatis vt regis thoro digna cēset. Locitant senis medulle e languescēs anim⁹ rediuius effici vilius est. Destināt itaq; ad angliā Johāne parrhi. ien. alterū appellē qui marie formā e. fingat. Quā vt accepit rex sep illā p̄mendās in sua vota primores alioquin refragātes cōciliat Bohērus caduceas: nōie regis mariā cōthorālē fore deposcit. Tandem ap̄s Abbatissuillā hymenea celebratur: q̄b⁹ celebratis reduces galli parrhi. iōs adueniūt. vbi regina vt pote pacē adferēs triūphāter excepta est/ ac regis gaudio cuncti rīdere parabāt. Clerū extrema gaudii luct⁹ occupauit. Hā rex artetico morbo plusq; ante laborās merore ob q̄dā aulicos a votis suis dī. ōnātes: aut vt alii volunt geniali indulgentia dī. clau. it extremū. Qui tamen a plerisq; nō deplozari⁹ sit corpusq; illi⁹ maturi⁹ q̄ p̄suetū esset mādātū sit sepulture. Debit tñ deplozari: vn⁹ eq̄de oīm colonos p̄textit ab grauantū militū i. estati de nec cupiā virginū stupratori funē detraxit indulgentia.

Franciscus ex comite Engolismen. supis allubescētib⁹ rex galloz hui⁹ nois p̄m. euasit: atq; successui applausit oīs gallia. Prefert em̄ formā regia maiestate dignā: ita vt vitalisq; eo in orbe fomolior iudicet: formeq; accedit magnanimitas: robur et religio. Victoriosissime etenī plio certās: mediolanū q̄ defecerat iuperatis Sutenisib⁹ qui illuc cōtēderāt recuperauit. Cui se debens maximilian⁹ fortia in gallias adductus est: viuenti facultatē adept⁹ liberiorē q̄ pater ei⁹ nact⁹ esset. Hāpe hic ergastulo claurat: ap̄s lochas obiit. Tādē rediēs frācis⁹ claudia Ludouici regis atq; anne filiā quā cōsortē dū viuerēt acceperat ad byonisanū cenobiū coronā suscepturam deducit. sicq; coronata parrhiū fastu admirādo ingressa est q̄ se secundam ternis editis pignozibus extibet.

Iulio hoc anno pontificio funere q̄d aliqñ simularat in sc̄ti petri ede quā renouandaz moliebat veri⁹ atq; oci⁹ ac speraret inhumatus est. Sicq; galli fatorū a piramēto plero q̄ principū sibi. Iulii hortatu infensorū amicitiam renacti bellaces pontificis insult⁹ non sine gloria euasere: sed paulopost a ducatu. Mediolan. emigrare coacti sunt.

Anno mundi.

vi. M. DCLvi.

Anno christi

M. D. v.

Apostolicā sedem mortuo Iulio Leo de medicis natione florentin⁹: ac huius nomis decim⁹ intrauit. in quam nulla symonia (quod raro contingit illum impulit. Clerū oīm cōsensu nihil huiusce fastigii prestolās sedēs nullo refragāte subiuit. Itaq; attendens se vocatū ad laborē/ omnē eliminās segniciem q̄ sint e re xpiana noctes diesq; volutat.

Circa hec t̄pā Ferdinād⁹ hispaniarū rex Nauarr e regnū/ vt q̄dem armozū (an iure: viderit qui illud vsurpat) a Johāne allebreto aquitano detorquet. Hic em̄ Ferdinādus nostra etate omnū fuit fortunati sim⁹. nā q̄uis ardua in reges potentissimos exercuerit certaminā nullo feci⁹ semp victor euasit. Hinc a gallis parthenopeū regnum quod Carolinū ense iuridice subierat audencius nescio an nequ⁹ abstulit. Affricam oīm exterruit: nec ipso viuentē Thurcaz monarcha grunire ausus est. erraticā recutitoz iudeorum progeniem (q̄ sibi in regno vectigalis alienigenarum instar degebat) expulit. Decel sit autem ab humanis circa annum domini. M. D. xvi.

Sexta etas

Christus.

¶ Stupescit gallia audit/tonitruit fragorib⁹. Quāuis em nulla vigeret caliditas/hiber nūq³ ferueret frigus iānuarii Ludouico fato concedēte audita sunt insueta tonitrua: nec id modo in gallia verumetiam in dacia gothorum duce identidem moriente.

¶ Leo omnem impendit operamvt Franciscum gallie regem sibi conciliet:nouerat em semp apud gallos fidē vigere simul z magnanimitatem z rerum fortunas. Proinde ab illo vocatus Franciscus Bononiam contendit/vbi pax inter eos stabiliter:papa rem diuinam faciente/illiq³ francisco veneranter obsequente

¶ Karolus flandrie archidux cuius vultum risus non nouit:feliciter patri succedens/hereditario pgressu transmeans mare in hispaniam concessit: a suis nobiliter exceptus.feruntur tamen aliqui ipsius aulici ab hispanis interempti. At causam posteris scribendā relinquo Renatam Ludouici filiam per verba de futuro sibi desponsatā ferunt.idq³ mutatum noua eodem tēporis mō desponsatione Ludouice francisci primo genita.

¶ Petrus bruxelien.ordinis fratrum predicatorum claret Parisius.

¶ Glouit ibidem Thomas bricot sacre theologie p^rffesor meritiūm⁹:ac parrhisien.pe nitentiarius.

¶ Johannes Raulinus doctor theologus parrhisien. plures composuit sermones.

¶ Sit in vniuerso minoritarum ordine vnus pastor qui Christoferus dictus est eodem mense galero ab leone decoratus: vniunturq³ fratres de obseruantia regulari. Quod bonum nemini ascribēdum nisi Bonifacio de Lena qui priusq³ minorita efficeretur factus erat in vtroq³ iure doctor. Sepulchrū em dñi visitaret tandem in cenobio rubei montis tegmen cōmutans sic deo oblectur⁹ est vt vir admirāde virtutis euaderet. Traditus autem est sepulture apud parrhisios in cenobio fratrum minorum antemius altare anno dñi. M.d.xvii.

¶ Hieronymus dangeft multa composuit presertim super quattuor libris sentētiarum.

¶ Johannes item maioris natione scotus super quattuor libros sententiarum scribit.

¶ Iacobus fabri philosophice discipline studiosus emulatoz.

¶ Gaustus poeta laureatus decessit anno domini. M.d.xviii.die penultima Febuarii. Delphinus ex Francisco galloz rege et Claudia thozi eius consorte turonis nascitur.

Ad lectorem.

Voluere bis ternas potuisti codice lector

Perlecto etates:et quos mauortia signa

Lauserunt:belloq³ potens quos pallas ademit

Hostibus/et tuto variare sub egide iussit.

Celigenae pacis nullum peritura per eum

Progenies sancte sedis fastigia seruat.

Explicit fasciculus tpm cum pluribus additionibus

in nullis antea libris positis videlicet ab anno. M.d.xii. vsq³ ad annum virginēi partus M.d.xviii.expensis honesti viri Johannis parui vniuersitatis parisien.bibliopole iurati in vico diui Jacobi sub lilio aureo Parrhisius commorantis.